

Bijlage 3 Een volwaardig Indisch Herinneringscentrum

Naast de in de inleiding genoemde voornaamste ankerpunten c.q. uitgangspunten voor een volwaardig Indisch Herinneringscentrum, zijn ook de volgende uitgangspunten van belang:

- **Hoe kan vormgegeven worden aan collectieve erkenning voor de Indische gemeenschap?** (n.a.v. de Backpay kwestie)
Het IHC ziet hierin voor zichzelf een belangrijke rol als kenniscentrum én op het gebied van educatie en voorlichting. Ook kan het IHC faciliterend zijn voor andere Indische organisaties.
- **Een fysieke locatie c.q. pleisterplaats bieden**
Het IHC biedt het publiek een volwaardig Herinneringscentrum (voor 1e en opvolgende generaties) dat de pleisterplaats is van Indisch Nederland en waar de Tweede Wereldoorlog van Nederlands-Indië met de nasleep centraal staat.
- **Groot publieksbereik** (publiekspresentatie, digitale middelen, publieksactiviteiten, educatie en voorlichting)
- **Verbinder van (Indische) organisaties**
Het IHC is opgezet als kenniscentrum (Indisch Geheugen voor de Toekomst) dat de verbindende factor is voor diverse Indische organisaties. Daarbij biedt het (zo mogelijk) een fysieke plek aan die organisaties. Voorbeeld hiervan is de samenwerking met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945, waarvan het secretariaat fysiek is ondergebracht bij het IHC.

Missie en Visie

De missie van het IHC als *het Indisch geheugen voor de toekomst* is:

Het Indisch Herinneringscentrum informeert en verhaalt op waardige, inhoudelijke en beeldende wijze over de Tweede Wereldoorlog en de nasleep ervan in Nederlands-Indië en over de Indische gemeenschap vanaf 1900 tot heden. Het verrijkt kennis, bewustwording en empathie en zet aan tot nadenken over de toenmalige gebeurtenissen, actuele situaties en het eigen handelen.

Het IHC geeft vorm aan deze missie op verschillende manieren: met een vaste presentatie, projectmatig, met herdenken en herinneren, door het organiseren van publieksactiviteiten, middels educatie en voorlichting, via analoge (publicaties) en digitale media (internet, games), teneinde:

- Blijvend betekenis te geven aan de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de nasleep.
- Vergroting te scheppen van kennis en bewustwording in Nederland (en in het buitenland) over dit hoofdstuk van de vaderlandse geschiedenis.
- Een pleisterplaats te bieden voor de Indische gemeenschap om te ontmoeten, delen en te herdenken.
- Toegevoegde waarde te realiseren voor de Indische gemeenschap en de erfgoed instellingen als het vierde nationaal Herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog.

Transitietraject naar kenniscentrum herinnering WO II, dekolonisatie en Repatriëring

Het IHC wil toegroeien naar een kenniscentrum voor de herinnering van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië, de dekolonisatie en de repatriëring.

Het IHC ging tot nu toe uit van de volgende doelgroepen:

- Geïnteresseerden in de vaderlandse geschiedenis.
- De Indische gemeenschap: allen die verbonden zijn met Nederlands-Indië of Indonesië of die zich daarmee verbonden voelen.
- Onderwijs
- Jongeren.

Voor het daadwerkelijk vormgeven van het Indisch Herinneringscentrum is een nader gedefinieerde doelgroepenstratificatie zinvol. Daarbij kan wellicht gebruik gemaakt worden van segmentatiemodellen die uitgaan van de specifieke behoefte van potentiële bezoekers, zoals bijvoorbeeld gehanteerd door **John H. Falk**. Zijn model geeft richting bij verdere invulling van een werkelijk publieksgerichte presentatie die optimaal tegemoet komt aan de informatie en beleving die verschillende bezoekersgroepen zoeken (zie bijlage 3a).

Het IHC heeft een focus op de periode van 1900 tot nu en sluit daarbij aan bij de behoeften en motivatie van zijn doelgroepen.

Op de langere termijn wil het IHC zijn doelstellingen bereiken met:

- Een museale functie
- Publieksactiviteiten
- Educatie en voorlichting
- Digitale media

Kenniscentrum WO II, dekolonisatie en Repatriëring

Het Indisch Herinneringscentrum heeft een divers informatief aanbod voor het publiek. Aan de ene kant biedt het een fysieke bibliotheek en documentatiecentrum. Daarnaast is het IHC actief met diverse fysieke en digitale media, waarmee de verschillende doelgroepen bereikt worden:

- Het webportaal **Indië in Oorlog**.
- De **websites**: Indisch Herinneringscentrum en Het Verhaal van Indië.
- **Sociale media**: Facebook en Twitter.
- **Kenniscentrum Repatriëring**

Publiekspresentatie

In de nieuwe situatie heeft het IHC een **eigen expositieruimte**. De nieuwe publiekspresentatie van het IHC zal een **duidelijke focus** krijgen.

Bij de presentatie(s) van het IHC zal de nadruk dan ook primair gelegd worden op de effecten op burgers en de gevolgen van de militaire strijd in Nederlands-Indië samenhangend met kolonisatie, Japanse bezetting, onafhankelijkheid en dekolonisatie. Deze **'burgerverhalen'** bieden goede kansen voor het slaan van bruggen naar het publiek dat in het verhaal van de (de)kolonisatie geïnteresseerd is. Het kan zich met deze 'verhalen' identificeren en de koppeling leggen naar bijvoorbeeld de **'petites histoires'** uit de eigen familiebiografie: een **Kenniscentrum Repatriëring**.

Er mag worden aangenomen dat 'het publiek' in toenemende mate zal gaan bestaan uit tweede, derde en volgende generaties en voor wie de koloniale geschiedenis van ons land deel uitmaakt van de eigen biografie en identiteit. Hier is sprake van een verschuiving van memory naar history, zij het dat deze paradigmawisseling een andere fasering kent dan die rond het erfgoed van de Tweede Wereldoorlog. Daar is de periode 1940-1945 en de bevrijding in 1945 het ijkpunt, terwijl de koloniale geschiedenis formeel eindigde in 1963 met de overdracht van Nieuw-Guinea.

Naast specifiek geïnteresseerden en (in)direct betrokkenen, zal de presentatie van het IHC optimale identificatiemogelijkheden bieden voor de gerichte en geïnteresseerde bezoeker met de 'Indische thematiek'. Ook is het voor het onderwijs interessant, omdat het een onderbelicht thema betreft. Daarnaast zal het IHC deze thematiek 'introduceren' en duiden voor het algemene publiek dat niet bekend is met deze thematiek. Dat betekent bijvoorbeeld:

- Stevig inzetten op contextinformatie (voor bezoekers zonder voorkennis).
- Rollen en posities in de koloniale historie belichten vanuit familiebiografieën en 'rolmodellen'.
- Herkenbare referentie en feiten opnemen, afgewisseld met petites histoires.

Met als uitgangspunt de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië, de dekolonisatie en de repatriëring, wordt daarbij gedacht aan thema's als wonen en leven in Nederlands-Indië, Binnenlands Bestuur, de opmaat naar de oorlog, de Japanse bezetting, het uitroepen van de onafhankelijkheid, de nieuwe status quo. Het IHC sluit ook aan op bredere thema's als diversiteit, vluchtelingen en in- en uitsluiting.

Het IHC werkt niet alleen nationaal maar ook internationaal samen met relevante partners die zich bezighouden met de bredere thematiek en de Indische diaspora. Samenwerking met Indonesische partners (in Nederland en Indonesië) kan mogelijk bijdragen aan een thema als 'Nederlandse sporen in de archipel'. In de Republiek Indonesië is immers een groeiende belangstelling waar te nemen voor 'gedeeld erfgoed'. Daarmee versterkt het IHC mogelijk zijn eigen netwerk, zowel binnen Nederland als in Indonesië.

Publieksactiviteiten en Educatie en voorlichting

De **thema's** die het IHC nu hanteert bij publieksactiviteiten en Educatie en voorlichting, zijn:

1. Geschiedenis Nederlands-Indië vanaf 1900
2. Herdenken & herinneren

Met het oog op de toekomst en het veranderende paradigma, wil het IHC aanhaken op een bredere thematiek. In de komende jaren worden, tegen de achtergrond van de Tweede Wereldoorlog, dekolonisatie van Nederlands-Indië en repatriëring, enkele universele thema's toegevoegd, waarmee het heden gekoppeld wordt aan het verleden:

3. Diversiteit
4. Identiteitsvorming
5. Migratie
6. Discriminatie

De **publieksactiviteiten** en ook **educatie en voorlichting** worden **in de nieuwe situatie** voornamelijk op de eigen (nieuwe) locatie georganiseerd. Daarnaast blijft het IHC actief door het hele land. Het IHC doet dat in samenwerking met organisaties, die de thematiek aanvullen en daardoor de activiteiten versterken. Het IHC gaat samenwerkingsverbanden aan met culturele, erfgoed en creatieve partners en met het onderwijs om nieuwe narratieven te introduceren en verbindingen te leggen. Hoewel door heel Nederland wordt samengewerkt, vindt het zwaartepunt van de samenwerking plaats in de Randstad.

Bijlage 3a

De publieksidentiteiten van John H. Falk nader toegelicht en vertaald naar het IHC. (door: 10.2.e)

Zoals gesteld zijn er in de moderne marketing voor- en tegenstanders van doelgroepdenken. Gedrag en de vroeger primair gehanteerde demografische en welstandsindelingen zijn niet meer valide: vrijwel iedereen is mobiel, en welstand staat niet meer voor voorspelbaar gedrag, opleidings- en kennisniveau en belangstellingssfeer.

Dat heeft geleid tot tal van nieuwe indelingen waarbij persoonlijke, sociale en fysieke context worden ondergebracht in lifestyle-groepen en segmentatiemodellen, op basis van overeenkomsten in gedrag en gehanteerde waardesystemen door grote groepen in de samenleving. Ze werden het eerst toegepast in de retail sector en de laatste jaren (al dan niet uitgewerkt in archetypische *personae*) ook steeds meer in de cultuur- en erfgoedsector. Hoewel gradueel verschillend, zijn er vaak overeenkomsten in profielen. Zo hanteren de bibliotheken een jeugdsegmentatiemodel (met Bedachtzamen, Materialisten, Avonturiers, Sociaal betrokkenen en Individualisten)¹. Het succesvolle vernieuwde Scheepvaartmuseum in Amsterdam leunt zwaar op het Mentality-Model van Motivaction (met een indeling in Postmoderne hedonisten, Postmaterialisten, Kosmopolieten, Opwaarts mobielen, Gemaksgeoriënteerden, Nieuwe conservatieven, Moderne burgerij, Traditionele burgerij)². TNS-NIPO hanteert in zijn WIN-Model een soortgelijke indeling (hier heten ze: Behoudenden, Evenwichtigen, Geëngageerden, Genieters, Luxezoekers, Ruimdenkers, Zakelijken en Zorgzamen). En tenslotte is er nog het eveneens veel gebruikte Mosaic model met maar liefst 14 groepen die onder andere gebruikt worden bij het continu bezoekersonderzoek³.

John H. Falk is een Amerikaans wetenschapper en specialist op het terrein van informeel leren, museaal publieksonderzoek en wetenschapsvoorlichting in de Verenigde Staten. Hij maakte ook in Nederland naam met zijn in 2009 gepubliceerde *Identity and the Museum Visitor Experience* dat recent door de publicatie *Museum Experience Revisited* van Lynn D. Dierking, en John H. Falk (2013) werd aangevuld. Zijn classificatie is gebaseerd op eigen onderzoek onder tienduizenden museumbezoekers in de Angelsaksische landen.

Falks classificatie is eenvoudig en herkenbaar en bewees zijn effectiviteit bij het publieksgericht maken van musea. Tamelijk revolutionair was zijn uitgangspunt voor het ontwikkelen van musea en presentaties. Daarbij nam hij niet het aanbod of de intrinsieke waarde van collecties en objecten als uitgangspunt, maar de *mindset* waarmee bezoekers een museum tegemoet treden. Van object, naar klantgericht dus. Met de retoriek Amerikanen eigen, beschreef hij treffend de kern van zijn denken: *'People do not come to museums for us. We tend to think that people are there to see the stuff that we've got*

¹ Website VOB, Vereniging van Openbare Bibliotheken.

² Website Motivaction, *Research and strategy*, Amsterdam

³ H. Beerda, BrandConsultancy, Amsterdam/Experian Nederland, Den Haag.

there. And that's not true... They are not coming because of us, they come because of themselves.'

Falks doelgroepen-indeling gaat uit van behoeften bij het publiek en is daarmee uiterst bruikbaar als onderlegger bij het ontwikkelen van nieuwe presentatieconcepten en als hulpmiddel om de vertaalslag te maken tussen klassieke doelgroepen en een integraal museaal aanbod. Daarbij beperkt Falk zich niet tot het feitelijke bezoek, maar pleit ook om aandacht te besteden aan de relatie tussen de periode voorafgaand aan het museumbezoek en erna. Dus ook de fasen die vanuit het museum over het algemeen minder waargenomen of beïnvloedbaar geacht worden, maar die essentieel zijn voor de positioneringstrategieën en marketing van een museum. Ze lijken juist ook voor oorlogserfgoed-instellingen uitstekend toepasbaar omdat Falks model relatief veel nadruk legt op emotioneel betrokken bezoekersgroepen.

Thans maakt Falk onderscheid tussen 7 groepen (bezoekmotieven), daarbij is steeds ook aangegeven welke groep dit zou kunnen betreffen met specifieke interesse in het IHC-aanbod.

Professional / Hobbyist

Bezoekt musea vanuit inhoudelijke interesse gerelateerd aan hobby of beroep. Zoekt specifieke kennis en informatie en antwoorden op 'hoe' en 'waarom' vragen.

IHC:

- Reizigers (Indonesiëgangers).
- Professioneel betrokkenen bij Nederlands-Indonesische relaties.
- Studenten en onderzoekers.

Explorer: komt om te ontdekken

Stelt zijn eigen interessegebieden en nieuwsgierigheid centraal. Wil nieuwe terreinen en invalshoeken ontdekken en nieuwe inzichten verwerven. Heeft belangstelling voor 'wie' en 'wat' vragen.

IHC:

- Direct generationeel betrokkenen (tweede, derde generatie met 'roots' in Indonesië)
- Indirect generationeelbetrokkenen (familieleden van Indiëveteranen)
- Toeristen en bezoekers uit Indonesië

Facilitator: faciliteert het plezier van anderen

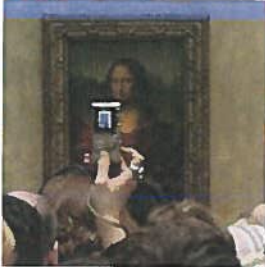

Bezoekt museum vooral uit sociaal motief: hij of zij wil zijn gezelschap (partner, kinderen, familie, groep) een prettige tijd in het museum laten doorbrengen en een positieve ervaring bezorgen. Is op zoek naar sfeer en waardeert goede faciliteiten.

IHC:

- Algemeen recreatieve bezoeker (toeristen, familiebezoek)
- Begeleiders van groepsbezoek (recreatief en educatief)

Experience seeker: zoekt beleving en must-sees

Zoekt in een museum beleving en wil het gevoel hebben dingen te zien die er toe doen. Topstukken in een kunstmuseum bijvoorbeeld, of hands-on presentaties. Is geïnteresseerd in informatie op hoofdlijnen die de beleving ondersteunt.

IHC:

- Bezoekers die het Vrijheidsmuseum WO2 bezoeken, omdat daar de experience centraal staat.

Recharger: wil geïnspireerd worden

Bezoekt een museum om de alledaagse routine te ontvluchten. Zoekt een plezierig, hoogwaardig en aantrekkelijk (esthetisch en poëtisch) vormgegeven domein om de mentale batterij weer op te laden.

IHC:

- Reizigers (Indonesiëgangers)
- Algemeen recreatieve bezoeker

Respectful Pilgrims: getuigt van zijn betrokkenheid

Is emotioneel (door directe ervaring of via overlevering) betrokken (geraakt) bij het thema, focus of de locatie van het museum en heeft behoefte die betrokkenheid te uiten en er vorm aan te geven. Zoekt ruimte voor reflectie en ontmoeting. Voelt zich eveneens betrokken bij een specifiek onderwerp en geeft vorm aan zijn affiniteit daarmee.

IHC:

- Eerste generatie die 'Indië' bewust meemaakte, kampslachtoffers, nazaten.
- Generationeel betrokkenen (tweede, derde generatie met 'roots' in Indonesië)
- Indirect generationeel betrokkenen (familieleden van Indiëveteranen)

Affinity Seeker: op zoek naar verbinding

Voelt zich eveneens betrokken bij een specifiek onderwerp en geeft vorm aan zijn affiniteit daarmee. Bijvoorbeeld door herkomst, cultuur, geloof, etniciteit of sociale verwantschap en dergelijke. Zoekt in het museum bevestiging van zijn identiteit of informatie daarover.

IHC:

- Eerste generatie die 'Indië' bewust meemaakte, kampslachtoffers, nazaten.
- Generationeel betrokkenen (tweede, derde generatie met 'roots' in Indonesië)
- Indirect generationeel betrokkenen (familieleden van Indiëveteranen)

Toevoeging vanuit het IHC

Education: op zoek naar toepassing van (te leren) kennis*

Bezoekt musea vanuit inhoudelijke interesse gerelateerd aan studie/beroep of vanuit een (verplichte) onderwijs gerelateerde gelegenheid. Zoekt specifieke kennis en informatie en antwoorden op zowel 'wie' en 'wat' als 'hoe' en 'waarom' vragen.

IHC:

- bovenbouw primair –en voortgezet onderwijs (leerlingen, docenten)
- MBO, HBO, WO, volwassenen onderwijs (studenten, docenten, stagiaires in het kader van geschiedenis/erfgoedonderwijs, PABO, lerarenopleiding geschiedenis)

*Deze categorie valt onder verschillende bezoekersgroepen, in het bijzonder de professional. Aangezien deze bezoekersgroep voor het IHC een belangrijke doelgroep is, wordt deze nogmaals apart benoemd.

Notitie uitkomsten enquête Indisch Herinneringscentrum

Van: 10.2.e 10.2.e

Datum: 22 april 2015

Inleiding

Het IHC heeft van januari tot en met maart 2016 een digitale enquête gehouden. De enquête betreft een onderzoek naar de mening van betrokken (Indische) organisaties en individuen ten aanzien van de verankering van het Indisch Herinneringscentrum in de Nederlandse samenleving.

De enquête is in drie fases verstuurd: eerst naar *Indische organisaties* vervolgens naar *de directe achterban* en tot slot naar *het algemene publiek*:

- Op 12 januari 2016 is de enquête verstuurd naar Indische organisaties en belangrijke spelers in het Indische veld. Van de 198 emailadressen, kwamen in totaal 61 reacties.
- Op 3 februari 2016 ontving onze directe achterban (nieuwsbriefabonnees) de enquête via een speciaal nieuwsbericht. 1392 personen hebben de enquête ontvangen. Van de 904 abonnees die het nieuwsbericht opende, hebben 289 de enquête ingevuld.
- Op 7 maart 2016 hebben we de enquête onder een breed publiek gelanceerd via Facebook ondersteund door een nieuwe corporate promovideo. Dit bericht had een totaalbereik van 55.151 personen, leidde tot 22.022 unieke weergaven en werd 140 keer gedeeld. 402 personen heb de enquête ingevuld.

Het totaal aantal respondenten was: 752

Aanleiding van de enquête

De Stichting Indisch Herinneringscentrum is in november 2007 opgericht. De taakstelling vanuit het ministerie van VWS voor het IHC is als volgt omschreven in de oprichtingsbrief: "Gekozen is voor een brede invalshoek: de kennismaking door een groot publiek - en vooral ook nieuwe generaties - met de Japanse bezetting en de Bersiapperiode in Nederlands-Indië gedurende de jaren 1941-1949, met ruime aandacht voor de voorgeschiedenis en de latere gevolgen. Daarnaast zal het centrum uiteraard een functie krijgen voor de Indische gemeenschap zelf: ontmoeten, delen en herdenken. Kern van het herinneringscentrum zal zijn een heldere semi-vaste presentatie van 'het Indische verhaal', aangevuld met activiteiten op het terrein van educatie en lezingen en met wisselexposities." (Brief VWS/Defensie dd. 26-07-2007 aan Voorzitter van de Tweede Kamer met kenmerk: OHW-U-2782806).

In 2015 kwam het bestuur tot de conclusie dat het IHC, in de huidige constellatie op landgoed Bronbeek, zijn opdracht niet kan uitvoeren. Om die reden heeft het IHC in mei 2015 een visie op de toekomst geformuleerd, getiteld: 'Verankering van het Indisch Herinneringscentrum in de Nederlandse samenleving: Scenario's voor de toekomst'.

Met de enquête heeft het IHC een tweeledig doel:

- Het IHC heeft in zijn toekomstvisie een aantal functies geformuleerd, die onderdeel zouden moeten uitmaken van het Indisch Herinneringscentrum in de toekomst.
Doel 1 van de enquête is te toetsen of de ideeën m.b.t. de beoogde functies van het IHC overeenkomen met die van de achterban van het IHC.
- Het IHC staat voor een heroverweging op het punt van de huisvesting. Vast staat dat het IHC nu over te beperkte ruimte beschikt. In de toekomstvisie worden naast Landgoed Bronbeek ook opties genoemd in andere steden.
Doel 2 van de enquête is een beeld te krijgen van de mening van het publiek over de ideale vestigingsplaats voor het IHC.

Opvallende resultaten

Over het algemeen is het opvallend dat alle vragen gemiddeld met een erg hoog cijfer worden gewaardeerd (zie **bijlage 1**). De vraag of het IHC een eigen restaurant moet hebben, wordt het laagst gewaardeerd (7,9). Het beschikken over een vaste tentoonstelling waarmee de geschiedenis van de Indische gemeenschap verankerd wordt voor een breed publiek, is - evenals de bereikbaarheid met het openbaar vervoer - met het gemiddelde cijfer 9,0 het hoogst gewaardeerd.

Wat betreft de vraag over de locatie van het IHC, is het opmerkelijk dat er vanuit de Indische organisaties en de directe achterban aanvankelijk voor Arnhem werd gekozen en dit langzaamaan Den Haag werd. In februari koos 42,9% - bijna de helft - Arnhem. Den Haag kwam met % 35,7 op een goede tweede plaats (zie tabel 1). Op peildatum 31 maart 2016 is dit echter veranderd naar 39,2% Den Haag en Arnhem 34,9% (zie tabel 2). Utrecht staat met 14,6% op een derde plaats en Amsterdam heeft met 11,2% de laagste score. Dat de vraag erg populair is, blijkt uit het hoog aantal reacties: maar liefst 581 personen hebben de vraag (uitgebreid) toegelicht.

Een mogelijke verklaring voor het feit dat Den Haag Arnhem heeft ingehaald, kan zijn dat de bereikte Facebook-achterban over het algemeen jonger is (grootste groep 25 - 45 jaar) dan de Indische organisaties en directe achterban (grootste groep 45 - 65+). Voor de jongere generatie is een locatie in de randstad over het algemeen aantrekkelijker dan de provincie.

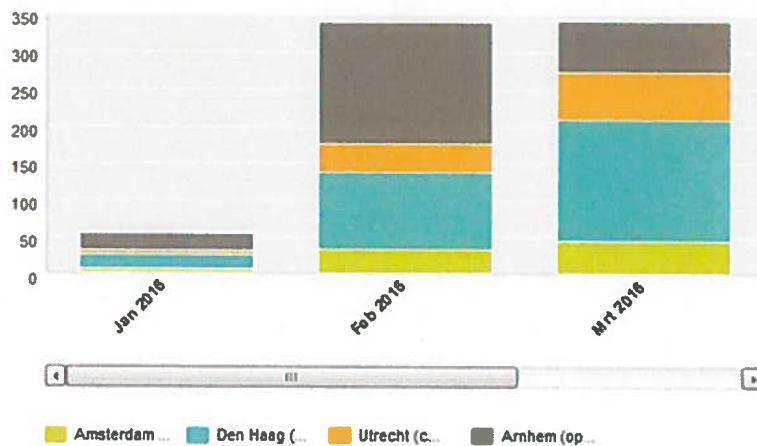
Opvallend is dat in de opmerkingen Den Haag als vanzelfsprekende "Indische" stad wordt gezien vanwege de historische banden - "weduwe van Indië"- en het Indiëmonument. Arnhem wordt vooral geassocieerd met traditionele, militaire en koloniale banden en is daarbij ook populair vanwege de mooie locatie. Utrecht wordt vooral gekozen vanwege de praktische, centrale ligging. De keuze Amsterdam wordt vooral gemaakt vanwege het internationale karakter (verbreding doelgroep en vergroten zichtbaarheid) en veel verscheidenheid t.a.v. culturele activiteiten en educatieve projecten.

"Landgoed Bronbeek vertegenwoordigd de Indische Herinnering waarbij het Herinneringscentrum mooi op aansluit. De plek straalt de sfeer van het vroegere koloniale verleden uit en daar ligt grotendeels ons erfgoed." – Tempo Baru –

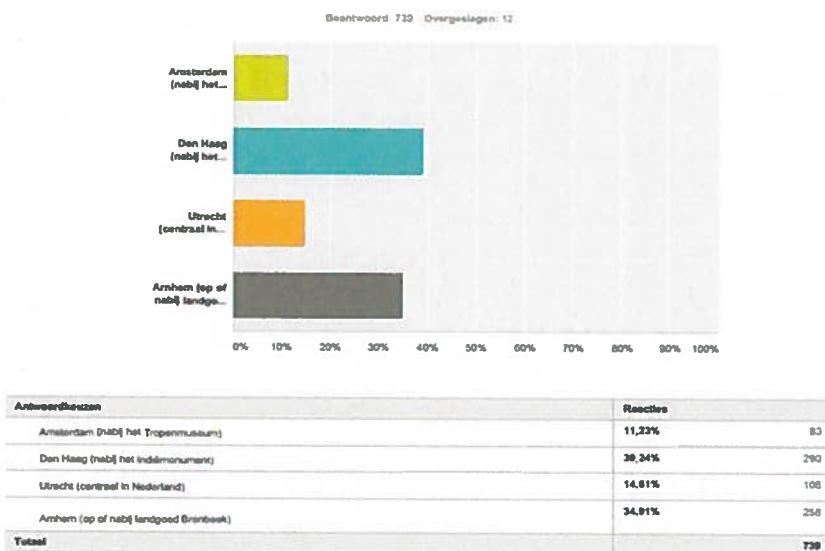
"Bronbeek heeft veel historische informatie uit het Nederlands koloniaal verleden, dus het heeft een traditionele, culturele basis." – voorzitter SHJK –

"Den Haag staat en blijft geboekstaafd als de "weduwe" van Indië. Bovendien staat daar het Indisch Monument, het symbool voor de Nederlands-Indische Gemeenschap." – S. Delhaye, IP

Tabel 1.

Tabel 2.

Voor een diepgaander inzicht in de daadwerkelijke reacties, vindt u een greep uit de reacties in **bijlage 2**.

Samenvattend

De uitkomsten van de enquête ondersteunen de visie op toekomst c.q. de verankering van het Indisch Herinneringscentrum in de Nederlandse samenleving. Een meerderheid van 65% heeft de voorkeur voor een locatie in de Randstad. De grootste groep (40%) geeft aan dat Den Haag in de nabijheid van het Indisch monument een ideale locatie zou zijn. Arnhem, op of nabij landgoed Bronbeek, is hierin een goede tweede.

Het IHC wil in 2016 de stip op de horizon zetten voor het toekomstig IHC. Daartoe zal het IHC in zijn overweging de volgende punten meenemen:

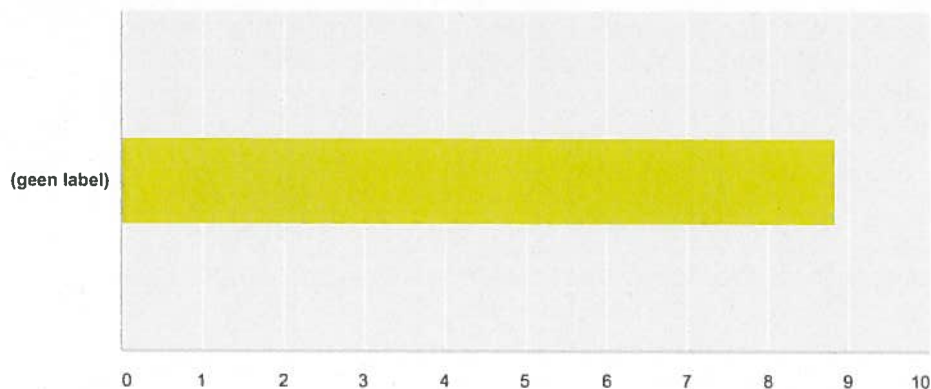
- Het IHC kan zijn opdracht niet uitvoeren.
- De uitkomsten van de enquête bevestigen de uitgangspunten uit de toekomstvisie IHC en het belang van een volwaardig herinneringscentrum.
- De achterban geeft aan dat Den Haag de meest ideale locatie is. Arnhem staat op twee.
- Museum Bronbeek en het IHC hebben verschillende doelstellingen:

Museum Bronbeek concentreert zich op de koloniale geschiedenis met een focus op de KNIL-historie.

Het IHC houdt zich bezig met de geschiedenis van Indische Nederlanders vanaf 1900 tot nu. Het IHC verbindt het heden met het verleden zet stevig in op educatie (aan de jeugd en aan volwassenen).

Q1 In hoeverre vindt u dat het Indisch Herinneringscentrum een fysieke ontmoetingsplek moet bieden voor de Indische gemeenschap? 1 = onbelangrijk, 10 = belangrijk

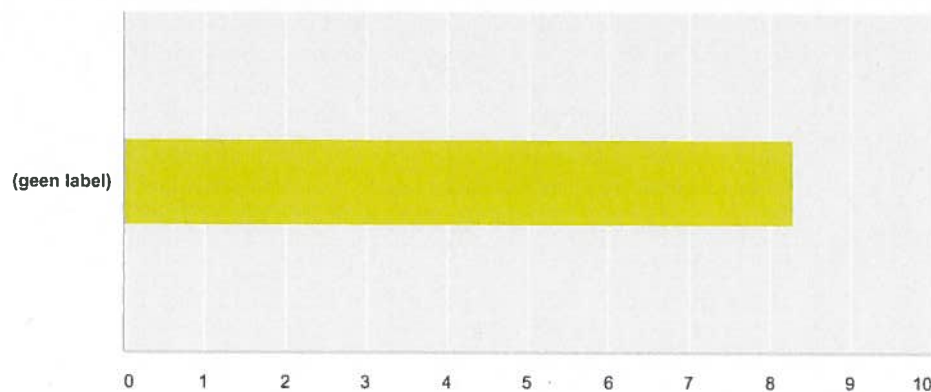
Beantwoord: 743 Overgeslagen: 8

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totaal	Gewogen gemiddelde
(geen label)	0,67% 5	0,00% 0	0,00% 0	0,54% 4	0,94% 7	2,15% 16	8,08% 60	25,30% 188	19,52% 145	42,80% 318	743	8,83

Q2 Het Indisch Herinneringscentrum werkt samen met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945. In hoeverre ziet u het mede organiseren van herdenkingen als taak van het Indisch Herinneringscentrum? 1 = onbelangrijk, 10 = belangrijk

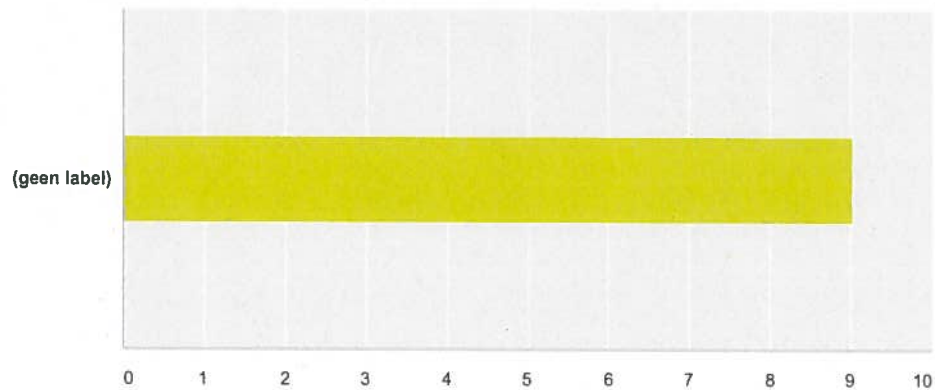
Beantwoord: 745 Overgeslagen: 6

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totaal	Gewogen gemiddelde
(geen label)	0,81% 6	0,40% 3	0,67% 5	1,21% 9	3,62% 27	5,37% 40	10,47% 78	30,07% 224	18,52% 138	28,86% 215	745	8,28

Q3 In hoeverre vindt u het belangrijk dat het Indisch Herinneringscentrum beschikt over een vaste tentoonstelling, waarmee de geschiedenis van de Indische gemeenschap verankerd wordt in de samenleving voor een breed publiek? 1 = onbelangrijk, 10 = belangrijk

Beantwoord: 741 Overgeslagen: 10

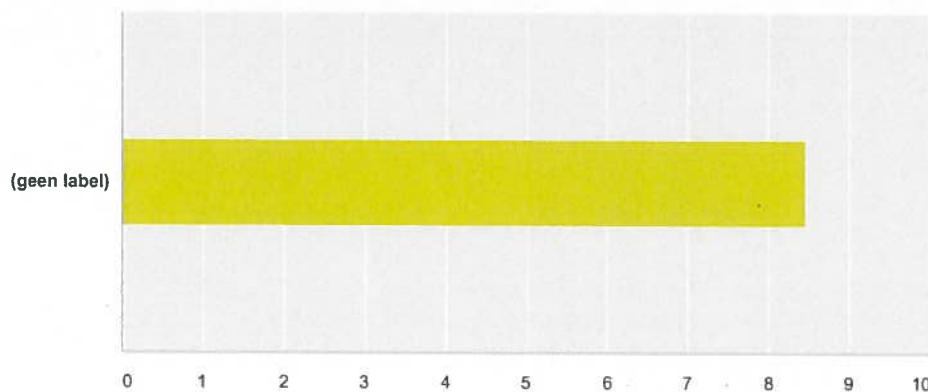

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totaal	Gewogen gemiddelde
(geen label)	0,40% 3	0,00% 0	0,13% 1	0,67% 5	0,67% 5	0,81% 6	4,59% 34	22,13% 164	25,64% 190	44,94% 333	741	9,01

**Q4 In hoeverre vindt u het van belang dat
het Indisch Herinneringscentrum een eigen
museale collectie beheert en onderhoudt?**

1 = onbelangrijk, 10 = belangrijk

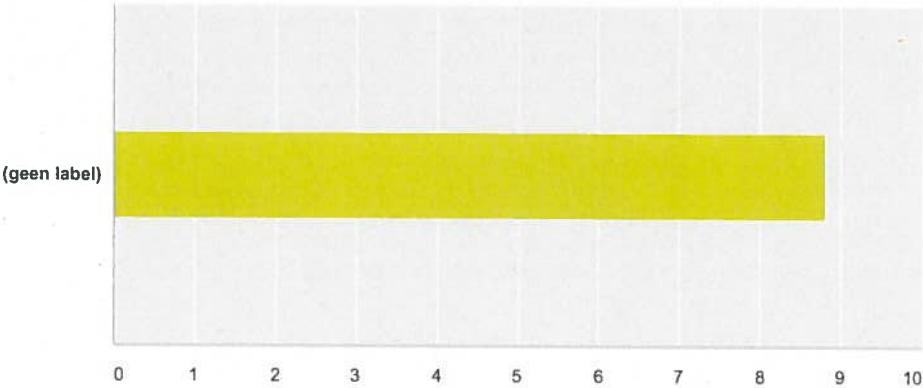
Beantwoord: 743 Overgeslagen: 8

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totaal	Gewogen gemiddelde
(geen label)	1,75%	0,27%	0,40%	1,35%	3,36%	3,90%	8,21%	24,50%	20,59%	35,67%	743	8,45
	13	2	3	10	25	29	61	182	153	265		

**Q5 In hoeverre vindt u het van belang dat
het Indisch Herinneringscentrum een
gespecialiseerd kenniscentrum is met een
eigen bibliotheek? 1 = onbelangrijk, 10 =
belangrijk**

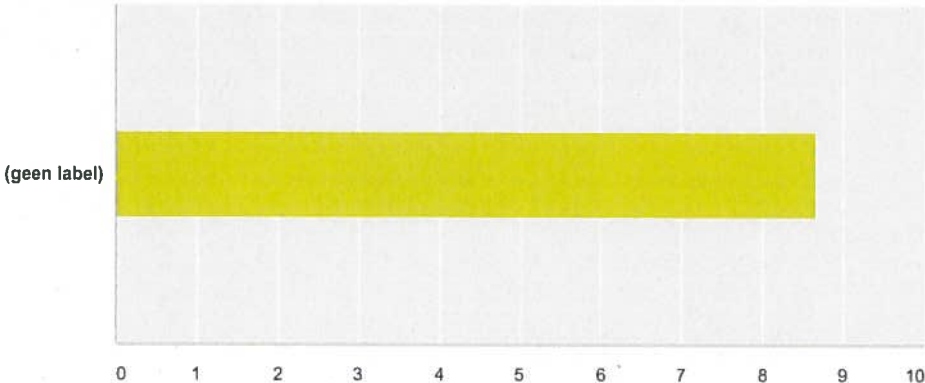
Beantwoord: 743 Overgeslagen: 8

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totaal	Gewogen gemiddelde
(geen label)	0,54% 4	0,40% 3	0,54% 4	0,81% 6	1,88% 14	2,15% 16	5,38% 40	21,53% 160	25,17% 187	41,59% 309	743	8,81

**Q6 In hoeverre vindt u het van belang dat
het Indisch Herinneringscentrum (podium-
en educatieve) activiteiten en
wisseltentoonstellingen organiseert voor
een breed publiek? 1 = onbelangrijk, 10 =
belangrijk**

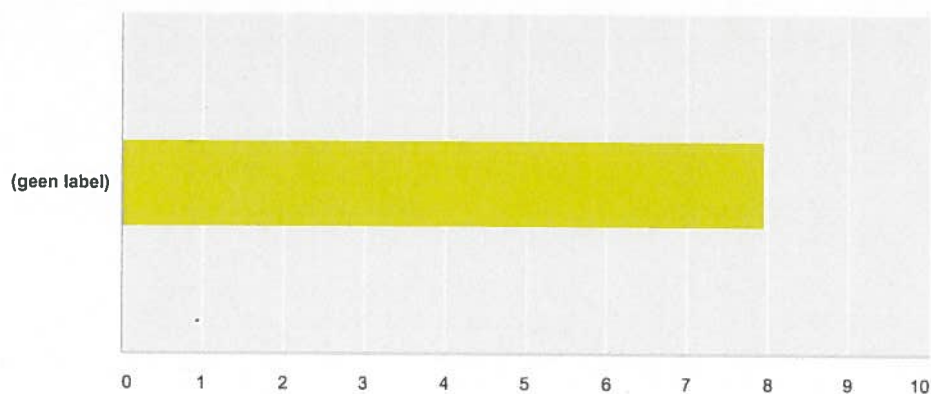
Beantwoord: 743 Overgeslagen: 8

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totaal	Gewogen gemiddelde
(geen label)	0,27% 2	0,13% 1	0,13% 1	0,13% 1	1,48% 11	3,23% 24	9,69% 72	29,34% 218	20,86% 155	34,72% 258	743	8,66

Q7 In hoeverre vindt u het van belang dat het Indisch Herinneringscentrum beschikt over een restaurant? 1 = onbelangrijk, 10 = belangrijk

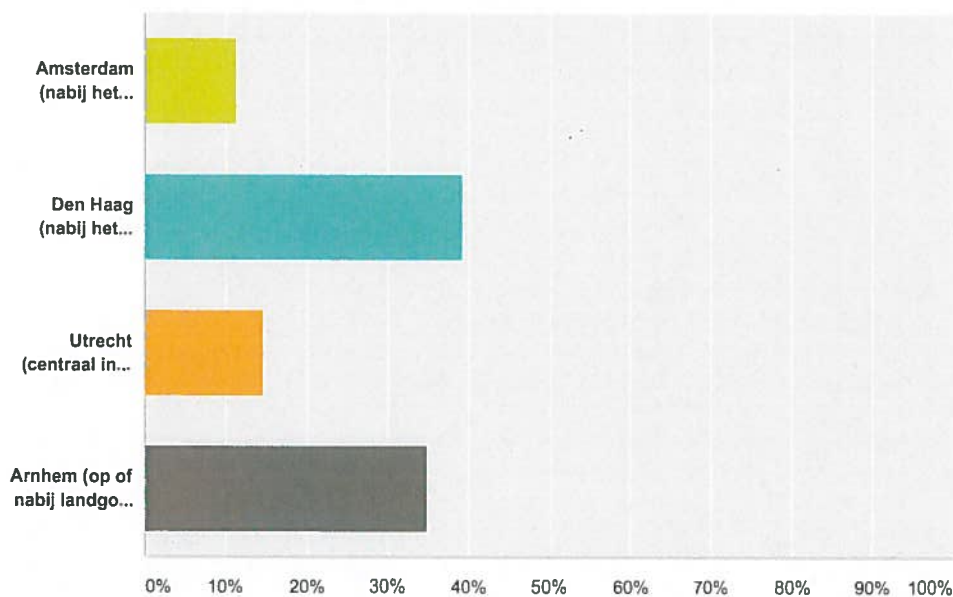
Beantwoord: 742 Overgeslagen: 9

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totaal	Gewogen gemiddelde
(geen label)	2,96% 22	0,13% 1	0,81% 6	0,67% 5	3,64% 27	8,36% 62	16,17% 120	27,36% 203	12,94% 96	26,95% 200	742	7,95

Q8 Het Indisch Herinneringscentrum is een onafhankelijke organisatie. Het kantoor bevindt zich sinds 2008 op de bovenverdieping van een voormalige boerderij op het landgoed Bronbeek, achter het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum Bronbeek. Uitbreiding is essentieel om als volwaardig herinneringscentrum te opereren. Wij zijn op dit moment aan het uitzoeken waar dit zou kunnen. Als u zou moeten kiezen tussen onderstaande opties, waar zou het Indisch Herinneringscentrum dan idealiter gevestigd zijn? Idealiter zou het Indisch Herinneringscentrum volgens mij gevestigd zijn in:

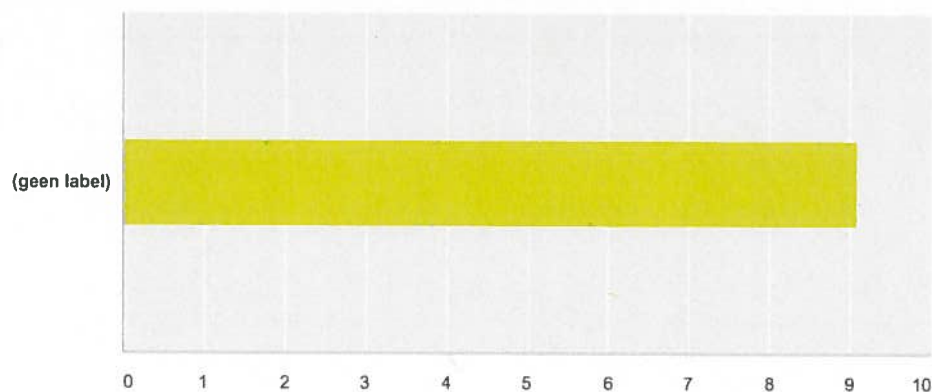
Beantwoord: 739 Overgeslagen: 12

Antwoordkeuzen	Reacties	
Amsterdam (nabij het Tropenmuseum)	11,23%	83
Den Haag (nabij het Indiëmonument)	39,24%	290
Utrecht (centraal in Nederland)	14,61%	108
Arnhem (op of nabij landgoed Bronbeek)	34,91%	258
Totaal		739

**Q9 In hoeverre vindt u het van belang dat
het Indisch Herinneringscentrum goed
bereikbaar is met het openbaar vervoer? 1 =
onbelangrijk, 10 = belangrijk**

Beantwoord: 737 Overgeslagen: 14

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totaal	Gewogen gemiddelde
(geen label)	0,14%	0,00%	0,00%	0,00%	0,81%	1,36%	5,16%	21,85%	22,52%	48,17%	737	9,08
	1	0	0	0	6	10	38	161	166	355		

**Q10 Wilt u nog een toelichting geven op één
of meer van uw antwoorden?**

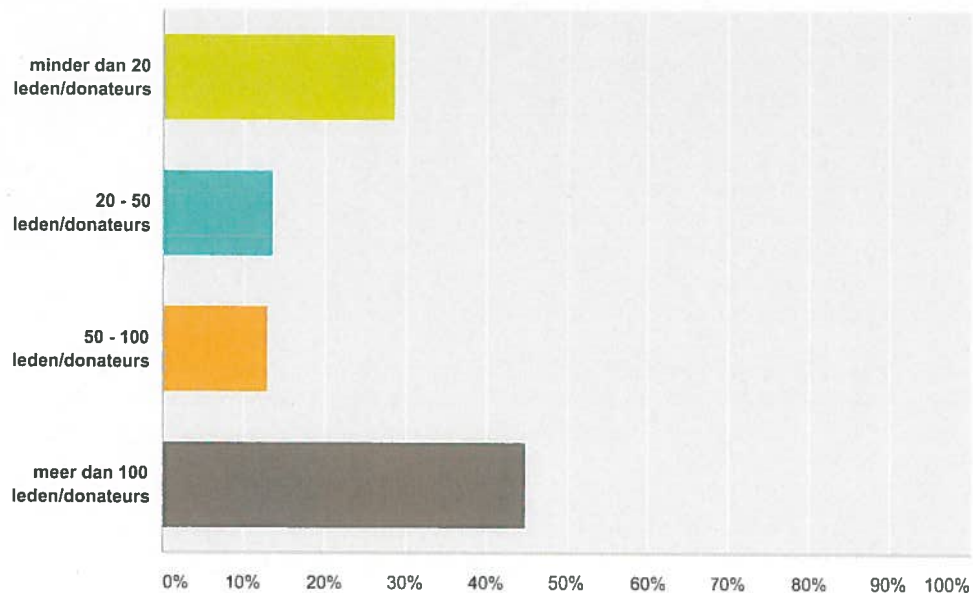
Beantwoord: 266 Overgeslagen: 485

**Q11 Welke Indische organisatie
vertegenwoordigt u?**

Beantwoord: 217 Overgeslagen: 534

Q12 Uit hoeveel leden/donateurs bestaat uw organisatie?

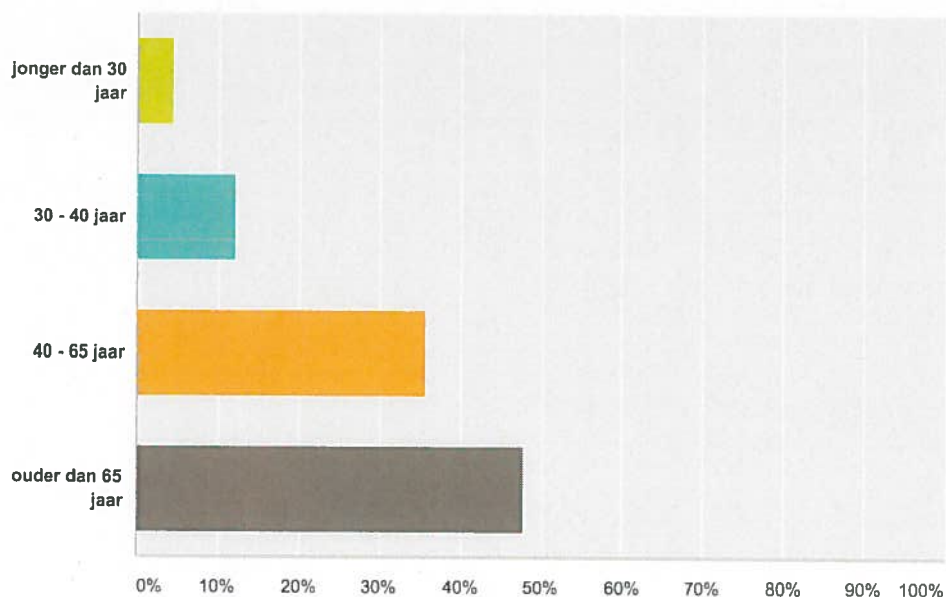
Beantwoord: 147 Overgeslagen: 604

Antwoordkeuzen	Reacties
minder dan 20 leden/donateurs	28,57% 42
20 - 50 leden/donateurs	13,61% 20
50 - 100 leden/donateurs	12,93% 19
meer dan 100 leden/donateurs	44,90% 66
Totaal	147

Q13 Wat is de gemiddelde leeftijd van uw leden?

Beantwoord: 157 Overgeslagen: 594

Antwoordkeuzen	Reacties
jonger dan 30 jaar	4,46% 7
30 - 40 jaar	12,10% 19
40 - 65 jaar	35,67% 56
ouder dan 65 jaar	47,77% 75
Totaal	157

Q14 Wat is de vestigingsplaats van uw organisatie?

Beantwoord: 136 Overgeslagen: 615

Q15 Wat is de kernactiviteit van uw organisatie?

Beantwoord: 136 Overgeslagen: 615

Bijlage 2: Een greep uit de reacties Enquête IHC

"Het Indiëmonument is al een centraal herinneringsplaats voor alles wat met het voormalige Indië te maken heeft" – anoniem –

"Naar mijn mening staat Bronbeek symbool voor de KNIL maar het mag van mij ook veranderen voor het Indisch erfgoed. De locatie spreekt me meer aan ook door de koloniale gebouwen die er staan omringd met een park. Heel erg mooi."

"In Amsterdam komen ook veel buitenlandse toeristen die zich helemaal niet bewust zijn van ons Indie verleden. Ik denk dat het ook voor die doelgroep interessant kan zijn. Daarnaast is de link met het Tropenmuseum voor de hand liggend." – anoniem –

"Den Haag is van oudsher verbonden met Indië. Maar naast de historische banden, bruist Den Haag ook van de nieuwe, moderne initiatieven en organisaties waardoor het Indisch Herinneringscentrum voor zowel oudere als jongere generaties passende activiteiten en (educatieve) projecten kan aanbieden." – anoniem –

"Bronbeek is en blijft de plek waar je het gevoel krijgt dat het met Indië te maken heeft. Hier worden ook alle herdenkingen gehouden, Vrouwenkampen, Jongenskampen etc... Den Haag vind ik dat de meeste Indische mensen die daar wonen, niet echt Indisch meer zijn. Als je in Amsterdam ben, dan lijkt het of je in het buitenland bent. Hetzelfde met Utrecht. Het IHC moet in de buurt van Bronbeek blijven." – anoniem –

"Den Haag heeft een duidelijke Indie Identiteit en zal daardoor aanspreken als logische locatie. Hierdoor bereik je ook makkelijker mensen die nog niet zo in contact zijn met dit deel van onze geschiedenis. Je wilt nl. niet alleen 'voor eigen parochie preken' maar duidelijk maken dat de Indische Identiteit breder is dan alleen de mensen met 'Indisch bloed'; het betreft onze gezamenlijke geschiedenis, van heel Nederland. Daarnaast is Den Haag zowel landelijk bestuursstad als internationaal centrum. Twee factoren die meedragen het doel van het IHC op de positie te krijgen (en te houden) die het hoort te hebben." – anoniem –

"Ik zou kiezen voor de hoofdstad omdat Amsterdam nu eenmaal de hoofdstad is van Nederland. Amsterdam heeft ontzettend veel te bieden op cultureel vlak, waaronder veel musea. Om die reden vind ik Amsterdam een strategische locatie, aangezien het Indisch Herinneringscentrum zo niet alleen een trekpleister vormt voor 'lokale' Nederlanders, maar ook met de juiste positionering toeristen een aardige inkijk kan geven in een onderbelicht stuk van de Nederlandse geschiedenis. Een locatie nabij het Tropenmuseum ligt voor de hand, gezien de missie van het Tropenmuseum. Uit strategische overwegingen is het wellicht aan te raden een nauwe samenwerking met het Tropenmuseum aan te gaan om zo van 'schaalvoordelen' te kunnen profiteren, maar ook van de naamsbekendheid en de reguliere toestroom aan bezoekers. Mij lijkt vestiging van het centrum - zeker met een vaste expositie in ogenschouw genomen - in het Tropenmuseum ideaal!" – anoniem –

"Voor mij zou Amsterdam idealer zijn, omdat ik daar woon. Maar Den Haag is toch het epicentrum van de Indische gemeenschap. Ik denk dat scholen etc zeer zeker bereid zouden

zijn om naar Den Haag te reizen voor tentoonstellingen etc. De combinatie met Bronbeek is niet noodzakelijk in mijn optiek. Ik denk dat het IHC een veel bredere scope heeft en zich om die reden los zou moeten koppelen."

- anoniem -

"Utrecht is wat centraler en naar mijn weten zijn er geen andere grootse Indische evenementen. Hoewel Den Haag vol met Indo's zit en Amsterdam een smeltkroes van allerlei culturen is denk ik dat door juist in Utrecht te zitten ook mensen aan kan trekken vanuit heel Nederland. (De mensen die je eigenlijk nooit bereikt)." - 10.2.e -

"Den Haag is toch de stad die het meest Indië ademt. Van oudsher en heden ten dage o.a. door de aanwezigheid van het Indiëmonument, de jaarlijkse TongTongFair, de vele Indische restaurants en niet te vergeten de vele mensen die nog een gevoelsband met Indië en haar geschiedenis hebben wonen in deze regio." - anoniem -

"Hoewel ik zelf in Amsterdam woon, lijkt Den Haag meer verbonden met het Indische verleden van Nederland, dus vandaar Den Haag. Dat gezegd hebbende: alle genoemde locaties hebben zo hun eigen voor- en nadelen. Dus in die zin heb ik geen voorkeur, als het er maar komt!" - anoniem -

"Met onze Indische familie Stichting vergaderen wij meestal in de Kumpulan, en dat bevalt erg goed. Lekker Indisch eten is bij deze bijeenkomst een belangrijk element" - Stichting Indisch Thee en Familie Archief vd Hucht -

"Bronbeek. Vanuit de oudere generatie gaat hier de juiste sfeer en betekenis vanuit." - anoniem -

"door samen te werken met het Tropenmuseum word jullie positie waarschijnlijk sterker en toegankelijker voor een breder (internationaal) publiek" - anoniem -

"Graag dicht bij Stichting herdenking 15 augustus 1945, vanwege de m.i. gewenste samenwerking, dus den Haag kan ook. Maar vanwege de museale geschiedenis kan ik mij de samenwerking met (en vanuit) het Tropenmuseum heel goed voorstellen. Liever daar een volwaardige permanente tentoonstelling dan een kleinere of versnipperde op een andere plek. Bronbeek ademt mij teveel de sfeer van het militarisme en daarmee naar het geweld van de bezetter en later de vrijheidsstrijders van de republiek Indonesia" - Stichting De Brug -

"Bronbeek is zichtbaar iets Indisch voor iedereen. Er is al een restaurant, het IHC wordt niet belast met het beheer van een eigen restaurant of museum. Op termijn zal het militair tehuis wellicht kunnen worden uitgefaseerd, dan is er meer ruimte voor een rianter onderkomen van het IHC. Het IHC moet niet teveel hooi op de vork nemen en moet vermijden dat het in concurrentie komt met bestaande Indische instellingen. Het IHC moet zich niet verbinden met organisaties waarmee het geen logische en voor eenieder zichtbare band heeft, dus niet met Westerbork en ook niet met dat museum uit Nijmegen waarvan ooit sprake was." - Stichting Verfilming Japanse Bezetting 1942- 1945 -

"In wezen maakt het niet zo veel uit, als het maar ergens een eigen plek krijgt die voor iedereen herkenbaar en bereikbaar is. Den Haag heeft van oudsher de grootste Indische gemeenschap, dus symbolisch is dat mijn 1ste keus maar Bronbeek is een logische tweede!" – anoniem –

"Amsterdam kent een rijker cultureel klimaat, en indien hier gevestigd, zou het museum ook gemakkelijker toegankelijk kunnen zijn voor buitenlands toerisme. Hoewel Bronbeek historisch gezien en vanuit de aanwezigheid van het tehuis logischer zou zijn, denk ik dat Amsterdam een betere keuze zou zijn om het Herinneringscentrum te huisvesten." – anoniem –

"Bronbeek gecombineerd met IHC is geen gelukkig combi. Te weinig modern en vernieuwend. Oubollig. Den Haag heeft mijn voorkeur." – anoniem –

"Utrecht: Met een centrale ligging zal het IHC beter bezocht worden. Niet alleen als museum, maar ook als ontmoetingsplaats voor de Indische gemeenschap, zeker gezien de groeiende interesse vanuit de derde en straks vierde generatie." – anoniem –

"Bronbeek heeft vooral te maken met WO II. De Indische geschiedenis is meer dan dat, en deze koloniale erfenis is bijna geheel uit het collectieve Hollandse geheugen gewist door de politiek. Het Tropenmuseum alsook Den Haag (als de Weduwe van Indië) zijn DE plekken. Zeker in combinatie met de Tong Tong Fair die al jaren fungeert als DE plek in het doorgeven van de Indische cultuur. En wacht er niet te lang mee want dan hoeft het niet meer van de politiek en zijn mijn kleinkinderen geheel wit gewassen. Ik ben 75 jaar, Indo en verontwaardigd over de laksheid van de politiek om hun koloniale erfenis vanwege centenkwesies, de koloniale oorlog en gezichtsverlies weg te drukken. – anoniem –

"Voor derde en volgende generaties moet het IHC wortelen in de huidige samenleving. Den Haag en Arnhem zijn teveel nostalgie-plekken, Utrecht heeft geen echte meerwaarde. Amsterdam wel daar is de meeste traffic, en voor een toekomstbestendige positie is vestiging in de hoofdstad verstandig. Samenwerking met museum wereldculturen, wetenschap, niod, gemeentearchief, scheepvaartmuseum etc. leidt daar mogelijk tot synergie. Tenslotte de Grachtengordel (no1 tourist destination) is deels gebouwd met koloniale recettes, voorwaar een interessant decor..." – anoniem –

"Ik vind dat het IHC erg goed past op het landgoed, mits uitbereiding mogelijk gemaakt kan worden. Zo kan er nog steeds samenwerkig plaats vinden tussen Museum Bronbeek en het IHC." – anoniem –

"het gaat om twee periodes die herinnerd moeten worden in mijn ogen: het leven in Indië vóór de Tweede Wereldoorlog en het leven tijdens de oorlog; het monument in Den Haag staat voor de Tweede Wereld oorlog; het leven in Indië daarvoor hoort bij Bronbeek waar per slot ook het rusthuis voor de militairen opgericht was, maar het verhaal over dat leven mag wat mij betreft wel uitgebreider verteld worden: de goede, die er zeker waren en de slechte kanten, in de ogen van nu dan, ik was er zelf bij." – anoniem –

"Aangezien de geschiedenis van het KNIL al in Bronbeek is gevestigd, is het misschien verstandig om de zelfstandigheid van het IHC te benadrukken door niet in de buurt van Bronbeek te vestigen." – anoniem

"Amsterdam. Het ligt voor de hand om voor den Haag te kiezen ivm het Indië monument en de Indische historie die de stad heeft. Wil Den Haag wil zich als Indische stad blijven profileren mag ze wel beter haar best doen om dit te behouden. Helaas blijft het hangen in wat er altijd is geweest, wat op zich niet slecht is, maar dan moet je dit wel met elan profileren voor de nieuwe generatie en aantrekkelijker gemaakt worden voor publiek die nog geen kennis heeft van de Indische geschiedenis. den Haag moet zich ontdoen van de stoffige imago. Met de slogan 'Indisch geheugen voor de toekomst' is Amsterdam een logischer keuze. Hier zie je nu allerlei activiteiten georganiseerd worden vanuit de verschillende privé initiatieven, kunsttakken, schrijvers, acteurs, filmmakers en opiniemakers etc etc. Vanuit den Haag zie je weinig activiteiten die de aandacht voor de generatie die nu hun Indische geschiedenis aan het ontdekken is." – anoniem –

"Als Verzorgingshuis voor oud KNIL/ militairen met een restaurant met prima service en eten, dat door de jaren heen zijn kwaliteit in deze m.i. ruimschoots heeft bewezen, lijkt het mij een heel goed idee om (juist) deze plek gezien zijn voorgeschiedenis en doelstelling, Bronbeek hiervoor aan te houden." – anoniem –

"Bronbeek is al decennia lang ontmoetingsplaats voor KNIL mensen en later ook voor de militairen die in de jaren 1946 - 1950 (vrijwilligers maar ook dienstplichtigen) in Indië hebben gevochten." – anoniem –

"Het Indisch Monument is het verstilde hart van het herinneren, waar het Indisch Herinnerings-Centrum het kloppend hart van het herdenken is. Samen moet de herinnering levend gehouden worden." – anoniem –

"Den Haag en Amsterdam liggen te ver weg voor veel (oudere) Indische mensen. Arnhem (Bronbeek) is de beste locatie vanwege de historie van Bronbeek, maar dan moet het ministerie van Defensie wel afdoende uitbreidingsmogelijkheden bieden aan het IHC. Dat dit nog niet gebeurt is lijkt eerder op onwil gebaseerd dan op onmogelijkheden." – anoniem –

"Den Haag heeft van oudsher bindingen met de Indische gemeenschap. Bronbeek verliest geleidelijk zijn banden met het KNIL." – anoniem –

"Bronbeek- met zijn KNIL-achtergrond- heb ik altijd geassocieerd met mijn Indisch verleden en zal voor mij altijd "a place to come home to" zijn en blijven." – anoniem –

" Den Haag: woon zelf in Amsterdam, dus handig; Den Haag vanouds de weduwe van Indië ben jij, Utrecht heb ik geen Indische associatie mee; Arnhem is te veel het militaristische onderdeel van Indië (ondanks dat mijn vader een KNIL/Birma verleden heeft) en zou dus los daarvan een bestaansrecht hebben." – anoniem –

"Ik vind dit een erg moeilijke vraag. Aan de ene kant is Bronbeek traditioneel verbonden met Indie, en moet dat niet veranderen. Aan de andere kant heeft Amsterdam (nabij het Tropenmuseum) praktische voordelen, en de collectie van het museum natuurlijk ook een grote verbondenheid met Indie. Ik geloof niet dat het Indiemonument direct met een herinneringscentrum verbonden moet worden: ik zou deze zaken gescheiden houden. Utrecht is wat mij betreft de slechtste keuze." – anoniem –

"Landgoed Bronbeek is bij uitstek geschikt voor het Indisch Herinneringscentrum, omdat alles over Indië dan geconcentreerd is op één plaats. Verder is het landgoed een prachtige plaats qua natuur. Rustig en mooi." – anoniem –

"IHC hoort gewoon in Arnhem, bij Bronbeek. Daar worden alle herdenkingen gehouden. Daar zijn veel monumenten. Bronbeek is het hart van Indië." – anoniem –

"Amsterdam is de belangrijkste stad voor internationale contacten en een dagje uit en het gemakkelijkste te bereiken met openbaar vervoer. Het Tropenmuseum staat in de Indische Buurt van Amsterdam, dus is het voor de hand liggend, dat het IHC ook in een/de Indische Buurt staat. Bijna symbolisch te noemen!!!" –anoniem –

"eigen parkeer faciliteiten , Bronbeek mooi omgeving ihc is een mooie toevoeging tot het bestaande museum voor een betere uitleg van de geschiedenis en cultuur behoud . Er kan een mooie samenwerking ontstaan tussen het ihc en Bronbeek voor bijv organiseren van tentoonstellingen , ontmoetingen enz er is al veel ruimte kwa zalen." – anoniem –

"Den Haag is vanouds de plaats waar veel Indische mensen hebben gewoond, zich hebben geprofileerd en allerlei activiteiten hebben georganiseerd. Ze is qua geschiedenis en cultuur (literatuur) ook zeer verbonden met de Indische Nederlanders." – anoniem –

"Een keus van locatie is een zaak van bereikbaarheid maar ook van herkenbaarheid. Verwacht moet worden dat moet worden samengewerkt met anderen om het Herinneringscentrum te vestigen. In dat geval komen Tropenmuseum en landgoed Bronbeek in aanmerking. Bereikbaarheid valt te denken aan Utrecht en omgeving. Maar daar ontberen we het voordeel van samenwerking met een ander herkenbaar instituut. Indiemonument is natuurlijk van belang maar als vestigingsargument van herkenbaar Herinneringscentrum minder geschikt. Een dergelijk centrum is immers gebaat bij constant bezoek van de te organiseren activiteiten over het hele jaar. Uit de vier geboden mogelijk kan ik dus moeilijk kiezen maar geef een volgorde van belangrijkheid. Voorop staat dan Tropenmuseum. Extra argument voor de subsidiegever (het ministerie). Dan volgt Bronbeek. Dan Utrecht vanwege centrale ligging. Dan volgt het Indiemonument in Den Haag." – anoniem –

"Bereikbaar voor meer publiek. Mensen gaan sneller naar A'dam dan andere steden. Ook toeristen en indo-toeristen gaan sneller in A'dam bezoeken in combinatie met bezoek stad dan de andere steden."
– anoniem –

"Ben geboren in deze omgeving, en Bronbeek is verankerd in mijn herinnering als woonplek voor de "Indie-strijders." Wij bezoeken Bronbeek nog regelmatig; mede vanwege de 3 jaar die mijn man in Indie doorbracht tijdens de politionele acties." – anoniem –

"Den Haag. De vestiging in Bronbeek werd min of meer door de overheid als verplichte optie aangegeven. De diverse departementen wisten zich met dit landgoed niet zo goed raad. Als bejaarden tehuis voor ex militairen uit Indië heeft het zijn tijd overleefd. Doch door de voorwaarden in schenkingsakte van Willem III werd het moeilijk een andere bestemming er aan te geven. Een plek in Den Haag als "de weduwe van Indië" ligt het veel meer voor de hand een Indisch Herinneringscentrum in Den Haag te vestigen." – anoniem –

"1 Den Haag vw, het indisch monument. 2 Landgoed Bronbeek vw, een directe binding met het koloniaal verleden. Diverse expedities (JPC) Atjeh, Lombok etc. De opname/ inwoning van koloniale militairen voor herstel en of pensionering." – anoniem –

"Den Haag heeft zo veel Indische sporen (denk hierbij aan het monument voor de Indische Tantes of de Tong Tong Fair) dat ik die link het eerst zou maken. Arnhem is zeer afgelegen, Utrecht is eigenlijk niet Indisch genoeg, Amsterdam zou ook wel kunnen, maar Den Haag is the place to be Indisch." – anoniem

"Utrecht: centraal. Indo derde generatie twijfelt zich erin te verdiepen. Centraal gelegen betekend voor mij makkelijker even in je roots te duiken." – anoniem –

"Hoewel ik denk dat Amsterdam een prima plek is, centraal gelegen, en gezien de omvang van de hoofdstad aantrekkelijk i.v.m. bezoek van schoolklassen / studenten, zou Den Haag ook geen slechte optie zijn. Het Indië-monument, Pasar Malam / Tong Tong Fair is de connectie met het Indische verleden duidelijk aanwezig, maar het zou geen kwaad kunnen om ook dichtbij het Binnenhof en het Vredespaleis te zitten, omdat onze Indische geschiedenis er eentje is van 'nationaal beleid' dat tegen-heug-en-meug 'internationaal' beleid werd, van oorlog en vrede, maar toch nog altijd een politieke kwestie is." – anoniem –

"Amsterdam is de meest multiculturele plek in Nederland en zal ook internationaal veel meer publiek trekken dan de andere drie plekken. Het zal inspirerend zijn voor internationaal publiek om te zien hoeveel aandacht en liefde er wordt gegeven aan dit verleden van Nederland." – anoniem –

"*** vanaf 19e eeuw met de instelling van het Koninklijk Tehuis voor oud-militairen v/h Oost Indische Leger , heeft de naam Bronbeek- een "Indische klank" *** Met de plaatsing van een aanmerkelijk aantal Herdenkings Monumenten voor de slachtoffers in Z.O.O.Azië van WO 2 , in de tweede helft van de vorige eeuw, is Bronbeek geworden tot een plaats van Reünies en Herdenkingen voor vele duizenden. Daardoor ook heeft Bronbeek een emotioneel "Indisch Imago" gekregen!" – anoniem –

"Den Haag. Duidelijk profileren. Herinneringsfunctie is hoofdfunctie. Dat past meer bij monument, dan in andere plaats. Andere plekken nabij andere musea leveren waarsch meer verwarring op over hoofdtak en ook autonomie" – anoniem –

" Den Haag. Het is gevoelsmatig. Vroeger was het Indisch Huis daar ook. Eens ben ik met mijn oudjes daar geweest. Helaas door wanbeleid is het verdwenen. In Bronbeek waar ik ook eens boven ben geweest en heb gezien dat IHC daar nauwelijks plek hebben. Er is ook geen samenwerking met Bronbeek dus heeft het geen toegevoegde waarde. In Den Haag zou IHC denk ik de meeste mensen, dus niet alleen indo's trekken. En wellicht ook jonge Indo's. Dat zal niet gebeuren in Utrecht en Arnhem. Maar in Amsterdam zou het ook heel goed kunnen omdat daar de Indisch Netwerk bijeenkomsten zijn." – anoniem –

"Den Haag. Ik denk dat je moet kiezen voor een plek dat gecentreerder ligt en daarom meer bezoekers kan trekken om zo nog meer naamsbekendheid te creëren en het echte verhaal te delen. Daarbij denk ik dat het goed is dit te combineren met bestaande herinneringsmonumenten, zoals het Indie monument." – anoniem –

"Daar staat het monument - en dat is belangrijk om de aandacht en de herinneringen vast te houden"- anoniem –

"Een prachtig landgoed met alle herdenkingsmonumenten uit Nederlands-Indië . Van belang is dat het Museum Bronbeek wordt geïntegreerd in het Nationaal defensie Museum in Soesterberg en dat het woon- en zorgcentrum voor veteranen wordt verplaatst naar Doorn. Ondanks het feit dat het hier gaat om een Koninklijk Besluit moet deze wijziging op termijn worden gerealiseerd, Zal enorme besparingen geven voor Defensie. Dan kan het Indisch Herinneringscentrum beschikken over alle infrastructuur op het Landgoed Bronbeek en eindelijk een Indisch Herinneringscentrum worden/zijn." – 10.2.e –

"Aangezien er blijkbaar niet genoeg infrastructuur beschikbaar is op het defensie terrein Bronbeek, is Den Haag nabij het monument een goed alternatief" – 10.2.e –

"In Amsterdam begon met de oprichting van de VOC onze geschiedenis van Nederlands-Indië. De talrijke monumenten, de grachtengordel, VOC-werf, pakhuizen, pensions waar Indonesische studenten emancipeerden, het Verzetsmuseum met een Indische afdeling, de Hortus Botanicus die in belangrijke mate dankzij de VOC zo belangrijk werd etcetera. Bovendien bezoeken Amerindo's of andere Indo's uit het buitenland en hun volgende generaties eerder de hoofdstad dan Utrecht of Arnhem. Tenslotte bevinden het Aanspreekpunt Naoorlogse generaties en het NIOD zich hier ook" – 10.2.e –

"Den Haag is historisch gezien het meest verbonden met Indië en de Indische repatrianten" – IGV –

"Den Haag is wel het meest de biotoop" – 10.2.e –

"Omdat het daar nu eenmaal staat. Extra kosten maken zou onzinnig zijn. Mocht het IHC daar weg moeten, dan zou ik kiezen voor Utrecht als centrale plek." – 10.2.e –

"Het Tropenmuseum is een prachtig statig gebouw waar het koloniaal verleden in de tropen mooi bewaard en getoond kan worden. Het past in de functie van het Tropenmuseum. Overigens zou Paleis Soestdijk m.i. ook in aanmerking kunnen komen als locatie. Helaas krijgt het een andere bestemming maar wie weet is er nog een mogelijkheid om het Indisch Herinneringscentrum daar te vestigen." – SIOH

"Mijn eerste keus is Arnhem omdat het daar nu eenmaal staat. Om het IHC weer te verhuizen kost alleen maar extra geld. Het nadeel van het IHC daar is dat het teveel geassocieerd wordt met Bronbeek. Mijn tweede keus is Utrecht, omdat dat het meest centraal is. Mijn derde keus wordt Amsterdam, maar dan zal het IHC zelf meer zichtbaar zijn in het land door zich in samenwerking met het netwerk van het Indisch Platform meer landelijk te laten zien. Den Haag is wat mij betreft geen keus. Al helemaal niet nu Den Haag plannen heeft om de omgeving van het Indiëmonument te herinrichten zonder stichting 15 augustus herdenking erbij te betrekken." – 10.2.e –

"Zowel Amsterdam als Den Haag komen voor mij in aanmerking met een lichte voorkeur voor een locatie bij het Indiëmonument, omdat dit de nationale herdenkings- en herinneringsplaats is van de Tweede Wereldoorlog in Azië." – 10.2.e –

"Den Haag is de meest Indische stad van Nederland. Daar hoort het centrum, ondanks het Indisch landgoed dat Bronbeek is. Dat is te afgelegen" – 10.2.e –

"Den Haag is vanouds de stad met qua bevolkingsopbouw het hoogste percentage mensen met een Indische achtergrond. Zoals Wieteke van Dort zegt: De Weduwe van Indië." – Indisch Centrum Den Haag

"Ik denk dat Amsterdam een stad is met veel historie en toeristische trekpleisters waardoor iedereen wel eens in Amsterdam komt. het Indisch herinneringen centrum kan een mooi evenwicht bieden tov Anne Frankhuis" – anoniem –

"Den Haag heeft van oudsher de sterkste banden met Nederlands Indië, ook bijvoorbeeld in velerlei culturele uitingen zoals architectuur, kunst, restaurants/toko's. Bovendien huisvest Den Haag nog steeds een grote indo gemeenschap. Voor mij is Den Haag de meest "Indische" stad van Nederland." –anoniem

"Je moet zoveel mogelijk aan spreading van kennis over Indie werken; Den Haag heeft al het Indie monument, Arnhem landgoed Bronbeek Amsterdam Tropenmuseum en Utrecht heeft nog niet iets dergelijk; het Moluks Historisch Museum is er verdwenen dus mooi dat Indisch Centrum in Utrecht gevestigd kan worden; centraal gelegen en ook goed dat er een link is met Amersfoort (Indische mensen hier opgevangen voor uiteindelijk naar pensions te worden doorgeleid ook in Utrecht)" – anoniem –

Bijlage 5 – Randvoorwaarden en Ruimtebehoefte

Randvoorwaarden en behoeften op basis van het transitieproject.

Een van de ankerpunten van het Indisch Herinneringscentrum is dat het een eigen herkenbare locatie en presentatie opteert. Een aantal uitgangspunten is van belang om t.o.v. de huidige situatie op Landgoed Bronbeek de gewenste toekomstbestendige meerwaarde te realiseren:

- a. Verdere uitbouw van een eigen identiteit en herkenbaarheid voor de doelgroepen van het IHC.
- b. Het IHC kan vanuit de eigen locatie de volgende (locatie gebonden) activiteiten en programmaonderdelen realiseren:
 - Een semi-permanente publiekspresentatie
 - Flankerende publieks-, educatieve en voorlichtingsactiviteiten
 - Digitaal online aanbod
- c. Het IHC zal daarnaast op de eigen locatie (en daarbuiten) gezamenlijke (publieks)projecten realiseren met andere partijen, waarbij te denken is aan:
 - Gezamenlijke tijdelijke tentoonstellingen
 - Gezamenlijke publieksactiviteiten (lezingen, manifestaties)
- d. De volgende back office functies dienen ondergebracht te worden:
 - Kantoren (incl. secretariaat Stichting Herdenking 15 Augustus 1945)
 - Vergaderruimte
 - Opslag/depotruimte
 - Bibliotheek en documentatie
 - Educatieruimte
 - e.a.

Concreet: Er moet een voldoende en optimaal geschikt aantal vierkante meters gerealiseerd worden t.b.v. deze functies.

- e. Ondersteunende functies. Gedacht kan worden aan:
 - Bewaking en beveiliging (BHV)
 - IT-voorzieningen
 - Receptie
 - Kantoorfaciliteiten
 - Technische ondersteuning en facilitair beheer (schoonmaak)
 - etc.
- f. Bereikbaarheid
 - Auto
 - OV

Ruimtebehoefte IHC

Voor een volwaardig Indisch Herinneringscentrum is behoefte aan de volgende ruimtes:

Type ruimte	In vierkante meters (m ²) Bruto vloer- oppervlak (bvo)	In vierkante meters (m ²) Netto vloer- oppervlak (nvo)
IHC bezoekers- en documentatiecentrum	100	80
IHC educatieruimte	80	70
IHC presentatieruimte (vast en tijdelijk)	500	380
IHC kantoorruimte	160	150
IHC opslag/depotruimte	60	60
Totaal nvo/bvo*	900	740

* nota bene: Het huidige aantal in benutte vierkante meters op Landgoed Bronbeek is 520 m² (Presentatie Het Verhaal van Indië: 400 m² (3 zalen) en back office functies: 120 m². In het rapport van Boer & Croon werd destijds gesproken over 500 m² presentatieruimte en de hele boerderij (± 440 m²)

Bijlage 6 – SWOT-analyse Bronbeek (Arnhem), Den Haag en Amsterdam

SWOT-analyse Landgoed Bronbeek (Arnhem)

IHC gevestigd op Landgoed Bronbeek	
Sterkten	Zwakten
• Publiekswaardering voor Het Verhaal van Indië • Publieksfaciliteiten • Kwaliteit van het Landgoed • Historische verbinding van Landgoed Bronbeek met de koloniale geschiedenis • Bekende manifestaties/monumenten (lokale Indische herdenkingen)	• Identiteitsverwarring IHC - Bronbeek • Het IHC is primair een erfgoedinstelling • Demarcatie KTOMM Bronbeek en IHC* • Gebrek aan inhoudelijke/organisatorische synergie tussen IHC en KTOMM Bronbeek • Wisselende kwaliteit faciliteiten (Kumpulan**) • Bereikbaarheid met ov
Kansen	Bedreigingen
• Theoretische nieuwe functies • Vertrek van Defensie van Landgoed Bronbeek • Nieuwe uitbater van de Kumpulan, die samenwerkt met de organisaties op het landgoed	• Wisselingen in leiding KTOMM Bronbeek • Marginalisering van het IHC als 'voetnoot' op Landgoed Bronbeek • Imago landgoed Bronbeek bij tweede en derde generatie • Bezwaren omgeving en gemeente tegen nieuwbouw • Het IHC ontvangt geen subsidie van de Provincie in het kader van het programma 'herinneringstoerisme Gelderland'

* Museum Bronbeek concentreert zich op de koloniale geschiedenis met een focus op de KNIL-historie. Het IHC houdt zich bezig met de geschiedenis van Indische Nederlanders vanaf 1900 tot nu. Het IHC verbindt het heden met het verleden en zet stevig in op educatie (aan de jeugd en aan volwassenen).

**Het IHC moet een ingang vinden om stichting Kumpulan te bewegen tot samenwerking met de organisaties op het landgoed. De Kumpulan zal de dienstverlening en de faciliteiten ook sterk moeten verbeteren om daadwerkelijk een uitstekend geoutilleerd activiteitencentrum te zijn.

SWOT-analyse Den Haag

In onderstaande tabel zijn de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen voor de vestiging van het IHC in Den Haag in kaart gebracht.

IHC gevestigd in Den Haag	
Sterkten	Zwakten
• Publiekswaardering voor Indisch Herinneringscentrum in Den Haag* • Nabijheid van het Indisch monument • Den Haag is dé Indische stad van Nederland • Historische verbinding van de stad met de koloniale Nederlands-Indische geschiedenis • Landelijk bekende manifestaties (Tong Tong Fair; Indische activiteiten over de stad verspreid) / monumenten (Indiëherdenking; monument Indische tantes)	• Den Haag wisselt in zijn opvattingen over het inzetten van het Indisch verleden van Den Haag (de Indische roots van de stad) • Nog geen concrete contacten met Provincie en Gemeente • Nostalgisch Indisch imago, waardoor het neerzetten van een sterk eigen modern imago moeilijker kan zijn
Kansen	Bedreigingen
• Zelfstandigheid en heldere positionering IHC • Den Haag als stad van Recht en Vrede • Den Haag als internationale stad • De Haagse kantorenloods**	• Den Haag heeft als Indische stad een conservatief imago. • Associatie met de mislukte voorgangers van het Indisch Herinneringscentrum

* Het Indisch Herinneringscentrum is eerder al gevestigd geweest in Den Haag. Het feit dat het destijds op een mislukking is uitgelopen, hoeft een nieuwe start in Den Haag niet in de weg te staan. Destijds werd het Indisch Herinneringscentrum goed bezocht door het publiek. De ondergang was met name te wijten aan een slechte bedrijfsvoering. Het huidige IHC staat als stichting los van de voorgangers en heeft inmiddels een bewezen positief imago bij het publiek en kan bogen op een gezonde financiële huishouding.

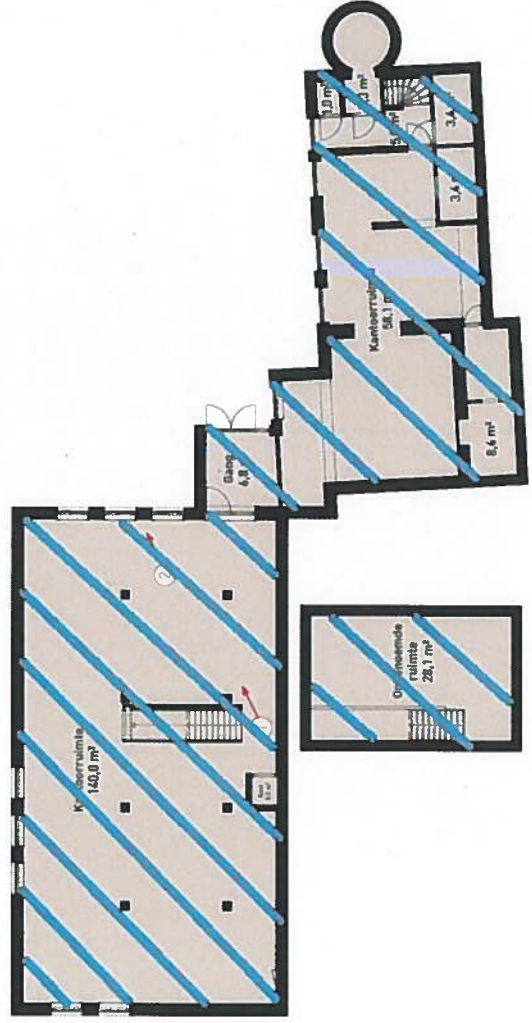
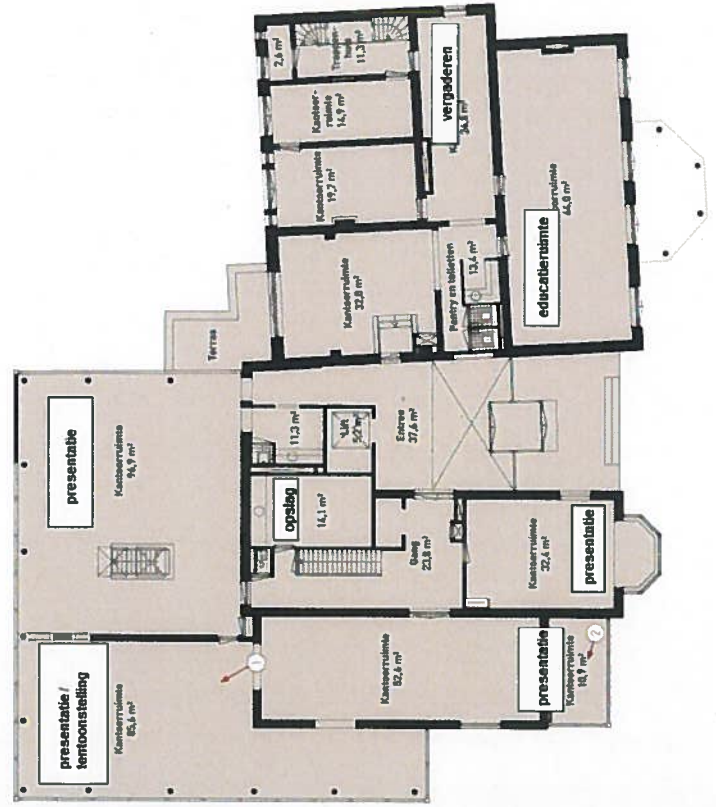
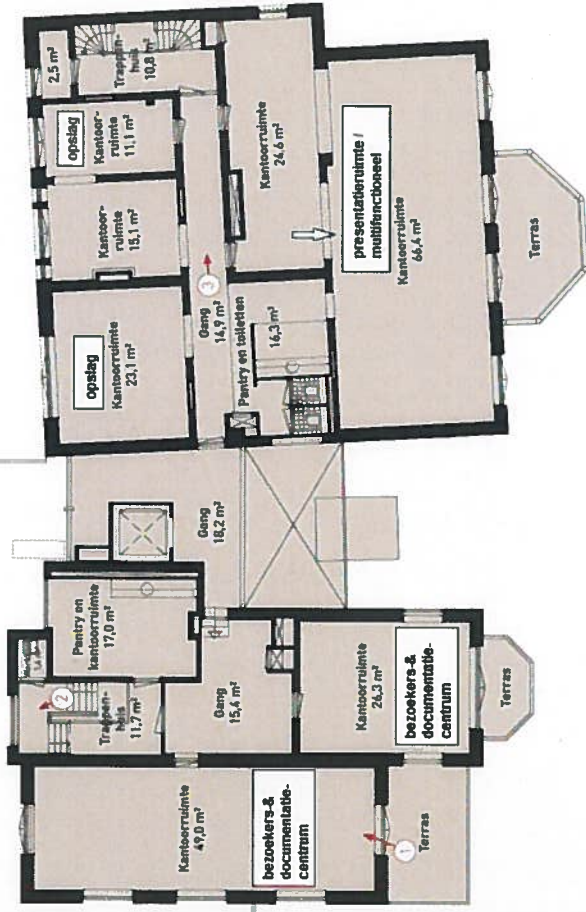
** *De Haagse Kantorenloods* is een initiatief van de Gemeente Den Haag, dat gericht is op iedereen met een goed idee of initiatief voor kantoorverandering. De kantorenloods stimuleert en faciliteert bij het omzetten van leegstaande panden naar woningen, ruimten voor startende bedrijven, creatieve broedplaatsen of iets anders.

SWOT-analyse Amsterdam

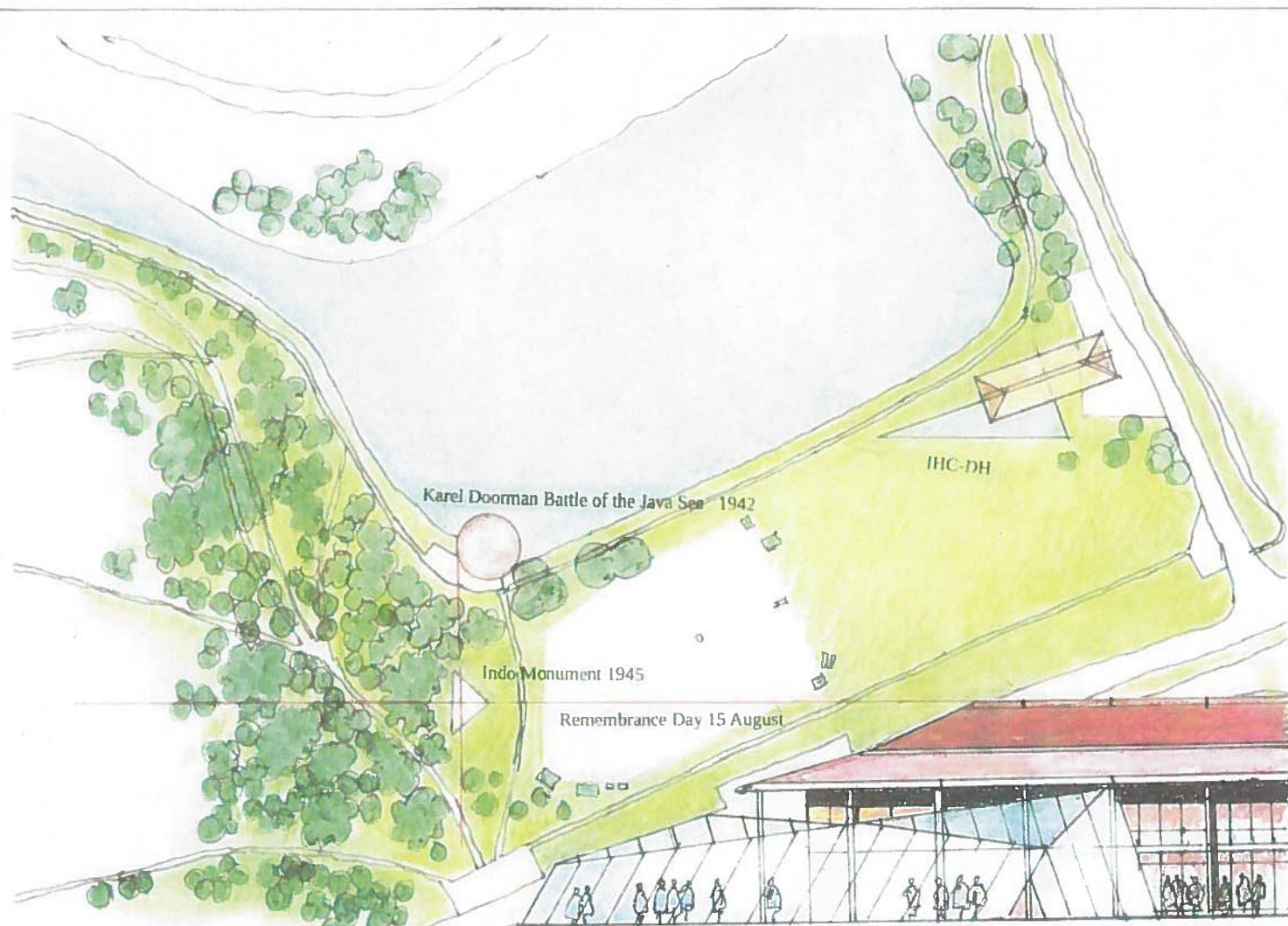
In onderstaande tabel zijn de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen voor de vestiging van het IHC in Amsterdam in kaart gebracht.

IHC gevestigd in Amsterdam	
Sterkten	Zwakten
• Zelfstandigheid en heldere positionering IHC als Indische organisatie* • Aantrekkelijk voor de jeugd • Amsterdam is de stad van creatieve innovatie • Historische verbinding van de stad met de koloniale Nederlands-Indische geschiedenis vanuit een mondiaal perspectief • Nabijheid van creatieve culturele (erfgoed)instellingen en creatieve organisaties van young professionals	• Amsterdam wordt niet in eerste instantie gezien als Indische stad. • Nog geen concrete contacten met Provincie en Gemeente • Hoge parkeerkosten • Eerste generatie heeft minder feeling met Amsterdam
Kansen	Bedreigingen
• Amsterdam als internationale stad, die in Nederland de meeste toeristen trekt (ook uit Indonesië) • Museale samenwerking met het Tropenmuseum in hetzelfde gebouw • Multiculturele stad • Vestiging van het Cultureel Centrum van de Indonesische ambassade in Amsterdam	• In Amsterdam zijn heel veel culturele instellingen. • Hoge huurprijzen van A-locaties

* Het IHC zal in Amsterdam als enige professionele Indische organisatie een unieke speler zijn binnen de erfgoedsector in Amsterdam. Het heeft een absolute meerwaarde voor samenwerking met andere organisaties die raakvlakken hebben met de thematiek van het IHC.

Bijlage 7: Artist impression van nieuwbouw IHC in Den Haag

Van: H.ItzigHeine@mindef.nl
Verzonden: vrijdag 8 juli 2016 9:40
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e (10.2.e 10.2.e mindef.nl; Burg, C. van der (Kees)
Onderwerp: RE: gemeenschappelijk overleg over Bronbeek/IHC

10.2.e wil jij richting 10.2.e mede namens mij, aangegeven dat door het samenvallen van de verlofperiodes van Kees en mij (buiten reikwijdte verzoek), het gevraagde overleg dus niet eerder dan vanaf medio augustus kan plaatsvinden?

Dank

Schout-bij-nacht H. Itzig Heine

Hoofddirecteur Personeel

Hoofddirectie Personeel
Ministerie van Defensie

Plein Kalvermarkt Complex / Kalvermarkt 32 / 2511 CB / 's-Gravenhage / D-302
 Postbus 20701 / 2500 ES / 's-Gravenhage / MPC 58B

MDTN *06 10.2.e
T 070 10.2.e
F 070 10.2.e
M 06 10.2.e

Email 10.2.e @mindef.nl

Van: 10.2.e **Namens** 10.2.e
 10.2.e
Verzonden: vrijdag 8 juli 2016 9:33
Aan: Itzig Heine, H, SBN, BS/AL/HDP
CC: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: gemeenschappelijk overleg over Bronbeek/IHC

Geachte allen,
 De heer Van der Burg is (buiten reikwijdte verzoek).
 Hij is 1 augustus weer bereikbaar.

Met vriendelijke groet,

10.2.e | Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
 Directie Bestuurlijke en Politieke Zaken (BPZ) | secretariaat DGCZ en DGLZ |
 10.2.e

Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag |
 Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
 Etage: 10.2.e Telefoon: (070) 10.2.e

LET OP: voor bezoek van de Algemene Leiding, dus ook de heren Van der Burg en Van den Dungen, is er een speciale balie bij de receptie op de begane grond.

Van: H.ItzigHeine@mindef.nl [<mailto:H.ItzigHeine@mindef.nl>]

Verzonden: vrijdag 8 juli 2016 8:41

Aan: Burg, C. van der (Kees)

CC: 10.2.e (10.2.e 10.2.e mindef.nl)

Onderwerp: RE: gemeenschappelijk overleg over Bronbeek/IHC

Kees, een telefonische vergadering lijkt me haalbaar, wel handig als bij beiden op dezelfde locatie zijn, ik wil daar best tijd voor vrij maken volgende week, maar daarna ben ik tot medio augustus uit het net. Is volgende week voor jou haalbaar?

Hoor graag, Henk

Schout-bij-nacht H. Itzig Heine

Hoofddirecteur Personeel

**Hoofddirectie Personeel
Ministerie van Defensie**

Plein Kalvermarkt Complex / Kalvermarkt 32 / 2511 CB / 's-Gravenhage / D-302
Postbus 20701 / 2500 ES / 's-Gravenhage / MPC 58B

MDTN *06 10.2.e
T 070 10.2.e
F 070 10.2.e
M 06 10.2.e

Email 10.2.e @mindef.nl

Van: 10.2.e [<mailto:10.2.e>]

Verzonden: donderdag 7 juli 2016 13:26

Aan: c.vd.burg@minvws.nl; Itzig Heine, H, SBN, BS/AL/HDP

CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e minvws.nl

Onderwerp: gemeenschappelijk overleg over Bronbeek/IHC

Geachte heren Van der Burg en Itzig Heine,

Vorige week had ik in mijn rol als verkenner een gezamenlijk gesprek met de commandant van Bronbeek, kolonel Dulfer en bestuur en directie van het IHC, 10.2.e en 10.2.e

Graag zou ik de opbrengst van dat overleg met u beiden bespreken om te zien of er ook wat u betreft 11.1, 10.2.g

Ik ben er steeds vanuit gegaan dat ik voor de zomervakantie conclusies zou kunnen trekken die enig perspectief bieden en op draagvlak zouden kunnen rekenen.

Op suggestie van de heer Van der Burg zou ik mijn bevindingen graag met u beiden in een gemeenschappelijk overleg willen delen.

Het blijkt erg moeilijk te zijn om op korte termijn een fysieke afspraak te maken. Ik wil u voorstellen er een telefonische vergadering van te maken.

- Mevrouw 10.2.e neemt hierover contact met u of uw secretariaat op.

Vervolgens heb ik een afspraak op 14 juli a.s. met de heer C. Cornielje de Commissaris van de Koning in Gelderland tezamen met de heer H. Kaiser, burgemeester van Arnhem. Met hen wil ik nagaan in hoeverre provincie en gemeente kunnen en willen faciliteren.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

doc. 51

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Indisch Herinneringscentrum,
T.a.v. 10.2.e voorzitter
Velperweg 147
6824 MB ARNHEM

Datum 5 - SEP. 2016
Betreft Vestigingsplaats IHC

Geachte 10.2.e,

Zoals bekend, zijn het ministerie van VWS en het IHC al een tijd in goed gesprek over de positie en toekomst van het Indisch Herinneringscentrum (IHC). Gebleken is dat de taak van het IHC, zoals verwoord in de brief aan de Tweede Kamer d.d. 26 juli 2007 (het in leven houden van de herinnering aan de gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog en de daarop volgende dekolonisatie van voormalig Nederlands-Indië), breder is dan dat deze in de huidige opzet en locatie tot haar recht kan komen. Vanuit de intentie van genoemde Kamerbrief zoeken we samen al een tijd naar een oplossing.

Bij zowel VWS als Defensie is bereidheid om een aanvullend haalbaarheids-onderzoek uit te laten voeren naar nieuwbouw op het landgoed Bronbeek, en in welke vorm.

In dat kader is de vraag waar er uwer inziens voor het IHC de beste toekomst is: op Bronbeek in combinatie met eventueel te realiseren nieuwbouw, ofwel elder, bijvoorbeeld in Den Haag. U heeft daar een inventarisatie naar uitgevoerd onder uw achterban. Dit is relevant omdat een haalbaarheidsonderzoek op landgoed Bronbeek dan minder zinnig gemaakt zou worden.

Graag zie ik uw antwoord op korte termijn tegemoet om zo helderheid aan alle partijen te verschaffen.

Met vriendelijke groeten,

de directeur-generaal Langdurige Zorg,

10.2.e

drs. C. van der Burg

directoraat-generaal
Langdurige Zorg
directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

10.2.e

senior beleidsmedewerker

T (070)-340 10.2.e

M (31)-6 10.2.e

10.2.e@minvws.nl

Kenmerk

1013100-154694-DMO

Uw brief

Bijlage(n)

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer drs. C. van der Burg
Directeur-Generaal Langdurige Zorg
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Arnhem, 5 oktober 2016
Kenmerk: 025-16-JWK
Betreft: Huisvesting Indisch Herinneringscentrum

Geachte heer Van der Burg, Beste Cees,

In mijn brief van 12 september 2016 betreffende de vestigingsplaats van het IHC, liet ik u weten dat het bestuur van het IHC unaniem van mening dat continuering van het IHC op Bronbeek in combinatie met eventueel te realiseren nieuwbouw geen optie is en dat dus een haalbaarheidsonderzoek ook niet benodigd is. Daarbij gaf ik aan dat het bestuur op korte termijn een passende locatie zal zoeken in Den Haag dan wel Amsterdam.

Het bestuur van het IHC is kortgeleden in vergadering bijeen geweest en tot voortschrijdend inzicht gekomen. In de vergadering heeft het bestuur de conclusie getrokken dat we nu een eenduidige heldere lijn moeten trekken en dat we ons het nu niet kunnen veroorloven te aarzelen. Het bestuur heeft gekozen voor vertrek naar Den Haag, waar nieuwbouw gerealiseerd wordt in de nabijheid van het Indisch monument. Dit doet ook recht aan de samenwerking met Stichting Herdenking 15 augustus 1945. Inherent aan het besluit om van Bronbeek te vertrekken is het feit dat we dan ook op korte termijn moeten gaan verhuizen. De situatie op het landgoed Bronbeek is dan niet meer houdbaar.

Aangezien het realiseren van nieuwbouw enkele jaren in beslag zal nemen, zal de verhuizing in een tweetrapsraket plaatsvinden. Het IHC huurt op korte termijn een tijdelijk pand in de buurt van het Westbroekpark/het Indisch Monument. Hier zal zaal 4 tot en met 6 van Het Verhaal van Indië een plek krijgen. Tegelijkertijd worden de plannen voor nieuwbouw in de nabijheid van het Indisch Monument uitgewerkt.

P 1/2

Bovenstaande is reeds mondeling besproken met 10.2.e . Wij willen de vervolgstappen graag zorgvuldig nemen.

Graag overleg ik met u wie het initiatief neemt voor de vervolgstappen, met name t.a.v. het benaderen van de Gemeente Den Haag voor een nieuwbouwlocatie in het Westbroekpark nabij het Indisch monument.

Met vriendelijke groet,
Bestuur Indisch Herinneringscentrum,

10.2.e

10.2.e

Voorzitter

cc. 10.2.e senior beleidsmedewerker

Betreft: Reactie van het Indisch Herinneringscentrum op Rapport Verkenner
10.2.e

Van: 10.2.e (voorzitter) en 10.2.e 10.2.e (directeur)

Datum: 6 oktober 2016

Inleiding

In deze notitie reageren wij namens het IHC op het rapport van de verkenner (dhr. 10.2.e in opdracht van de Commissaris van de Koning (dhr. Cornielje) te Gelderland. Deze notitie dient als mogelijke input voor de reactie van het ministerie van VWS op het rapport.

In algemene zin valt het op dat de verkenner zich te weinig verdiept heeft in de kern van het probleem. Dat is uitgebreid besproken. In feite is het huisvestingsprobleem een afgeleide van het onderliggende probleem:

- Het IHC kan zijn opdracht/kerntaak niet uitvoeren en dat komt mede door het feit dat de kerntaken en daarmee de doelen van KTOMMB en het IHC te veel verschillen. Dit geldt ongeacht de wijze van huisvesting. Het staat de synergie van een mogelijke samenwerking in de weg.
- Er is geen gelijkwaardigheid: Het IHC heeft op het landgoed een ondergeschikte positie. Dit heeft de verkenner ook geconcludeerd.

Puntsgewijze reactie van het IHC

Pag. 5, punt 1

In feite staat hier een opsomming van oorzaken van een dieperliggend probleem: Het IHC kan zijn fundamentele taken niet uitvoeren. Het IHC en KTOMMB hebben op fundamenteel niveau te verschillende doelen. Dat maakt zoeken naar een oplossing op het landgoed irrelevant. Hierdoor komt de focus in het rapport te liggen op afgeleide problemen.

Pag. 6, punt 2

Wij vragen ons af: welke synergievoordelen?

Hier wordt de indruk gewekt dat het IHC de sociaal-culturele kant versterkt en tevens dat dit de kerntaak van het IHC is. Het IHC is er niet voor de pasars, reünies en kumpulans; Het is een herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog met volledig andere taken.

Het IHC versterkt misschien de functie van Bronbeek. De vraag of omgekeerd Bronbeek het IHC versterkt, wordt niet gesteld.

Pag. 6, punt 5

De indruk wordt gewekt alsof het IHC niet bereid is om na te denken over oplossingen:

- De verschillende aanbiedingen van Defensie waren daadwerkelijk onvoldoende.
- De commandantswoning is alleen geschikt voor ontvangsten. Dit is geen kerntaak van het IHC.

Pag. 7, punt 6

Het klopt dat het IHC weinig activiteiten op het landgoed ontplooit: Het IHC moet altijd toestemming vragen en krijgt vaak nul op het rekest als zij bijv. De Kumpulan wil reserveren.

Beperkte aanwezigheid bij activiteiten van Bronbeek; Dit klopt voor de niet voor het IHC relevante activiteiten dan wel activiteiten waar het IHC geen verbinding mee heeft. Daarnaast is het IHC altijd vertegenwoordigd bij de herdenkingen en activiteiten die gerelateerd zijn aan zijn kerntaak. Overigens is de staf van Bronbeek ook niet altijd aanwezig bij activiteiten van het IHC. Dat is ook logisch vanwege de verschillende kerntaken.

"Het niet kunnen vaststellen van oorzaak en gevolg" komt zwak over. Dit zijn precies de voorbeelden van het feit dat het IHC wel uitgenodigd wordt voor ontvangsten en bijv. de pasar, maar niet betrokken wordt bij die projecten waar we inhoudelijk wel samen kunnen optrekken.

Pag. 7, eerste punt 8

De typering "Bronbeek is het koloniale museum van Nederland..... etc." is veelzeggend waar het onderscheid tussen Bronbeek en het IHC betreft. Het gaat voorbij aan de kerntaak van het IHC.

De indruk wordt hier gewekt dat 'Het Verhaal van Indië' alleen van Museum Bronbeek is. Het ministerie van VWS heeft hier 1 miljoen aan subsidie voor verleend aan het IHC. Ook de tijdelijke tentoonstellingen van het IHC worden hier niet vermeld. De tijdelijke tentoonstellingen zouden gezamenlijk opgepakt worden, maar vanaf de tweede tentoonstelling liet de museumstaf weten niet meer samen te werken. Er werd alleen facilitaire ondersteuning geboden.

Pag. 7, tweede punt 8

Het IHC is geen museumstaf.

Het IHC herkent zich niet in de typering 'amateuristisch en weinig eenduidig' en neemt afstand van deze uitspraak. Onze jaarverslagen laten iets anders zien, zeker waar het gaat om onze activiteiten en de goede samenwerking en synergie met diverse organisaties. Het taalgebruik is ongepast: "Het IHC verwijt..." en "De mensen van Bronbeek ervaren...."

Pag. 8 bovenaan: Het is een goede suggestie om de museumstaf door te lichten.

Pag. 8, Conclusie, inleiding

Hier wordt gesproken over voordelen: Voordelen voor wie? Het IHC deelt de conclusie niet, dat het landgoed 'gevoelsmatig het dichtst bij een historisch memorabele plek komt' voor het IHC. Het landgoed heeft geen Indisch karakter: wat maakt het Indisch en in de ogen van wie is het Indisch? Het gaat hier meer om het feit dat het IHC een betere economische basis verleent aan het landgoed. Niet een Indische.

Pag. 8, Conclusie, punt 2

Voor wie is het IHC een welkome en nuttige aanvulling?

Pag. 8, Conclusie, punt 4

Een betere besteding voor wie?

Verdeeldheid hou je altijd als je een grote groep bevraagt. Dat is inherent aan de omvang van de groep. De ervaring leert ons dat voor mensen uit de Randstad (en daar zit een omvangrijk deel van de Indische achterban) geldt dat zij niet naar Bronbeek komen (te ver) m.u.v. een specifieke herdenking. Jongeren uit de Randstad komen in het geheel niet naar Bronbeek. Het is te ver/te kostbaar en het oubollige imago van het landgoed helpt daar niet bij.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

DG LZ

directoraat-generaal
Langdurige Zorg
directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Inlichtingen bij

10.2.e
senior beleidsmedewerker

T (070)-340 10.2.e

M (31)-6 10.2.e
10.2.e minvws.nl

Datum

11-10-2016

Bijlage(n)

Aantal pagina's

2

memo

Vervolg haalbaarheidsstudie nieuwbouw Bronbeek

Aanleiding

De brief aan de Tweede Kamer en de bijbehorende oplegnota met nog openstaande punten rond de collectieve erkenning van Indisch Nederland, als slotstuk van de individuele backpay op morele gronden, zit in de lijn. Eén van onderdelen is het verschaffen van een echte pleisterplaats voor de Indische gemeenschap; openstaand punt is de locatie.

Hoofdpunten

Kort gezegd biedt de huidige inrichting van het landgoed Bronbeek en huisvesting van het IHC geen mogelijkheid om de opdracht van het IHC te vervullen (kennismaken met geschiedenis en cultuur van Nederlands Indië; ontmoeten, delen en herdenken).

11.1, 10.2.g

[Redacted text block]

11.1

g

11.1

g

Ad a) 11.1, 10.2.g

[Redacted text block]

Ad b) een haalbaarheidsstudie naar 11.1, 10.2.g. In overweging wordt
gegeven 11.1, 10.2.g

[Redacted text block]

11.1, 10.2.g

[Redacted text block]

Advies

11.1, 10.2.g

**directoraat-generaal
Langdurige Zorg**
directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Datum
11-10-2016

10.2.e

senior beleidsmedewerker

Arnhem, 21 oktober 2016

Het IHC heeft besloten te verhuizen naar Den Haag. Dat besluit staat. In het gesprek met de Directeur-Generaal van het ministerie van VWS is aan 10.2.e (voorzitter IHC) en 10.2.e (directeur IHC) voorgelegd nog eenmaal na te denken over een voorstel van 10.2.e.

10.2.e heeft aangegeven 1 miljoen euro over te hebben voor een goede positie van het IHC op landgoed Bronbeek. Daarover gaat hij binnenkort spreken met minister Hennis, de staatssecretaris van VWS en de DG van VWS. De DG, de heer Van der Burg, heeft aan het IHC gevraagd nog eenmaal na te denken over gevestigd blijven op Bronbeek.

Het IHC waardeert de betrokkenheid en steun van 10.2.e en heeft daarom nog eens goed nagedacht over het voorstel. Met het oog op de toekomst en de noodzaak jongere generaties te bereiken, acht het IHC blijven op Bronbeek onverstandig om eerder genoemde redenen.

Mocht het in het uiterste geval zo zijn dat het IHC voor het landgoed behouden blijft, dan kan dat alleen onder de volgende harde voorwaarden:

1. De publiekspresentatie "Het verhaal van Indie" en de museumfunctie wordt overgedragen aan het IHC.
2. De staf van museum Bronbeek en het KNIL-museum worden ondergebracht bij het Nationaal Militair Museum, zoals oorspronkelijk de bedoeling was, mede gezien het feit dat er op korte termijn geen "KNIL" bewoners meer zullen zijn.
3. Het IHC krijgt de beschikking over de volledige commandantswoning en mag die intern verbouwen naar eigen inzicht.
4. Het hek wordt voor een groot deel verwijderd of gewijzigd, zodat de toegang verbeterd wordt en het landgoed een open uitstraling krijgt.

Het IHC benadrukt wel dat het – ook al wordt aan bovenstaande voorwaarden voldaan – met zo'n transitie op Bronbeek, vele jaren nodig heeft om het huidige imago (Bronbeek trekt met name ouder publiek aan) te veranderen.

Mocht niet voldaan worden aan de vier voorwaarden, dan blijft het besluit om te verhuizen naar Den Haag van kracht.

10.2.e
voorzitter

Transitieplan IHC op landgoed Bronbeek

(Aanname: Per 1 januari 2017 'groen licht').

Uitgangspunt is dat de harde voorwaarden van IHC (dd.21 oktober 2016) zijn ingewilligd.

- **Defensie en VWS maken vernieuwde afspraken over huur t.b.v. IHC op Bronbeek** (*herroeping politiek besluit* is een reden voor opzegging; daarnaast ook *wederzijds goedvinden*): **Museum en Commandantswoning** komen ter beschikking aan het IHC, als onderdeel van de collectieve erkenning. Het IHC is zo in de gelegenheid om op Landgoed Bronbeek invulling te geven aan een volwaardig Indisch Herinneringscentrum.
- **Ingang huur op 1 juni 2017.** 1. Biedt ruimte aan Defensie om de transitie vanuit KTOMMB mogelijk te maken. 2. IHC kan de interne verhuizing goed voorbereiden.
- **Interne verhuizing vanaf 1 juni:** Het Verhaal van Indië blijft in stand. Het IHC brengt eerst de boedel van het voormalig Indisch Huis (opslag Zeist/TNO) naar Landgoed Bronbeek. **Afronding verhuizing/transitie uiterlijk 1 oktober 2017.**
- **Huurkosten** (huur, energiekosten, schoonmaak, beveiliging): Naar schatting € 200.000,- per jaar (VWS); Er is geen sprake van dubbele huur.
- **Verbouwing Commandantswoning:** In de eerste helft van 2017 worden de plannen uitgewerkt voor de verbouwing van de Commandantswoning tot ontmoetings- c.q. kenniscentrum met bijbehorende educatie- en kantoorruimtes. De restauratieve voorziening en depotruimte zijn reeds beschikbaar op het landgoed.

Landgoed Bronbeek: interne verhuizing

- **Inboedel IHC:**
 - 'Indisch Huis boedel' en Inboedel kantoor IHC (worden naar Commandantswoning verhuisd)
 - Drie kasten met archief en tentoonstellingsmaterialen op zolder hoofdgebouw (blijven daar staan; is onderdeel museum)
 - 'Het Verhaal van Indië' (museum) blijft in tact en wordt volledig overgedragen door Defensie aan het IHC.
- **Kosten verhuizing:**

Voor de verhuizing heeft IHC een bestemmingsreserve van € 12.000,-

Landgoed Bronbeek, transitie naar Indische Pleisterplaats:

In het kader van de collectieve erkenning wordt het IHC doorontwikkeld tot een volwaardig herinneringscentrum op Landgoed Bronbeek, dat hiermee daadwerkelijk de Indische Pleisterplaats van Nederland wordt (Collectieve Erkenning). Naar verwachting zal er veel geïnvesteerd moeten worden in de imagoverandering van het landgoed om ook een transitie te maken naar jonger publiek!

Dekkingsplan

Voor de financiering van de verbouwing en de herinrichting op Bronbeek zijn de geschatte kosten: € 4.000.000,-.

- **IHC:** € 340.000,- eigen bijdrage uit bestemmingsreserve voor extra inrichtings- en verbouwingskosten.
- **Ministerie van VWS:**
€ 2.000.000,- (invulling taak m.b.t. collectieve erkenning)
- **Overige financiers:**
 - *Vfonds:* € 1.000.000,-
 - *Provincie en Gemeente:* € 500.000,-
 - *Crowdfunding, speciale acties:* € 160.000,-

Daarnaast heeft IHC een egalisatiereserve van € 142.849,- die benut wordt voor de voorbereidingen van de nieuwe vaste tentoonstelling in 2020 (vervanging van HVVI). Voor de nieuwe vaste tentoonstelling wordt t.z.t. projectsubsidie bij het ministerie van VWS aangevraagd.

Planning:

Januari t/m juni 2017

- Opstellen PvE, projectplan incl. investerings- en exploitatiebegroting plus toetising financiële haalbaarheid voor verbouwing Commandantswoning en overige aanpassingen op het landgoed. Ter ondersteuning wordt een gespecialiseerd bureau voor projectbegeleiding en -uitvoering ingeschakeld. De Rijksvastgoeddienst is altijd betrokken.
- Fondsenwerving c.q. onderhandeling met ondersteunende partners: Ministerie van VWS, Gemeente Arnhem, Provincie Gelderland, vfonds en overige fondsen.
- Financieringsaanvragen opstellen en indienen.

Juli t/m december 2017:

- In gang zetten verhuizing
- Verbouwingsplannen afronden en verbouwing uitvoeren.
- Meerjarenplan (2018-2022) opstellen imagooverandering Bronbeek.

Vanaf januari 2018:

- Doorlooptijd verbouwing tot medio 2018
- Meerjarenactiviteitenplan uitvoeren
- Starten campagne imagooverandering. Duur 5 jaar.

Algemene aandachtspunten:

- **Fiscalist btw-plicht laten doorlichten:** IHC is niet BTW-plichtig. Gezien de aankomende grote investeringen, kan btw-plicht voordelen bieden.
- **Anticiperen op collectievorming en digitalisering:** IHC schaft in december 2016 het registratiesysteem Adlib van Axial aan om zoveel mogelijk van zijn collectie en archief te digitaliseren.

Transitieplan verhuizing IHC naar Den Haag

(Aanname: Per 1 januari 2017 'groen licht').

Verhuizing naar Den Haag, in 2 fasen: 1. Tijdelijke huur 2. Nieuwbouw Den Haag

Ad 1. Tijdelijke huur in Den Haag voor max. 4 jaar

t.b.v. volwaardig herinneringscentrum (publiekspresentatie met educatieruimte, Kennis- en ontmoetingscentrum, kantoor en opslag-/depotruimte en een restauratieve voorziening)

- **Ingang huur:** 1 maart 2017; Starten met verhuizen inboedel voormalig Indisch Huis (opslag Zeist/TNO). Afronding verhuizing uiterlijk op 31 mei 2017.
N.b. Tussentijdse mogelijkheid tot opzegging bedingen bij huurcontract Den Haag.
- **Huurkosten** (huur, energiekosten, schoonmaak, beveiliging): € 100.000,- (VWS)
- **VWS zegt betalingsovereenkomst Defensie –VWS op** ingaande op 1 juni 2017 (*herroeping politiek besluit* is een reden voor opzegging; daarnaast ook *wederzijds goedvinden*)
- **Financiering:** Aanname is dat VWS wederom de huurkosten (10.000 hoger) op zich neemt. De periode van dubbele huur brengt extra kosten met zich mee van € 25.000,-.

Ontvlechting Bronbeek en verhuizing

- **Inboedel IHC:**
 - Inboedel kantoor IHC
 - Drie kasten met archief en tentoonstellingsmaterialen op zolder hoofdgebouw.
 - Zalen 4-6 'Het Verhaal van Indië'.
 - 'Indisch Huis boedel' in opslag bij TNO Zeist.
- **Opties m.b.t zalen 4 t.m. 6:**
 1. Afbreken en meeverhuizen; deels opbouwen op nieuwe locatie (nadeel: tentoonstelling op Bronbeek wordt incompleet; roept meer weerstand op)
 2. Laten staan: optie 1: Defensie betaalt een afkoopsom aan IHC van € 400.000,- (naar rato van € 1.000.000,- investering in 2010 voor 10 jaar).
Optie 2: IHC ontvangt tot 16 augustus 2020 75% van de inkomsten van HVVI. IHC verwijst het publiek naar 'Het Verhaal van Indië' in Arnhem (als extra bovenop het aanbod in Den Haag).
 - a. IHC gebruikt voor tentoonstelling in Den Haag bestaande IHC tentoonstellingen (Overzee, onderdelen uit Wereld Express, Thuis in Beeld), aangevuld met nieuwe onderdelen (Kenniscentrum Repatriëring).
 - b. IHC bouwt vervolgens zelf een geheel nieuwe tentoonstelling in Den Haag.
- **Financiering van de herinrichting tentoonstelling:**
Voor optie a. of b. IHC heeft een egaliseringsreserve van € 142.849,- die benut wordt voor de herinrichting van de tentoonstellingsruimte in Den Haag.
- **Kosten verhuizing:**
Voor de verhuizing van de inboedel heeft IHC een bestemmingsreserve van € 12.000,-
- Voor **extra inrichtingskosten** heeft IHC voor de tijdelijke huurlocatie € 50.000,- en voor de nieuwbouwlocatie een € 290.072,- beschikbaar. Deze gelden komen uit de bestemmingsreserve inrichting IHC (totaal op 31-12-2015: € 340.072,-).

Ad 2. Nieuwbouw Den Haag in nabijheid Indisch Monument

• Planning:

Januari t/m juni 2017

- Vervolmaken PvE, projectplan voor een volwaardig Indisch Herinneringscentrum incl. investerings- en exploitatiebegroting, waarbij de financiële haalbaarheid is getoetst. Ter ondersteuning wordt een gespecialiseerd bureau voor projectbegeleiding en -uitvoering ingeschakeld.
- Fondsenwerving c.q. onderhandeling met ondersteunende partners: Ministerie van VWS, Gemeente Den Haag, Provincie Zuid-Holland, vfonds en overige fondsen.

Juli t/m december 2017:

- Selectie locatie en procedures rondom bouwvergunning starten.
- Selectie architect en bouwonderneming.
- Financieringsaanvragen opstellen en indienen.

Januari 2018 – december 2019 (mogelijke uitloop van 1 jaar):

- Uitvoering en realisatie nieuwbouwplan.

• Dekkingsplan financiering:

Totale kosten nieuwbouw: € 5.000.000,-

- *overall bouwkosten*: de bouw-, architect- en projectkosten; o.b.v. 1200 m² bvo / 900 m² nvo x € 2.500,- € 3.000.000,-
- Grondkosten: aankoop bouwgrond en bouwrijp maken; mogelijke erfpacht) € 500.000,-
- Nieuwe publiekspresentatie € 1.000.000,-
- Overige verhuis- en inrichtingskosten € 500.000,-

IHC: € 300.000,- min. eigen bijdrage uit bestemmingsreserve

Ministerie van VWS: € 1.000.000,- (project inrichting Publiekspresentatie)
€ 2.000.000,- (invulling taak m.b.t. collectieve erkenning)

Overige financiers:

- *vfonds*: € 1.000.000,-
- *Provincie en Gemeente*: € 500.000,-
- *Crowdfunding*:: € 200.000,-

Algemene aandachtspunten:

- **VWS** wordt gevraagd de instellingssubsidie 2017 ook voor locatie Den Haag veilig stellen.
- **Fiscalist btw-plicht laten doorlichten**: IHC is niet BTW-plichtig. Gezien de aankomende grote investeringen, kan btw-plicht voordelen bieden.
- **Financiële administratie**: Hoe inrichten in Den Haag? (overgang naar andere uitvoerder?)
- **Anticiperen op collectievorming en digitalisering**: IHC schaft in december 2016 het registratiesysteem Adlib van Axial aan om zoveel mogelijk van zijn collectie en archief te digitaliseren.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Staatssecretaris

Deadline: 12-1-2017

directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Ontworpen door

10.2.e
senior beleidsmedewerker

T (070)-340 10.2.e

M (31)-6 10.2.e

10.2.e minvws.nl

Datum document

Kenmerk

1056344-158865-DMO

Bijlage(n)

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft voorbereiding op gesprek met Minister Hennis
Vergaderdatum en tijd 13 januari 2017
Vergaderplaats 9:15 uur (en marge MR)

Paraaf directeur

1 Aanleiding en doel overleg

11.1, 10.2.g

U hebt vrijdag 13 januari een overleg met Minister Hennis om helder te krijgen of Defensie en VWS hetzelfde willen en of dit in gezamenlijkheid verwezenlijkt kan worden. Defensie heeft de voorwaarden van IHC voor een langer verblijf op Bronbeek verworpen. Bijgevoegde nota is afgestemd met Defensie.

2 Deelnemers overleg

U, Minister Hennis, DGLZ en twee ondersteunende ambtenaren.

3 Te bespreken punten

Welke keuze gemaakt gaat worden als locatie voor het IHC:

a. 11.1, 10.2.g

b. 11.1, 10.2.g

4 Advies en toelichting

Het advies luidt om te benadrukken

1 11.1, 10.2.g

- 2 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
- 3 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
[redacted]
- 4 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
- 5 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]

**directie Maatschappelijke
Ondersteuning**
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II
Kenmerk
1056344-158865-DMO

Na het besluit moet een eenduidige communicatielijn worden gevolgd, met oog op de afweging en het samenspel van verschillende belangen:

- bij keuze Bronbeek: 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
[redacted]
- bij keuze Den Haag: 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
[redacted]

BIJLAGE

Toelichting

- VWS heeft geen zeer nadrukkelijke voorkeur voor Den Haag of Bronbeek. Het IHC moet de bij brief aan Tweede Kamer (d.d. 26 juli 2007) geformuleerde doelen kunnen realiseren: het in educatieve zin levend houden van de herinnering aan de gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de daaropvolgende dekolonisatie, met een functie voor de Indische gemeenschap zelf van ontmoeten, delen en herdenken. Daarbij is voor het IHC de rol voorzien als netwerkorganisatie voor bestaande organisaties en doelgroepen.
- 11.1, 10.2 g [redacted]
[redacted]
[redacted]
- Achtereenvolgens
 - heeft IHC via een enquête onder de achterban haar voorkeur uitgesproken voor locatie: resultaat was verhuizing naar Den Haag;
 - heeft een verkenner namens CvK te Gelderland geadviseerd dat IHC op Bronbeek kan blijven maar onder verbeterde voorwaarden (nieuwbouw op landgoed);
 - 11.1, 10.2 g [redacted]
[redacted]
[redacted]
 - heeft IHC haar eigen, sterk verbeterde voorwaarden gepubliceerd:
 - a. volledige beschikking over de commandantswoning;
 - b. overdracht publiekspresentatie "Het verhaal van Indië" en de museumfunctie aan IHC;
 - c. onderbrenging staf van museum Bronbeek en het KNIL-museum bij het Nationaal Militair Museum;
 - d. verwijderen hekken rond landgoed.
 - heeft vfonds zich opgeworpen met een €1 miljoen mits IHC op Bronbeek blijft (reden: landelijke spreiding vereist, bredere deal met provincie Gelderland o.a. over veteranenbegraafplaats Loeven, over deze laatste wil de Inspecteur-Generaal van de Krijgsdienst IGK op suggestie van Minister Hennis op korte termijn graag met u aan tafel)
- De collectieve erkenning heeft ten doel het verankeren van cultuurhistorisch erfgoed van Indië in de Nederlandse samenleving en kent dus een sterk immaterieel karakter. 11.1, 10.2 g [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
- 11.1, 10.2 g [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Kenmerk
1056344-158865-DMO

- Aan IHC is gevraagd per locatie aan te geven hoe het verhuis- (Den Haag) dan wel inhuys-traject (Bronbeek) er uit zou zien ('what if' scenario's vanaf 1 januari 2017). 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
[redacted]

- 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]

- 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]

Onduidelijk blijft echter

- 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

- 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
[redacted]

- 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

**directie Maatschappelijke
Ondersteuning**

Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Kenmerk

1056344-158865-DMO

10.2.e [redacted]

senior beleidsmedewerker

Wegingstabel

<i>IHC/VWS</i>	<i>Arnhem</i>	<i>Den Haag</i>
Factor tijd bij dit bestuurlijk besluit	11.1, 10.2.g	11.1, 10.2.g
Samenwerking met Defensie CDS		
Samenwerking met Defensie KTOMBB		
Samenwerking met museum Bronbeek		
Samenwerking met provincie Gelderland		
Samenwerking met gemeente Arnhem		
Samenwerking met 'Indische' partners		
Verleden rond Indisch Huis		
Aanwezigheid monumenten		
Aanwezigheid Indië-monument		
Voorstel herschikking opstallen		
Voorstel haalbaarheid nieuwbouw		
Herdenking 15 augs		
Historie vanaf 2007		
Advies bemiddelaar CvK Gelderland		
Herkenbaarheid eerste generatie		
Herkenbaarheid derde en vierde generatie		
Voorkeur bestuur IHC		
Voorkeur achterban IHC (enquête)		
Vooruitzicht samenwerking KTOMBB		
Kansen IHC lange termijn (Internationaal Park)		

directie Maatschappelijke Ondersteuning

Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II

Kenmerk

1056344-158865-DMO

doc. 60

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan het Indisch Herinneringscentrum,
T.a.v. 10.2.e bestuursvoorzitter
Velperweg 147
6824 MB ARNHEM

**directoraat-generaal
Langdurige Zorg**
directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
10.2.e
senior beleidsmedewerker

T (070)-340 10.2.e
M (31)-6 10.2.e
fh.v.dijk@minvws.nl

Kenmerk
1083214-160364-DMO

Uw brief

Bijlage(n)

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum - 3 FEB. 2017
Betreft Vestigingsplaats IHC als pleisterplaats

Geachte 10.2.e, beste 10.2.e,

Naar aanleiding van onze gezamenlijke zoektocht naar een optimale vestigingsplaats voor het Indisch Herinneringscentrum, doe ik u mede namens het Ministerie van Defensie het volgende verzoek toekomen.

Zowel het Ministerie van VWS als het Ministerie van Defensie hebben geen uitgesproken voorkeur in de discussie over de vestigingsplaats van het IHC voor de lange termijn. In onze gezamenlijke visie kan met het vormgeven van een Indische pleisterplaats invulling worden gegeven aan een levende behoefte binnen de Indische gemeenschap. De mogelijkheden daartoe zijn thans niet optimaal. U bent als geen ander ingevoerd in de kansen die beide potentiële locaties elk met zich meebrengen, in casu een nieuwe start in Den Haag of een doorstart op het landgoed Bronbeek te Arnhem.

Inmiddels is duidelijk dat het V-fonds een miljoen ter beschikking heeft indien gekozen wordt voor nieuwbouw op het landgoed. De provincie voert besprekingen met het V-fonds om te bezien, of en onder welke voorwaarden, met een aanzienlijk bedrag kan worden bijgedragen aan de investering in de nieuwe huisvesting van het IHC op Bronbeek. Het provinciaal bestuur onderzoekt tevens de mogelijkheid van een provinciaal depot dat ook door het IHC benut kan worden voor het in bewaring houden van archieven en artefacten. Het college van B&W Arnhem heeft aangegeven graag bereid te zijn medewerking te verlenen aan de procedures inzake een noodzakelijke omgevingsvergunning, mede met het oog op het borgen van de ruimtelijke kwaliteit.

Ik vraag u om, onder bovengenoemd gesternte, uiterlijk binnen twee weken uw definitieve keuze voor de toekomstbestendige vestigingsplaats van het IHC aan mij kenbaar te maken om de geformuleerde taakuitoefening maximaal invulling te kunnen geven. Ik zal u uitnodigen voor een gesprek hiertoe.

Onze beide departementen zullen, eender welke keuze u zult maken, uw besluit natuurlijk respecteren. Ik ben er van overtuigd dat u door reeds uitgewerkte

scenario's, transitieplannen en andere voorbereidingen voldoende voorbereid bent op de door u te maken definitieve keuze.

Na uw besluit en ons gesprek kunnen wij een gezamenlijke communicatielijn afspreken.

Ik zie uw antwoord met belangstelling tegemoet,

Met vriendelijke groet,

de directeur-generaal Langdurige Zorg,

10.2.e

drs. C. van der Burg

**directoraat-generaal
Langdurige Zorg**
directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Kenmerk
1083214-160364-DMO

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer drs. C. van der Burg
Directeur-Generaal Langdurige Zorg
Parnassusplein 5
2511 VX DEN HAAG

VOLKSGEZONDHEID
WELZIJN EN SPORT

14 FEB. 2017

SCANPLAZA

Arnhem, 13 februari 2017
Kenmerk: 005-17-JWK
Betreft: Vestigingsplaats IHC als pleisterplaats

Geachte heer Van der Burg, Beste Cees,

Hartelijk dank voor uw schrijven van 3 februari 2017 (uw kenmerk: 1083214-160364-DMO). U vraagt daarin – mede namens het ministerie van Defensie - om de definitieve keuze kenbaar te maken voor de toekomstbestendige vestigingsplaats van het IHC.

Het bestuur van het IHC is verheugd dat het initiatief voor de keuze van de vestigingsplaats aan het IHC wordt gelaten.

U geeft aan dat het fonds een miljoen ter beschikking heeft voor nieuwbouw op landgoed Bronbeek te Arnhem en dat de Provincie Gelderland onderzoekt of de provincie financieel kan bijdragen en/of depotruimte ter beschikking kan stellen. Daarnaast is het college van B&W Arnhem bereid medewerking te verlenen aan de procedures voor een noodzakelijke omgevingsvergunning bij nieuwbouw.

De bereidheid van de diverse partijen om mee te willen werken aan mogelijke nieuwbouw voor het IHC op landgoed Bronbeek, waarderen wij zeer. Desondanks heeft het bestuur, om de hieronder aangegeven redenen, besloten naar Den Haag te verhuizen.

Eerder hebben we met u vastgesteld dat de taakuitvoering van het IHC met de huidige toebedeelde ruimte op het landgoed onvoldoende mogelijk is. De optie tot nieuwbouw zou betekenen dat die huidige situatie toch zeker voor de komende 5 à 8 jaar zal blijven voortbestaan. Gezien de verwachte weerstand tegen nieuwbouw uit de directe omgeving van het landgoed Bronbeek, is de uitkomst van dit traject bovendien ongewis. Uit ervaringen van onder meer St. Herdenking Vrouwenkampen blijkt dat de Bronbeek-buurt nogal heftig reageert op bouwplannen op Bronbeek. Zo is de bouw van een permanente namenwand van de slachtoffers in de vrouwenkampen tot nu toe geblokkeerd.

Verder zijn de doelstellingen van Defensie en het IHC verschillend. De museale functie van Defensie op het landgoed richt zich m.n. op de KNIL- geschiedenis tijdens de gehele Koloniale periode terwijl wij ons richten op de periode van 1900 tot nu, met een focus op WO II en de nasleep.

Daarbij blijft de uitkomst van de enquête van het IHC in het eerste kwartaal van 2016 onveranderd: De achterban geeft aan dat Den Haag de meest ideale locatie is. De uitkomsten van de enquête bevestigen de uitgangspunten uit de toekomstvisie van het IHC en het belang van een volwaardig Indisch Herinneringscentrum als pleisterplaats van Indisch Nederland. Wij hechten daar veel waarde aan.

Ook wordt met de optie tot nieuwbouw geen invulling gegeven aan een oplossing voor de door de verkenner aangegeven conclusies, waaronder de ondergeschikte positie van het IHC en het belang van uitzicht op adequate huisvesting voor het IHC op de korte termijn.

Onze keuze wordt ondersteund door het Indisch Platform, bij monde van 10.2.e, mede namens de bij het Indisch Platform aangesloten organisaties, en de gemeente Den Haag, bij monde van de wethouder J. Wijsmuller (Stadsontwikkeling, Wonen, Duurzaamheid en Cultuur). De gemeente Den Haag zal zijn medewerking verlenen, te beginnen met een quick scan op de vastgoedportefeuille.

Daarbij nemen wij in acht dat er voor het door ons ingediende transitieplan voor landgoed Bronbeek (met de daarin gestelde harde voorwaarden) geen steun vanuit het ministerie van Defensie is.

Tot slot verbaast het ons dat het vfonds zo uitdrukkelijk vasthoudt aan het landgoed als vestigingslocatie voor het IHC, terwijl het vfonds eerder al geld beschikbaar wilde stellen aan het IHC voor een verplaatsing naar Nijmegen, teneinde daarmee een onderdeel te worden van het op te richten Vrijheidsmuseum.

Nogmaals, wij waarderen het zeer dat beide departementen ons besluit zullen respecteren. Graag bespreken wij met u de definitieve keuze voor Den Haag als vestigingsplaats van het IHC, zodat het Indisch Herinneringscentrum maximaal invulling kan geven aan de geformuleerde taakuitoefening.

Gevoegd vindt u een bijlage met daarin ons beeld van en onze visie op het nieuwe herinneringscentrum met als pleisterplaats Den Haag, waarbij wij er van uitgaan dat - zoals u in gesprekken met mij ook al aangaf - het een zogenaamde tweetrapsraket betreft en dat we ons na een periode van huur uiteindelijk in de buurt van het Indisch Monument definitief kunnen vestigen.

Met vriendelijke groet,
Bestuur Indisch Herinneringscentrum,

10.2.e

10.2.e

Voorzitter

cc. 10.2.e senior beleidsmedewerker

INDISCH HERINNERINGSCENTRUM DEN HAAG

Pleisterplaats van Indisch Nederland

Indisch Herinneringscentrum Den Haag Pleisterplaats van Indisch Nederland

Inleiding

Het Indisch Herinneringscentrum gaat verhuizen van Arnhem naar Den Haag. In Den Haag wordt een volwaardig Indisch Herinneringscentrum ingericht. Het centrum wordt daarmee de "Pleisterplaats van Indisch Nederland" en is toegankelijk voor een algemeen publiek. Hieronder zetten wij kort uiteen wat u van ons kunt verwachten en hoe het Indisch Herinneringscentrum vorm krijgt in Den Haag.

Een volwaardig Indisch Herinneringscentrum

In Den Haag ontwikkelt het Indisch Herinneringscentrum (IHC) zich tot een volwaardig herinneringscentrum. In deze brochure gaan we uit van de volgende uitgangspunten:

- Vormgeven aan collectieve erkenning voor de Indische gemeenschap**
(n.a.v. de Backpay kwestie)
Het IHC ziet hierin voor zichzelf een belangrijke rol als kenniscentrum én op het gebied van educatie en publieksparticipatie.
- Een fysieke locatie c.q. pleisterplaats bieden**
Het IHC biedt het publiek een volwaardig Herinneringscentrum (voor 1e en opvolgende generaties) dat de pleisterplaats is van Indisch Nederland en waar de Tweede Wereldoorlog van Nederlands-Indië met de nasleep centraal staat.
- Groot publieksbereik**
(publiekspresentatie, digitale middelen, publieksactiviteiten, educatie en voorlichting)
- Verbinder van (Indische) organisaties**
Het IHC is opgezet als kenniscentrum (Indisch Geheugen voor de Toekomst) dat de verbindende factor is voor diverse Indische organisaties en organisaties met thematische raakvlakken. Daarbij biedt het (zo mogelijk) een fysieke plek aan die organisaties. Voorbeeld hiervan is de samenwerking met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945, waarvan het secretariaat fysiek is ondergebracht bij het IHC.

Missie en Visie

De missie van het IHC als het Indisch geheugen voor de toekomst is:

Het Indisch Herinneringscentrum informeert en verhaalt op waardige, inhoudelijke en beeldende wijze over de Tweede Wereldoorlog en de nasleep ervan in Nederlands-Indië en over de Indische gemeenschap vanaf 1900 tot heden. Het verkrijgt kennis, bewustwording en empathie en zet aan tot nadenken over de toenmalige gebeurtenissen, actuele situaties en het eigen handelen.

Het IHC geeft vorm aan deze missie op verschillende manieren: met een vaste presentatie, projectmatig, met herdenken en herinneren, door het organiseren van publieksactiviteiten, middels educatie en tijdelijke tentoonstellingen, via analoge (publicaties) en digitale media (internet, games), dit met als doelstellingen:

- Blijvend betekenis te geven aan de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de nasleep.
- Vergroting te scheppen van kennis en bewustwording in Nederland (en in het buitenland) over dit hoofdstuk van de gedeelde geschiedenis van Nederland en Indonesië.
- Een pleisterplaats te bieden voor de Indische gemeenschap om te ontmoeten, delen, participeren en te herdenken.
- Toegevoegde waarde te realiseren voor de Indische gemeenschap en de erfgoed instellingen als het vierde nationaal Herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog.

INDISCH HERINNERINGSCENTRUM DEN HAAG

Pleisterplaats van Indisch Nederland

Transitietraject naar kenniscentrum herinnering WO II, dekolonisatie en repatriëring

Het IHC wil uitgroeien naar een kenniscentrum voor de herinnering van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië, de dekolonisatie en de repatriëring.

Het IHC ging tot nu toe uit van de volgende **doelgroepen**:

- Geïnteresseerden in de vaderlandse geschiedenis.
- Alle generaties van de Indische gemeenschap: allen die verbonden zijn met Nederlands-Indië of Indonesië of die zich daarmee verbonden voelen.
- Onderwijs

Voor het daadwerkelijk vormgeven van het Indisch Herinneringscentrum is een nader gedefinieerde doelgroepenstrategie zinvol. Daarbij kan wellicht gebruik gemaakt worden van segmentatiemodellen die uitgaan van de specifieke behoefte van potentiële bezoekers, zoals bijvoorbeeld gehanteerd door John H. Falk. Zijn model geeft richting bij verdere invulling van een werkelijk publieksgerichte presentatie die optimaal tegemoet komt aan de informatie en beleving die verschillende bezoekersgroepen zoeken (*zie bijlage 1 - PUBLIEKSIDENTITEITEN FALK*). Het IHC heeft een focus op de periode van 1900 tot nu en sluit daarbij aan bij de behoeften en motivatie van zijn doelgroepen.

Op de langere termijn wil het IHC zijn doelstellingen bereiken met:

- Museum en Kenniscentrum (Digitale media)
- Publieksactiviteiten en Educatie

Museum en Kenniscentrum

Museum: Publiekspresentatie

In de nieuwe situatie heeft het IHC een **eigen tentoonstellingsruimte**. De nieuwe publiekspresentatie van het IHC zal een **duidelijke focus** krijgen.

Bij de presentatie(s) van het IHC zal de nadruk dan ook primair gelegd worden op de effecten op burgers en de gevolgen van de militaire strijd in Nederlands-Indië samenhangend met kolonisatie, Japanse bezetting, onafhankelijkheid en dekolonisatie. Deze **'burgerverhalen'** bieden goede kansen voor het slaan van bruggen naar het publiek dat in het verhaal van de (de)kolonisatie geïnteresseerd is. Het kan zich met deze 'verhalen' identificeren en de koppeling leggen naar bijvoorbeeld de **'petites histoires'** uit de eigen familiebiografie: een **Kenniscentrum Repatriëring**.

Er mag worden aangenomen dat 'het publiek' in toenemende mate zal gaan bestaan uit tweede, derde en volgende generaties en voor wie de koloniale geschiedenis van ons land deel uitmaakt van de eigen biografie en identiteit. Hier is sprake van een verschuiving van memory naar history, zij het dat deze paradigmawisseling een andere fasering kent dan die rond het erfgoed van de Tweede Wereldoorlog in Nederland. Daar is de periode 1940-1945 en de bevrijding in 1945 het ijkpunt, terwijl de koloniale geschiedenis in Zuidoost-Azië formeel eindigde in 1963 met de overdracht van Nieuw-Guinea.

Naast specifiek geïnteresseerden en (in)direct betrokkenen, zal de presentatie van het IHC optimale identificatiemogelijkheden bieden voor de gerichte en geïnteresseerde bezoeker met de 'Indische thematiek'. Ook is de publiekspresentatie voor het onderwijs interessant, omdat het een belangrijk maar onderbelicht thema betreft; de presentatie onderstreept het mondiale aspect van de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast zal het IHC deze thematiek 'introduceren' en duiden voor het algemene publiek dat niet bekend is met deze thematiek. Dat betekent bijvoorbeeld:

- Stevig inzetten op contextinformatie (voor bezoekers zonder voorkennis).
- Rollen en posities in de koloniale historie belichten vanuit familiebiografieën en 'rolmodellen' (multiperspectief).
- Herkenbare referentie en feiten opnemen, afgewisseld met petites histoires.

Met als uitgangspunt de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië, de dekolonisatie en de repatriëring, wordt daarbij gedacht aan thema's als wonen en leven in Nederlands-Indië, Binnenlands Bestuur, de opmaat naar de oorlog, de Japanse bezetting, het uitroepen van de onafhankelijkheid, de nieuwe status quo. Het IHC sluit ook aan op bredere thema's als diversiteit, vluchtelingen en in- en uitsluiting.

Het IHC werkt niet alleen nationaal maar ook internationaal samen met relevante partners die zich bezighouden met de bredere thematiek en de Indische diaspora. Samenwerking met Indonesische partners (in Nederland en Indonesië) kan mogelijk bijdragen aan een thema als 'Nederlandse sporen in de archipel'. In de Republiek Indonesië is immers een groeiende belangstelling waar te nemen voor 'gedeeld erfgoed'. Daarmee versterkt het IHC mogelijk zijn eigen netwerk, zowel binnen Nederland als in

INDISCH HERINNERINGSCENTRUM DEN HAAG

Pleisterplaats van Indisch Nederland

Kenniscentrum WO II, dekolonisatie en repatriëring

Het Indisch Herinneringscentrum heeft een divers informatief aanbod voor het publiek. Aan de ene kant biedt het een fysieke bibliotheek en documentatiecentrum. Daarnaast is het IHC actief met diverse fysieke en digitale media, waarmee de verschillende doelgroepen bereikt worden:

- Het webportaal **Indië in Oorlog**.
- De **websites**: Indisch Herinneringscentrum en Het Verhaal van Indië.
- **Sociale media**: Facebook en Twitter, Instagram.
- **Kenniscentrum Repatriëring**

Publieksactiviteiten en Educatie

De **thema's** die het IHC nu hanteert bij publieksactiviteiten en educatie en voorlichting, zijn:

1. Geschiedenis Nederlands-Indië vanaf 1900
2. Herdenken & herinneren

Met het oog op de toekomst en het veranderende paradigma, wil het IHC aanhaken op een bredere thematiek. In de komende jaren worden, tegen de achtergrond van de Tweede Wereldoorlog, dekolonisatie van Nederlands-Indië en repatriëring, enkele universele thema's toegevoegd, waarmee het heden gekoppeld wordt aan het verleden:

3. Diversiteit
4. Identiteitsvorming
5. Migratie
6. Discriminatie
7. Van Memory naar History

De **publieksactiviteiten** en ook **educatie en voorlichting** worden in de **nieuwe situatie** voornamelijk op de eigen (nieuwe) locatie georganiseerd. Daarnaast blijft het IHC actief door het hele land. Het IHC doet dat in samenwerking met organisaties die de thematiek aanvullen en daardoor de activiteiten versterken. Het IHC gaat samenwerkingsverbanden aan met culturele, erfgoed en creatieve partners en met het onderwijs om nieuwe narratieven te introduceren en verbindingen te leggen. Hoewel door heel Nederland wordt samengewerkt, vindt het zwaartepunt van de samenwerking plaats in de Randstad.

Realisatie van het Indisch Herinneringscentrum in Den Haag

Voor de verankering van het Indisch Herinneringscentrum in Den Haag, creëren wij een eigen herkenbare locatie en presentatie. Zo wordt Den Haag - als Indische stad van Europa en Nederland in het bijzonder - nog meer de pleisterplaats van Indisch Nederland.

Uitgangspunten voor de nieuwe locatie in Den Haag:

- a. Verdere uitbouw van een eigen identiteit en herkenbaarheid voor de doelgroepen van het IHC.
- b. Het IHC kan vanuit de eigen locatie de volgende (locatie gebonden) activiteiten en programmaonderdelen realiseren:
 - Een semi-permanente publiekspresentatie
 - Flankerende tentoonstellingen, publieks- en educatieve activiteiten
 - Digitaal online aanbod
- c. Het IHC zal daarnaast op de eigen locatie (en daarbuiten) gezamenlijke (publieks) projecten realiseren met andere partijen, waarbij te denken is aan:
 - Gezamenlijke tijdelijke tentoonstellingen
 - Gezamenlijke publieksactiviteiten (lezingen, manifestaties)
- d. De volgende back office functies dienen ondergebracht te worden:
 - Kantoren (incl. secretariaat Stichting Herdenking 15 Augustus 1945)
 - Vergaderruimte
 - Opslag/depotruimte
 - Bibliotheek en documentatie
 - Educatieruimte
 - Ruimte voor publieksactiviteiten
 - e.a.

e. Ondersteunende functies:

- Bewaking en beveiliging (BHV)
- IT-voorzieningen
- Receptie
- Kantoorfaciliteiten
- Technische ondersteuning en facilitair beheer (schoonmaak)
- etc.

f. Goede bereikbaarheid

- Auto
- OV

INDISCH HERINNERINGSCENTRUM DEN HAAG

Pleisterplaats van Indisch Nederland

Ruimtebehoefte IHC

Een volwaardig Indisch Herinneringscentrum beschikt minimaal over de volgende ruimtes:

Type ruimte	In vierkante meters (m2) bruto vloer- oppervlak (bvo)	In vierkante meters (m2) netto vloer- oppervlak (nvo)
IHC bezoekers- en documentatiecentrum	100	80
IHC educatieruimte	80	70
IHC presentatieruimte (vast en tijdelijk)	500	380
IHC kantoorruimte	160	150
IHC opslag/depotruimte	60	60
TOTAAL BVO/NVO*	900	740

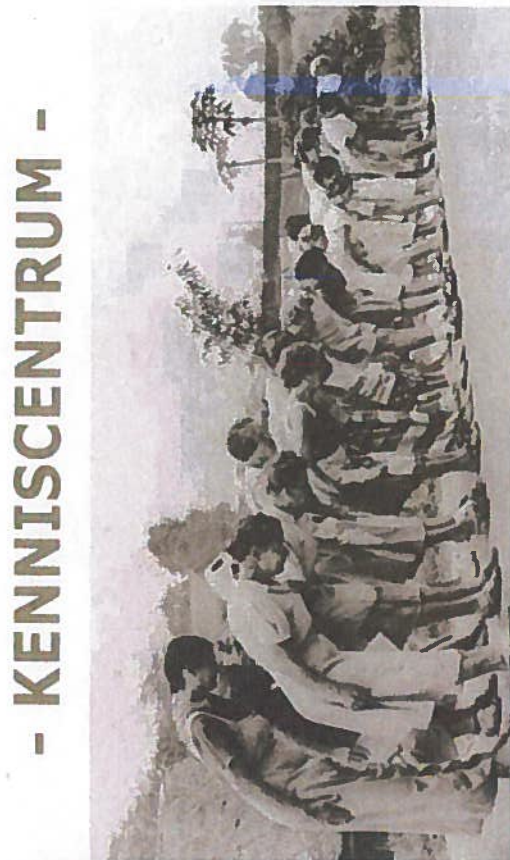
INDISCH HERINNERINGSCENTRUM DEN HAAG
Pleisterplaats van Indisch Nederland

tentoonstelling

Indisch Herinneringscentrum

pag. 06

all our stories

februari 2017

doc. 61

encounter history
&
create new narratives

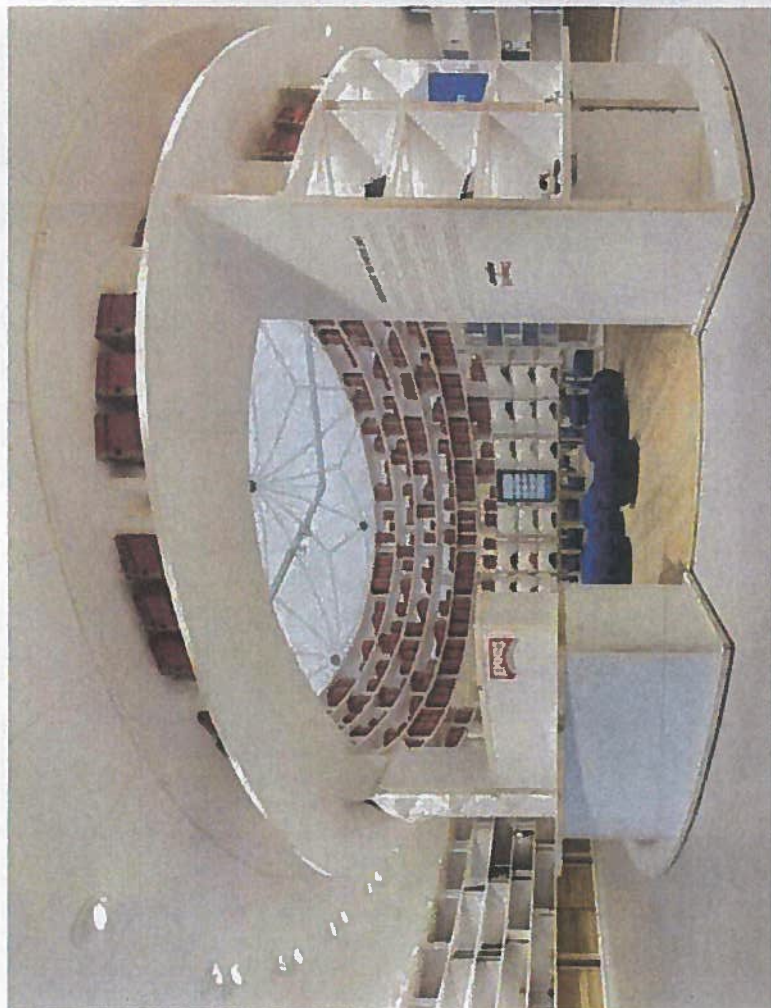
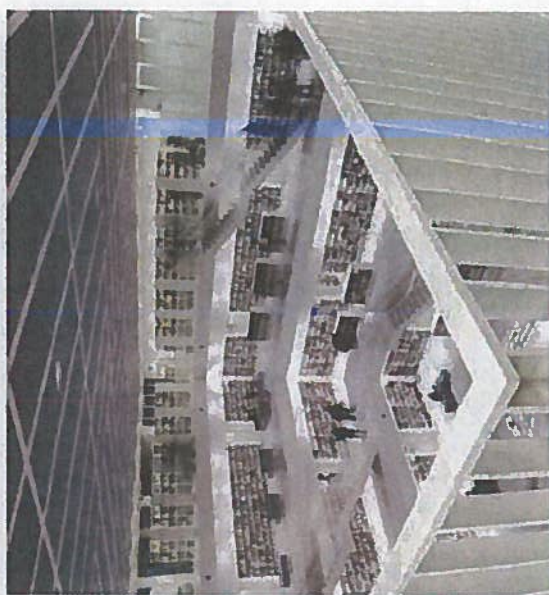
- ONTMOETEN -

tentoonstelling

februari 2017

- DOCUMENTATIE -

- DYNAMIEK -

where objects
and
stories come alive

- ONTMOETEN -

- EDUCATIE -

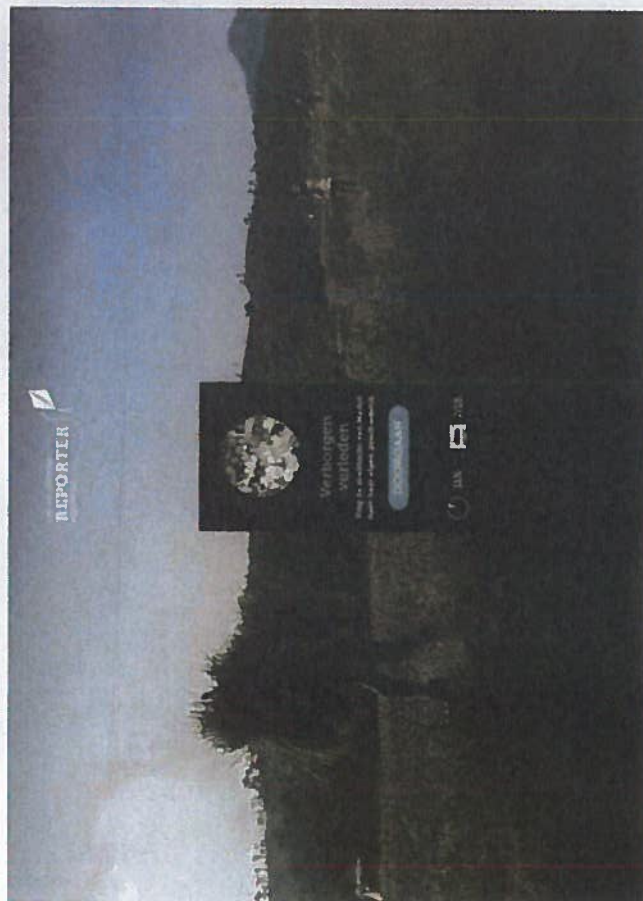
learn, reflect, engage, create

- EDUCATIE -

learn, wreflect, engage, create

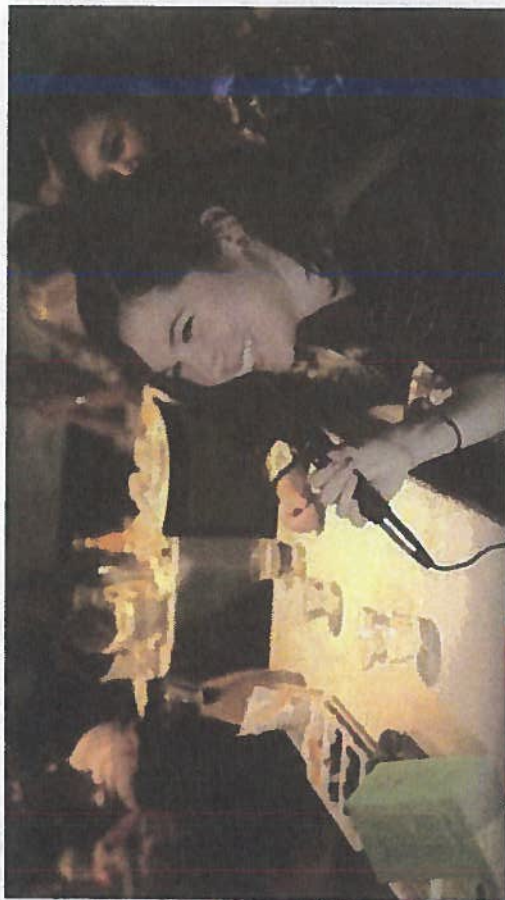
- HERDENKEN -

for the past and the future

Indisch Herinneringscentrum

Indische Salon

Indisch Herinneringscentrum

INDISCH GEHEUGEN
VOOR DE TOEKOMST®

INDISCH HERINNERINGSCENTRUM DEN HAAG
Pleisterplaats van Indisch Nederland

Bijlage 1

De publieksidentiteiten van John H. Falk nader toegelicht en vertaald naar het IHC. (door: 10.2.e)

Zoals gesteld zijn er in de moderne marketing voor- en tegenstanders van doelgroepdenken. Gedrag en de vroeger primair gehanteerde demografische en welstandsindelingen zijn niet meer valide: vrijwel iedereen is mobiel, en welstand staat niet meer voor voorspelbaar gedrag, opleidings- en kennisniveau en belangstellingssfeer.

Dat heeft geleid tot tal van nieuwe indelingen waarbij persoonlijke, sociale en fysieke context worden ondergebracht in lifestyle-groepen en segmentatiemodellen, op basis van overeenkomsten in gedrag en gehanteerde waardesystemen door grote groepen in de samenleving. Ze werden het eerst toegepast in de retail sector en de laatste jaren (al dan niet uitgewerkt in archetypische *personae*) ook steeds meer in de cultuur- en erfgoedsector. Hoewel gradueel verschillend, zijn er vaak overeenkomsten in profielen. Zo hanteren de bibliotheken een jeugdsegmentatiemodel (met Bedachtzamen, Materialisten, Avonturiers, Sociaal betrokkenen en Individualisten)¹. Het succesvolle vernieuwde Scheepvaartmuseum in Amsterdam leunt zwaar op het Mentality-Model van Motivaction (met een indeling in Postmoderne hedonisten, Postmaterialisten, Kosmopolieten, Opwaarts mobiele, Gemaksgeoriënteerden, Nieuwe conservatieven, Moderne burgerij, Traditionele burgerij)². TNS-NIPO hanteert in zijn WIN-Model een soortgelijke indeling (hier heten ze: Behoudenden, Evenwichtigen, Geëngageerden, Genieters, Luxezoekers, Ruimdenkers, Zakelijken en Zorgzamen). En tenslotte is er nog het eveneens veel gebruikte Mosaic model met maar liefst 14 groepen die onder andere gebruikt worden bij het continu bezoekersonderzoek³.

John H. Falk is een Amerikaans wetenschapper en specialist op het terrein van informeel leren, museaal publieksonderzoek en wetenschapsvoorlichting in de Verenigde Staten. Hij maakte ook in Nederland naam met zijn in 2009 gepubliceerde *Identity and the Museum Visitor Experience* dat recent door de publicatie *Museum Experience Revisited* van Lynn D. Dierking, en John H. Falk (2013) werd aangevuld. Zijn classificatie is gebaseerd op eigen onderzoek onder tienduizenden museumbezoekers in de Angelsaksische landen.

Falks classificatie is eenvoudig en herkenbaar en bewees zijn effectiviteit bij het publieksgerichter maken van musea. Tamelijk revolutionair was zijn uitgangspunt voor het ontwikkelen van musea en presentaties. Daarbij nam hij niet het aanbod of de intrinsieke waarde van collecties en objecten als uitgangspunt, maar de *mindset* waarmee bezoekers een museum tegemoet treden. Van object, naar klantgericht dus. Met de retoriek Amerikanen eigen, beschreef hij treffend de kern van zijn denken: *'People do not come to museums for us. We tend to think that people are there to see the stuff that we've got*

¹ Website VOB, Vereniging van Openbare Bibliotheken.

² Website Motivaction, *Research and strategy*, Amsterdam

³ H. Beerda, BrandConsultancy, Amsterdam/Experian Nederland, Den Haag.

there. And that's not true... They are not coming because of us, they come because of themselves.'

Falks doelgroepen-indeling gaat uit van behoeften bij het publiek en is daarmee uiterst bruikbaar als onderlegger bij het ontwikkelen van nieuwe presentatieconcepten en als hulpmiddel om de vertaalslag te maken tussen klassieke doelgroepen en een integraal museaal aanbod. Daarbij beperkt Falk zich niet tot het feitelijke bezoek, maar pleit ook om aandacht te besteden aan de relatie tussen de periode voorafgaand aan het museumbezoek en erna. Dus ook de fasen die vanuit het museum over het algemeen minder waargenomen of beïnvloedbaar geacht worden, maar die essentieel zijn voor de positioneringstrategieën en marketing van een museum. Ze lijken juist ook voor oorlogserfgoed-instellingen uitstekend toepasbaar omdat Falks model relatief veel nadruk legt op emotioneel betrokken bezoekersgroepen.

Thans maakt Falk onderscheid tussen 7 groepen (bezoekmotieven), daarbij is steeds ook aangegeven welke groep dit zou kunnen betreffen met specifieke interesse in het IHC-aanbod.

Professional / Hobbyist

Bezoekt musea vanuit inhoudelijke interesse gerelateerd aan hobby of beroep. Zoekt specifieke kennis en informatie en antwoorden op 'hoe' en 'waarom' vragen.

IHC:

- Reizigers (Indonesiëgangers).
- Professioneel betrokkenen bij Nederlands-Indonesische relaties.
- Studenten en onderzoekers.

Explorer: komt om te ontdekken

Stelt zijn eigen interessegebieden en nieuwsgierigheid centraal. Wil nieuwe terreinen en invalshoeken ontdekken en nieuwe inzichten verwerven. Heeft belangstelling voor 'wie' en 'wat' vragen.

IHC:

- Direct generationeel betrokkenen (tweede, derde generatie met 'roots' in Indonesië)
- Indirect generationeelbetrokkenen (familieleden van Indiëveteranen)
- Toeristen en bezoekers uit Indonesië

Facilitator: faciliteert het plezier van anderen

Bezoekt museum vooral uit sociaal motief: hij of zij wil zijn gezelschap (partner, kinderen, familie, groep) een prettige tijd in het museum laten doorbrengen en een positieve ervaring bezorgen. Is op zoek naar sfeer en waardeert goede faciliteiten.

IHC:

- Algemeen recreatieve bezoeker (toeristen, familiebezoek)
- Begeleiders van groepsbezoek (recreatief en educatief)

Experience seeker: zoekt beleving en must-sees

Zoekt in een museum beleving en wil het gevoel hebben dingen te zien die er toe doen. Topstukken in een kunstmuseum bijvoorbeeld, of hands-on presentaties. Is geïnteresseerd in informatie op hoofdlijnen die de beleving ondersteunt.

IHC:

- Bezoekers die het Vrijheidsmuseum WO2 bezoeken, omdat daar de experience centraal staat.

Recharger: wil geïnspireerd worden

Bezoekt een museum om de alledaagse routine te ontvluchten. Zoekt een plezierig, hoogwaardig en aantrekkelijk (esthetisch en poëtisch) vormgegeven domein om de mentale batterij weer op te laden.

IHC:

- Reizigers (Indonesiëgangers)
- Algemeen recreatieve bezoeker

Respectful Pilgrims: getuigt van zijn betrokkenheid

Is emotioneel (door directe ervaring of via overlevering) betrokken (geraakt) bij het thema, focus of de locatie van het museum en heeft behoefte die betrokkenheid te uiten en er vorm aan te geven. Zoekt ruimte voor reflectie en ontmoeting. Voelt zich eveneens betrokken bij een specifiek onderwerp en geeft vorm aan zijn affiniteit daarmee.

IHC:

- Eerste generatie die 'Indië' bewust meemaakte, kampslachtoffers, nazaten.
- Generationeel betrokkenen (tweede, derde generatie met 'roots' in Indonesië)
- Indirect generationeel betrokkenen (familieleden van Indiëveteranen)

Affinity Seeker: op zoek naar verbinding

Voelt zich eveneens betrokken bij een specifiek onderwerp en geeft vorm aan zijn affiniteit daarmee. Bijvoorbeeld door herkomst, cultuur, geloof, etniciteit of sociale verwantschap en dergelijke. Zoekt in het museum bevestiging van zijn identiteit of informatie daarover.

IHC:

- Eerste generatie die 'Indië' bewust meemaakte, kampslachtoffers, nazaten.
- Generationeel betrokkenen (tweede, derde generatie met 'roots' in Indonesië)
- Indirect generationeel betrokkenen (familieleden van Indiëveteranen)

Toevoeging vanuit het IHC

Education: op zoek naar toepassing van (te leren) kennis*

Bezoekt musea vanuit inhoudelijke interesse gerelateerd aan studie/beroep of vanuit een (verplichte) onderwijs gerelateerde gelegenheid. Zoekt specifieke kennis en informatie en antwoorden op zowel 'wie' en 'wat' als 'hoe' en 'waarom' vragen.

IHC:

- bovenbouw primair –en voortgezet onderwijs (leerlingen, docenten)
- MBO, HBO, WO, volwassenen onderwijs (studenten, docenten, stagiaires in het kader van geschiedenis/erfgoedonderwijs, PABO, lerarenopleiding geschiedenis)

*Deze categorie valt onder verschillende bezoekersgroepen, in het bijzonder de professional. Aangezien deze bezoekersgroep voor het IHC een belangrijke doelgroep is, wordt deze nogmaals apart benoemd.

doc. 62

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan de Commissaris van de Koning,
de heer C.G.A. Cornielje
Huis der Provincie Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Datum 17 FEB. 2017
Betreft Brief aan CvK Gelderland over nieuwe locatie IHC

Geachte heer Cornielje,

Zoals u weet, is de laatste tijd veel gesproken over een toekomstbestendige vestigingsplaats van het Indisch Herinneringscentrum (IHC). Dit is momenteel gevestigd op het landgoed Bronbeek in Arnhem.

De keuze voor het IHC was - kort gezegd - tussen een verlengd verblijf doorerschikking van opstallen op dan wel te plegen nieuwbouw op Bronbeek, of een geheel nieuwe locatie elders in het land.

Mede namens het Ministerie van Defensie deel ik u langs deze weg mede dat het IHC heeft gekozen voor een nieuwe locatie: Den Haag. Als redenen geeft het IHC onder meer de beperking in de huidige taakuitvoering door de beperkte ruimte, de brede rol als beoogde pleisterplaats voor de Indische gemeenschap in Nederland, het te verwachten tijdsbeslag bij nieuwbouw en de uitkomst van een enquête onder de achterban.

Ik respecteer deze keuze en spreek mijn dank uit voor de jarenlange gastvrijheid op het landgoed Bronbeek te Arnhem.

Hoogachtend,

de directeur-Generaal Langdurige Zorg,

10.2.e

drs. C. van der Burg

**directoraat-generaal
Langdurige Zorg**
directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

10.2.e
senior beleidsmedewerker

T (070)-340 10.2.e
M (31)-6 10.2.e
10.2.e @minvws.nl

Kenmerk
1098041-161395-DMO

Uw brief

Bijlage(n)

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

doc. 63

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan de directeur van het
Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg,
T.a.v. 10.2.e
Oranje Nassaulaan 5
5211 AR 'S-HERTOGENBOSCH

**directoraat-generaal
Langdurige Zorg**
directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
10.2.e
senior beleidsmedewerker
T (070)-340 10.2.e
M (31)-6 10.2.e
10.2.e @minvws.nl

Datum

17 FEB. 2017

Betreft

Brief aan directeur vfonds mbt nieuwe locatie IHC

Kenmerk
1098045-161398-DMO

Uw brief

Bijlage(n)

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Geachte heer Van Hattem,

Zoals u weet, is de laatste tijd veel gesproken over een toekomstbestendige vestigingsplaats van het Indisch Herinneringscentrum (IHC). Dit is momenteel gevestigd op het landgoed Bronbeek in Arnhem.

De keuze voor het IHC was - kort gezegd - tussen een verlengd verblijf door herschikking van opstallen op dan wel te plegen nieuwbouw op Bronbeek, of een geheel nieuwe locatie elders in het land.

Mede namens het Ministerie van Defensie deel ik u langs deze weg mede dat het IHC heeft gekozen voor een nieuwe locatie: Den Haag. Als redenen geeft het IHC onder meer de beperking in de huidige taakuitvoering door de beperkte ruimte, de brede rol als beoogde pleisterplaats voor de Indische gemeenschap in Nederland, het te verwachten tijdsbeslag bij nieuwbouw en de uitkomst van een enquête onder de achterban.

Hoogachtend,

de directeur-generaal Langdurige Zorg,

10.2.e

drs. C. van der Burg

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan de waarnemend burgemeester van Arnhem,
de heer mr. B. Staal
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

**directoraat-generaal
Langdurige Zorg**
directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
10.2.e
senior beleidsmedewerker

T (070)-340 10.2.e
M (31)-6 10.2.e
10.2.e@minvws.nl

Kenmerk
1098043-161396-DMO

Uw brief

Bijlage(n)

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum 17 FEB. 2017

Betreft Brief aan burgemeester Arnhem mbt nieuwe locatie IHC

Geachte heer Staal,

Zoals u weet, is de laatste tijd veel gesproken over een toekomstbestendige vestigingsplaats van het Indisch Herinneringscentrum (IHC). Dit is momenteel gevestigd op het landgoed Bronbeek in Arnhem.

De keuze voor het IHC was - kort gezegd - tussen een verlengd verblijf doorerschikking van opstallen op dan wel te plegen nieuwbouw op Bronbeek, of een geheel nieuwe locatie elders in het land.

Mede namens het Ministerie van Defensie deel ik u langs deze weg mede dat het IHC heeft gekozen voor een nieuwe locatie: Den Haag. Als redenen geeft het IHC onder meer de beperking in de huidige taakuitvoering door de beperkte ruimte, de brede rol als beoogde pleisterplaats voor de Indische gemeenschap in Nederland, het te verwachten tijdsbeslag bij nieuwbouw en de uitkomst van een enquête onder de achterban.

Ik respecteer deze keuze en spreek mijn dank uit voor de jarenlange gastvrijheid op het landgoed Bronbeek te Arnhem.

Hoogachtend,

de directeur-Generaal Langdurige Zorg,

10.2.e

drs. C. van der Burg

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 20 februari 2017 16:15
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Korte telefoonnotitie CvK Gelderland: Nieuwe locatie IHC

En aanvullend: bij meer gelegenheden (eind okt, eind jan) belde Gedeputeerde Van Dijk me. Heb hem telkens op stand van zaken bijgepraat. Nav laatste contact eind jan had hij wellicht een uitnodiging voor een gesprek (laatste bod op tafel) verwacht, maar omdat jij kort daarna het met 10.2.e over een andere koers gooide en 10.2.e toezegde dit intern door te kabelen, is die uitnodiging nooit gekomen/heeft dit gesprek nooit plaats gevonden

Groet

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 20 februari 2017 15:02
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e (10.2.e 10.2.e)
Onderwerp: Korte telefoonnotitie CvK Gelderland: Nieuwe locatie IHC

Korte telefoonnotitie 10.2.e met CvK Clemens Cornielje

Hi 10.2.e

Jij hebt om 18:30 een telefonische afspraak met CvK Cornielje. 11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g

Chronologie:

1. Op 16-2-2017 brief van kennisgeving vertrek van Bronbeek alvast (17-2 papieren versie) vooruit gestuurd aan CvK
2. Diezelfde dag brief aan TK over backpay en daarin besluit van IHC om naar Den Haag te gaan
3. Op 8-2 mail 10.2.e aan DGLZ: teleurgesteld in IHC en in Defensie dat IHC meer hadden kunnen steunen in behoud voor Bronbeek
4. In derde week januari ambtelijk gepolst wat provincie zou kunnen betekenen voor IHC, antwoord: bijv. alsnog opnemen in toeristische oorlogsroute en misschien bijdrage
5. Op 13-1 bewindslidenoverleg Def en VWS geweest: afspraak dat VWS namens Def in eerste week februari uitsluitel zou geven 11.1, 10.2.g. MinDef geeft aan dat voorwaarden van IHC (24-10) onhaalbaar zijn
6. Op 23-11-2016 verscheen artikel in Gelderlander: "Indisch Centrum kan op Bronbeek blijven": "Dat staat in een nog vertrouwelijke notitie van voormalig gedeputeerde Hans Esmeijer"
7. Op 18-11 heeft IHC transitieplannen voor vertrek naar Den Haag geleverd, incl. voorkeur voor tijdelijk huurpand
8. Op 28-10 DGLZ gemailed dat CvK contact zocht: had reactie verwacht irt rapport 10.2.e DGLZ heeft gebeld
9. Op 24-10 laat IHC weten onder welke vier voorwaarden zij ev. nog op Bronbeek zullen blijven
10. Op 6-10 reageert IHC afwijzend op advies 10.2.e en aankondigt vertrek aan naar Den Haag
11. 11.1, 10.2.g

12. 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
13. Op 13-9 reactie IHC aan DGLZ: bestuur unaniem van mening dat langer verblijf op Bronbeek met nieuwbouw geen optie is en haalbaarheidsonderzoek dus niet opportuun
14. Op 7-9 definitieve advies van 10.2.e [redacted] het landgoed biedt aanknopingspunten voor langer verblijf van het IHC door nieuwbouw, 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
15. Op 8-6 eerste concept-advies van 10.2.e [redacted] aan DGLZ gemailed: zijn voorkeur is gehele boerderij voor IHC incl. medegebruik van commandantswoning en Kumpulan, en in zijn analyse legt hij oorzaak van veel ontstane problemen bij Defensie en museumstaf; alternatief gehele boerderij én nieuwbouw. 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
16. Op 22-4 uitkomst enquête onder achterban: meerderheid locatie in Randstad met lichte voorkeur Den Haag
17. Op 4-3-2016 gesprek geweest tussen DGLZ, dhr. 10.2.e [redacted] dhr. 10.2.e [redacted] en 10.2.e [redacted]
18. Eind 2015 is door CvK bemiddelaar aangewezen, voormalig Statenlid 10.2.e [redacted]
19. Op 20-2-2015 dient IHC scenario's in voor verankering IHC. Van de vier scenario's wordt meeste gewicht gehecht aan 'vertrek van Bronbeek'
20. 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
[redacted]

Persbericht van IHC

17 feb 2017

Het Indisch Herinneringscentrum gaat verhuizen

Het Indisch Herinneringscentrum heeft besloten te verhuizen naar Den Haag. Het Indisch Herinneringscentrum geeft met dit voornemen invulling aan de gewenste groei en ontwikkeling tot een volwaardig Herinneringscentrum waar de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de nasleep daarvan een prominente plek krijgen.

Met het besluit om Landgoed Bronbeek te verlaten en te verhuizen naar Den Haag, kan het Indisch Herinneringscentrum de gewenste groei bereiken en zijn kerntaken optimaal vervullen, zoals verwoord in de oprichtingsbrief aan de Tweede Kamer uit 2007. De beslissing doet tevens recht aan de uitkomsten van de in het eerste kwartaal van 2016 gehouden landelijke enquête, waarbij de achterban de voorkeur voor Den Haag als vestigingsplaats uitsprak.

Het Indisch Herinneringscentrum wordt een volwaardig Herinneringscentrum voor een nationaal en internationaal publiek met aandacht voor het Indisch materieel en immaterieel erfgoed. We ontwikkelen onder andere een publiekspresentatie, een kenniscentrum, een ontmoetingscentrum met ruime aandacht voor educatie en inhoudelijke activiteiten. Ook actuele thema's tegen de achtergrond van de Indische geschiedenis krijgen hier een plek. Het Indisch Herinneringscentrum zal zich, mede door de samenwerking met Stichting Herdenking 15

Augustus 1945, ontwikkelen tot een nationale en internationale pleisterplaats van de Indische gemeenschap. Den Haag is bij uitstek de Indische stad van Nederland en de internationale stad van Vrede en Recht. De voorkeur gaat uit naar een locatie in de buurt van het Indisch monument.

Indisch Herinneringscentrum:

Het Indisch Herinneringscentrum is een nationaal Herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog evenals Herinneringscentrum Kamp Westerbork, Nationaal Monument Kamp Vught en Nationaal Monument Kamp Amersfoort. Het Ministerie van VWS verleent instellingssubsidies aan de vier nationale herinneringscentra.

Het Indisch Herinneringscentrum houdt de herinnering levend aan de gebeurtenissen tijdens en na de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de nasleep daarvan. Om niet te vergeten. En om actuele gebeurtenissen, ontwikkelingen en personen beter te kunnen begrijpen. Het Indisch Herinneringscentrum doet dat door het verhaal van de Indische gemeenschap door te geven via educatie aan de jeugd en voorlichting aan een breder publiek. Daartoe organiseert het Indisch Herinneringscentrum vele activiteiten en kan het publiek onder andere de interactieve mobiele tentoonstelling de 'Wereld Express' bezoeken. Het levend houden van de herinnering zorgt ervoor dat veel mensen - en voornamelijk de jeugd - zich bewust zijn van de betekenis van WOII in Nederlands-Indië en de gevolgen daarvan destijds voor overzeese landgenoten. Het Indisch Herinneringscentrum hanteert daarbij het motto: 'Indisch Geheugen voor de Toekomst'.

10.2.e

10.2.e | [Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#) |
 Directie Maatschappelijke Ondersteuning (DMO) | Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII (OHW) |
 Department of Social Support | Victims and Remembrance WWII |
 Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag |
 Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
 Telefoon: (070) 340 10.2.e / 06 517 16 223 | 10.2.e [minvws.nl](mailto:10.2.e@minvws.nl) |

Van: 10.2.e 10.2.e

Verzonden: maandag 20 februari 2017 11:43

Aan: 10.2.e

Onderwerp: RE: Nieuwe locatie IHC

Oké, thanx! Wil je het aan mij sturen, dan zorg ik dat hij het heeft.

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 20 februari 2017 11:43
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e); 10.2.e
Onderwerp: RE: Nieuwe locatie IHC

Ik zal kort mailtje maken voor 10.2.e

10.2.e van Dijk

10.2.e | [Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#) |
Directie Maatschappelijke Ondersteuning (DMO) | Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII (OHW) |
Department of Social Support | Victims and Remembrance WWII |
Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag |
Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
Telefoon: (070) 340 10.2.e / 06 517 16 223 | 10.2.e [minvws.nl](mailto:10.2.e@minvws.nl) |

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 20 februari 2017 11:39
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e); 10.2.e); 10.2.e
Onderwerp: RE: Nieuwe locatie IHC

Komt er nog input voor 10.2.e of is dit niet nodig?

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 20 februari 2017 11:32
Aan: 10.2.e (10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e); 10.2.e
Onderwerp: RE: Nieuwe locatie IHC

Is ok!

Sent with Good (www.good.com)

-----Original Message-----

From: 10.2.e 10.2.e

Sent: Monday, February 20, 2017 11:31 AM W. Europe Standard Time

To: 10.2.e 10.2.e

Cc: 10.2.e 10.2.e 10.2.e

Subject: RE: Nieuwe locatie IHC

De heer Cornielje kan morgen niet, de belafsprak staat nu vanavond om 18.30 uur. Akkoord?

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: zaterdag 18 februari 2017 22:48

Aan: 10.2.e (10.2.e 10.2.e 10.2.e

CC: 10.2.e 10.2.e); 10.2.e

Onderwerp: RE: Nieuwe locatie IHC

10.2.e

Kan je voor dinsdag (middag) belafsprakje maken met Cornielje?

G: 10.2.e

Verzonden met BlackBerry Work (www.blackberry.com)

Van: 10.2.e <10.2.e@minvws.nl>

Datum: vrijdag 17 feb. 2017 9:58 AM

Aan: 10.2.e 10.2.e @minvws.nl>

Kopie: 10.2.e @minvws.nl>, 10.2.e 10.2.e @minvws.nl>, 10.2.e
<10.2.e@minvws.nl>

Onderwerp: FW: Nieuwe locatie IHC

Ter info.

10.2.e van Dijk

10.2.e | Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport |
Directie Maatschappelijke Ondersteuning (DMO) | Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII (OHW) |
Department of Social Support | Victims and Remembrance WWII |
Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag |
Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
Telefoon: (070) 340 10.2.e / 06 517 16 223 | ✉ 10.2.e@minvws.nl |

Van: Cornielje, Clemens [mailto:10.2.e@ gelderland.nl]

Verzonden: vrijdag 17 februari 2017 9:36

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e ; 10.2.e

Onderwerp: Re: Nieuwe locatie IHC

Geachte 10.2.e,

Dank voor het toezenden van de voorlopige versie met betrekking tot de nieuwe locatie van het IHC. Het spijt mij u te moeten mededelen dat ik het zeer betreurt dat ik niet in de gelegenheid ben gesteld om mijn advies aan de bewindslieden van VWS en Defensie te mogen toelichten. Het advies was duidelijk: handhaven van het IHC op de locatie Bronbeek in Arnhem. De keuze van het IHC en beide departementen is ook duidelijk.

Ik ben benieuwd naar de argumentatie en de financiering.

Met vriendelijke groeten

Clemens Cornielje

Op 16 feb. 2017 om 15:01 heeft 10.2.e <10.2.e@minvws.nl> het volgende geschreven:

Goedemiddag mijnheer Cornielje,

Langs deze weg doe ik u, onder voorbehoud van de definitieve versie, alvast de brief toekomen die naar u onderweg is m.b.t. de nieuwe locatie van het Indisch Herinneringscentrum (IHC) in Den Haag. Tevens treft u de brief aan de Tweede Kamer.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e van Dijk

<image001.jpg> 10.2.e | [Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#) |
Directie Maatschappelijke Ondersteuning (DMO) | Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII (OHW) |
Department of Social Support | Victims and Remembrance WWII |
Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag |
Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
Telefoon: (070) 340 10.2.e / 06 517 16 223 | 10.2.e@minvws.nl |
<image004.jpg>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

<Brief 2017-02-14 13_44_09.docx>

Van: 10.2.e 10.2.e
Verzonden: maandag 27 februari 2017 15:23
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: RE: Vraag

Hoi 10.2.e

Hierbij mijn eerste reactie (in afwachting van het huurcontract).

1 de huur staat op papier op € 100.000 p/j en daarbinnen proberen zij een huurpand in Den Haag te vinden. 11.1, 10.2.g

11.1. 10.2.g ?

11.1. 10.2.g

2 er is natuurlijk een huurovereenkomst. 11.1, 10.2.g

Het huurcontract ken ik evenmin; 11.1. 10.2.g

Als je het contract hebt, kijk ik natuurlijk graag mee.

Gr. 10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 24 februari 2017 15:04
Aan: 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e
Onderwerp: Vraag

Hi 10.2.e

Zoals je weet gaat het IHC definitief naar Den Haag. Ik heb net overleg met vz Raad van Bestuur en directeur IHC en heb twee juridische vragen, zou jij die op niet al te lange termijn willen bekijken?

1 de huur staat op papier op € 100.000 p/j en daarbinnen proberen zij een huurpand in Den Haag te vinden. 11.1, 10.2.g

11.1. 10.2.g ?

2 er is natuurlijk een huurovereenkomst. 11.1, 10.2.g

Ik zal naar het huurcontract zoeken.

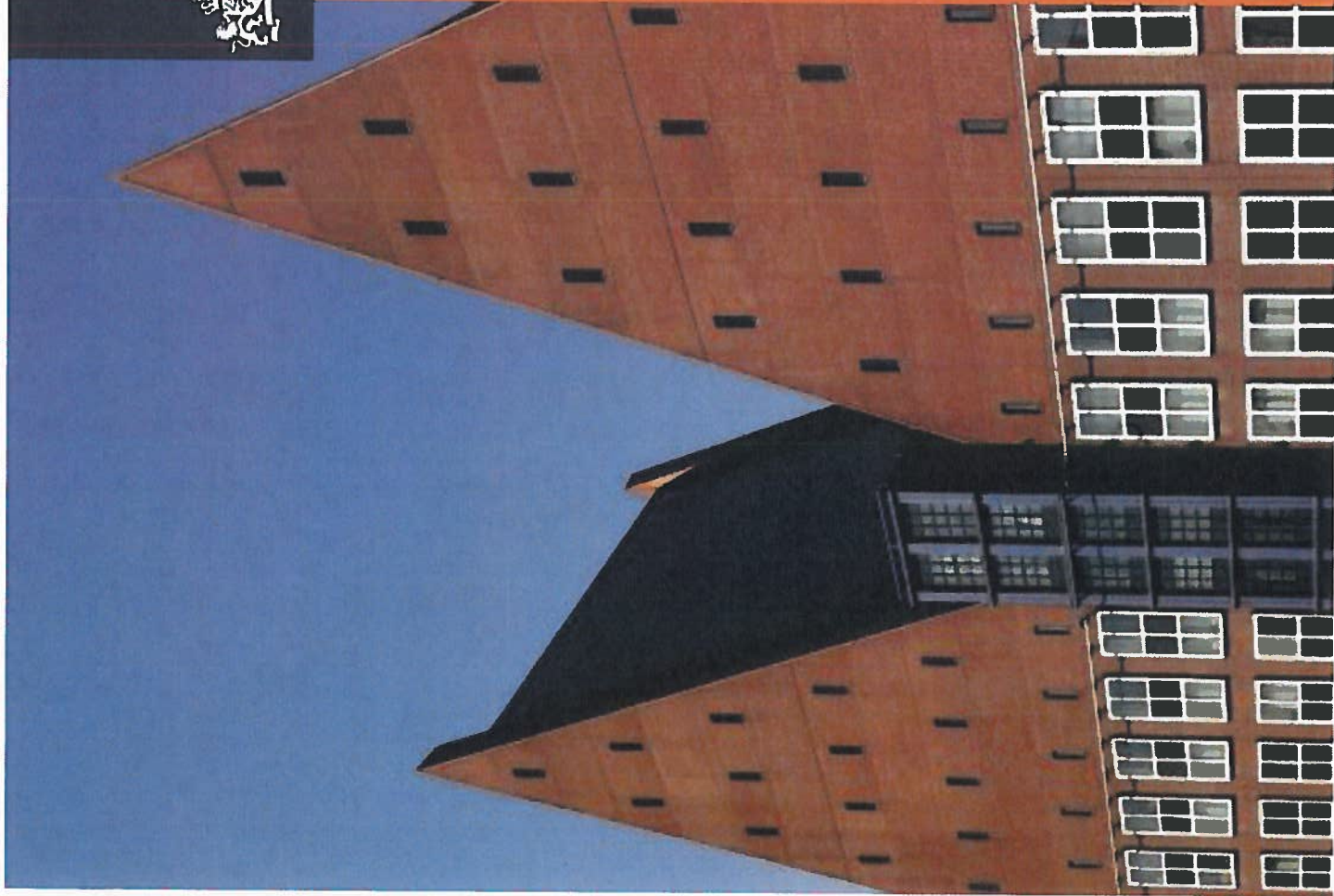
Dank en groeten,

10.2.e 10.2.e

10.2.e | [Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#) |
Directie Maatschappelijke Ondersteuning (DMO) | Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII (OHW) |
Department of Social Support | Victims and Remembrance WWII |
Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag |
Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
Telefoon: (070) 340 10.2.e / 06 517 16 223 | ✉ 10.2.e minvws.nl |

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

doc. 68

Gedachtenvorming fase 3

Collectieve erkenning Indisch Nederland

10.2.e

10.2.e

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Inhoud

1. Uitgangspunten
2. Criteria
3. Wat
4. Hoe
- 5.

Uitgangspunten

- Indisch Nederland: "iedereen met roots in die verre archipel, die zelf of waarvan de voorouders door oorlogsgeweld en na-oorlogse ontwikkelingen tot 1967 naar Nederland zijn gekomen"
- anno 2016 ca. 2 miljoen Nederlanders
- geen doelgroepenbeleid, wel *erkenning* voor Indisch Nederland
- eind 2015: op morele gronden backpay-regeling tussen 8/3/1942 en 15/8/1945 geen/onvoldoende salaris als ambtenaar of militair van Nederlands Indisch Gouvernement en op 15/8/2015 nog in leven
- tijdens AO's en VAO in TK heeft stass Van Rijn aangekondigd dat er gedacht wordt over een *collectieve* erkenning, naast de *individuele* backpay

Criteria

- cultureel erfgoed verankeren in Nederlandse samenleving
 - blijvend, niet incidenteel
 - gericht op Indische identiteit(en)
 - niet locatiegebonden, dus nationale of regionale dimensie
 - verbindend voor NL-NL Indië en Indisch onderling
 - vrij van politiek-historische lading
 - wel voortouw, maar verder minimale inbreng van VWS
- ev. aanvullend:
- aanvragen uitsluitend door rechtspersonen;
 - minimale besteding van € 50.000 (ter voorkoming van stroom kleine projecten en grote workload)

Wat

- 1 pleisterplaats
 - IHC 2.0
 - locatie: Den Haag
 - verbinden Indische groepen en NL-Indisch, ontmoeten, tentoonstelling, kantoor
- 2 scholing/educatie
- 3 herdenkingen
- 4 museaal/kennisfunctie
- 5 culturele activiteiten
- 6 contextgebonden zorg

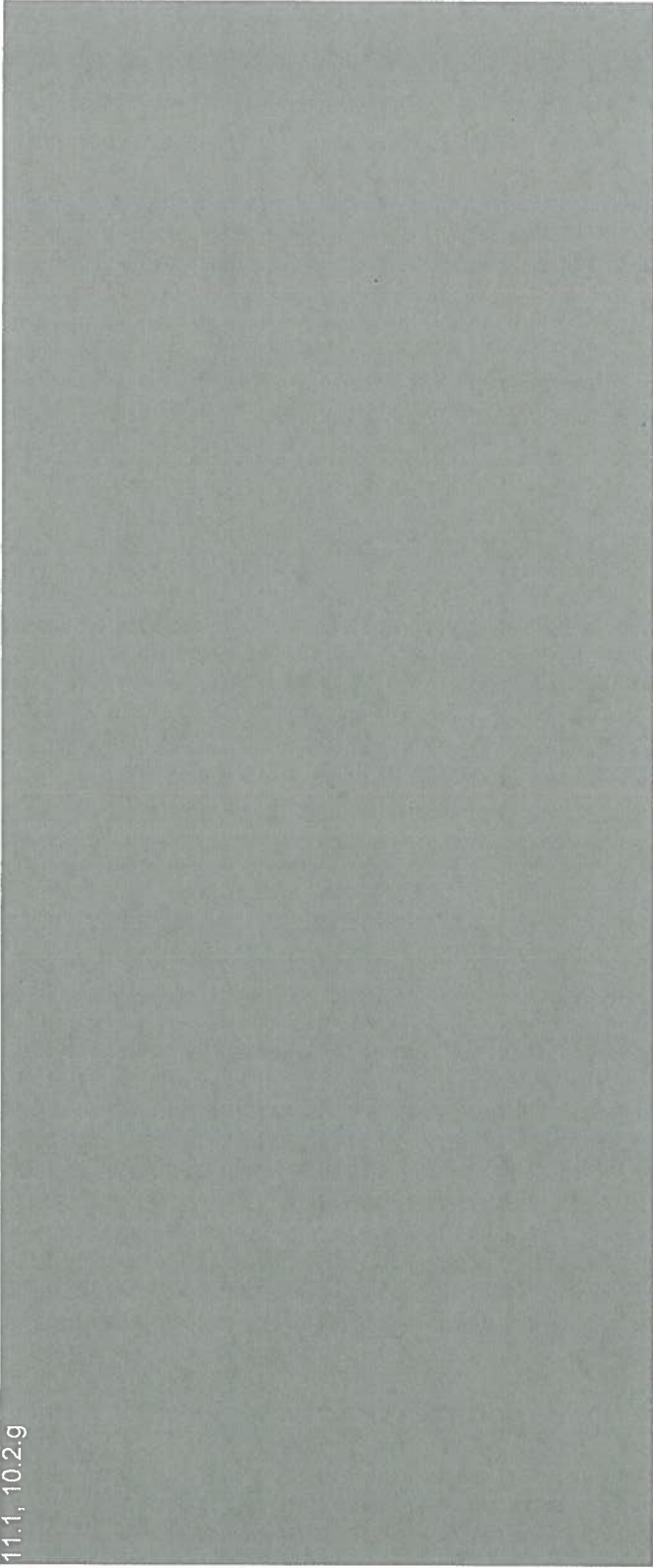
Hoe

- benutten expertise en rol IHC, IP en Pelita
- structurele voorziening, dus geen 4-jarig project o.i.d.
- voorstel 10.2.e : drie stuurgroepen
 - A pleisterplaats, herdenken, museale en kennisfunctie
 - B scholing en educatie
 - C contextgebonden zorg
- vòòr zomer 2017 brief aan TK

Scenario 1

11.1, 10.2.g

-
- v
-
-

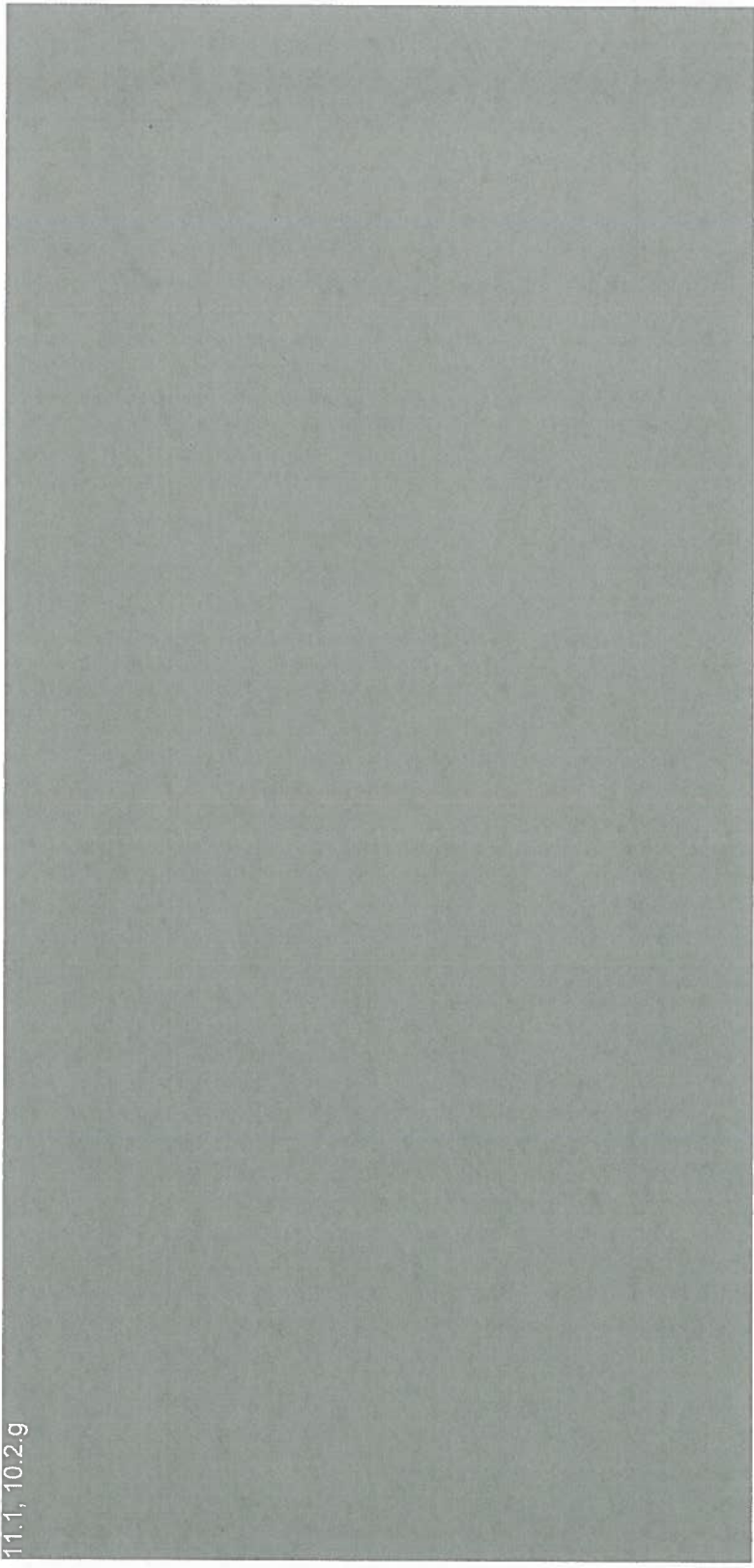

Scenario 2

11.1, 10.2.9

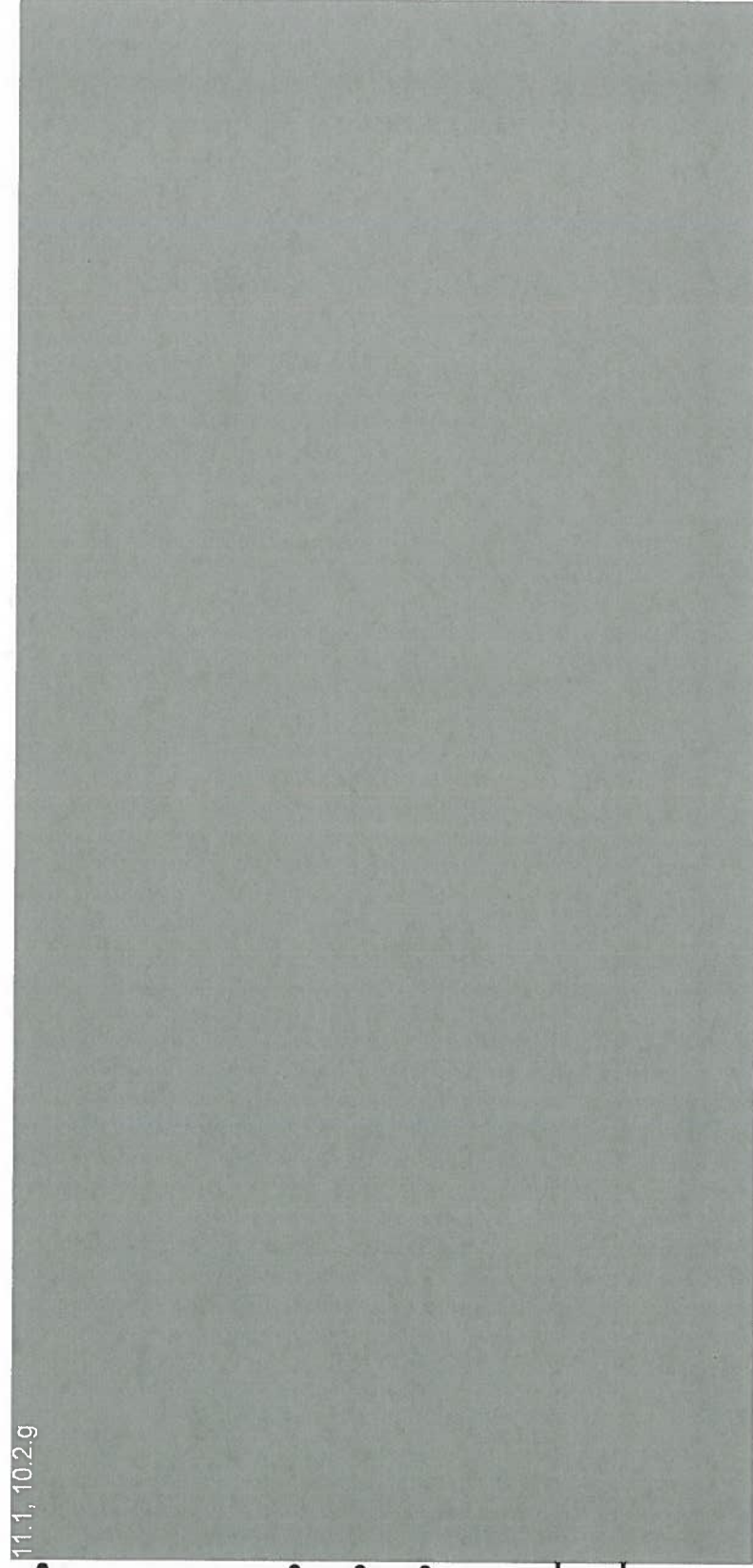
-
-
-
-
-
-

Scenario 3

11.1, 10.2.g

Scenario 4

• 11.1, 10.2.g

•

•

•

•

Overige vragen?

Overige opmerkingen?

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

DG LZ

Deadline:

**directie Maatschappelijke
Ondersteuning**
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Ontworpen door

10.2.e
senior beleidsmedewerker

T (070)-340 10.2.e

M (31)-6 10.2.e

10.2.e minvws.nl

Datum Document

Kenmerk
1134926-163896-DMO

Bijlage(n)

nota

(ter beslissing)
pleisterplaats

Enkele beslispunten rond stavaza inrichting Indische

1 Aanleiding voor deze nota

Per brief is de Tweede Kamer op de hoogte gesteld van de inrichting van een 'Indische Pleisterplaats' als onderdeel van de collectieve erkenning, aansluitend op de individuele backpay. Daar moet nu door het IHC een actieve stap in kunnen worden gezet.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

- Het IHC wil voor het pand Sophialaan 10 een voorlopig huurcontract sluiten voor 5 jaar, met optie tot verlengen met nog eens 5 jaar. Er is onder de gemeenschap draagvlak voor de keuze van het pand.

Advies: 11.1, 10.2.g

- 11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g

Daardoor zijn drie scenario's voorstelbaar:

- a) 11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g
b) 11.1, 10.2.g
c) 11.1, 10.2.g
Advies: 11.1, 10.2.g
1 11.1, 10.2.g
2 11.1, 10.2.g
3 11.1, 10.2.g
• 11.1, 10.2.g

directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II
Kenmerk
1134926-163896-DMO

3 Samenvatting en conclusies

- 10.2.e
- Begin juni gaat een brief naar de Tweede Kamer met een nadere invulling van de collectieve erkenning. De Indische Pleisterplaats als plek van voorlichten en ontmoeten en is een breed gedragen wens als 'spil' voor deze erkenning.
- 11.1, 10.2.g
- 11.1, 10.2.g
- 11.1, 10.2.g

- 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
- 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
- Verschillende Indische verenigingen en stichtingen hebben aangegeven gebruik te willen gaan maken van de faciliteiten 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
[redacted] ing.
- 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
- 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
- 11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]

**directie Maatschappelijke
Ondersteuning**
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II
Kenmerk
1134926-163896-DMO

4 Draagvlak politiek

De Kamer toonde zich in de Algemene Overleggen van 14 oktober en 10 december 2015, in het Voortgezet Algemeen Overleg van 10 januari 2016 en in de reactie op de brief van 17 februari 2017 tevreden met de uitvoering van de backpay-regeling en de aangekondigde collectieve erkenning.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Breed draagvlak in Indische gemeenschap voor het voorliggende plan. Voor IHC belangrijk om de boodschap "we verhuizen naar Den Haag" snel in een concreet pand te kunnen omzetten.

6 Financiële en personele gevolgen

Voor de collectieve erkenning gelden de volgende bedragen:

2017	0,5 mln.	incidenteel
2018-2021	1,5 mln. p/j	incidenteel
2022 e.v.	1 mln.	structureel

11.1, 10.2.g [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

11.1, 10.2.g

directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II
Kenmerk
1134926-163896-DMO

7 Juridische aspecten en haalbaarheid

11.1, 10.2.g

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

In de overleggen met de Indische gemeenschap over de collectieve erkenning is er inhoudelijk unaniem instemming over Sophialaan 10.

Het tijdspad is nu de fase van onderhandelingen, het bepalen van de hoogte van structurele financiering uit de middelen ten behoeve van de pleisterplaats 11.1, 10.2.g en herdenken en contextgebonden zorg, begin juni een brief aan de Tweede Kamer met nadere invulling collectieve erkenning, medio juni akkoord met ingeslagen richting, en ontwikkelen communicatie met oog op herdenking 15 augustus.

9 Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

10. Toezeggingen

Per brief aan de Tweede Kamer d.d. 17 februari heeft de staatssecretaris toegezegd om voor de zomer nader te informeren over de invulling van de collectieve erkenning.

11. Fraudetoets

N.v.t.

10.2.e

senior beleidsmedewerker

Stichting Indisch Herinneringscentrum

Jaarverslag 2016

Statutaire naam: Stichting Indisch Herinneringscentrum

Vestigingsplaats: Arnhem, Landgoed Bronbeek (Velperweg 147, 6824 MB)

Rechtsvorm: Stichting

Inhoudsopgave

A.	Omschrijving doelstelling	3
B.	Bestuur en directie stichting Indisch Herinneringscentrum	4
C.	Verslag van de activiteiten en bereikte resultaten	5
	1. Kennisloket: Digitale communicatie en websites	5
	2. Webstatistieken	7
	3. Tentoonstelling 'Het Verhaal van Indië'	7
	3.1 Wisseltentoonstellingen (p.8)	
	Dromen van vrijheid (p.8); WieWatWaar Indië (p.8); Over Zee. Met de boot naar een nieuw vaderland (p.9); Twijfelindo's: Gezichten van Nederland (p.10)	
	3.2 Kenniscentrum Repatriëring (p.10)	
	4. Educatie en Voorlichting	11
	4.1 Ontwikkeling nieuw materiaal (p.11)	
	Educatiefolders; Project Terug naar Tjihapit; Lustrumboek IHC; Oorlogsbron van de maand.	
	4.2 Bestaande Materialen (p.12)	
	Wereld Express; Stripboek De Terugkeer: Franstalige editie.	
	5. Samenwerking met andere organisaties.....	13
	5.1 KTOMMB (p.13); 5.2 Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 en Nationaal Comité 4 en 5 mei (p.13); 5.3 UvA: Leerstoel Indisch Herinneringscentrum (p.14); 5.4 Herinneringscentra en SMH 40-45 (p.14); 5.5 DANS (p.15).	
	6. Podiumactiviteiten en presentaties	16
	7. Overige activiteiten/bijeenkomsten	17
	8. Personeel & Organisatie.....	17
	8.1 Financiële Administratie (p.17)	
	9. Projecten	18
	9.1 Afhandeling subsidies 2015 (p.17); 9.2 Tjidengkampreunie (p.17); 9.3 Terug naar Tjihapit (p.18); 9.4 Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst 2015 (p.19)	

A. Omschrijving doelstelling:

De stichting heeft ten doel:

- a. De kennismaking met de Japanse bezetting en de Bersiap-periode in Nederlands-Indië gedurende de jaren negentienhonderd eenenveertig tot en met negentienhonderd negenenveertig (1941-1949), met ruime aandacht voor de voorgeschiedenis en de latere gevolgen, door een groot publiek en met name nieuwe generaties;
- b. Het in staat stellen van de Indische gemeenschap in Nederland tot ontmoeten, delen en herdenken, met als uitgangspunt de gebeurtenissen uit de periode onder a. genoemd;
- c. Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Het Indisch Herinneringscentrum (IHC) wil de herinnering aan de gebeurtenissen tijdens en na de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de gevolgen daarvan levend houden. Om niet te vergeten en om actuele gebeurtenissen, ontwikkelingen en personen beter te kunnen begrijpen. Het IHC fungeert als het ware als het 'Indisch geheugen voor de toekomst' door samen met betrokkenen te herinneren, herdenken en gedenken. Maar ook door het verhaal van de Indische gemeenschap door te geven via educatie van de jeugd en voorlichting aan een breder publiek.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- a. Het opzetten en in standhouden van een (semi-) permanente expositie;
- b. Het verzorgen van wisselexposities;
- c. Het verrichten van educatieve en voorlichtende activiteiten en (wetenschappelijk) onderzoek;
- d. Het houden van herdenkings- en bezinningsbijeenkomsten;
- e. Het verbinden van bestaande relevante activiteiten op het gebied van het Indische erfgoed;
- f. Het (digitaal) verbinden en toegankelijk maken van het Indische erfgoed.

B. Bestuur en directie stichting Indisch Herinneringscentrum

Samenstelling bestuur

- 10.2.e [redacted] (voorzitter)
Viceadmiraal b.d.
- 10.2.e [redacted] (secretaris/penningmeester) tot 1-11-2016
Voormalig Directeur Indonesië van de Oorlogsgravenstichting
- 10.2.e [redacted] (bestuurslid) v.a. 1-8-2016; (secretaris/penningmeester) v.a. 1-11-2016
Marineofficier b.d.
- 10.2.e [redacted] (bestuurslid)
Interieurarchitect.
- 10.2.e [redacted] (bestuurslid) tot 1-11-2016
Algemeen directeur van Go-Tan.
- 10.2.e [redacted] (bestuurslid) v.a. 1-3-2016
Hoofdredacteur Telegraaf
- 10.2.e [redacted] (bestuurslid) v.a. 1-3-2016
Politiek assistent Amsterdamse wethouder en locoburgemeester Kajsa Ollongren
- **Vacature** v.a. 1-11-2016

Directie

- 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] (directeur)

C. Verslag van de activiteiten en bereikte resultaten

In dit jaarverslag wordt een toelichting gegeven op de uitvoering van het jaarplan van het Indisch Herinneringscentrum in 2016, gekoppeld aan de financiële realisatie in dit jaar in de jaarrekening.

In lijn met dit jaarverslag, wordt een online publieksjaarverslag van het Indisch Herinneringscentrum uitgegeven.

1. Kennisloket: Digitale communicatie en websites IHC

Algemeen

De websites van het Indisch Herinneringscentrum worden goed bezocht. In 2016 is er wederom een stijging van het aantal bezoekers van onze websites. Opvallend blijft de forse toename van het aantal Facebook likes en Twittervolgers. De diverse onlinecampagnes uit het project Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst (gefinancierd door het vfonds) dragen hier sterk aan bij.

Webportaal Indië in Oorlog

In januari is een nieuwe folder (2-zijdig A-5 leaflet) gedrukt voor Indië in Oorlog, omdat het uiterlijk van de site in de afgelopen twee jaar drastisch gewijzigd is.

Trifork heeft de door hen nieuwgebouwde zoekmachine aangesloten aan de website van Indië in Oorlog. In de zomer is het project afgerond, zodat de collecties weer opnieuw verbonden zijn met (de voorkant/website van) het webportaal. Hierdoor is Indië in Oorlog weer goed doorzoekbaar en wordt het beter bezocht.

2. Webstatistieken

Social Media

Er is flink ingezet op activiteit op en via social media via Facebook en Twitter. Dit heeft geresulteerd in een aanzienlijke groei in het aantal Twittervolgers en Facebook likes.

Facebook

Het aantal Facebook likes is in het jaar 2015 aanzienlijk gestegen en ten opzichte van januari 2015 meer dan verdubbeld. Deze trend is ook in 2016 voortgezet. Op 1 januari 2016 was het aantal likes 1704. Dit aantal is op peildatum 31 december 2016 gestegen naar 2983.

De Facebook-posts die het meest populair zijn en gedeeld worden, betreffen posts gerelateerd aan de Indiëherdenking, #ikherdenk, de Melati en berichten gericht op een jongere, i.e. de nieuwe, generatie. De #ikherdenk-campagne heeft een belangrijke rol gespeeld in de toename van het aantal bezoekers naar de Facebookpagina. Ook merken we op dat door het gebruik van de zogeheten "promotiecampagnes" (betaalde facebookadvertenties), het aantal nieuwe paginalikes toeneemt.

In 2015 is gebleken dat het posten van de korte, dynamische video's zorgt voor een groter bereik. Dit hebben we meegenomen in onze *social media*-strategie voor 2016.

Op 7 maart 2016 hebben we bijvoorbeeld de online IHC-enquête gekoppeld aan een korte dynamische corporate video van het IHC. Dit bericht heeft een bereik gehad van 56,2K met 22.599 unieke weergaven en is 138 keer gedeeld. Ook krijgen andere korte, via Facebook geüploade video's veel views:

- #ikherdenk-campagne: de diverse videostatements kennen ten opzichte van vorig jaar een aanzienlijke groei in het bereik. In totaal 33 video's met een bereik van 108.932 unieke weergaven.
- Thuis in Beeld-campagne i.h.k.v. het jaarthema van de Indiëherdenking "Oost, west, thuis best?" over het thuisgevoel van diverse Indische Nederlanders. In totaal hadden de 6 video's een bereik van 97.360 unieke weergaven.
- Filmpje promotie INDORoutes, bereik van 20.385 unieke weergaven.
- FB-post over de Indische Salon Over Zee 20.048 en 569 likes.

Ten opzichte van de mediastrategie voor online campagnes met korte filmpjes van rond de 5 min. (#ikherdenk, Thuis in beeld, etc.) is besloten primair Facebook in te zetten en YouTube als online archief te gebruiken.

Samenvattend zorgen succesvolle (online) campagnes en videoposts met een "jongere", uitstraling en dynamische sfeer voor een toename van het aantal bezoekers en (pagina)likes.

Twitter

Het aantal Twittervolgers is gestegen van 498 (1 januari 2016) naar 652 (31 december 2016). Ook dit jaar was #ikherdenk op 15 augustus trending topic.

Instagram

we hebben sinds augustus een Instagram aangemaakt en inmiddels meer dan 100 volgers. Instagram is een goed medium om de jongeren tussen de 18-25 te bereiken.

Websites en nieuwsbrief

De statistieken van de verslagperiode betreffen de periodes 1 juli 2016 t/m 31 december 2016.

Indischherinneringscentrum.nl

Het aantal nieuwe bezoekers van de corporate website van het Indisch Herinneringscentrum is gestegen van 5.448 naar 31.887 unieke bezoekers.

Nieuwsbrief via Mailchimp

De nieuwsbrief wordt goed gelezen. Gemiddeld opent bijna 70% de nieuwsbrief. In een tijd waarin er een overvloed aan digitale informatie is, is dit een mooi percentage. Het aantal leden is echter licht gedaald van 1.424 in januari, naar 1.415 in december. Via Mailchimp kan niet worden achterhaald waar deze lichte daling aan te wijten is. Mogelijk is het feit dat

we nu zeer actief inzetten op social media een factor. Onze achterban is via Facebook, Instagram en Twitter direct op de hoogte van ontwikkelingen en activiteiten. De nieuwsbrief dient echter wel de wat oudere doelgroep (met name 1^e en 2^e generatie) en blijft daarom van belang.

Hetverhaalvanindie.com

Het aantal bezoekers van hetverhaalvanindie.com is in de periode januari tot en met 31 december is 9.912. Het aantal bezoekers blijft vrij laag in vergelijking met onze andere websites. De relatief lage populariteit is deels te verklaren door het feit de tentoonstelling *Het Verhaal van Indië* al bijna zes jaar bestaat. Veel mensen weten inmiddels van het bestaan van de tentoonstelling en weten hun weg naar Bronbeek te vinden. Een andere mogelijke verklaring is het feit dat we de website ook niet actief promoten via onze *social media*-kanalen.

Indiëinoorlog.nl

Het bezoek aan de website 'Indië in Oorlog' begint weer licht te stijgen nu de site weer goed functioneert: Tot en met 31 december 2016 heeft het webportaal 20.992 bezoekers gegenereerd.

Daarnaast zijn we gestart met een nieuw project: *Kenniscentrum Repatriëring*. Een interactieve website waarop de bezoeker kennis rond en over de naoorlogse repatriëring (1945-1967) van Indië/Indonesië naar Nederland visueel gaat 'belevén' en waar voor het eerst de repatriëringslijsten op één centrale plaats kunnen worden geraadpleegd. Hiermee verwachten we ook een toename van het aantal bezoekers op de website 'Indië in Oorlog' te genereren.

3. Tentoonstelling 'Het Verhaal van Indië'

Het bezoekersaantal van Het Verhaal van Indië bedroeg in 2016 39.500 personen. In vergelijking met 2015 is het bezoekersaantal met ongeveer 10% gegroeid. De diverse wisseltentoonstellingen van het Indisch Herinneringscentrum zijn hier debet aan.

Om 'Het Verhaal van Indië' voortdurend onder de aandacht te brengen bij stakeholders, organiseert het IHC speciale rondleidingen.

Zo bracht de Indonesische ambassadeur I Gusti Wesaka Puja op 2 juni, samen met twee leden van zijn staf, een kennismakingsbezoek aan 'Het Verhaal van Indië'. Dit onder begeleiding van een delegatie van het bestuur en de directeur. De ambassadeur gaf aan dat het lezen van de Engelse editie van het stripboek 'De Terugkeer' hem veel had geleerd over de gedeelde geschiedenis van Nederland en Indonesië. Het bezoek aan de tentoonstelling gaf hem nog meer verdieping.

Op 3 juni werd een groep van de Aziëdesk van het ministerie van Buitenlandse Zaken (Aziëdesk) rondgeleid door 10.2.e, die als lid van de projectgroep betrokken was bij de ontwikkeling en bouw van de tentoonstelling. De aanvulling van de totstandkoming, gaf de groep nog meer inzicht in de dilemma's die daarbij een rol spelen.

3.1 Wisseltentoonstellingen

Dromen van vrijheid (5 februari tot 5 mei, opening 4 februari)

De tentoonstelling is samengesteld naar aanleiding van het nieuwe jeugdboek 'Dromen van vrijheid' van de schrijfters 10.2.e en 10.2.e. De tentoonstelling laat o.a. objecten zien uit de collectie van 10.2.e, Museum Bronbeek en het Indisch Herinneringscentrum. Samen vertellen deze objecten het verhaal van 'kind zijn in een kamp'. Hoe was het om als kind in een Japans kamp gevangen te zijn? Waar speelde je mee, wat was belangrijk, hoe kwam je je tijd door? Bij de tentoonstelling is een docentenhandleiding met leestips voor het onderwijs ontwikkeld, die ook beschikbaar is na de tentoonstelling. Het educatief materiaal is onder de aandacht gebracht bij cultuurbemiddelaars: o.a. Kunstbedrijf Arnhem en Het Element.

Daarnaast is door IHC en Museum Bronbeek tijdens de voorjaarsvakantie een gezamenlijke activiteit Workshop Vliegers Maken georganiseerd. Voor zover bekend is de tentoonstelling positief ontvangen. Hij werd wel als een kleine tentoonstelling aangemerkt. Er is geen bezoek van scholen geweest aan de tentoonstelling. Wel hebben 10.2.e en 10.2.e op tien scholen aan dertig klassen gastlessen gegeven op verschillende plekken in het land.

WieWatWaar Indië (10 april-29 mei)

Kunstenares 10.2.e verbeeldde de geschiedenis van Nederlands-Indië in ruim veertig kleurrijke tekeningen. Ze gebruikte de historische gebeurtenissen uit de Indische geschiedenis als leidraad. De tentoonstelling, een familie-tentoonstelling, richtte zich op families met kinderen tussen de 9-12 jaar. De tentoonstelling was zo opgezet, dat het uitnodigde tot het delen van verhalen en gedachten: wie zie ik, wat zie ik en waar doet het je aan denken? Om het gesprek met de jongste bezoeker aan te gaan was een familieroute ontwikkeld in de vorm van een uitklapper. In de uitklapper werd de route door de expo en het verhaal van Indië uitgelegd aan de hand van de werken van 10.2.e. Daarnaast zaten er een aantal opdrachten bij gericht op kijken en delen van verhalen. Tevens is in samenwerking met Museum Bronbeek en 10.2.e van Denkkraft een educatief project opgezet: De Junior Conservatorenklas – Editie WieWatWaar Indië. Groep 7 en 8 van de Pieter Breughelschool bezochten in maart de permanente tentoonstelling Het Verhaal van Indië en stonden stil bij de vragen 'Welke verhalen vind ik bijzonder en belangrijk over Nederlands-Indië en waarom?' Ook stonden ze stil welke waarden ze daarbij vonden horen. De leerlingen gingen vervolgens tijdens twee lessen in de klas aan de slag met deze waarden voor het maken van een stop-motion/animatie filmpje. De leerlingen hebben animaties gemaakt met waarden als vrijheid, familie, respect. De animaties, waarbij enkele leerlingen ook geïnterviewd zijn over hun verhaal en hun ervaringen, zijn onderdeel van de tentoonstelling en te zien in de tentoonstelling. In overleg met Museum Bronbeek is geregeld dat de leerlingen tijdens de looptijd van de tentoonstelling met 2 familieleden de tentoonstelling gratis konden bezoeken. De opening op 6 april was een succes. Een deel van de leerlingen van de betrokken basisschool heeft een terugkerend bezoek aan de tentoonstelling gebracht.

Over Zee. Met de boot naar een nieuw vaderland (10 juni t/m 31 december; verlengd in 2017)

De wisseltentoonstelling bestaat uit 15 portretten van Molukse en Indische mannen en vrouwen, die als kind of adolescent de overtocht vanuit Indonesië naar Nederland hebben gemaakt. Deze portrettenserie is gemaakt door fotograaf 10.2.e en illustratrice 10.2.e. Daarnaast zijn er twee korte films ontwikkeld als educatieve aanvulling op de portrettenserie. De films zijn in samenwerking met regisseur Maria Lamslag en cameraman 10.2.e tot stand gekomen. In één film staat historisch beeldmateriaal centraal, *Holland aan de Horizon*, waarbij gebruik is gemaakt van de interviews uit de interview-collectie van het Indisch Herinneringscentrum, *Herinneringen aan Indië*. De tweede film bestaat uit vier nieuwe interviews, *En toen zag ik Java steeds kleiner worden*, waarbij zowel een totok, Indo-Europees, Moluks en Chinees-Indisch verhaal is opgenomen. Een van de geïnterviewden is 10.2.e, die op 15 augustus hoofdspreker was bij de Indiëherdenking in Den Haag. De films worden te zijner tijd ook ingezet voor het Kenniscentrum Repatriëring.

Publieksparticipatie

Er is een kaart ontwikkeld waarop bezoekers hun eigen (familie)migratieverhaal kunnen delen. Verhalen worden geplaatst op IHC social media met #repatriëring #IndischHC. Op de kaart is ook aandacht voor het Kenniscentrum Repatriëring. De kaart werd diverse malen ingezet tijdens de randprogrammering.

Opening en publiciteit

De opening op 9 juni was een succes. Voorafgaand aan de opening waren de betrokkenen en geportretteerden uitgenodigd voor een voorbezichtiging. Er waren geportretteerden van zowel de portrettenserie als de film aanwezig. Tijdens de opening zong 10.2.e, zangeres met Indische en Molukse achtergrond, zowel een Moluks als Indisch nummer.

Op 9 juli ontving 10.2.e, de PIKIM (Molukse Christelijke Vrouwenvereniging) uit Barneveld en op 2 augustus de Werkgroep Indiëherdenking Breukelen. Beide groepen zijn rondgeleid over de tentoonstelling Over Zee.

De tentoonstelling heeft onder andere aandacht gekregen via Omroep Max (radio), in de Gelderlander (online), via de nieuwsbrief van het Moluks Historisch Museum en op fototentoonstelling.nl. Over Zee kreeg ook publiciteit via de Maand van de Geschiedenis (website, sociale media en Maand van de Geschiedenis - magazines).

Op 18 oktober werd 10.2.e geïnterviewd over de tentoonstelling Over Zee tijdens het Live-Magazine 'Grenzen: 65 jaar Molukkers in Nederland' ter gelegenheid van de Maand van de Geschiedenis (MvdG). Op www.maandvandegeschiedenis.nl is door een van de reizende reporters verslag gemaakt, waarbij de tentoonstelling werd vermeld. Op de facebookpagina van de MvdG is tevens een beeldverslag te zien.

Wegens succes is de tentoonstelling verlengd tot en met 31 maart 2017. Dit is bekend gemaakt via het maandblad Moesson en social media middels een compilatie van de Indische Salon op 1 oktober 2016 en een compilatie van enkele fragmenten uit de film 'Toen zag ik Java steeds kleiner worden'.

Randprogrammering

Ter verdieping en promotie van de tentoonstelling zijn er twee evenementen georganiseerd.

1. Speciale rondleiding voor Moesson-lezers

Op 25 september organiseerden we een speciale rondleiding door de tentoonstelling. Deze werd aangekondigd in de Moesson en was voor Moesson-lezers gratis toegankelijk. Er konden in totaal 20 personen zich opgeven. De bijeenkomst zat binnen anderhalve week vol. Belangstellenden werden die dag ontvangen met koffie, thee en spekkoek en kregen een inleiding in de tentoonstelling Over Zee door historica 10.2.e, inhoudelijk adviseur van tentoonstelling Over Zee. Samen met 10.2.e (geportretteerde uit de film *Holland aan de horizon*) en Irene Tjlo (*Chinees-Indisch perspectief*) stonden we stil bij het leven aan boord. Aansluitend heeft 10.2.e de aanwezigen rondgeleid op de tentoonstelling. De bijeenkomst stond in het teken van delen van verhalen. Daarvoor werden de aanwezigen aan het begin uitgenodigd hun herinneringen te delen op de vergrote kaart van de reis en infographic verschillende fasen repatriëring. Het delen van herinneringen door de sprekers zorgde ook dat aanwezigen hun herinneringen deelden.

2. Indische Salon Over Zee (1 okt.)

In het kader van de Maand van de Geschiedenis werd in samenwerking met het Moluks Historisch Museum een Indische Salon georganiseerd n.a.v. de tentoonstelling. Zie hiervoor: 9.4 Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst: Indische Salons.

Twijfelindo's. Gezichten van Nederland (17 aug-7 okt)

Van 17 augustus tot 7 oktober toonden het Indisch Herinneringscentrum en het 4 en 5 mei Comité Amsterdam Zuidoost in het Stadhuis/de Stopera van Amsterdam de portrettentserie *Twijfelindo's. Gezichten van Nederland* van fotograaf 10.2.e. *Twijfelindo's* is een expositie met twaalf portretten van Indische mannen en vrouwen van wie je niet direct kunt zien dat zij Indisch zijn of die twijfelen over wat Indisch-zijn voor hen betekent. De expositie werd geopend door Andro Bottse, wethouder Amsterdam Zuidoost, en historica Esther Captain en viel samen met de herdenkingsperiode, als ook de lancering van Ello's boek *Twijfelindo's*. Voor deze tentoonstelling heeft het 4 en 5 mei Comité Amsterdam Zuidoost € 500,- subsidie ontvangen van de gemeente A'dam. Dit bedrag is ingezet voor de tentoonstelling.

Publiciteit

Gratis publiciteit was er door de kracht van de locatie: centraal gelegen in het stadhuis bij de vergaderruimtes. Hierdoor was er ook aanloop van een breed Amsterdams (en niet per sé Indisch publiek) en van veel gemeenteraadsleden. Voor de tentoonstelling werd o.a. promotie gemaakt i.h.k.v. de Maand van de Geschiedenis. De informatie werd ook verspreid via de online communities van Hoezo Indo, het IHC en het 4 en 5 mei Comité Amsterdam Zuidoost en die van de fotograaf zelf. Van de opening is een impressiefilm samengesteld

door Thomas van Brink (Studio Pressplay). Indirecte publiciteit was er op AT5, waar interviews werden gehouden met gemeenteraadsleden met de expositie op de achtergrond.

3.2 Kenniscentrum Repatriëring

In 2015 is het projectvoorstel voor de ontsluiting van de passagierslijsten tot het 'Kenniscentrum Repatriëring' nog verder in detail uitgewerkt en afgerond. Datzelfde geldt voor de inventarisatie van de boot- en passagierslijsten. In april is de overeenkomst met het bedrijf Karmac getekend voor de daadwerkelijke digitalisering van de lijsten. Karmac is in juni begonnen met de digitalisering. De eerste resultaten waren onvoldoende vanwege de kwaliteit van het originele materiaal. Er is een alternatieve aanpak onderzocht, die we hebben laten toetsen door een vrijwillige adviseur/deskundige, de heer Ron Brouwer. Tijdens de bijeenkomst 'Men neme een collectie', georganiseerd door NIOD, is bepaald dat de voorgestane aanpak de juiste is. Eind 2016 is een stappenplan opgesteld, zodat project in 2017 daadwerkelijk kan worden uitgevoerd.

4. Educatie en voorlichting

A. Ontwikkeling nieuw materiaal

Educatiefolders

Er zijn twee educatiefolders ontwikkeld voor het primair en voortgezet onderwijs, waarin ons eigen educatief aanbod centraal staat.

Project Terug naar Tjihapit

Voor dit project is een externe subsidie verleend door het Nationaal Comité 4 en 5 mei. Zie hiervoor: 9.3.

Lustrumboek IHC

In opdracht van het Indisch Herinneringscentrum schrijft Martine Letterie een jeugdboek, dat uitkomt in het Lustrumjaar van het IHC. In de eerste helft van dit jaar heeft Letterie haar vooronderzoek gedaan, waarna zij in de tweede helft is begonnen met het schrijven. Het boek gaat over een Indisch kind dat de oorlog en de Bersiap-periode in Indië heeft meegemaakt. De ouders besloten in eerste instantie om in Indonesië te blijven, maar dat bleek onmogelijk. Ook Indo's werden met Nederland geassocieerd, terwijl ze zichzelf Indonesisch voelden. Het gezin vertrekt als zo velen in 1951 naar Nederland, het 'vaderland' dat het nog nooit gezien heeft. Het accent komt te liggen op de ervaringen die het kind bij de integratie heeft. Door het verhaal heen zullen de ervaringen van de Bersiap gewoven worden. Letterie maakt hierbij gebruik van de vele interviews en al het andere materiaal dat het IHC terzake heeft. Letterie is begonnen met schrijven.

Oorlogsbron van de maand

In samenwerking met de herinneringscentra in Amersfoort, Vught en Westerbork wordt maandelijks een bron uit de collectie van één van de centra op de websites en social media uitgelicht met een korte opdracht voor leerlingen en docenten VMBO, HAVO, VWO. De Oorlogsbron van de Maand – variërend van document, film, foto, is ontwikkeld om

tussendoor, of als start van een les uit te voeren en een ideale manier om het thema van de Tweede Wereldoorlog en dekolonisatie een eerste invulling of verdieping te geven. Door de samenwerking, en de maandelijkse continuïteit, willen de herinneringscentra niet alleen inspelen op de behoefte van docenten voor makkelijk en variabel te hanteren materiaal, als ook de rol van de herinneringscentra onder de aandacht brengen.

Educatie bij de wisseltentoonstellingen

Bij de tentoonstellingen zijn diverse educatieve projecten en materiaal ontwikkeld, zoals onder andere: de docentenhandleiding bij het jeugdboek *Dromen van Vrijheid*; het scholenproject *De Junior Conservatorenklas – Editie WieWatWaar Indië*; de familieroute uitklapper bij de tentoonstelling *WieWatWaar Indië*; en de twee educatieve films *Holland aan de horizon* en *Toen zag ik Java steeds kleiner worden* bij de tentoonstelling *Over Zee*. Zie hiervoor 3.1. Wisseltentoonstellingen.

Educatie bij de publiekspresentatie *Het Verhaal van Indië*

Op verzoek van onderstaande opleidingen zijn door het IHC speciale rondleidingen ontwikkeld en verzorgd met als insteek: *Hoe is de tentoonstelling 'Het Verhaal van Indië' tot stand gekomen?*, met nadruk op dilemma's, herinnering versus geschiedenis en het vormgeven van het verhaal in de tentoonstelling. Doel is de samenwerking te versterken en uit te wisselen over hoe Indië onderdeel kan zijn in het onderwijs. Op 18 oktober werden studenten van het Honours Programma Politieke Geschiedenis van de Radboud Universiteit Nijmegen ontvangen. Op 19 oktober was de beurt aan studenten van de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN), lerarenopleiding Geschiedenis.

B. Bestaand Materiaal

Ook dit jaar was het materiaal dat we de afgelopen jaren hebben ontwikkeld in samenwerking met verschillende organisaties weer beschikbaar voor het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. De Wereld Express en De Terugkeer worden hieronder uitgebreid toegelicht.

Wereld Express

De Wereld Express is op vele plaatsen in Nederland ingezet en stond o.a. in Amstelveen, Amsterdam Zuidoost en Breukelen. In die steden werd de Wereld Express feestelijk geopend met leerlingen en verschillende gemeentevertegenwoordigers, waaronder de burgemeester van Amstelveen M.M. van 't Veld, mevrouw M. Dalglish, bestuurscommissie Amsterdam Zuidoost, en wethouder van onderwijs & cultuur P. de Groene te Breukelen. De directeur van het IHC hield in Breukelen een toespraak over de doelstellingen van het IHC en de Wereld Express, waarna wethouder De Groene zijn openingstoespraak hield. De lokale organisaties hebben reeds onder voorbehoud data gereserveerd om dit project volgend jaar te herhalen.

Van juni t/m september stond de Wereld Express in Amsterdam Zuidoost tijdens het KWAKU Summer Festival (o.a. tijdens de Molukse Dag) in samenwerking met Kick Event, Amsterdam Osdorp tijdens Smaakboulevard, Nijmegen bij Museumpark Orientalis tijdens het Common Ground Festival georganiseerd door Cultuurmij Oost en Netwerk Kunst en

Vluchtelingen ter gelegenheid van Vredesweek Nijmegen, in Den Haag tijdens de Indiëherdenking en in samenwerking met ProDemos en de Tweede Kamer o.a. tijdens de ProDemos Kinderrijkdagen waarop ook Mei Li Vos op ons verzoek deelnam tijdens het vragenuurtje aan Tweede Kamerlid, en tot slot in de Gemeente Voorst door Vredespax Twello.

Om de samenwerking en kruisbestuiving tussen de inzet van gastsprekers en de Wereld Express te versterken is de Wereld Express onderdeel geweest van de workshops tijdens de gastsprekerdagen op woensdag 9 en 22 november in Kamp Westerbork en De Basis in Doorn. Hierbij maakten de gastsprekers kennis met de methode en het gebruik van de Wereld Express en werd er uitgewisseld over de thematiek. Deze gastsprekerdagen werden georganiseerd door het Landelijk Steunpunt Gastsprekers.

In samenwerking met Nino van der Enden is een nieuwe opzet en handleiding voor het trainingsprogramma van Wereld Express vrijwilligers ontwikkeld. De Wereld Express zal nog tot en met de zomer van 2017 worden ingezet.

Stripboek De Terugkeer: Franstalige editie

De uitgeverij BD Must uit Brussel gaat het stripboek De Terugkeer uitgeven in het Frans. Het verspreidingsgebied wordt België, Frankrijk en Zwitserland. Eind april is het contract getekend. BD Must is in de zomer begonnen met de vertaling van de strip in het Frans. Naar verwachting wordt de Franstalige editie begin 2017 uitgegeven.

5. Samenwerking met andere organisaties

Op activiteitsniveau (podiumactiviteiten en wisseltentoonstellingen) werkt het IHC samen met vele organisaties en individuen. Dit is verweven in het hele verslag. Daarnaast kent het IHC een aantal vaste samenwerkingspartners, die hieronder vermeld worden.

5.1 KTOMMB

Het Indisch Herinneringscentrum heeft sinds de vestiging op landgoed Bronbeek een discussie over zijn huisvesting. Het centrum beschikt over onvoldoende ruimte. Daarbij is geconstateerd dat Museum Bronbeek en het Indisch Herinneringscentrum niet dezelfde doelstellingen hebben, waardoor de samenwerking met KTOMM Bronbeek niet goed van de grond komt. Het IHC kan hierdoor zijn opdracht (van VWS) niet uitvoeren.

Op basis van de enquête van het IHC, de scenariostudie van het IHC, het overleg met vertegenwoordigers van Defensie en VWS én het eindrapport van de verkenner van de provincie, heeft het bestuur van het IHC dit jaar een knoop doorgehakt over de invulling en locatie van een volwaardig Indisch Herinneringscentrum. Naar verwachting zal begin 2017 definitieve besluitvorming plaatsvinden over de vestiging van het Indisch Herinneringscentrum als pleisterplaats van Indisch Nederland, als onderdeel van de collectieve erkenning.

5.2 Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 en Nationaal Comité 4 en 5 mei (NC)

Het IHC heeft voor de samenwerking met Stichting Herdenking wederom een subsidie ontvangen van het fonds voor het jaarprogramma 'Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst'. Dit programma behelst de Indiëherdenking en de programmering van activiteiten door het jaar heen. Doel is de herdenking te borgen voor de toekomst en het beter op de kaart zetten van de herdenking.

Het IHC en Stichting Herdenking hebben een aanvraag voor 2017 ingediend bij het fonds. De aanvraag is aangehouden en wordt behandeld zodra de besluitvorming met betrekking tot een volwaardig herinneringscentrum heeft plaatsgevonden. Tegelijkertijd heeft Stichting Herdenking een aanvraag ingediend bij het ministerie van VWS voor secretariële ondersteuning (0,5 fte). Het is de bedoeling dat de secretariële kracht wordt ondergebracht bij het Indisch Herinneringscentrum.

Het NC levert organisatorische en logistieke ondersteuning bij de Indiëherdenking op 15 augustus in Den Haag. Vanwege de externe subsidiëring, wordt dit verder behandeld in hoofdstuk 6: Projecten.

5.3 UvA: leerstoel Indisch Herinneringscentrum

Leerstoel Indisch Herinneringscentrum

In de studie jaren 2015-2016/2016-2017 geeft Remco Raben (bijzonder hoogleraar Koloniale en Postkoloniale literatuur- en cultuurgeschiedenis) een collegereeks aan de Universiteit van Amsterdam. De reeks is getiteld 'Kolonie en postkolonie: Indië als ervaring en herinnering' en wordt gegeven als keuzevak voor Bachelor studenten Geschiedenis. De colleges worden goed bezocht.

Oratie prof. Dr. Remco Raben

Op woensdag 28 september sprak dhr. prof. dr. R. Raben zijn oratie uit getiteld: "Wie spreekt voor het koloniale verleden? Een pleidooi voor transkolonialisme." Raben is benoemd tot bijzonder hoogleraar Koloniale en postkoloniale literatuur- en cultuurgeschiedenis, vanwege de Stichting Indisch Herinneringscentrum. In zijn oratie roept Raben de vraag op welke verhalen de koloniale en postkoloniale geschiedenis over 'Indië' zijn gaan beheersen. In de geschiedschrijving van Indonesië en Nederland is Indië de twistappel van de koloniserende Nederlander en de nationalistische Indonesiër geworden.

het was een prachtige middag die zeer druk bezocht werd. Ruim 300 mensen woonden in de Aula van de Universiteit van Amsterdam de oratie bij en 200-250 personen bezochten de receptie na afloop in Felix Meritis.

Publicatie oratie Remco Raben

De rede, zoals uitgesproken ter gelegenheid van de aanvaarding van het ambt van bijzonder hoogleraar in de 'Koloniale en postkoloniale literatuur- en cultuurgeschiedenis' aan

de UvA, is door het IHC uitgebracht als publicatie. De publicatie wordt op verzoek gratis verspreid.

5.4 Herinneringscentra en SMH 40-45

De herinneringscentra maken onderdeel uit van de Stichting Musea en Herinneringscentra 1940-1945 (SMH). SMH is weer een partner van het nieuw opgericht Platform WOII.

Het Platform WOII is op 5 april 2016 opgericht tijdens het Jaarcongres van het Nationaal Comité 4 en 5 mei. Het IHC was hierbij vertegenwoordigd. Het Platform ziet toe op een goede verankering van de herinnering aan WOII-activiteiten, die in vier domeinen zijn ondergebracht:

- Domein Kennis: Bewaren en onderzoeken;
- Museaal domein: Bewaren, tonen en vertellen;
- Domein Educatie: Leren, meedenken en ervaren;
- Domein Herdenken, eren en vieren: Beseffen en herdenken.

In de overlegstructuur van het Platform is een relatief klein aantal organisaties opgenomen, te weten het Nationaal Comité 4 en 5 mei (NC), de Oorlogsgravenstichting (OGS), de Samenwerkende Musea en Herinneringscentra 40-45 (SMH), het Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies (NIOD) en de Stichting Liberation Route Europe (SLRE).

Deze organisaties waren betrokken bij de voorbereiding en uitwerking van het Platform WOII, samen met twee belangrijke financiers van de sector, het vfonds en het Ministerie van VWS. Vier van deze organisaties treden op als spilorganisatie voor de vier genoemde domeinen:

- Domein Kennis: NIOD;
- Museaal domein: SMH;
- Domein Educatie: SMH en NC;
- Domein Herdenken, eren en vieren: NC.

5.5 DANS – Herinneringen aan Indië

Een deel van de ruim 100 interviews van het project 'Herinneringen aan Indië' is al ondergebracht bij DANS in Den Haag. Er worden nog voortdurend interviews uitgewerkt door vrijwilligers van het IHC. Dit alles ter voorbereiding op de volgende overdracht van een deel van de interviews naar DANS.

6. Podiumactiviteiten en presentaties

Vriendendag

Op 29 januari organiseerde het IHC zijn jaarlijkse Vriendendag in het Tropenmuseum in Amsterdam. De dag was oorspronkelijk gepland eind 2015, maar wegens drukte en onderbezetting is de dag verplaatst naar januari 2016.

Aan de dag namen zo'n 65 vrienden deel. Na toespraken van de voorzitter en de heer 10.2.e (adjunct-directeur Tropenmuseum) konden de genodigden drie programma's doorlopen: een rondleiding door het depot, De Sixties tentoonstelling onder begeleiding van een gids en de bezichtiging van het museum op eigen gelegenheid. De middag werd afgesloten met een drankje en een hapje in het restaurant van het museum.

Indiëlezing

Op dinsdag 8 maart 2016 vond in de OBA, te Amsterdam de jaarlijkse Indiëlezing plaats. Dit jaar was het thema Kinderen van Japanse vaders. Kinderen met een geschiedenis. Deze middag spraken Japans-Indische nakomelingen over hun persoonlijke ervaringen en gedachten. Aya Ezawa, sociologe en docent aan de Universiteit van Leiden opende de middag met een toespraak over de Japans-Indische nazaten. De heer 10.2.e voorzitter van het Indisch Platform, vertelde een persoonlijk en indrukwekkend verhaal. De film *Arigato* werd vertoond. Tijdens de tafeldiscussie vroeg moderator 10.2.e aan zijn gasten over het kind zijn met een geschiedenis. Hoe ga je om met je achtergrond die verweven is met oorlogsgebeurtenissen en herinneringen aan die tijd? Ga je op zoek naar je roots of juist niet? De muzikale omlijsting werd verzorgd door 'Young Released' en bijgestaan door de wereldberoemde percussionist 10.2.e.

Niet mijn oorlog

Op vrijdag 3 juni vond in het Tong Tong Theaterprogramma plaats rondom Radiodocumentaire *Niet mijn oorlog* van Kim Faber, Randy Vermeulen en Lara Nuberg. Tijdens dit programma was de primeur van de radiodocumentaire te horen en werd deze ondersteund met prachtig beeldmateriaal uit het familiearchief van Kim Faber. Historica en medeproducent, Lara Nuberg, gaf een mooie en persoonlijke inleiding over de invloed van haar opa's oorlogsverleden op haar en haar keuzes in haar leven. Na afloop was er een Q&A met Kim Faber, haar moeder en Lara Nuberg. Het theater was goed gevuld en mensen raakten zelfs ontroerd van de radiodocumentaire van Kim Faber. Er waren gemiddeld 150 personen in het publiek.

Boekpresentatie 'Istori Kita, Jouv Familiëgeschiedenis

Op zondag 12 juni werd het boek 'Istori Kita, Jouv Familiëgeschiedenis' van Simone Berger gepresenteerd in theater De Flint in Amersfoort. 'Istori kita' is een doe-boek, een uniek hulpmiddel om de dialoog te starten tussen (klein)kinderen en hun (groot)ouders om zo het 'Indisch en Molukse zwijgen' te doorbreken. De directeur van het IHC hield een inleidende toespraak over het belang van doorgeven van herinneringen c.q. familie verhalen. Er waren meerdere optreden, o.a. van Adriaan van Dis en Marion Bloem. Er waren 300 mensen die de boekpresentatie bijwoonden.

7. Overige activiteiten/bijeenkomsten

Het Indisch Herinneringscentrum nam door het jaar heen aan diverse activiteiten deel. Daaronder waren diverse herdenkingen, waaronder: de Nationale Herdenking op 4 mei op de Dam in Amsterdam, de herdenkingen van Kamp Amersfoort en Vught, de Indiëherdenking op 14 augustus in de Tweede Kamer en de nationale Indiëherdenking op 15 augustus, als ook de diverse Indiëherdenkingen en de KNIL-herdenking op landgoed Bronbeek. De directeur sprak tijdens de Indiëherdenking op 14 augustus in het Stadhuis van Nijmegen.

Daarnaast gaf het Indisch Herinneringscentrum acte de présence bij de Nooit meer Auschwitzlezing in Amsterdam; diverse activiteiten rondom en de herdenking van 65 jaar Molukkers in Nederland; activiteiten van de Indonesia Nederland Society, waaronder het welkomstdiner in de ambtswoning van de nieuwe ambassadeur van de Indonesische Republiek, Mr I. Gusti Wesaka Puja; de bijeenkomst 'De Andere Kant van het Verhaal' over dekolonisering van de geschiedschrijving, het symposium 'Nacht van de Geschiedenis' in het Rijksmuseum; de NIOD-bijeenkomst 'Dekolonisatieoorlog Indonesië 1945-1950: onverenigbare herinneringen, bijeenkomst in Pakhuis de Zwijger';

Ook werden bijgewoond: het jaarcongres van de Vereniging voor Docenten Geschiedenis en Maatschappijleer Nederland (VGN); de conferentie Eén WOII; de Dialoog conferentie Nederland, Japan, Indonesië; de Expertmeeting Erfgoedonderwijs in Utrecht; de expertmeeting Doden Tellen van het Nationaal Comité 4 en 5 mei; de conferentie 'Museums, Citizenship and Belonging in a Changing Europe' van het Research Center for Material Culture, de expertmeeting 'WOII Indië & Dekolonisatieoorlog in het onderwijs' van het Nationaal Comité 4 en 5 mei; het symposium 'Thinking through the future of memory'; en de promotie van Iris van Ooijen, 'Kampen als betwiste plekken. De hedendaagse omgang met de voormalige kampen, Westerbork, Vught en Amersfoort als herdenkingsplek, herinneringsplaats en erfgoedsite'.

Tot slot werden diverse openingen van tentoonstellingen bezocht, waaronder: Gedeelde geschiedenis van Molukkers en Nederlanders in Capelle; Rethinking Home van Koneksi-Connectie, Amsterdam.

8. Personeel & Organisatie

Personeel

In de loop van 2015 heeft het bestuur van het IHC besloten vanwege de piekbelasting van de medewerkers van het IHC, het gedurende enkele maanden met 1fte extra te stellen. Op 1 januari waren er 5 fte personeelsleden in dienst. Op 15 februari is dat teruggebracht naar 4 fte. Op 1 november is de heer E. Korderijnk uit dienst getreden. Van 17 oktober 2016 tot en met 17 januari 2017 is mevrouw P. Lammers via een proefplaatsing van het UWV bij het IHC tewerkgesteld. Deze periode werkt zij met behoud van uitkering.

Stagiair

Van 1 februari tot 1 juli was Timo Eversen als onderzoeksstagiair aangesteld bij het IHC (zie Educatie)

Organisatie

Het jaar 2016 stond in het teken van de wens en noodzaak van het Indisch Herinneringscentrum om door te ontwikkelen naar een volwaardig herinneringscentrum, dat zijn kerntaken optimaal kan vervullen, zoals verwoord in de oprichtingsbrief aan de Tweede Kamer uit 2007.

Het IHC heeft van januari tot en met maart 2016 een digitale enquête gehouden.

De enquête onderzocht de mening van betrokken (Indische) organisaties en individuen ten aanzien van de verankering van het Indisch Herinneringscentrum in de Nederlandse samenleving. De achterban sprak daarbij de voorkeur uit voor Den Haag als vestigingsplaats. Vervolgens is een scenariostudie opgesteld, waarin diverse scenario's zijn uitgewerkt. Ondertussen onderzocht verkenner 10.2.e in opdracht van de Commissaris van de Koning van Gelderland de mogelijkheden op Bronbeek. Het eindrapport is begin september 2016 gepresenteerd. In de maanden daaropvolgend hebben meerdere overleggen met betrokken partijen plaatsgevonden. Eind 2016 was dit nog in volle gang, teneinde te komen tot besluitvorming over een doorontwikkeling op Landgoed Bronbeek in Arnhem of in Den Haag. Inmiddels is het besluit om naar Den Haag te verhuizen genomen.

8.1 Financiële administratie

Het IHC heeft afscheid genomen van Deloitte, die in het afgelopen jaar nog de tussentijdse rapportages en de jaarrekening van het IHC opstelde. Vanaf 2016 doet VOS administratiekantoor de volledige administratie en stelt het de tussentijdse rapportages en de jaarrekening op.

9. Projecten

In dit hoofdstuk worden de projecten behandeld, die met externe subsidie/financiële ondersteuning tot stand kwamen.

9.1 Afhandeling projectsubsidies 2015

Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst 2015

Subsidie ontvangen van: vfonds (€ 160.000,- voor 2015).

Het projectverslag en de projectrealisatie zijn begin 2016 opgesteld. Voor de uitgaven van Stichting Herdenking is een realisatieoverzicht met controleverklaring ontvangen. Na de accountantscontrole op 3 mei, is de vaststellingsaanvraag op 25 mei 2016 ingediend. De subsidie is op 7 juli 2016 definitief vastgesteld.

Proof of Concept Webportaal Indië in Oorlog

Projectsubsidie ontvangen van: Ministerie van VWS (€ 26.049,-)

Het verslag van dit project is al opgenomen in het Jaarverslag IHC 2015.

De vaststellingsaanvraag voor deze projectsubsidie is ingediend op 15 maart 2016. De subsidie is op 1 juli 2016 vastgesteld.

9.2 Subsidie Tjidengkampreunie

Projectsubsidie ontvangen van: Nationaal Comité 4 en 5 mei (€ 4.190,-)/ De subsidie is vastgesteld op 20 mei 2016.

Op zaterdag 16 april 2016 werd de tweede Tjidengkampreunie in Bronbeek georganiseerd. De reunie was een enorm succes. Er hadden zich 225 personen voor gemeld. Zij kwamen vanuit het hele land. Zelfs uit de VS en verschillende Europese landen.

Bij de start, om 11 uur, hoorden de aanwezigen de tonen van een doedelzak bespeeld door Ton van Halteren. Deze muziek herinnerde vele aanwezigen aan het Engelse leger dat hen bevrijdde van het Japanse juk waaronder zij vier jaren als gevangenen hadden geleden. Aldus was de uitleg van Ton van Halteren. Hierop verwelkomde 10.2.e 10.2.e, de organisator van de reunie, alle aanwezigen.

Er waren die middag 3 sprekers. Mevrouw Lieke van Duin gaf de eerste lezing van het boek "Dromen van Vrijheid", dat zij samen met 10.2.e had geschreven. Dit jeugdboek is gebaseerd op het leven van Truus, die o.a. in het Tjidengkamp geïnterneerd is geweest.

De tweede spreker was mevrouw Marijke Wels-Douw. Zij sprak als kampkind over het boek "Groeten uit Tjideng" dat door haar moeder mevr. Dicky Douw-Vos is geschreven. De laatste lezing was van de heer Henk Vermeulen over zijn boek "HAnk". De heer Edo Brandy leidde hem in.

Tussen de lezingen door trad de band Doña & de Gado's op. De band werd zeer gewaardeerd door de aanwezigen. Zij hadden zelfs speciaal voor de reunie een tekst gemaakt over de toenmalige "Sjouwploeg". Dit lied, via een beamer getoond, werd door de aanwezigen meegezongen. Tussen de verschillende programmaonderdelen door was er ruim de gelegenheid om met elkaar te praten. Bij de lunch werd nasi rames geserveerd. Ook kon men in het museum de tentoonstelling 'Dromen van Vrijheid' zien. Die bestaat uit attributen die in het Tjidengkamp zijn gemaakt, waaronder objecten van mevrouw Truus Huizenga-Kuilman.

Nawoord van 10.2.e Freiboth (organisator)

"Velen hebben mij laten weten dat het gevoel dat men daar had, een gevoel was van verbondenheid en maatjes van elkaar te zijn. Dankzij ook de medewerking van de Stichting 4-5 mei en het Indisch Herinneringscentrum kan ik zeggen dat deze Tjidengkampreunie geslaagd is. Het was een dag om met een goed gevoel aan terug te denken, werd mij via telefoon en mails door velen kenbaar gemaakt."

9.3 Terug naar Tjihapit

Subsidie ontvangen van: Nationaal Comité 4 en 5 mei (€ 27.336 voor 2015-2016).

Financiële realisatie project: € 21.800,-.

De vaststellingsaanvraag is op 29 september 2016 ingediend en de subsidie is op 29 november 2016 vastgesteld.

Docenten in het primair en voortgezet onderwijs hebben veel belangstelling voor de geschiedenis in Nederlands-Indië. Druk op het curriculum zorgt ervoor dat er echter weinig aandacht aan wordt besteed. Er is behoefte aan lesmateriaal dat makkelijk inzetbaar is. Daarom heeft het Indisch Herinneringscentrum (IHC), samen met de NOS, filmbeelden uit de documentaire 'De oorlog van acteur Eric Schneider' beschikbaar gesteld voor het primair en voortgezet onderwijs. Het IHC heeft daartoe een educatief format ontwikkeld, waarbij docenten makkelijk aan de slag kunnen met korte filmclips.

Samenwerkingspartners

NOS en IHC waren de initiatiefnemers van dit project. De NOS is landelijk bekend als publieke omroep, die tot taak heeft het media-aanbod voor de landelijke publieke mediadienst te verzorgen. Het IHC is het nationale Herinneringscentrum voor de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de nasleep daarvan. Voor het project is tevens samengewerkt met partners die de verspreiding van de filmfragmenten en het lesmateriaal onder docenten en leerlingen konden garanderen.

Voor het primair onderwijs is samengewerkt met Ssula. Ssula is een organisatie die online lesprogramma's ontwikkelt in de vorm van quizvragen en games via de Ssula website. Voor het voortgezet onderwijs is samengewerkt met de Vereniging voor docenten geschiedenis en staatinrichting in Nederland (VGN) en met de website Histoforum. Voor het geven van educatief advies, het (ondersteunen in het) organiseren van een klankbordgroep en het testen van het lesmateriaal, is Het Educatie Bureau betrokken geweest als samenwerkingspartner bij het project.

Daarnaast is het IHC de samenwerking gestart met de Lerarenopleiding Geschiedenis van de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN). Doel was de behoefte en wensen van de docenten voor dit lesmateriaal goed in kaart te brengen. Bij de ontwikkeling van dit project heeft een 3^e-jaars student daarom tevens verschillende docenten geïnterviewd over de inzet van filmmateriaal in de les. Dit gebeurde in het kader van zijn afstudeerproject. Ook kwam uit het vooronderzoek naar voren dat er voor het voortgezet onderwijs behoefte was aan zowel een digitale leeromgeving als fysieke werkbladen. Om deze reden is op advies van Movies that Matter voor de testfase samenwerking gezocht met Spons, een digitale leeromgeving. Dit maakte het direct aanpassen van het lesmateriaal mogelijk.

De docenten en leerlingen die betrokken waren bij de klankbord- en testgroepen, waren verspreid over de randstad en de provincie. Dit waren docenten en leerlingen van het Kennemerland College, Het Rhedens, Dorenweerd College, Marianum Lichtenvoorde, Beekdal

Lyceum, Montessori Lyceum. Liemerscollege, Cals College, Comenius College, Grotius College, De Haal en De Gooise Daltonschool.

Resultaten van het project:

1. Quiz primair onderwijs:

De quiz is in samenwerking met Ssula half april gelanceerd. In de loop van 2016 is de quiz zo'n 1000 keer volledig uitgespeeld. Ssula geeft aan dat dit in vergelijking met andere geschiedenis-quizen positief is. Tijdens het evaluatiegesprek met Ssula is afgesproken om een handleiding voor leerkrachten te ontwikkelen met inlogdetails en aanvullende lessuggesties, waaronder de strip 'De Terugkeer'.

2. Voortgezet onderwijs:

Voor het voortgezet onderwijs is lesmateriaal ontwikkeld, getiteld: "Thuis is ver weg. Nederlands-Indië dichtbij". Het materiaal bestaat uit filmclips, lesmateriaal en een docentenhandleiding voor het voortgezet onderwijs. Tevens is i.s.m. Spons een online leerpad van het lesprogramma ontwikkeld dat gratis voor leraren te gebruiken is.

Bij de totstandkoming is een klankbordgroep docenten betrokken geweest en daarnaast hebben er pilots (testen op inhoud en werkvorm) plaatsgevonden op verschillende scholen door het land: het Kennermerland College (Beverwijk), bij het Dorenweerd College (Arnhem) en het Globe College (Utrecht). Daarnaast is dit project in samenwerking met de Vereniging van Geschiedenisleraren Nederland (VGN), het Educatie Bureau, Histoforum én de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN) gerealiseerd.

Tevens zijn er flyers van beide producten ontworpen en is het lesmateriaal in o.a. KLEIO (tijdschrift voor docenten geschiedenis en maatschappijleer) onder de aandacht gebracht.

9.4 Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst 2016

Subsidie ontvangen van: vfonds (€ 180.000,- voor 2016).

Convenant en secretariaat

De samenwerking tussen Stichting Herdenking en het Indisch Herinneringscentrum is vastgelegd in een convenant. Een bestuurscommissie, bestaande uit twee leden van elke stichting en de directeur van het IHC, ziet toe op de samenwerking.

Het secretariaat van Stichting Herdenking is sinds 2014 bij het Indisch Herinneringscentrum ondergebracht. Voor de projectondersteuning wordt in 2015 wederom gebruik gemaakt van de diensten van mevrouw Arntz, die op 31 december 2016 haar werkzaamheden beëindigt.

Indiëherdenking 2016

Thema: Oost, west, thuis best?

Het thema van de Indiëherdenking was dit jaar *Oost, west, thuis best?* en behelst het verlangen naar een vaderland, het verlaten van je thuis tijdens de oorlog, het verlies van een land, de jaren na de oorlog in een nieuw land wat (noodgedwongen) thuis wordt. Het vraagteken nodigt mensen uit dieper na te denken over de kern van dit gezegde in relatie tot de periode rondom en na 15 augustus 1945 en wat het betekende om huis en haard te verliezen. Dit thema keerde in 2016 zowel in de Indische Salons terug, als in de campagnes en de artistieke omlijsting van de Indiëherdenking op 15 augustus.

Artistieke omlijsting Indiëherdenking

De hoofdspreker van het ochtendprogramma was theatermaakster en schrijfster **10.2.e** Groeneveld, die muzikaal begeleid werd door gitarist Erwin van Ligten. Esther Scheldwacht hield een prachtige voordracht. *Creative writer* Fenna van der Goot zong tijdens het ochtendprogramma twee liederen, die zij speciaal schreef en componeerde voor de Indiëherdenking en waren toegespitst op het thema *Oost, west thuis best?*

Fotocampagne *Thuis in Beeld*

Met de fotocampagne *Thuis in beeld* hebben we mensen in de aanloop naar 15 augustus opgeroepen een foto in te sturen die voor hen het gevoel van thuis symboliseert. Een thuisgevoel is iets persoonlijks, is van alle tijden en dus generatie-overstijgend. Aan deze oproep werd massaal gehoor gegeven. De campagne leverde een verscheidenheid aan beelden op van mensen van alle generaties: de huiskamer van oma, een oude foto uit Indië maar ook een foto van een gebeurtenis of speciaal voorwerp waar een bijzonder of ontroerend verhaal achter zit. Uit de inzendingen selecteerden we 3 mooie verhalen en foto's die centraal stonden tijdens de Indische Salon op 15 augustus. Pamela Pattynama (bijzonder hoogleraar Koloniale en Postkoloniale literatuur- en cultuurgeschiedenis) gaf een beeldanalyse van de foto's en interviewde de drie personen. Het was een bijzondere middag.

De fotocampagne kreeg ook landelijk aandacht: de VPROgids wijdde in augustus een artikel aan de campagne (2 pagina's) en Pamela Pattynama werd in augustus door NPO radio 4 (NCRV-KRO) geïnterviewd over de fotocampagne.

Vijfluik portrettenserie *Thuis in Beeld*

We trapt de fotocampagne af met een opname op de Tong Tong Fair van ambassadeur Frans Leidelmeijer over het verhaal achter zijn foto voor thuis in beeld. Als aanvulling op de campagne produceerden 10.2.e (film en montage) en 10.2.e (concept en interview) vijf shortfilms waarin de betrokkenen naar hun thuis in beeld werd gevraagd. Vooraf werd hen gevraagd foto's/voorwerpen te verzamelen die voor hen 'thuis' symboliseren. Het leverde een mooie persoonlijke portrettenreeks op van personen met diverse achtergronden: 10.2.e (Istorl Kita), 10.2.e (Emeritus bijzonder hoogleraar en auteur *Bitterzoet Indië*), 10.2.e (TokoLo), 10.2.e 10.2.e (voorzitter Stichting Herdenking 15 Augustus 1945) en Yopi Abraham (Aniata Design). In totaal hadden de 6 video's een bereik van 97.360 unieke weergaven.

Pop-up expositie *Thuis in Beeld*

In het kader van de *Thuis in beeld*-campagne zijn de ingezonden verhalen en foto's omgezet tot een pop-up expositie ter gelegenheid van de Indiëherdenking. Deze pop-up expo bestond uit 2 delen: een huiskamersetting en wand met polaroids. De huiskamersetting had tot doel het thuis in beeld-gevoel te versterken. De winnaars van de wedstrijd kregen met hun foto zowel tijdens de Indische Salon als in de huiskamersetting een centrale plek. Daarnaast zijn door grafisch vormgever Michiel Schippers van Savant Communicatie van alle ingezonden foto's A5 formaat-polaroids gemaakt, gecombineerd met een citaat, zodat alle verhalen een plek kregen in de expositie. De volledige verhalen en foto's zijn tevens opgenomen in een bundel die in de pop-up expositie te bekijken waren. De pop-up constructie heeft als kracht dat deze nogmaals ingezet kan worden. Dit hebben we bijvoorbeeld tijdens INDOroutes in november in Alkmaar gedaan, aangevuld met lokale 'thuis in beeld'-verhalen.

Publicatie boek *Thuis in Beeld*

Vanwege de mooie verscheidenheid aan verhalen en foto's en het feit dat veel mensen vragen of ze ergens de foto's kunnen bekijken en de verhalen kunnen teruglezen, hebben we besloten het boek *Thuis in Beeld* te publiceren. Dit wordt momenteel door Michiel Schippers van Savant Communicatie verder uitgewerkt.

Indische Salons

Indische Salon – Schipperen tussen Oost en West

Op zaterdag 2 april 2016 vond de Indische Salon Schipperen tussen Oost en West in de Schepenbuurt in Leeuwarden plaats. Deze Salon werd georganiseerd i.s.m. auteur Henk de Vries (Karels Koffer) en Otto von Ende.

Veel Indische gezinnen die de overtocht maakten vanuit de Oost werden in de jaren vijftig en zestig opgevangen in de Schepenbuurt in Leeuwarden. In deze, toenmalige, nieuwbouwwijk moesten allen een nieuw bestaan zien op te bouwen. Hieronder ook de familie Von Ende. Hoe was het voor hen om in deze buurt te wonen? En hoe was het om als kind op te groeien in een compleet andere omgeving dan die jij en je ouders gewend waren? Hun bewogen levensgeschiedenis, die zo lang onaangeroerd in een koffer lag, werd onlangs opgetekend in het boek *Karels Koffer* van Henk de Vries.

Tijdens deze Indische Salon stond deze bijzondere familiegeschiedenis centraal tegen de achtergrond van de historische gebeurtenissen in Indië en Nederland. Auteur Henk de Vries ging nader in op deze historische context en de opvang in Leeuwarden en de integratie in deze bijzondere buurt. Daarbij werden ook foto- en filmbeelden vertoond. Moderator Ricci Scheldwacht praat met Otto von Ende en zijn familie. Theatremaker Patrick Neumann leverde een bijzondere muzikale bijdrage, geïnspireerd op het boek *Karels Koffer*. Hij schreef hiervoor speciaal het lied "Ik ben een koffer". De Indische Salon vond plaats in het Skiphûs. Deze bijzondere locatie heeft een historische link met het thema omdat hier destijds veel Indische gezinnen werden opgevangen. Er namen 60 personen aan deel.

Indische Salon voor de Vrijheid

Op donderdag 5 mei organiseerde het IHC samen met het Amsterdams 4 en 5 mei comité een Indische Salon voor de Vrijheid met als thema: Opstand in het Koninkrijk: het andere verzet. Met onder meer een Indische Rondvaart, een Vrijheidsmaaltijd, 10.2.e Reemer, Herman Keppy, Frans Leidelmeijer en Peter Bouman. Aan de dag namen meer dan 100 personen deel.

Indische Rondvaart

De middag begon met een vrijheidstoast op de rondvaartboot. 10.2.e 10.2.e opende met een mooie speech over het regeringsbrood dat vervolgens werd uitgedeeld. Een mooie rondvaart volgde waarbij Frans Leidelmeijer, Peter Bouman en Herman Keppy een verdiepend verhaal vertelden over het Indisch/Indonesisch verzet in Nederland.

Indische Salon voor de Vrijheid

De boot meerde omstreeks 15:00 aan nabij het Lloyd Hotel waar Herman Keppy in het KHL-Koffiehuis vertelde over daden van verzet in Indië. Erg mooi waren de twee bijzondere gasten die we hadden uitgenodigd: de heer Vaillant, die als jonge jongen gevangen zat in de Glodok-gevangenis en mevrouw Meelhuysen: de dochter van de welbekende verzetsstrijder kapitein Willem Adam Meelhuysen. Mooie anekdotes over verzet werden gedeeld door deze twee gasten wat de middag extra speciaal maakte. 10.2.e Reemer sloot af met een persoonlijk verhaal over verzet. Zij lanceerde op bijzondere wijze de #ikherdenk-campagne en 10.2.e spelde haar een Melati op.

Indische Literaire Salon – Marion Bloem

Op 15 mei was er een speciale Indische Literaire Salon met Marion Bloem in het historische pand De Observant in hartje Amersfoort. Samen met gitarist Erwin van Ligten gaf ze in een intieme setting een korte voorstelling gebaseerd op haar nieuwe boek *Haar goede hand*. Na de voorstelling interviewde Ricci Scheldwacht haar met humor op een mooie en persoonlijke manier over de thematiek van het boek en de (Indische) moeder-dochterrelatie. Erg leuk en bijzonder aan de middag was het feit dat Marion's moeder meekwam. Zij gaf af en toe op een levendige manier haar mening. Tot slot droeg Marion een kort fragment voor uit *Haar goede hand* op muziek van Erwin van Ligten. Na afloop borrelden het grootste deel na in het Stadscafé van de Observant. Aan het programma namen ruim 90 personen deel.

Twee Indische Salons op de Tong Tong Fair

Dit jaar was het IHC actief aanwezig op de Tong Tong Fair (TTF) met twee Indische Salons i.s.m. kunstcollectief Riboet Verhalenkunst (o.a. Het Indisch Zwijgen? Me Hoela!) in de

Bengkel met als thema *Moederland, vaderland: verhalen van thuis*. Dit thema sloot aan bij het overkoepelende thema van de Indie herdenking: *Oost, west thuis best?* We riepen mensen op om verhalen te delen over hun persoonlijke thuisgevoel.

Met de Indische Salon werd het publiek uitgenodigd om op een interactieve wijze herinneringen, anekdotes en ontroerende verhalen te delen met elkaar. 10.2.e Reemer trad op maandag 30 mei op als ambassadrice van de #ikherdenk-campagne en ging als special guest de Verhalenkast in. Op zondag 5 juni was de special guest Frans Leidelmeijer die een bijzondere foto met mooi verhaal deelde met het publiek en op deze wijze de fotocampagne *Thuis in beeld* lanceerde. Het geheel is door 10.2.e vastgelegd en zal dienen als promomateriaal voor de fotocampagne.

Naar schatting werden in totaal met beide salons zo'n 200 personen bereikt.

Indische Salon – Let's Indorock!

Op zaterdag 11 juni was er een Indische Salon - Let's Indorock! in het Haags Historisch Museum, te Den Haag. Met onder andere: 10.2.e, 10.2.e (The Crazy Rockers), 10.2.e (jongere generatie Indorocker), 10.2.e en 10.2.e!

In het Haags Historisch Museum was de tentoonstelling *Uitgaan in de fifties en sixties* te zien. Deze tentoonstelling stond in het teken van rock-'n-roll, vetkuiven en Haagse beat. De Indorock speelde in die periode ook een essentiële rol. Met de Indische Salon zoomden we in op de oorsprong en de ontwikkeling van de Indorock en plaatste journalist 10.2.e het in een breder, historisch kader. 10.2.e sprak met Indorocker van het eerste uur, 10.2.e en zijn leerling 10.2.e en werd er de pan uit gerockt door beide heren. 10.2.e sloot de middag af over haar project Klanken van Oorsprong. Deze documentaire neemt ons mee in een indringende zoektocht naar de impact van oorlog, vlucht en opnieuw moeten beginnen op verschillende generaties Nederlands-Indische muzikanten. Na de Salon konden de bezoekers de tentoonstelling *Uitgaan in de fifties en sixties* bezichtigen en borrelden we na in de sfeervolle kelder van het Haags Historisch Museum. Aan het programma namen 70 personen deel en zat helemaal vol.

Indische Salon – Terug naar je roots

Samen met Nasi Idjo werd deze Salon op 27 juni in Enschede georganiseerd in filmhuis Concordia. Deze Indische (film)salon stond geheel in het teken van *roots*, letterlijk en figuurlijk: het zoeken van stukjes cultuur en identiteit in het land van herkomst van je (voor)ouders, en het vinden van tekenen van diezelfde afkomst in het nu, in Nederland. Twee films werden getoond: *Perjalanan/De reis* van regisseur Jossy Aartsen, met in de hoofdrol actrice Dewi Reijs (*Shouf Shouf de serie*, *Flikken Maastricht*, *Danni Lowinski*). Ook werd de korte Cinemasia Filmlab-film *Gamelan* van Daniel Porcedda getoond. Het programma rond de beide films zoomde in op het waarom van 'teruggaan'. Was er wel sprake van teruggaan naar de roots? Samen met 10.2.e en tweede-generatie gastspreker 10.2.e die Indonesië meerdere malen bezocht met kind en kleinkind, bespraken we dit thema. Aan het programma namen ongeveer 60 personen deel.

Indische Salon – De smaak van verlangen

Op zondag 10 juli was er i.s.m. 10.2.e de Indische Salon - De smaak van verlangen. Tijdens deze Indische Salon deelden mensen (familie)herinneringen die verbonden zijn aan Indische recepten en werd er dieper ingegaan op het verlangen naar eten tijdens de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië. Het verlangen naar eten vormde immers voor veel (Indische) Nederlanders een drijfveer om tijdens de Japanse bezetting recepten op te schrijven en te verzamelen. Waarom dacht men over eten en schreef men de heerlijkste recepten van elkaar over, terwijl er bijna niets te eten was? De opzet van deze Salon was klein en intiem en vond plaats bij Mariska in haar kaswoning in Culemborg. Het was een bijzondere middag met dans, proeverij, verhalen delen en muziek. Met o.a. schrijfster 10.2.e, danseres 10.2.e en 10.2.e. Ook deze Salon zat vol. Er waren 50 deelnemers

Indische Salon – Thuis In Beeld

Op maandag 15 augustus was er in het World Forum in Den Haag de drukbezochte Indische Salon Thuis In Beeld als onderdeel van de Indiëherdenking. De Indische Salon stond op 15 augustus in het teken van het thema "Oost west, thuis best?" waarbij we in het bijzonder stilstonden bij de landelijke fotocampagne Thuis in Beeld en drie hoofdgasten aanwezig waren om te vertellen over hun verhalen en foto's. Het was een mooie mix van diverse generaties: 10.2.e. Moderator 10.2.e leidde de middag. Wat de Salon ook bijzonder maakte, was dat n.a.v. de Thuis in Beeld-campagne een oudere dame van 93 haar verhaal heeft verteld. Zij kon echter niet aanwezig zijn, dus is 10.2.e bij haar langs geweest om haar te interviewen. Ze had een heel bijzonder statement over een ontmoeting met een Japanse vrouw bij het Indisch Monument. Dit interview is uitgezonden ten tijde van de Salon en het publiek was er stil van. In de zaal waren zo'n 125-150 personen aanwezig.

Indische Salon – Over Zee

In het kader van de tentoonstelling Over Zee en 65 jaar Molukkers in Nederland organiseerde het Indisch Herinneringscentrum op 1 oktober in samenwerking met het Moluks Historisch Museum deze Indische Salon in de haven van Rotterdam. Aan het woord waren verschillende personen die de reis ieder op een eigen manier hebben meegemaakt. Zo vertelde onder meer Ernst Kraft van Ermel over zijn leven aan boord als verstekeling en deelde de heer 10.2.e, geportretteerd voor de tentoonstelling Over Zee, zijn bijzondere verhaal. Ook te zien in Over Zee, is de vader van 10.2.e, hadji 10.2.e. Hij kwam als jongeman van 19 jaar met de tweede 'Molukse' reis van het schip Kota Inten aan in de haven van Rotterdam in 1951. Zijn dochter vertelde het verhaal van de overtocht van haar vader en de eerste jaren van 10.2.e in Nederland. Daarnaast sprak Rocky ook met Tante 10.2.e en Oom 10.2.e over hun herinneringen aan de reis. 10.2.e schetste de historische context waarbinnen deze bootreizen plaatsvonden en 10.2.e (Moluks Historisch Museum) vertelde aan de hand van collectievoorwerpen over het leven op de schepen.

We spraken met de gebroeders 10.2.e via een live-skypeverbinding. Jonge documentairemakers 10.2.e en 10.2.e vertelden over roots als inspiratiebron. Muzikaal topduo 10.2.e en 10.2.e speelden liederen die

herinnerden aan de bootreis. Presentatie was in handen van 10.2.e . Het was een bijzondere Indische Salon waar er meer dan 100 personen aanwezig waren, een mooie mix tussen Moluks, Indisch en Nederlands publiek. Er was sprake van een wachtlijst van meer dan 20 personen.

Indische Salon – De Stille Kracht

Het Indisch Herinneringscentrum organiseerde i.s.m. Stichting Arjati de Indische Salon - De Stille Kracht met o.a. historicus 10.2.e 10.2.e . Deze Salon vond plaats op zaterdag 12 november in Podium BLOOS, Breda.

De Stille Kracht: met deze titel schreef Louis Couperus in 1900 zijn welbekende roman. De betekenis van de Stille Kracht, aldus Couperus, "geeft vooral weer de geheimzinnige vijandschap van Javaanschen grond en sfeer en ziel, tegen den Nederlandschen veroveraar." Het boek is tientallen keren herdrukt; is onderwerp van veel studies en is inmiddels als toneelstuk, televisieserie en film onder de aandacht van het grote publiek gebracht. Sinds de publicatie van de indrukwekkende roman, is 'stille kracht' een veelgebruikte term geworden die vele ladingen dekt en uiteenlopende associaties oproept. Het wordt bijvoorbeeld gebruikt als overkoepelende term voor traditioneel geloof en de daarbij horende gebruiken of onverklaarbare verschijnselen. Volgens sommigen is het weer een persoonlijkheidskenmerk van Indische mensen, met zowel gunstige alsook ongunstige effecten in het dagelijks leven.

De Stille Kracht is een intrigerend begrip. Voor Stichting Arjati was dit een reden om het te kiezen als thema voor de Indische Salon. Drie gasten zijn uitgenodigd om hierover te spreken. Maar niet alleen zij spreken erover: in een paneldiscussie werden alle aanwezigen uitgenodigd om mee te denken en mee te praten over de definitie 'Stille Kracht'.

De sprekers waren Marlene de Vries, voorheen senior onderzoeker bij het Instituut voor Migratie en Etnische Studies, auteur van *Indisch is een gevoel*, een onderzoek naar hun beleving van de Indische achtergrond bij de tweede en derde generatie.

Thema van haar lezing: "*Van stille kracht naar openlijke assertiviteit? De Indische erfenis en de tweede en derde generatie.*"

10.2.e , pencak silat meester, auteur van *Pencak silat pukulan*. "*Mustika kwitang*" en 10.2.e 10.2.e , historicus, literatuurcriticus en presentator van het t.v.-programma *Andere Tijden* schreef onder andere *De laatste man*, over zijn grootvader die majoor was in het KNIL tot aan de onafhankelijkheid van Indonesië.

Thema van zijn lezing: "*Een andere stille kracht, ook uit Den Haag. Een voorbeeld van de geheimzinnige vijandschap van de Nederlandse politiek tegen eigen onderdanen in de dekolonisatiestrijd van Indonesië.*"

Het was een mooie middag, waarin vooral 10.2.e 10.2.e uitblonk in zijn lezing die hij mooi wist te koppelen aan het thema Stille Kracht. De rest van de lezingen waren minder goed gekoppeld aan het thema. Achteraf had dit vooraf wellicht wat beter kunnen worden gestuurd vanuit IHC. De paneldiscussie was daarentegen erg levendig en kwam het thema goed uit de verf. De Indische Salon was vol. Er waren 100 deelnemers.

INDOroutes 2016

Op welke manier vormen je roots een inspiratiebron in wat je doet? Tijdens INDOroutes stond deze vraag centraal en deelden jonge creatievelingen hun verhaal.

Tijdens Professional Routes ging host 10.2.e in gesprek met jonge, creatieve ondernemers waarbij roots een belangrijke drijfveer vormt in hun werk. Onder meer te gast waren: theatermaker Esther Hulst. Zij maakte met 10.2.e een voorstelling o.a. gebaseerd op de verhalen van haar Molukse familie. Daarnaast documentairemaker 10.2.e, bekend van de serie I.N.D.O.-documentaire, en 10.2.e, die met Bobby's Gin een oud recept van zijn Molukse opa nieuw leven heeft ingeblazen. Het was een levendig gesprek over hoe jonge ondernemers hun roots koppelen aan het werk dat zij doen. Topgitarist 10.2.e speelde krontjonglieders in een nieuw, elgentijds jasje. Tijdens de Indische Salon *Thuis in Beeld* deelden drie mensen uit de omgeving Alkmaar bijzondere foto's met verhaal. Verder de radiodocumentaire *Niet mijn oorlog* van regisseur 10.2.e en medeproducent 10.2.e. Zij wonnen met hun docu de NTR-radioprijs. Afsluitend was er de muziekwedstrijd Rhythm & Routes waarbij jong muzikaal talent van zich liet horen. De jury bestond uit 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e. De jongste deelnemer was 9! Ook mooi was dat er twee jonge melden vanuit Londen meededen via Skype. Uiteindelijk won de charmante en getalenteerde 10.2.e de hoofdprijs: een professionele clip gemaakt door 10.2.e.

Theatermakers Wendy Ripassa en Elsbeth Vernout van Riboet Verhalenkunst liepen in de andere ruimte rond met de Verhalenparaplu op zoek naar verhalen. Fotograaf 10.2.e gaf workshops over hoe je verhalen vastlegt in foto's.

De pop-up expositie *Thuis in Beeld* werd met 20 nieuwe verhalen en foto's uit Alkmaar aangevuld. De middag was goed gevuld (ook zelfs met eerste generatie). De avond werd feestelijk afgesloten door een party georganiseerd door BersaMaju. Tijdens de middag waren er tussen de 150-200 personen (men kon in en uitlopen in de twee ruimtes).

YouTube campagne Ricky Draait Door

De campagne is gestart in 2014 met een luchtig thema: *Hoe Indisch ben jij?* Variaties op het thema leverden gevarieerde en leuke korte gesprekjes op: Rijst eet je met een ...? Hoeveel procent Indisch bloed heb jij? Weet je wat de (Indische) naam van jouw straat betekent? Wist je dat popidool Kane Indisch is? Wanneer eindigde de WOII? In 2015 is de succesvolle YouTube-campagne op dezelfde wijze voortgezet met vernieuwde en verrassende vraagstellingen. De video's zijn via het YouTube-kanaal, Facebook en website van het IHC gepubliceerd.

Voor 2015 – 2016 is er een serie opnames gemaakt onder de titel 'Ricky Draait Door'. Dit is een korte YouTube-campagne waarbij de (achtergrond van) Indische Nederlanders op een luchtige en dynamische manier onder de aandacht gebracht wordt. In 5 afleveringen heet

de Indische komediant Ricky Risolles diverse (Indische) hoofdgasten bezocht, die bijzondere beroepen uitoefenen. Hij ging met hen op pad om een kijkje te nemen in hun wereld. Onder de geïnterviewden waren Mei-Li Vos (Lid Tweede Kamer), Frans Leidelmeijer (kunsthistoricus, bekend van 'Tussen Kunst en Kitsch') en Dewi Reis (actrice; o.a. De Stille Kracht), Ruben Fernhout (van het wereldberoemde DJ-duo the Partysquad), Alex van der Zouwen (Hip Hop artiest Kraantje Pappie).

Tijdens de interviews vroeg 10.2.e de hoofdgasten tevens naar hun Indische/Molukse roots. Ook werden er mensen met diverse (culturele) achtergronden op straat geïnterviewd en gevraagd naar hun kennis over Indische Nederlanders en de datum 15 augustus. Alle geïnterviewden kregen vervolgens een Melati opgespeld. Ook de hoofdgast kreeg aan het eind van elke aflevering een Melati waarbij 10.2.e vroeg wat de Indiëherdenking voor hen betekent. Bij Ricky Draait Door wordt er zo ook extra aandacht gevraagd voor 15 augustus. Daarvoor wordt de Melati op ludieke wijze ingezet. De campagne is gericht op (Indische) jongeren tussen de 15-35 jr. en mensen buiten de Indische gemeenschap die weinig tot geen kennis hebben van de geschiedenis van Indische Nederlanders.

De vijfde is na vertraging in het productieproces op 11 november gelanceerd en wordt goed ontvangen. Zowel binnen als buiten de Indische gemeenschap. Zo heeft de PvdA bijvoorbeeld de aflevering met Mei Li Vos op hun eigen FB-pagina's gedeeld en hebben we vanuit D66 van een gemeenteraadslid de vraag gekregen of wij een soortgelijke aflevering met haar en andere politici wilden opnemen. Ook reageerde het productieteam van Tussen Kunst & Kitsch erg enthousiast en hebben het gedeeld. Tot 16 december werd er wekelijks een nieuwe aflevering op YouTube en op onze Facebookpagina gelanceerd.

#ikherdenk-campagne

Samen met 10.2.e en Partners hebben wij de #ikherdenk-campagne uitgevoerd. Op 15 augustus was #ikherdenk op twitter weer trending topic. Daarnaast hadden de diverse videostatements in navolging van vorig jaar een aanzienlijke groei in het bereik: vorig jaar bereikten we met de ruim 30 statements 11.050 unieke weergaven. Dit jaar hebben de in totaal 33 video's een bereik gegenereerd van 108.932 unieke weergaven. Dit komt mede doordat we dit jaar gekozen hebben voor een ander medium. Vorig jaar gebruikten we YouTube als hoofdkanaal, dit jaar gebruikten we de (door ons opgerichte) Facebookpagina, genaamd Indiëherdenking. Dit om de zichtbaarheid online te vergroten en ook met name de jongere doelgroep (25-45 jaar) te bereiken. Uit het feit dat we dit jaar een aanzienlijke groei in het totaalbereik zien, kunnen we concluderen dat deze aanpak succesvol blijkt.

**STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM
TE ARNHEM**

JAARREKENING 2016

16 maart 2017

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

INHOUDSOPGAVE

JAARREKENING 2016

Balans per 31 december 2016	33
Winst- en verliesrekening over 2016	35
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	36
Toelichting op de posten van de balans per 31 december 2016	38
Toelichting op de posten van de winst- en verliesrekening over 2016	43

CONTROLEVERKLARING	46
---------------------------	-----------

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

JAARREKENING

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'd' or 'g' shape with a horizontal line through it.

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

BALANS PER 31 DECEMBER 2016
(voor voorgestelde resultaatbestemming)

	31-12-16	31-12-15
ACTIEF		
VASTE ACTIVA		
<u>Materiële vaste activa</u>		
Inventaris (1)	1.407	3.857
VLOTTENDE ACTIVA (looptijd korter dan één jaar)		
<u>Vorderingen</u>		
Debiteuren (2)	-	244
Projectsubsidies (3)	25.205	21.554
Overige vorderingen (4)	8.901	10.669
	34.106	32.467
<u>Liquide middelen</u>		
Liquide middelen (5)	242.378	308.523
	<u>277.891</u>	<u>344.847</u>

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

	31-12-16	31-12-15
PASSIEF		
EIGEN VERMOGEN		
Overige reserves (6)	22.548	22.548
Egalisatiereserve (7)	142.849	138.602
Bestemmingsreserve (8)	12.000	-
Resultaat boekjaar (9)	16.243	16.247
	193.640	177.397
KORTLOPENDE SCHULDEN (looptijd korter dan één jaar)		
Crediteuren (10)	25.449	25.879
Loonheffingen (11)	16.579	17.734
Vooruitontvangen subsidies (12)	11.813	41.193
Overige schulden (13)	30.410	82.644
	84.251	167.450
	<u>277.891</u>	<u>344.847</u>

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2016

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Omzet diensten (14)	8.500	8.000	10.925
Subsidies (15)	696.458	486.953	682.115
Totaal opbrengsten	704.958	494.953	693.040
Inkoopwaarde (16)	218.567	9.275	214.768
Personeelskosten (17)	278.607	279.753	270.877
Overige personeelskosten (18)	22.263	29.000	19.601
Huisvestingskosten (19)	2.468	4.000	4.285
Verkoopkosten (20)	11.411	13.000	12.648
Algemene kosten (21)	152.175	157.200	150.768
Afschrijvingen (22)	2.450	2.725	2.677
Totaal kosten	687.941	494.953	675.624
Resultaat voor financiële baten en lasten	17.017	-	17.416
Rentebaten (23)	-	-	-
Rentelasten (24)	774	-	1.169
Financiële baten en lasten	-774	-	-1.169
Resultaat voor resultaatbestemming	16.243	-	16.247
Voorstel resultaatbestemming			
Dotatie egalisereserve	2.243	-	4.247
Dotatie bestemmingsreserve	14.000	-	12.000
	16.243	-	16.247

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnnummer handelsregister

Stichting Indisch Herinneringscentrum is feitelijk en statutair gevestigd in Arnhem, Velperweg 147 en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 09176064.

Algemene toelichting

Belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De activiteiten van Stichting Indisch Herinneringscentrum bestaan voornamelijk uit de kennismaking met de Japanse bezetting en de Bersiap-periode in Nederlands-Indië gedurende de jaren 1941-1949, met ruime aandacht voor de voorgeschiedenis en de latere gevolgen, door een groot publiek en met name nieuwe generaties.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de winst- en verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing verminderd met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten. Handlesvorderingen worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien deze niet ter vrije beschikking staan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten

De opbrengsten bestaan uit de omzet en de ontvangen subsidies. De opbrengsten worden toegerekend aan jaar waarop deze betrekking hebben.

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

TOELICHTING OP DE POSTEN VAN DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa1) Inventaris

Boekwaarde 31 december 2015	3.857
Bij: investeringen	-
	<u>3.857</u>
Af: boekwaarde van de verkopen	-
	<u>3.857</u>
Af: afschrijvingen	2.450
Boekwaarde 31 december 2016	<u>1.407</u>
 Aanschafwaarde	 13.686
Cumulatieve afschrijvingen	12.279
Boekwaarde 31 december 2016	<u>1.407</u>

Over de inventaris wordt per jaar 20% van de aanschafwaarde afgeschreven.

VLOTTENDE ACTIVA

	<u>31-12-16</u>	<u>31-12-15</u>
<u>Vorderingen</u>		
<u>2) Debiteuren</u>		
Debiteurensaldo	-	244
<u>3) Projectsubsidies</u>		
Nog te ontvangen subsidie Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst	<u>25.205</u>	<u>21.554</u>

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

	31-12-16	31-12-15
<u>04) Overige vorderingen</u>		
Premie Bedrijfspensioenfonds	4.157	3.721
Rente ING Bank	1.190	2.123
Vooruitbetaalde kosten	3.554	3.674
Overige vorderingen	-	1.151
	<u>8.901</u>	<u>10.669</u>

5) Liquide middelenLiquide middelen

ING Bank NL56 INGB 0652 2215 80 Betaalrekening	3.611	2.097
ING Bank NL56 INGB 0652 2215 80 Spaarrekening	215.411	281.788
ING Bank NL08 INGB 0654 9812 21 Betaalrekening	21.454	21.512
ING Bank NL20 INGB 0652 6466 03 Betaalrekening	1.902	2.413
Kas	-	713
	<u>242.378</u>	<u>308.523</u>

EIGEN VERMOGEN

	2016	2015
<u>6) Overige reserves</u>		
Stand 1 januari	22.548	22.548
Mutaties	-	-
Stand 31 december	<u>22.548</u>	<u>22.548</u>

7) Egalisatierserve

Stand 1 januari	138.602	113.761
Resultaat bestemming voorgaand boekjaar	4.247	24.841
Stand 31 december	<u>142.849</u>	<u>138.602</u>

De egalisatiereserve mag volgens de regelgeving van het Ministerie van VWS maximaal 30% van de in het boekjaar van het Ministerie van VWS ontvangen instellingssubsidie bedragen.

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
<u>8) Bestemmingsreserve</u>		
<u>Bestemmingsreserve verhuizing</u>		
Stand 1 januari	-	-
Resultaat bestemming voorgaand boekjaar	12.000	-
Stand 31 december	<u>12.000</u>	<u>-</u>
<u>9) Resultaat boekjaar</u>		
Stand 1 januari	16.247	24.841
Resultaat bestemming voorgaand boekjaar	-16.247	-24.841
	16.243	16.247
Stand 31 december	<u>16.243</u>	<u>16.247</u>
	<u>31-12-16</u>	<u>31-12-15</u>
KORTLOPENDE SCHULDEN		
<u>10) Crediteuren</u>		
Crediteuren	<u>25.449</u>	<u>25.879</u>
<u>11) Loonheffingen</u>		
Loonaangifte december 2016	16.579	-
Loonaangifte december 2015	-	17.734
	<u>16.579</u>	<u>17.734</u>
<u>12) Vooruitontvangen subsidies</u>		
Project Wereld Express	7.400	21.493
Project Terug naar Tjihapit	4.413	19.700
	<u>11.813</u>	<u>41.193</u>

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

	31-12-16	31-12-15
<u>13) Overige schulden</u>		
Reservering vakantiegeld	8.893	9.197
Reservering vakantiedagen	10.934	15.717
Accountantskosten	4.598	4.598
Jaarverslag	3.665	-
Folders	1.500	-
Administratiekosten	-	3.597
Ontwerpwerk website	-	3.291
Kenniscentrum Repratiëring	-	6.002
Rekening-courant Stichting Pajong	820	39.475
Overige	-	767
	<u>30.410</u>	<u>82.644</u>

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Conspect ICT B.V.

Voor het jaar 2017 is er met Conspect ICT B.V. een overeenkomst voor beheer van het webportaal en hosting aangegaan. Deze verplichting bedraagt circa € 24.000 per jaar.

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

TOELICHTING OP DE POSTEN VAN DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2016

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
14) Omzet diensten			
Huuropbrengsten Wereld Express	8.500	8.000	10.925
15) Subsidies			
Instellingssubsidie Ministerie VWS	486.953	486.953	481.980
Wereld Express	14.093	-	24.282
Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst 2014	-	-	29.804
Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst 2015	34.152	-	120.000
Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst 2016	139.683	-	-
Terug naar Tjihapit	17.387	-	-
Tjideng Reünie	4.190	-	-
Webportaal IIO 2015	-	-	26.049
	<u>696.458</u>	<u>486.953</u>	<u>682.115</u>
16) Inkoopwaarde			
Exploitatiekosten Wereld Express	9.062	9.275	14.633
Projectkosten Wereld Express	14.093	-	24.282
Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst 2014	-	-	29.804
Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst 2015	34.152	-	120.000
Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst 2016	139.683	-	-
Terug naar Tjihapit	17.387	-	-
Tjideng Reünie	4.190	-	-
Webportaal IIO 2015	-	-	26.049
	<u>218.567</u>	<u>9.275</u>	<u>214.768</u>

De gerealiseerde kosten 2016 wijken af van de begroting 2016 doordat de kosten met betrekking tot de projecten waarvoor een projectsubsidie is ontvangen niet zijn opgenomen in de begroting 2016 voor de instellingssubsidie.

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
17) Personeelskosten			
Bruto salaris	233.801		216.886
Mutatie reservering vakantiegeld	-304		1.844
Mutatie reservering vakantiedagen	-4.783		3.819
Premies Sociale Verzekeringen	30.383		29.118
Premies Bedrijfspensioenfonds	19.510		19.210
	<u>278.607</u>	<u>279.753</u>	<u>270.877</u>

Het gemiddelde aantal personeelsleden in 2016 op basis van fulltimebasis bedroeg 4,4 (2015: 4,2).

18) Overige personeelskosten

Reiskostenvergoedingen	20.008		17.312
Overige	<u>2.255</u>		<u>2.289</u>
	<u>22.263</u>	<u>29.000</u>	<u>19.601</u>

19) Huisvestingskosten

Onderhoud en kleine aanschaffingen	2.468	4.000	2.756
Beheerkosten inventaris	-	-	1.529
	<u>2.468</u>	<u>4.000</u>	<u>4.285</u>

20) Verkoopkosten

Publiciteitskosten	9.450	9.000	7.356
Representatiekosten	1.961	4.000	3.829
Afboeking oninbare debiteuren	-	-	1.553
Royalties	-	-	-90
	<u>11.411</u>	<u>13.000</u>	<u>12.648</u>

STICHTING INDISCH HERINNERINGSCENTRUM TE ARNHEM

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
<u>21) Algemene kosten</u>			
Kantoorbenodigheden	2.999	3.300	3.239
Drukwerk, huisstijl en porti	9.895	10.000	3.803
Contributies en abonnementen	2.278	2.300	2.602
Automatisering	16.834	18.000	18.221
Assuranties	1.788	2.250	2.245
Accountants- en administratiekosten	21.362	22.900	22.775
Beheer en exploitatie webportaal	50.721	51.000	55.802
Onkostenvergoedingen bestuur	5.900	5.800	5.200
Advieskosten	11.061	11.000	10.510
Opleiding	4.224	4.150	3.789
Onderhoud en beheer publiekpresentatie	12.777	12.500	5.076
Ondersteuning algemeen	10.669	11.000	6.909
Overige	1.667	3.000	10.597
	<u>152.175</u>	<u>157.200</u>	<u>150.768</u>
<u>22) Afschrijvingen</u>			
Inventaris	<u>2.450</u>	<u>2.725</u>	<u>2.677</u>
<u>23) Rentebaten</u>			
Rente ING Bank spaarrekening	1.190	-	1.827
Schenking aan Stichting Pajong	-1.190	-	-1.827
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
<u>24) Rentelasten</u>			
Rente en kosten bankrekeningen	<u>774</u>	<u>-</u>	<u>1.169</u>

Arnhem, 16 maart 2017

BestuurJ.W. Kelder
VoorzitterR.R.H. Laurens
Secretaris/penningmeester

R.R. Dagevos

P.E. Jansen

V. Nijhof-Schippers

A.S.P. Scholtes

JAARREKENING

45

DDJ Accountants B.V.
Zutphensestraatweg 49
6955 AE ELLECOM
0313-414943
info@ddj.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Stichting Indisch Herinneringscentrum

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2016 van Stichting Indisch Herinneringscentrum te Arnhem gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2016 en de winst-en-verliesrekening over 2016 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Indisch Herinneringscentrum per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit

- het bestuursverslag

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Ellecom, 16 maart 2017

DDJ Accountants B.V.

J.A. Wolters RA

Zorg, Herdenken en Voorlichting als hoekstenen van de *Collectieve Erkenning*

Concept rapportage in opdracht van VWS van de werkgroepen Collectieve Erkenning, mei 2017.

1. Inleiding
2. Nationaal Programma in Schema
3. Nationaal Programma *Herdenken/Voorlichting*
4. Nationaal Programma *Pleisterplaats/Voorlichting*
5. Nationaal Programma *Zorg*

1. Inleiding

Zorg blijft nodig omdat de oorlog generaties lang doorleeft. Het gaat daarbij niet alleen om de verschrikkingen van de oorlog zelf, maar ook de ontheemding die daarvan voor zoveel Nederlanders het gevolg was. Dat leed werd des te schrijnender door de kille ontvangst in Nederland. Op die manier heeft de oorlog diepe wonden geslagen in de Indische gemeenschap, die niet alleen beperkt blijven tot de eerste generaties. Blijvende aandacht voor dit leed is een erezaak en noodzaak, zo lang dat ook maar nodig is. Daarvoor is steeds meer maatwerk en deskundigheid van belang.

Herdenken vult de zorg aan. Herdenken loutert, verbindt en inspireert.

De aandacht voor herdenken groeit en verjongt, maar is nog primair ingericht op de opa's en oma's. Met het onvermijdelijke wegvallen van de eerste generatie zullen de nieuwe generaties het herdenken zelf moeten gaan dragen. Herdenken zal ook voor *henzelf* betekenis moeten krijgen, belangrijk en relevant moeten worden. Daartoe zullen rituelen en beleving verder evolueren. Voor deze jongeren zullen de overeenkomsten tussen de verschillende Indische oorlogsverhalen zwaarder gaan wegen dan de verschillen. Door samenwerking en afstemming tussen herdenkingen, erevelden en met gemeentes zal het nationale karakter en het belang aan kracht winnen.

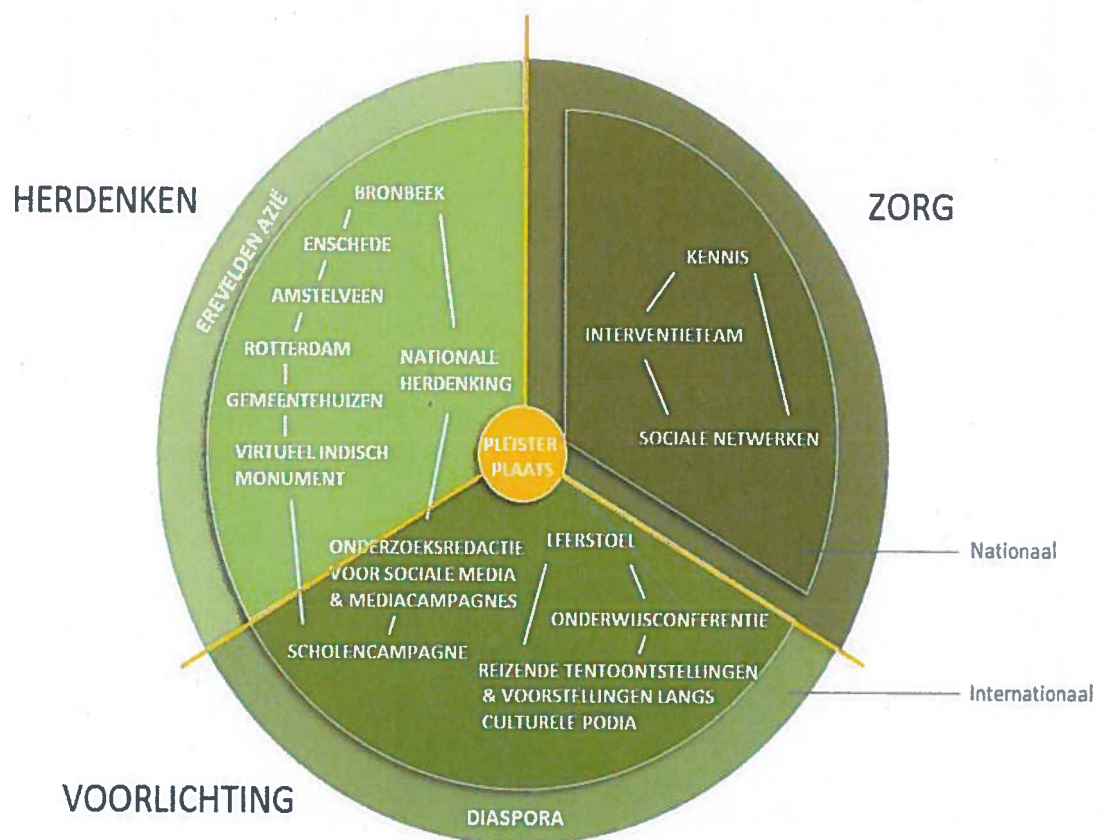
Voorlichting vormt de sleutel om nieuwe generaties en een breder publiek te bereiken, te raken en te activeren. Zonder kennis weten we immers niet wat we herdenken en waar we voor staan. Dan zullen stereotyperingen en generalisaties het herdenken overschaduwen en het collectieve geheugen bepalen. Voorlichting is van belang op scholen, maar het zal ook *awareness* en historisch besef bevorderen onder de meer dan 2 miljoen Nederlanders met een Indische achtergrond (ook in het buitenland). De kracht zal liggen in het bundelen van de boodschap die we uitdragen en de kanalen die we daarvoor met z'n allen gebruiken. Door eigen onderzoek, het pro actief en gecoördineerd verspreiden van content en het ontwikkelen van reizende tentoonstellingen binnen meerjarige programmalijnen, zal ook een beperkt programmabudget veel impact kunnen veroorzaken.

Ontmoeten en Delen

Een groot deel van georganiseerd Indisch Nederland bestaat uit vrijwilligers (organisaties). Dat is een kracht en ontzettend kwetsbaar tegelijkertijd. Een *kracht* omdat het een fijnmazig maatschappelijk draagvlak vertegenwoordigt, en *kwetsbaar* omdat het vrijwel geheel afhankelijk is van de vrijwillige inzet van individuen. In vergelijking met de Europese Tweede Wereldoorlog is de professionele organisatiegraad en zichtbaarheid van de Indische oorlog erg laag. Ook zijn er maar weinig fysieke plekken die het Indische verhaal ondersteunen. Daarom is krachtenbundeling op een centrale, zichtbare en toegankelijke locatie een succesvoorwaarde voor de Indische zaak. Deze **Pleisterplaats** kan zelfstandige organisaties verbinden, met faciliteiten en programmering voor de gehele gemeenschap, zowel in eigen huis als in het land.

2. Nationaal Programma Collectieve Erkenning in Schema

Nationaal Programma Collectieve Erkenning

3. Nationaal Programma *Herdenken/Voorlichting*

Krachten bundelen

De verschillende Indische herdenkingen gaan krachten bundelen, met volledig behoud van ieders onafhankelijkheid en verscheidenheid. De nationale herdenking vervult hierin een coördinerende rol. Tweejaarlijks vindt afstemming plaats over inhoudelijke zaken zoals een centraal jaarthema, herdenkingsteksten, onderzoeksresultaten en publiciteitscampagnes. Ook wordt een *sprekersbank* opgesteld en promotiemateriaal gedeeld. Met comité 4/5 mei zal een *toolkit* ontwikkeld worden voor protocollair en technisch advies.

Herdenken door Gemeentes

Met een doorlopende campagne zullen gemeentes worden geactiveerd om te vlaggen en te herdenken op 1508, onder meer door gemeentes actief te informeren en door bewoners te activeren.

Melati Campagne

Jaarlijks zal vanaf 5 mei tot in september een *Melati Campagne* worden opgezet om zoveel mogelijk Nederlanders te prikkelen te herdenken en de Melati te dragen. Via Instagram, Facebook en met elk jaar twee nieuwe spraakmakende virals. Deze media maken het mogelijk om de band met de gemeenschap te onderhouden door het jaar heen. Het vereist een (pro)actieve redactie.

Melati Onderzoek

Jaarlijks doen we een *Melati Onderzoek* naar Identiteit en Herdenking. Daarmee willen we pro actief nieuwsmaken en in algemene zin bijdragen aan kennis en inzichten. Het betreft zowel wetenschappelijk als publieksonderzoek. Ook zullen we structureel de herdenkingen enquêteren om de mening van het publiek actief te kunnen betrekken in de ontwikkeling van herdenken.

Redactie

Gezien de genoemde inhoudelijke plannen is een centrale redactie van belang. Deze kan centraal en nationaal, voor alle aangesloten herdenkingen en organisaties, bijdragen aan *content* voor thema's, teksten, berichten op sociale media en pers. De samenstelling zal een open netwerkstructuur krijgen en de content is vrij te gebruiken. Een betaalde coördinator is van belang voor coördinatie en continuïteit.

Scholen

In samenwerking met het 4 en 5 mei Comité gaan we een jaarlijkse gedichtenwedstijd uitzetten ten behoeve van de lokale en nationale Indische herdenkingen. Naast een nationaal aanbod aan bijdrages van jongeren, zullen deze schoolprogramma's bijdragen aan de *awareness* van de Oorlog in Azië onder scholieren.

Virtueel Monument

Uit diverse gesprekken met stakeholders blijkt dat er behoefte is aan een variant van het Indisch Monument op internet, dat altijd en overal bereikbaar is. Ook bleek er behoefte bij latent geïnteresseerden aan een digitale plek waar men snel het eigen oorlogsverhaal kan vinden en delen. Een laagdrempelig antwoord op de vraag: Heeft mijn familie eigenlijk een Indisch oorlogsverhaal? Dat leidde tot het plan om een Virtual Indisch Monument te maken. Dat is een website waarop alle namen staan van Nederlanders slachtoffers van WOII in Azië. Daarop komen naast de 25.000 Nederlandse oorlogsslachtoffers die in Indonesië begraven liggen, ook de namen van slachtoffers die Indië hebben moeten verlaten als gevolg van de WOII. Hun persoonlijke verhalen vertellen het verhaal van de Tweede Wereldoorlog in Indië. Het zal een indrukwekkende hoeveelheid verhalen opleveren die inmiddels 2 miljoen Nederlanders met elkaar en Indië verbindt. Dit nationale project bundelt werk en bronnen van bestaande organisaties als OGS, Moluks Museum, NIOD en IHC. En het publiek; want *crowd sourcing* maakt mogelijk dat mensen zelf informatie toevoegen. Zo zal het een groeiend monument worden dat steeds meer lading zal krijgen. Een levend monument.

Internationaal

De kransleggingen op erevelden in Azië willen we niet eens per 5 jaar, maar elk jaar. Misschien kan elk jaar een Nederlandse Expat deze rol vervullen op uitnodiging van de ambassades. Dat levert verhalen op, wellicht sponsors, en het voegt lading toe aan de herdenking. We zullen dit elk jaar op 1508 aandacht geven.

Bovendien streven we ernaar om zoveel mogelijk content ook in het Engels beschikbaar te stellen. Dit sluit aan bij de wens van leden van de Indische Diaspora in het buitenland.

Ontwikkeling Nationale Herdenking 1508

De randprogrammering van de Nationale Herdenking op 1508 is van onmisbare waarde om het Indische karakter te borgen en invulling te geven aan zowel reflectie, verwerken als viering.

Om de komende jaren structureel nieuwe generaties aan te spreken en te binden zullen we de randprogrammering op 1508 blijvend willen ontwikkelen. Bovendien zal de herdenking het nationale karakter en draagvlak willen versterken door zich open te stellen voor ideeën van de gemeenschap en partners. Dat vereist meer financiële armslag, verjonging, communicatie en innovatie. De Nationale Herdenking zal immers mede de belofte moeten waarmaken die we met bovenstaand nationaal programma gaan neerzetten: dat de *Oorlog in Indië* er toe doet en een sterke plaats verdient in het collectieve geheugen van alle Nederlanders.

4. Nationaal Programma *Pleisterplaats/Voorlichting*

Inleiding

Het Indisch Herinneringscentrum gaat verhuizen van Arnhem naar Den Haag. In Den Haag wordt een volwaardig Indisch Herinneringscentrum ingericht. Het centrum wordt daarmee de "Pleisterplaats van Indisch Nederland" en is toegankelijk voor een algemeen publiek. Hieronder zetten wij kort uiteen wat u van ons kunt verwachten en hoe het Indisch Herinneringscentrum vorm krijgt in Den Haag.

Een volwaardig Indisch Herinneringscentrum

In Den Haag kan het Indisch Herinneringscentrum (IHC) zich ontwikkelen tot een volwaardig Herinneringscentrum, uitgaande van de volgende uitgangspunten:

- **Hoe kan vormgegeven worden aan Collectieve Erkenning voor de Indische gemeenschap?** *Het IHC ziet hierin voor zichzelf een belangrijke rol als kenniscentrum én op het gebied van educatie en publieksparticipatie.*
- **Een fysieke locatie c.q. pleisterplaats bieden.** *Het IHC biedt het publiek een volwaardig Herinneringscentrum (voor 1e en opvolgende generaties) dat de pleisterplaats is van Indisch Nederland en waar de Tweede Wereldoorlog van Nederlands-Indië met de nasleep centraal staat.*
- **Groot publieksbereik.** *Door middel van publiekspresentatie, digitale middelen, publieksactiviteiten, educatie en voorlichting.*
- **Verbinder van Indische organisaties.** *Het IHC is opgezet als kenniscentrum (Indisch Geheugen voor de Toekomst) dat de verbindende factor is voor diverse Indische organisaties en organisaties met thematische raakvlakken. Daarbij biedt het een fysieke plek aan die organisaties. Voorbeeld hiervan is de samenwerking met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945, waarvan het secretariaat fysiek is ondergebracht bij het IHC.*

Missie en Visie

De missie van het IHC als *het Indisch geheugen voor de toekomst* is:
Het Indisch Herinneringscentrum informeert en verhaalt op waardige, inhoudelijke en beeldende wijze over de Tweede Wereldoorlog en de nasleep ervan in Nederlands-Indië en over de Indische gemeenschap vanaf 1900 tot heden. Het verrijkt kennis, bewustwording en empathie en zet aan tot nadenken over de toenmalige gebeurtenissen, actuele situaties en het eigen handelen.

Het IHC geeft vorm aan deze missie op verschillende manieren: met een vaste presentatie, projectmatig, met herdenken en herinneren, door het organiseren van publieksactiviteiten, middels educatie en tijdelijke tentoonstellingen, via analoge (publicaties) en digitale media (internet, games), teneinde:

- Blijvend betekenis te geven aan de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de nasleep.
- Vergroting van kennis en bewustwording in Nederland (en in het buitenland) over dit hoofdstuk van de gedeelde geschiedenis van Nederland en Indonesië.

- Een pleisterplaats te bieden voor de Indische gemeenschap om te ontmoeten, te delen, te participeren en te herdenken.
- Toegevoegde waarde te realiseren voor de Indische gemeenschap en erfgoed instellingen als het vierde Nationaal Herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog.

Transitietraject

Het IHC wil toegroeien naar het kenniscentrum voor de herinnering van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië, de dekolonisatie en de repatriëring.

Het IHC ging tot nu toe uit van de volgende **doelgroepen**:

- Geïnteresseerden in de vaderlandse geschiedenis.
- Alle generaties van de Indische gemeenschap: allen die verbonden zijn met Nederlands-Indië of Indonesië of die zich daarmee verbonden voelen.
- Het Onderwijs.

Voor het daadwerkelijk vormgeven van het Indisch Herinneringscentrum is een nader gedefinieerde doelgroepenstratificatie zinvol. Daarbij kan wellicht gebruik gemaakt worden van segmentatiemodellen die uitgaan van de specifieke behoefte van potentiële bezoekers, zoals bijvoorbeeld gehanteerd door John H. Falk. Zijn model geeft richting bij verdere invulling van een werkelijk publieksgerichte presentatie die optimaal tegemoet komt aan de informatie en beleving die verschillende bezoekersgroepen zoeken (zie bijlage Publieksidentiteiten Falk). Het IHC heeft een focus op de periode van 1900 tot nu en sluit daarbij aan bij de behoeften en motivatie van zijn doelgroepen.

Op de langere termijn wil het IHC zijn doelstellingen bereiken met:

- Museum en Kenniscentrum (Digitale media)
- Publieksactiviteiten en Educatie

Museale functie

In de nieuwe situatie heeft het IHC een eigen expositieruimte. De nieuwe publiekspresentatie van het IHC zal een duidelijke focus krijgen.

Bij de presentatie(s) van het IHC zal de nadruk dan ook primair gelegd worden op de effecten op burgers en de gevolgen van de militaire strijd in Nederlands-Indië samenhangend met kolonisatie, Japanse bezetting, onafhankelijkheid en dekolonisatie. Deze 'burgerverhalen' bieden goede kansen voor het slaan van bruggen naar het publiek dat in het verhaal van de (de)kolonisatie geïnteresseerd is. Het kan zich met deze 'verhalen' identificeren en de koppeling leggen naar bijvoorbeeld de 'petites histoires' uit de eigen familiebiografie: een Kenniscentrum Repatriëring.

Er mag worden aangenomen dat 'het publiek' in toenemende mate zal gaan bestaan uit tweede, derde en volgende generaties en voor wie de koloniale geschiedenis van ons land deel uitmaakt van de eigen biografie en identiteit. Hier is sprake van een verschuiving van *memory* naar *history*, zij het dat deze paradigmawisseling een andere fasering kent dan die rond het erfgoed van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands. Daar is de periode 1940-1945

en de bevrijding in 1945 het ijkpunt, terwijl de koloniale geschiedenis van Nederland in Azië formeel eindigde in 1963 met de overdracht van Nieuw-Guinea.

Naast specifiek geïnteresseerden en (in)direct betrokkenen, zal de presentatie van het IHC optimale identificatiemogelijkheden bieden voor de gerichte en geïnteresseerde bezoeker met de 'Indische thematiek'. Ook is het voor het onderwijs interessant, omdat het een onderbelicht thema betreft en het mondiale aspect van de Tweede Wereldoorlog bericht. Daarnaast zal het IHC deze thematiek 'introduceren' en duiden voor het algemene publiek dat niet bekend is met deze thematiek. Dat betekent bijvoorbeeld:

- Stevig inzetten op contextinformatie (voor bezoekers zonder voorkennis).
- Rollen en posities in de koloniale historie belichten vanuit familiebiografieën en 'rolmodellen' (multiperspectief).
- Herkenbare referentie en feiten opnemen, afgewisseld met *petites histoires*.

Uitgaande van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië, de dekolonisatie en de repatriëring, wordt gedacht aan thema's als *wonen en leven in Nederlands-Indië*, *Binnenlands Bestuur*, *de opmaat naar de oorlog*, *de Japanse bezetting*, *het uitroepen van de onafhankelijkheid*, *de nieuwe status quo*. Het IHC sluit ook aan op bredere thema's als diversiteit, vluchtelingen en in- en uitsluiting.

Het IHC werkt niet alleen nationaal maar ook internationaal samen met relevante partners die zich bezighouden met de bredere thematiek en de Indische diaspora. Samenwerking met Indonesische partners (in Nederland en Indonesië) kan mogelijk bijdragen aan een thema als 'Nederlandse sporen in de archipel'. In de Republiek Indonesië is immers een groeiende belangstelling waar te nemen voor 'gedeeld erfgoed'. Daarmee versterkt het IHC mogelijk zijn eigen netwerk, zowel binnen Nederland als in Indonesië.

Kenniscentrum WO II, Dekolonisatie en Repatriëring

Het Indisch Herinneringscentrum heeft een divers informatief aanbod voor het publiek. Aan de ene kant biedt het een fysieke bibliotheek en documentatiecentrum. Daarnaast is het IHC actief met diverse fysieke en digitale media, waarmee de verschillende doelgroepen bereikt worden:

- Het webportaal *Indië in Oorlog*.
- De websites: *indischherinneringscentrum.nl* en *hetverhaalvanindië.nl*.
- Sociale media: Facebook en Twitter.
- *Kenniscentrum Repatriëring*

Publieksactiviteiten en Educatie

De thema's voor publieksactiviteiten, educatie en voorlichting zijn nu:

- Geschiedenis Nederlands-Indië vanaf 1900
- Herdenken & herinneren

Met het oog op de toekomst en het veranderende paradigma, wil het IHC aanhaken op een bredere thematiek. In de komende jaren worden, tegen de achtergrond van de Tweede

Wereldoorlog, dekolonisatie van Nederlands-Indië en repatriëring, enkele universele thema's toegevoegd, waarmee het heden gekoppeld wordt aan het verleden:

- Diversiteit
- Identiteitsvorming
- Migratie
- Discriminatie

De publieksactiviteiten, educatie en voorlichting worden in de nieuwe situatie voornamelijk op de eigen (nieuwe) locatie georganiseerd. Daarnaast blijft het IHC actief door het hele land. Het IHC doet dat in samenwerking met organisaties, die de thematiek aanvullen en daardoor de activiteiten versterken. Het IHC gaat samenwerkingsverbanden aan met culturele, erfgoed en creatieve partners en met het onderwijs om nieuwe narratieven te introduceren en verbindingen te leggen. Hoewel door heel Nederland wordt samengewerkt, vindt het zwaartepunt van de samenwerking plaats in de Randstad.

Realisatie van het Indisch Herinneringscentrum in Den Haag

Voor de verankering van het Indisch Herinneringscentrum in Den Haag, creëren wij een eigen herkenbare locatie en presentatie. Zo wordt Den Haag - als Indische stad van Europa en Nederland in het bijzonder - weer 'de pleisterplaats' van Indisch Nederland. Uitgangspunt voor de nieuwe locatie in Den Haag is de verdere uitbouw van een eigen identiteit en herkenbaarheid voor de doelgroepen. Het IHC kan vanuit de eigen locatie de volgende activiteiten en programmaonderdelen realiseren:

- Een semi-permanente publiekspresentatie
- Flankerende tentoonstellingen, publieks- en educatieve activiteiten
- Digitaal online aanbod

Het IHC zal daarnaast op de eigen locatie (en daarbuiten) gezamenlijke (publieks)projecten realiseren met andere partijen, waarbij te denken is aan:

- Gezamenlijke tijdelijke tentoonstellingen
- Gezamenlijke publieksactiviteiten (lezingen, manifestaties)

De volgende back office functies dienen ondergebracht te worden:

- Kantoren (incl. secretariaat Stichting Herdenking 15 Augustus 1945)
- Vergaderruimte
- Opslag/depotruimte
- Bibliotheek en documentatie
- Educatieruimte
- Ruimte voor publieksactiviteiten

Ondersteunende functies:

- Bewaking en beveiliging (BHV)
- IT-voorzieningen
- Receptie
- Kantoorfaciliteiten
- Technische ondersteuning en facilitair beheer (schoonmaak)

5. Nationaal Programma *Contextgebonden Zorg*

In het kader van het “Nationaal Programma voor collectieve erkenning” past het om deze erkenning ook te implementeren en te borgen binnen het domein van welzijn en zorg ten behoeve van de doelgroepen.

Doelgroepen

De eerste generatie zijn zij die de oorlog en de nasleep daarvan als (jong) volwassene aan den lijve hebben meegemaakt; zij hebben inmiddels een zeer hoge leeftijd bereikt (90+). Deze groep ouderen is kwetsbaar door een combinatie van leeftijd gerelateerde fysieke, psychosociale/psychogeriatrische klachten en sociaal en maatschappelijk isolement. Dit in een context van oorlogs- en geweldservaringen en een niet Nederlandse culturele achtergrond. Ook zij die de oorlog en wat daarop volgde als (zeer) jonge kinderen hebben meegemaakt, behoren in deze indeling tot de eerste generatie ; zij zijn inmiddels 70+, in Nederland opgegroeid, in de schaduw van een vaak verzwegen maar zeer aanwezige oorlog. Met ouders die door hun eigen ervaringen veelal onvoldoende of niet in staat zijn geweest de ouderrol adequaat in te vullen en hun kinderen de veilige omgeving te bieden die zij nodig hadden. Nu zij zelf tot de ouderen behoren, blijkt het verleden dan ook verre van afgesloten en neemt de behoefte aan (h)erkenning van hún verhaal toe; ook de jaren toegedekte gevolgen van de oorlog kunnen dan alsnog om aandacht vragen. Voor deze groepen maakt een aanbod uitgaande van een cultuursensitieve en contextgebonden benadering het verschil.

Voor de tweede generatie, inmiddels tussen de 50 en 70 jaar is het vullen van de hiaten in kennis van hun persoonlijke geschiedenis van groot belang; dit om het gedrag van (groot)ouders te begrijpen en inzicht te krijgen in hoe dit van invloed is geweest op hun identiteitsvorming en de wijze waarop zij zich verhouden tot hun omgeving. Daarnaast is er de behoefte om de vragen en belevingen die als gevolg van die kennis opkomen te delen en uit te diepen met “lotgenoten”, om daarmee daadwerkelijk stappen voorwaarts te doen. Een deel van de naoorlogse generatie is zodanig beschadigd door de oorlogservaringen van hun ouders dat er sprake is van (complex) trauma, waarvoor behandeling nodig is. Om de relatie van actuele problemen met het oorlogsverleden van de ouders te kunnen leggen is het nodig de contextgebonden kennis bij behandelaars te blijven voeden.

Ontwikkelingen in de zorg

Door de ingrijpende hervormingen in de zorg blijven mensen langer thuis wonen, ook wanneer ze niet meer zonder ondersteuning en zorg kunnen. Welke vormen van ondersteuning en zorg daarbij aangeboden mogen en kunnen worden is vastgelegd in de Wlz (CIZ/VWS), de Zvw (zorgverzekeraar) en Wmo (gemeenten). Burgers zijn, wanneer ze ondersteuning en zorg nodig hebben, dus afhankelijk van meerdere aanbieders, beoordelende instanties en in toenemende mate ook van hun sociale netwerken. Hiervoor is samenwerking tussen de verschillende partijen en betrokkenen uit het domein van welzijn en zorg essentieel. Gemeenten en zorgverzekeraars vervullen in het aanbieden van deze samenhangende ondersteuning en zorg een cruciale rol. Zij gaan daarbij uit van wat mensen, en hun netwerken, zelf kunnen. Daar zit zowel een kwaliteitsaannname achter - de gedachte dat mensen daarmee beter geholpen zijn - als een financiële overweging - hiermee kunnen ook bezuinigingen worden gerealiseerd. Die samenwerking tussen zorg en welzijn

verloopt lang niet altijd soepel. Dat heeft onder meer te maken met de verschillende 'talen' die de sectoren spreken, losstaande financieringsstromen, concurrentie, wijzigende aanbestedingskaders vanuit de zorgkantoren, wijzigende wet- en regelgeving en tegenslag op de arbeidsmarkt. Ook de ondersteuning en zorg aan Indische en Molukse doelgroepen speelt zich af in dat dynamische en complexe veld. Als gevolg daarvan is het zaak om bij het onderdeel contextgebonden zorg uit te gaan van een helder kader waarin de collectieve erkenning ingevuld kan worden.

Kader

De contextgebonden zorg zal de kwaliteit, beschikbaarheid en bereikbaarheid van passende ondersteuning en zorg direct aan de doelgroepen op zo kort mogelijke termijn moeten verbeteren. Daarom is naast intensivering van het aanbod ook versnelling noodzakelijk.

Bij de invulling van contextgebonden zorg zal optimale aansluiting gezocht worden bij het reguliere zorgaanbod, zo veel mogelijk dichtbij huis. Het gaat om een sterke positionering van de Indische context in de reguliere zorg.

Bij de ontwikkeling van projecten, concepten en producten zal er ook een plan van aanpak moeten komen voor de implementatie daarvan binnen het reguliere zorgaanbod.

Bij de organisatie en invulling van de Indische context wordt structureel ingezet op kennisdeling, partnerschap en co-creatie met formele en informele zorgaanbieders, vrijwilligers(organisaties) en burgerinitiatieven t.b.v. de doelgroep. Op onderdelen van de ouderenzorg waar er nog kennis ontbreekt, zal die worden ontwikkeld, toegepast en gevalideerd.

Om maximaal maatschappelijk rendement te halen is regie nodig op samenhang in aanbod en tegengaan van versnippering.

Programmalijnen

A. Versterking en inzet van sociale netwerken

De kwetsbaren uit de doelgroepen hebben vaak een klein of geen sociaal netwerk om zich heen en zijn ook niet goed in staat zelfstandig een netwerk te organiseren. Zij lopen daarmee niet alleen meer dan gemiddeld risico op sociaal isolement en eenzaamheid, maar hebben ook weinig tot geen mogelijkheden om een beroep te doen op de praktische functie van die sociale netwerken, namelijk het bieden van vormen van informele zorg. Daarom zal er geïnvesteerd worden in het opbouwen, versterken en verbinden van sociale netwerken. Dit door laagdrempelige en kleinschalige ontmoetingen te organiseren, ook als middel voor vroegsignalering en het geven van informatie en advies over zorg gerelateerde onderwerpen. De focus is hier zowel op het persoonlijke netwerk als op het netwerk op buurt- of wijk niveau; dat netwerk bestaat meestal uit vrijwilligers en professionals van verschillende organisaties. Vanuit die sociale netwerken worden vormen van informele zorg georganiseerd.

B. Inzet van vrijwillige cliëntondersteuners

Er is vraag naar de inzet van onafhankelijke (vrijwillige) cliëntondersteuners. Volgens de Wmo moeten gemeenten zorgdragen voor onafhankelijke cliëntondersteuning voor al haar inwoners in het hele publieke domein; het gaat om ondersteuning met informatie en advies

om een aanbod te krijgen dat nodig en passend is. In de praktijk is dit nog onvoldoende geborgd. De inzet van vrijwillige cliëntondersteuners met kennis van de doelgroep (achtergronden en cultuur) is een belangrijke oplossingsrichting.

C. Naoorlogse generaties

Het ontwikkelen en uitvoeren van programma's voor de naoorlogse generatie waarin kwesties van (h)erkenning, verwerking, identiteit en veerkracht geadresseerd worden. Gericht op aanbieders van ondersteuning en zorg

D. Kennis en Kunde

Bundeling en deling: In de loop van de tijd is er kennis opgebouwd bij veldpartijen, zowel bij professionele aanbieders van ondersteuning en zorg als bij vrijwilligersgroepen en vrijwilligersorganisaties. Om de kwaliteit van ondersteuning en zorg voor Indisch Nederland te bevorderen wordt die kennis en expertise opgehaald, geëxpliciteerd, vindbaar en beschikbaar gemaakt via de ontwikkeling van een interactieve kennisportal. Het inrichten van expertisegroepen, het delen van best practices en (behandel)methodieken vormen daar onderdelen van.

Overdracht: Om zorgaanbieders in staat te stellen contextgebonden zorg aan de doelgroepen te bieden worden lopende scholings- en trainingsprogramma's geïntensiveerd en verbreed naar wijkteams, andere beroepsgroepen in de zorg en vrijwilligers(groepen). Via jaarlijkse symposia wordt de aandacht voor de contextgebonden zorg op de agenda gehouden. Om directe beschikbaarheid van kennis te vergroten worden e-learning modules ontwikkeld.

Ontwikkeling: Er is nog onvoldoende kennis over de combinatie van psychogeriatric & diversiteit, m.n. waar het gaat om aan dementie gerelateerde klachten. Via de instelling van een bijzondere leerstoel wordt via (toegepast) onderzoek, onderwijs en publicaties gebouwd aan die kennisontwikkeling.

E. Interventieteams

Om zorgaanbieders te helpen bij het implementeren van contextgebonden zorg worden interventies ingezet via "coaching on the job", probleemanalyse/probleemoplossing, consultatie en advies. Het zal gaan om wisselende en multidisciplinaire teams, samen te stellen uit opgebouwde netwerken, afhankelijk van het probleem. Voor veel voorkomende vragen kunnen handleidingen worden opgesteld. Om de toegang tot de reguliere zorg voor de doelgroepen te faciliteren worden ten behoeve van zorgaanbieders toeleidingstrajecten opgezet.

F. Productontwikkeling

Te beginnen met inventarisatie van reeds door veldpartijen ontwikkeld materiaal, waar relevant te actualiseren; faciliteren van implementatie.

Jaarbegroting Nationaal Programma Herdenkingen/Voorlichting

Nationaal Programma onderdeel	Instellingssubsidie VWS	Uit Vfonds tot en met 2017	Collectieve Erkenning vanaf 2018	Totaal vanaf 2018
Nationale Herdenking 1508 (Indisch Monument en randprogrammering)	45.000	64.000	105.000	45.000 + 105.000 = 150.000
Ondersteuning en administratie	30.000	-		
Nationaal overleg en coördinatie Indische Herdenkingen	-	-	25.000	25.000
Indische Salons	-	50.000	-	-
Virtueel Indisch Monument	-	15.000	50.000	50.000
Educatieprogramma	-	-	15.000	15.000
Redactieraad Indische Herdenkingen	-	-	15.000	15.000
Het Melati Onderzoek	-	-	10.000	10.000
Voorlichtingsprogramma algemeen publiek	-	50.000	35.000	35.000
Voorlichtingsprogramma Gemeentes	-	-	10.000	10.000
Diaspora programma	-	-	5.000	5.000
	75.000	179.000	270.000	315.000

Jaarbegroting Nationaal Programma Pleisterplaats/Voorlichting

Meerjarenbegroting Pleisterplaats

In het kader van de collectieve erkenning richt het IHC* een échte Pleisterplaats voor Indisch Nederland in. Dat vraagt structurele additionele financiering bovenop de instellingssubsidie. Die additionele financiering wordt hieronder in een meerjarenbegroting weergegeven. Daarnaast wordt het businessplan met de volledige exploitatiebegroting van de Pleisterplaats medio juni 2017 opgeleverd.

In euro's	2017	2018	2019	2010	2021
Huur Pleisterplaats gere-serveerd door VWS**		100.000	100.000	100.000	100.000
Huur Pleisterplaats**	100.000	125.000	125.000	125.000	125.000
Aanpassing toegankelijkheid pand voor mindervaliden	100.000				
Personeelskosten pleisterplaats***		100.000	100.000	100.000	100.000
Kosten inrichting Pleisterplaats	150.000				
Bijdrage exploitatie Pleisterplaats	38.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Flexibel programmadeel (Indische Salons)****		50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal:	368.000	450.000	450.000	450.000	450.000

*Het IHC ontvangt een jaarlijkse Instellingssubsidie van 486.953 (prijsniveau 2016).

** De totale huurkosten voor de Pleisterplaats zijn: 225.000 per jaar. Voor het IHC is een bedrag van 100.000 gereserveerd door VWS. Dat bedrag is nog niet opgenomen in de instellingssubsidie en wordt daarom apart opgenomen.

*** Dit betreft een Locatiebeheerder (50.000) en een Medewerker PR/Communicatie en locatieverhuur (50.000). Beide medewerkers zijn een noodzakelijk aanvulling op de huidige staf voor een goed beheer van de Pleisterplaats.

**** De Indische Salons zijn tot en met 2017 gefinancierd door het vfonds. Het biedt Indische en Indisch gerelateerde organisaties de mogelijkheid om een Indische Salon te organiseren. Vanaf 2017 wordt dit niet meer gefinancierd door het vfonds, terwijl het een succesvol concept is.

Jaarbegroting Nationaal Programma Contextgebonden zorg

	2018	2019	2020	2021	2018-2021
1 aanpak					
landelijke coördinatie en ondersteuning	90.920	92.738	94.593	96.485	374.736
provinciale coördinatie en ondersteuning	25.000	15.000	15.000	15.000	70.000
sub-totaal programma	115.920	107.738	109.593	111.485	644.736
2 aanpak					
landelijke coördinatie en ondersteuning	27.276				27.276
provinciale coördinatie en ondersteuning	15.000				15.000
onderzoek & toezicht	16.461	16.790	17.126	18.548	68.925
onderzoek	5.000	5.100	5.202	5.306	20.608
sub-totaal	63.737	21.890	22.328	23.854	131.809
3 aanpak					
landelijke coördinatie en ondersteuning	90.920	92.738	94.593	96.485	374.736
provinciale coördinatie en ondersteuning	5.000	5.000			10.000
onderzoek & toezicht	25.000	25.000			50.000
onderzoek	25.000	25.500	26.010	26.530	103.040
sub-totaal	145.920	148.238	120.603	123.015	537.777
4 aanpak					
landelijke coördinatie en ondersteuning	29.021	30.213	30.817	31.434	121.485
sub-totaal	29.021	30.213	30.817	31.434	121.949
5 aanpak					
landelijke coördinatie en ondersteuning	25.000	25.500	26.010	26.530	103.040
sub-totaal	25.000	25.500	26.010	26.530	103.040
6 aanpak					
landelijke coördinatie en ondersteuning	10.000				10.000
sub-totaal	10.000	0	0	0	10.000
7 aanpak					
landelijke coördinatie en ondersteuning	274.278	125.842	199.759	204.833	904.712
sub-totaal	274.278	125.842	199.759	204.833	904.712
8 aanpak					
landelijke coördinatie en ondersteuning	340.108	311.000	309.352	316.318	1.276.778
sub-totaal	340.108	311.000	309.352	316.318	1.276.778

Cellar Inventory on 1 October vs 2017-05-22.xlsx

401-5

Frisia Makelaars
T.a.v. 10.2.e 10.2.e
Javastraat 1 A
2585 AA Den Haag

Den Haag : 8 juni 2017
Kenmerk : 0170060078
Betreft : Sophialaan 10 te Den Haag
Behandeld door : 10.2.e

Geachte heer 10.2.e

In navolging op uw huurvoorstel d.d. 16 mei jl. doen wij u voor de goede orde en met veel plezier onderstaand namens onze opdrachtgever, Vereniging van Nederlandse Gemeenten een huurintentie toekomen t.b.v. uw opdrachtgever Stichting Indisch Herinnerings Centrum voor het huren van de kantoorruimte gelegen aan de Sophialaan 10 te Den Haag een en ander onder de navolgende voorwaarden en condities.

Hoofdhuurvoorwaarden

Verhuurder

Vereniging van Nederlandse Gemeenten, zijnde tevens beheerder.

Huurder

Stichting Indisch Herinnerings Centrum.

In het kader van de wettelijke verplichtingen verzoeken wij uw opdrachtgever een kopie van paspoort toe te sturen alsmede het uittreksel van de Kamer van Koophandel waarin de tekenbevoegden vermeld staan.

Gehuurde

Verhuurder verhuurt aan huurder en huurder huurt van verhuurder de kantoorruimte hierna 'het gehuurde' genoemd, gelegen (2514 JR) te Den Haag aan de Sophialaan 10 en als volgt verdeeld; de kantoorruimte op de begane grond, eerste en tweede verdieping zijnde in totaal circa 1.206 m² verhuurbaar vloeroppervlak, alsmede 22 parkeerplaatsen gelegen op eigen terrein met verder toebehoren.

Een en ander conform NEN 2580 en zoals schematisch is aangegeven op bijgevoegde plattegrondtekeningen.

Gebruik

Huurder zal het gehuurde in gebruik nemen als kantoorruimte en parkeerplaatsen ten behoeve voor het parkeren van personenauto's.

Huurtermijn

Vijf (5) jaar.

Vervolgens wordt de overeenkomst verlengd met aansluitende perioden van telkens vijf (5) jaar.

Huuringangsdatum

1 juli 2017.

Opzegtermijn

Beëindiging van de huurovereenkomst vindt plaats door opzegging door Huurder aan Verhuurder of door Verhuurder aan Huurder tegen het einde van de lopende huurperiode met inachtneming van een termijn van 12 maanden.

Aanvangshuurprijs

€ 245.000,= per jaar.

BTW

Partijen komen overeen dat verhuurder aan huurder geen BTW over de huurprijs in rekening brengt.

Servicekosten

Niet van toepassing.

Huurder dient voor eigen rekening en risico overeenkomsten te sluiten met de desbetreffende (nuts-)bedrijven en het jaarlijks onderhoud van de technische installaties en tuinonderhoud. Huurder zal tenminste 4 keer per jaar de tuin laten onderhouden.

Huurbetaling

Per kwartaal vooruit.

Huurprijsaanpassing

Jaarlijks, voor het eerst één jaar na huuringangsdatum, derhalve per 1 juni 2018 op basis van de wijziging van het maandprijsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI), reeks CPI alle huishoudens (2006=100), gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De volgens het bovenstaande geïndexeerde huurprijs zal nimmer hoger zijn dan 3.5% en nimmer lager zijn dan die van de voorafgaande huurjaren.

Concerngarantie

Huurder en Verhuurder zijn ter nakoming van de alle verplichtingen onder deze overeenkomst waaronder onder meer die maar niet beperkt tot volledige betaling van de huurprijs en de beëindigingsvergoeding een concerngarantie overeengekomen, welke door het Ministerie van VWS zal worden afgegeven, welke als bijlage aan de overeenkomst gehecht zal worden.

De concerngarantie zal als ingangsdatum hebben huuringangsdatum en dient tot minimaal 6 maand(en) na afloop van de huurovereenkomst, met inbegrip van eventuele contractuele en/of rechterlijke verlengingen, geldig te blijven.

Voormelde concerngarantie dient tot zekerheid voor de nakoming van de verplichtingen van huurder tot het betalen van huurpenningen, het betalen van kosten, lasten en belastingen alsmede voor de uit deze overeenkomst verschuldigde rente en boeten.

Ten slotte dient de concerngarantie mede als zekerheid voor elke financiële schade die verhuurder lijdt bij een tussentijdse beëindiging van de huurovereenkomst wegens faillissement, surséance van betaling of indien een schuldsaneringsregeling van toepassing wordt verklaard van de huurder, voor zover op huurder en/of de boedel geen verhaal mogelijk is.

Na het einde van de huur, de ontruiming en de oplevering, zal verhuurder, zo spoedig mogelijk, het bedrag zijner vorderingen moeten vaststellen en indien gebleken is dat huurder geen verplichtingen jegens huurder heeft, de concerngarantie retourneren.

Huurovereenkomst

Huurovereenkomst kantoorruimte en andere bedrijfsruimte in de zin van artikel 7:230a BW worden opgemaakt conform het model door de Raad voor Onroerende Zaken (ROZ) in 2015 vastgesteld, alsmede de daarbij behorende algemene bepalingen.

Bijzondere bepalingen**Opleveringsniveau/ Financiële incentive**

De kantoorruimte wordt opgeleverd in huidige staat, een en ander genoegzaam aan partijen bekend. Er zal een proces-verbaal van oplevering voor het gehuurde worden opgesteld per datum huuringang.

De kantoorruimte is o.a. voorzien van monumentale entree met marmeren vloer, gedeeltelijk voorzien van ornamentenplafonds op begane grond en eerste verdieping, monumentaal trappenhuis, verwarming middels CV-installatie en radiatoren, te openen ramen, deels zonwering/ markiezen, deels voorzien van systeemplafond op de begane grond en tweede verdieping, toiletgroepen op iedere verdieping en 1 MIVA op de begane grond, twee pantry's, slagboominstallatie, koetshuis voorzien van airconditioning, fietsenstalling.

Partijen zijn overeengekomen dat éénmalig door verhuurder en diens risico limitatief een aantal werkzaamheden worden uitgevoerd om het gehuurde in de door huurder gewenste staat op te leveren. Verhuurder stelt hiervoor een bedrag van maximaal € 25.000,-, zegge vijftientigduizend euro te vermeerderen met BTW beschikbaar als bijdrage voor de afbouw- en inrichtingswerkzaamheden voor het aanpassen van de scheidingswanden en het aanhelen van de vloerbedekkingen/ plafonds op de begane grond.

Alle overige aanpassingen en inrichting zullen door en voor rekening huurder worden aangebracht.

De na verbouwing tot het gehuurde behorende aanpassingen welke zijn aangebracht door en voor rekening verhuurder worden geacht eenmalig in goede staat aan de huurder ter beschikking te zijn gesteld. Alle aanpassingen gemaakt op het casco t.b.v. huurder worden geacht eenmalig in de opgeleverde staat aan de huurder ter beschikking te zijn gesteld. Onderhoud, herstel en vernieuwing van deze voorzieningen komen geheel voor rekening van huurder, behoudens normale slijtage.

Verhuurder zal aanvangen met de werkzaamheden, zodra huurder de huurovereenkomst heeft getekend, de bankgarantie heeft gesteld en de eerste huurbetaling heeft voldaan.

Huurkorting

Huurder geniet de eerste huurperiode een huurkorting ter grootte van € 100.000,- welke evenredig over de eerste huurperiode zal worden verrekend.

Aanpassingen in en aan het gehuurde

Met uitzondering van structurele bouwkundige en/of (elektra) technische aanpassingen is huurder gerechtigd gedurende de looptijd van de huurovereenkomst zonder schriftelijke goedkeuring aanpassingen c.q. wijzigingen in het gehuurde aan te brengen, zoals het (ver)plaatsen van scheidingswanden, aanbrengen/vervangen van vloerbedekking c.q. (elektra) aanpassingen e.d. Eventueel onderhoud, aanpassingen, reparatie, vervanging en/of verwijdering van deze zaken komen voor rekening en risico van huurder.

Huurder heeft Verhuurder verzocht toestemming te verlenen voor het plaatsen een lift binnen danwel buiten het gehuurde. Verhuurder verleent haar toestemming voor het plaatsen van een lift, mits dit technisch te verwezenlijken is, er geen schade voor Verhuurder is en na expliciete schriftelijke toestemming van Monumentenzorg i.v.m. de status Rijksmonument. Verhuurder stelt als voorwaarde dat Royal Haskoning een bindende uitspraak zal doen over wat de meest geschikte plek voor een lift is. Weigering tot plaatsing kan nimmer aanleiding geven tot ontbinding of nietig verklaring van de huurovereenkomst of tot enige andere actie tegen verhuurder. Huurder is er zelf

voor aansprakelijk dat bij de uitvoering van de werkzaamheden voldaan wordt aan ter zake door de overheid gestelde of te stellen eisen.

Indien er binnen twaalf maanden na huuringangsdatum door en voor rekening huurder/ Gemeente Den Haag geen lift geplaatst is binnen danwel buiten het gehuurde die toegang biedt tot aan de tweede etage, zal Huurder de genoten huurkorting aan Verhuurder terugbetalen met de eerst volgende betalingstermijn en vervalt per 1 juli 2018 de afgesproken korting over de eerste vijf jaar.

Onderverhuur

Huurder heeft het recht om het gehuurde, geheel of gedeeltelijk, onder te verhuren of in gebruik te geven aan gelieerde ondernemingen (blijkens een inschrijving onder hetzelfde kvk-nummer als huurder) zonder toestemming van de verhuurder. Huurder heeft het recht om het gehuurde, geheel of gedeeltelijk, onder te verhuren aan derden na expliciet schriftelijke toestemming van verhuurder, welke zijn toestemming niet op onredelijke gronden zal weigeren of vertragen.

Bij onderverhuur zullen entrees en gemeenschappelijke ruimten die door meerdere huurders worden gebruikt een neutraal karakter behouden.

Reclame

Huurder heeft na overleg met en schriftelijke toestemming van verhuurder het recht om voor eigen rekening en risico een naamsaanduiding c.q. reclame op/aan het gebouw waarvan het gehuurde deel uitmaakt aan te laten brengen. Voor de aan te brengen reclameaanduiding zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

1. het ontwerp voor de naamsaanduiding c.q. reclame dient te passen bij de aard en uitstraling van het gebouw waarvan het gehuurde deel uitmaakt en zal vooraf ter goedkeuring aan verhuurder worden voorgelegd;
2. huurder is volledig aansprakelijk voor alle kosten en schades die door het aanbrengen/ in stand houden van de naamsaanduiding c.q. reclame ontstaan;
3. huurder draagt zelf zorg voor alle van rechtswege benodigde vergunningen voor de naamsaanduiding c.q. reclame;
4. de naamsaanduiding c.q. reclame moet uitgevoerd worden conform het gevelhandboek van de gemeente Den Haag.

Alle werkzaamheden met betrekking tot de reclameaanduiding dienen door erkende bedrijven te worden uitgevoerd. Huurder zal de reclameaanduiding bij het einde van de huur voor eigen rekening en risico laten verwijderen alsmede eventuele schade die hierdoor ontstaat laten aanhelen.

De reclame-uiting moet in verhouding zijn met de gehuurde oppervlakte van het gebouw.

Weigering of intrekking kan nimmer aanleiding geven tot ontbinding of nietig verklaring van de huurovereenkomst of tot enige andere actie tegen verhuurder: huurder is er zelf voor aansprakelijk dat bij de uitvoering van de werkzaamheden voldaan wordt aan ter zake door de overheid gestelde of te stellen eisen. Alle aan de betreffende aan te

brengen reclame en/of aanduidingen verbonden kosten en risico's, waaronder het risico van onderverzekering, zijn voor rekening van de huurder. Indien als gevolg van de aangebrachte reclame en/of aanduidingen de premie van de brandverzekering van het gehuurde en/of belendingen wordt verhoogd, komt deze verhoging voor rekening van huurder. Alle schade c.q. gevolgschade, onderhoud, vernieuwing, reparaties en aansprakelijkstellingen van derden met betrekking tot de aangebrachte reclame en/of voorzieningen komt c.q. komen voor rekening en risico van huurder. De door huurder aangebrachte reclame en/of aanduidingen in, aan en/of op het gehuurde zal huurder bij het einde van de huurovereenkomst voor eigen rekening en risico (laten) verwijderen.

Wederoplevering

Huurder zal bij wederoplevering aan het einde van de huurovereenkomst het gehuurde opleveren in gelijke staat van oplevering. De staat van oplevering zal bij ingebruikname worden vastgelegd in een door partijen ondertekend proces verbaal van oplevering. Eventuele schade en/of onvolkomenheden aan bijvoorbeeld systeemplafond platen, wanden, entree, deuren en andere zaken welke tot het afgesproken opleveringsniveau behoren zullen derhalve, indien geconstateerd bij oplevering, worden hersteld. Al het overige zal door en voor rekening huurder verwijderd worden.

Energie label

Verhuurder heeft geen EPA certificaat beschikbaar en zal deze ook niet beschikbaar stellen. Het gehuurde is gebouwd omstreeks 1860 en kent de status Rijksmonument, Monument nr. 17994. Derhalve is het niet nodig een EPA certificaat te vervaardigen.

Huurder ziet af van eventuele aanspraken jegens verhuurder wegens het niet overleggen van het EPA certificaat.

Toegang tot het gehuurde

Huurder heeft 7 dagen per week, 24 uur per dag toegang tot het gehuurde.

Bestemming

Huurder is zelf verantwoordelijk en dient derhalve zelf zorg te dragen voor de van overheidswege benodigde vergunningen.

Ontbindende voorwaarde verhuurder

Verhuurder en huurder verklaren dat deze huurovereenkomst, zonder dat opzegging is vereist, van rechtswege zal zijn ontbonden, in geval van voorwaarde dat er op datum

huuringang geen door beide partijen getekende beëindigingsovereenkomst van de vigerende huurovereenkomst tussen Vereniging van Nederlandse Gemeenten en The Hague Institute for Global Justice ondertekend is. Indien deze voorwaarde in vervulling gaat, zal Stichting Indisch Herinnerings Centrum het gehuurde niet kunnen betrekken. In dat geval zal huurder reeds nu voor alsdan uitdrukkelijk afstand doen van al zijn rechten, waaronder het recht op schadevergoeding, welke hij ter zake jegens de verhuurder geldend zou kunnen maken.

Ontbindende voorwaarden huurder

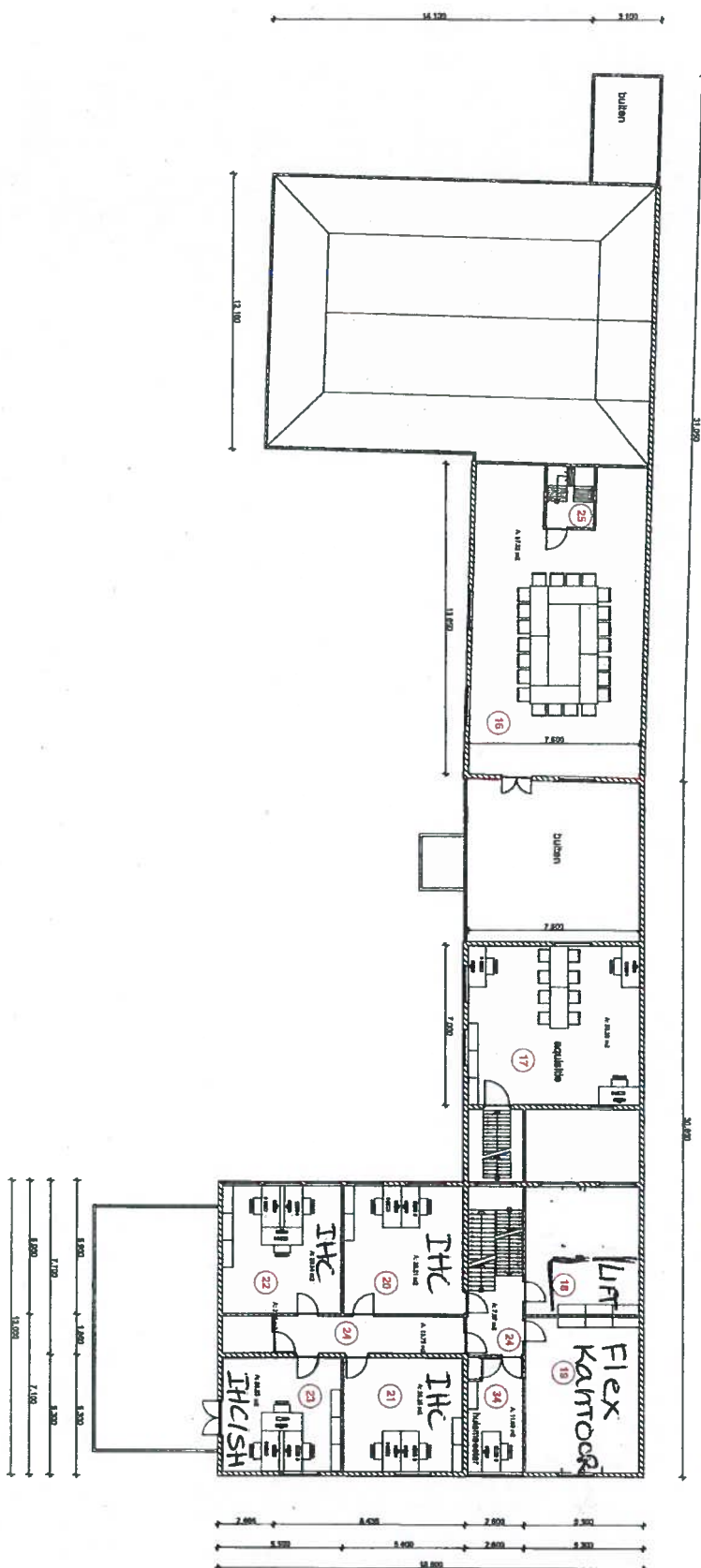
- Huurder kan de huurovereenkomst per direct ontbinden, indien er niet op uiterlijk 15 juni 2017 definitieve goedkeuring is verkregen vanuit het Ministerie van VWS. Deze ontbinding dient goed gedocumenteerd (met kopie van de aanvraag en afwijzing VWS) te geschieden per aangetekende brief t.n.v. Verhuurder met bericht van handtekening retour.
- Huurder kan de huurovereenkomst per direct ontbinden, indien er niet op uiterlijk 15 juni 2017 een goedkeuring vanuit de Gemeente is verkregen op het beoogde gebruik. Het niet verkrijgen/ behouden van de benodigde vergunningen na uiterste datum ontbindende voorwaarde of de intrekking van de benodigde vergunningen na eerste ingebruikname kan nimmer voor huurder een ontbindingsgrond zijn voor de huurovereenkomst.

Overname inventaris

Partijen komen overeen dat Stichting Indisch Herinnerings Centrum een overnamesom betaalt van € 90.000,= zegge honderdduizend Euro, voor de in het gehuurde aanwezige inventaris van The Hague Institute for Global Justice, zijnde meubilair, tuinmeubilair e.d.

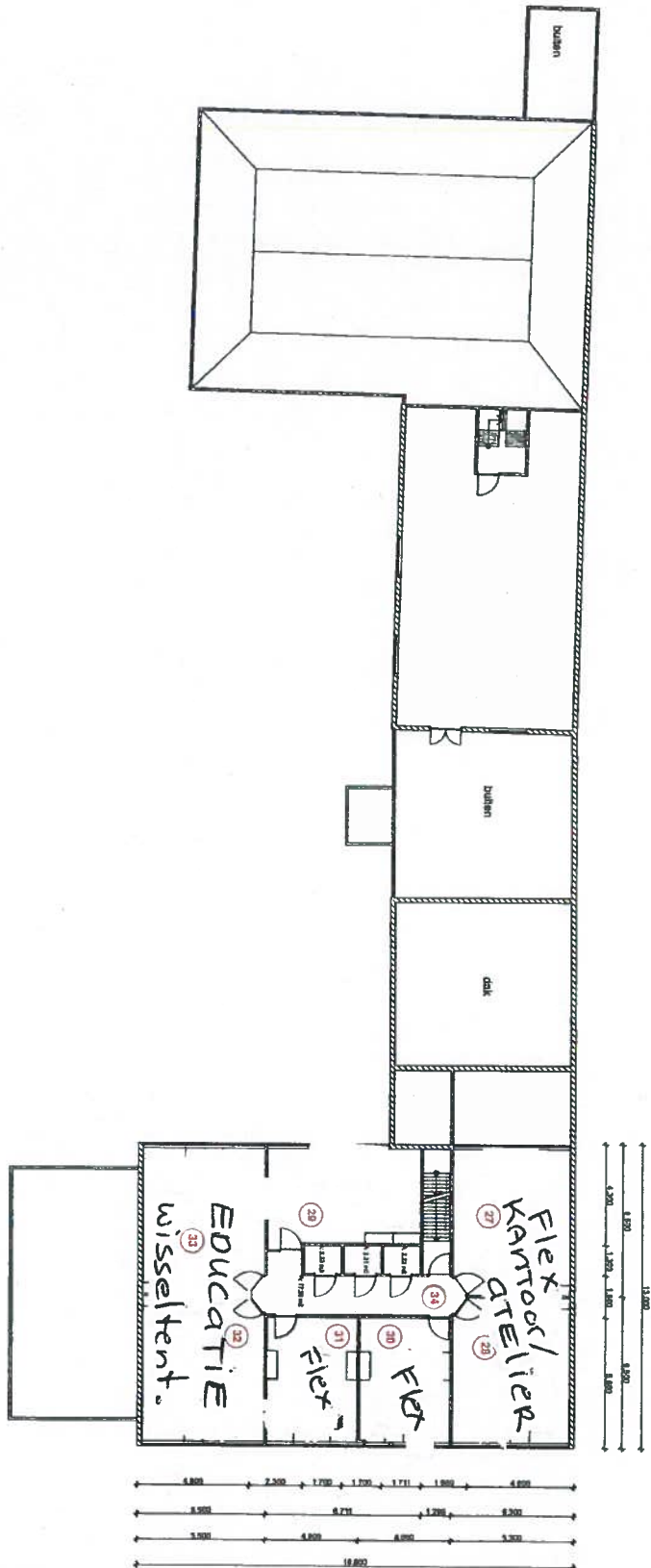
Bovengenoemd huurvoorstel is verstuurd onder voorbehoud definitieve goedkeuring directie Vereniging van Nederlandse Gemeenten en doen wij gestand tot donderdag 15 juni 2017, 17.00 uur.

Met vriendelijke groet,
Jansen Nadorp Weatherall B.V.
Gecertificeerde Makelaars en
Taxateurs

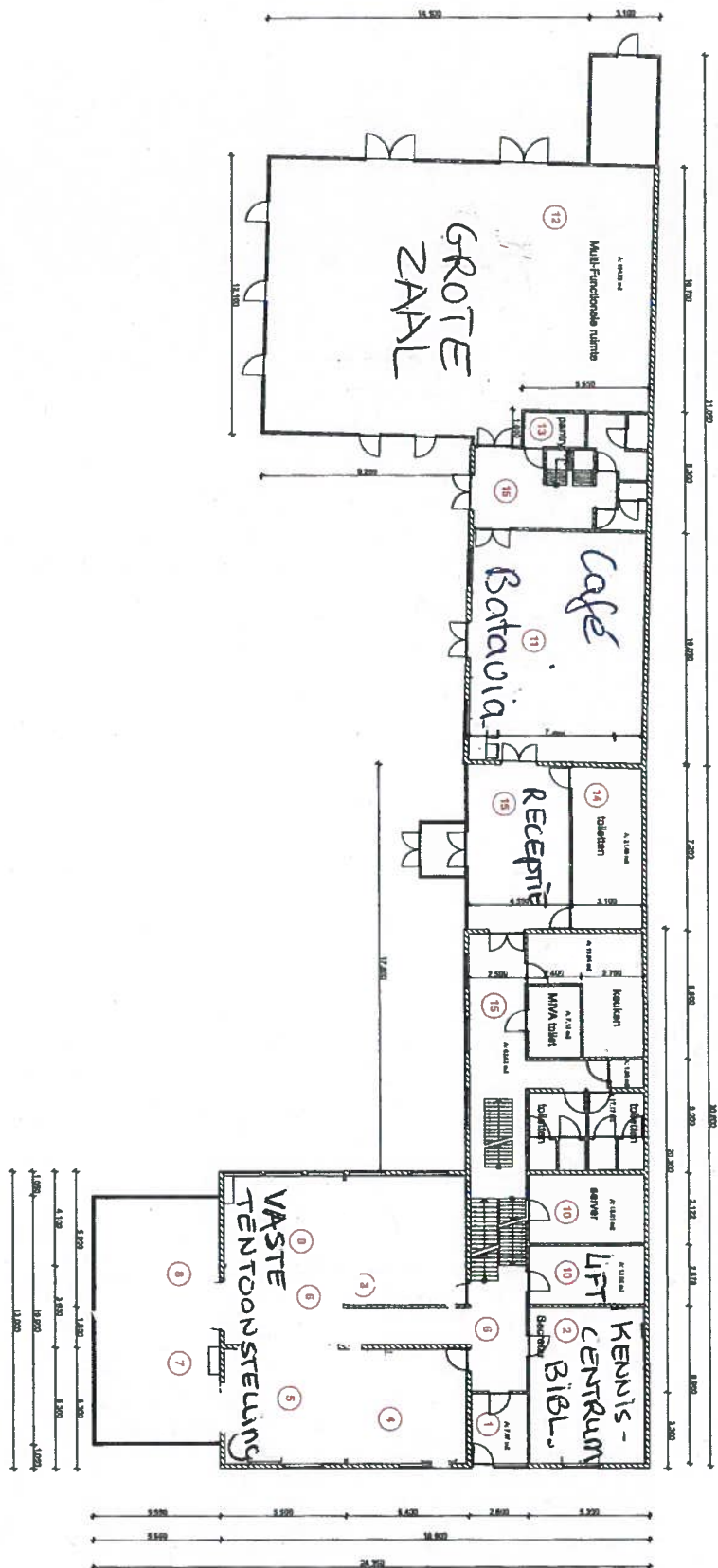
Etage 1

[illegible]

Etage 2

[illegible]

Begane grond

[illegible]

Exploitatieplan Pleisterplaats Den Haag

Locatie: Sophialaan 10, Den Haag

Den Haag/Arnhem, 8 juni 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding exploitatieplan	3
2. De pleisterplaats voor de Indische gemeenschap.....	3
3. Exploitatie pleisterplaats: dekking van kosten en verdienmodel.....	4
A. Basisfinanciering.....	4
B. Overige inkomsten.....	5
4. Toelichting op de meerjarige exploitatiebegroting	6
5. Ontwikkeling reserves	7
Bijlage 1 Meerjaren exploitatiebegroting	8
Bijlage 2 Inventarisatie samenwerkingspartners voor Pleisterplaats	9

1. Inleiding exploitatieplan

Het Indisch Herinneringscentrum (IHC) gaat in de tweede helft van 2017 verhuizen van Arnhem naar Den Haag. In opdracht van het ministerie van VWS gaat het IHC een échte **pleisterplaats voor de Indische gemeenschap** inrichten. Dit gebeurt in het kader van de **collectieve erkenning** (ref. brief van staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, drs. M.J. van Rijn – kenmerk 1094353-161221-DMO, dd. 16-2-2017).

Na een intensieve oriëntatie, waarbij ook vertegenwoordigers van de Indische gemeenschap betrokken zijn geweest, is de perfecte locatie voor de pleisterplaats gevonden. Vanaf 1 juli 2017 gaat de huur in van het pand aan de Sophialaan 10 in Den Haag. Het pand beslaat zo'n 1200 m² en beschikt over 22 parkeerplaatsen op eigen terrein. De publieksfuncties worden met name op de begane grond ingericht. Tegelijkertijd kan ook de buitenruimte goed benut worden en heeft de locatie een echte 'Indische uitstraling'. Daarnaast is er voldoende ruimte beschikbaar voor diverse Indische organisaties.

In dit exploitatieplan wordt de vorming van een nationale en internationale pleisterplaats van de Indische gemeenschap beschreven (o.a. met Publiekspresentatie, kenniscentrum, ontmoetingscentrum, educatie, culturele en thematische activiteiten, zalenverhuur voor vergaderingen, symposia, publieksactiviteiten). Tevens wordt een overzichtelijk, meerjarig investerings- en exploitatieoverzicht bijgevoegd.

Verbinding van de pleisterplaats met Indische geschiedenis

Het pand aan Sophialaan 10 is gebouwd in opdracht van Guillaume Baud (Resident Kediri, directeur Departement Cultures, voormalig minister van Koloniën) en ligt centraal in het Willemspark. Het Willemspark - en in het bijzonder de Sophialaan - is een mooi voorbeeld van een Haagse locatie die steeds opnieuw oud-Indiëgangers (vaak met onderlinge verwantschappen) aantrok: zo was Guillaume Baud gehuwd met een tante van de schrijver Louis Couperus, die op een steenworp afstand geboren is. Een halfzus van Couperus woonde op nr. 12. De buitenruimte/de tuin geeft het pand de uitstraling van een Indische pleisterplaats.

2. De pleisterplaats voor de Indische gemeenschap

De pleisterplaats heeft een nationale en internationale uitstraling en geeft invulling aan de volgende **functies uit de collectieve erkenning**:

- Een echte Indische pleisterplaats
- Scholing en educatie
- Museale en kennisfunctie
- Culturele activiteiten
- Herinneren en Herdenken (het secretariaat van Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 is ondergebracht bij het IHC)

Er is en wordt zoveel mogelijk synergie gezocht met Indische organisaties, door extra verhuurbare ruimtes te bieden voor Indische en Molukse organisaties. Daarbij is de

pleisterplaats faciliterend en ondersteunend naar de Indische Gemeenschap: met flex-kantoorruimte, vergaderaccommodatie, een grote zaal, ruimtes voor activiteiten en een buitenruimte geschikt voor activiteiten met of zonder tent.

3. Exploitatie pleisterplaats: dekking van kosten en verdienmodel

A. Basisfinanciering

Voor de exploitatie van de pleisterplaats is een **meerjarige exploitatiebegroting** gemaakt met een begroting van uitgaven en inkomsten voor de periode 2017-2021. Deze is opgenomen als **bijlage 1**.

De pleisterplaats voor Indisch Nederland vraagt structurele additionele financiering bovenop de bestaande instellingssubsidie*. De benodigde **additionele financiering uit de collectieve erkenning** (basisinfrastructuur en flexibel deel) wordt hieronder in een meerjarenbegroting weergegeven:

Additionele investering uit collectieve erkenning in €	2017	2018	2019	2020	2021
Huur** Pleisterplaats gereserveerd door VWS**		100.000	100.000	100.000	100.000
Huur Pleisterplaats**	100.000	125.000	125.000	125.000	125.000
Aanpassing toegankelijkheid pand voor mindervaliden	100.000				
Personeelskosten Pleisterplaats***		100.000	100.000	100.000	100.000
Kosten inrichting pleisterplaats	150.000				
Bijdrage exploitatie pleisterplaats	37.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Flexibel programmadeel (Indische Salons)****		50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal:	387.000	450.000	450.000	450.000	450.000

* Het IHC ontvangt een **jaarlijkse Instellingssubsidie** van € 486.953 (prijsniveau 2016). Verder wordt tot op heden € 100.000 rechtstreeks voor de huur op het landgoed Bronbeek jaarlijks door VWS aan Defensie betaald.

** De totale huurkosten voor de Pleisterplaats zijn: € 225.000 per jaar. Voor het IHC is een bedrag van € 100.000 gereserveerd door VWS (zie *). Dat bedrag is nog niet opgenomen in de instellingssubsidie en wordt daarom apart opgenomen.

*** Dit betreft een Locatiebeheerder (€ 50.000) en een Medewerker PR/Communicatie en locatieverhuur (€ 50.000). Beide medewerkers zijn een noodzakelijk aanvulling op de huidige staf voor een goed beheer van de Pleisterplaats (zij worden tot eind 2017 betaald door The Hague Institute for Global Justice).

**** De Indische Salons zijn tot en met 2017 gefinancierd door het vfonds. Het biedt Indische en Indisch gerelateerde organisaties de mogelijkheid om een Indische Salon te organiseren. Vanaf 2017 wordt dit niet meer gefinancierd door het vfonds, terwijl het een succesvol concept is.

De verhuizing van het Indisch Herinneringscentrum en de pleisterplaats vragen in 2017 en overlopend in 2018 een **eenmalige investering**:

Investering ten behoeve van verhuizing en Pleisterplaats (x € 1000 en incl.btw)	2017	2018	2019	2020	2021
KOSTEN éénmalig					
makelaarskosten	25				
overname volledige inventaris van IGJ	90	0	0	0	0
aanpassing i.v.m. toegankelijkheid pand(o.a. lift)	100	0	0	0	0
Inrichtingskosten tentoonstelling bij 300 sqm	125	175			
Investering klimaatbeheersing	50				
kosten inrichting pleisterplaats (incl. verhuistransport)	150	0	0	0	0
<i>totaal</i>	540	175			
BIJDRAGEN					
Bijdrage uit Collectieve Erkenning kosten inrichting Pleisterplaats	150				
Aanpassing pand voor Pleisterplaats (Collectieve Erkenning)	100				
Bijdrage /projectsubsidie VWS vaste tentoonstelling incl. klimaatbeheersing	175	175			
Bijdrage reserves Pajong	25				
Bijdrage uit eigen reserves voor verhuizing	25				
Bijdrage uit egalisereserve	40				
Bijdrage VNG aanpassing gebouw	25				
<i>totaal</i>	540	175			

B. Overige inkomsten

De pleisterplaats wordt zo ingericht dat er meerdere inkomstenbronnen zijn uit:

- Verhuur van (flexibele) kantoorruimtes
- Verhuur van twee vergaderzalen (max. 30 pers.) en een grote zaal (max. 175 pers.)

Verhuur kantoorruimtes

De pleisterplaats biedt ruimte aan Indische organisaties. In de tweede helft van 2017 en in 2018 huurt het IGJ kantoorruimte voor twaalf personen. Daarna wordt de ruimte verhuurd aan een Indische organisatie, naar verwachting Stichting JES. Het Moluks Historisch Museum zal eveneens ruimte huren. Wij gaan uit van aanvangsdatum 1 januari 2018.

Daarbij worden vanuit de pleisterplaats flexibele kantoorruimtes en het gebruik van diverse ruimtes aangeboden aan Indische organisaties. Een eerste inventarisatie van behoeftes onder Indische organisaties over óf en hoe zij gebruik wensen te maken van de pleisterplaats, leverde een representatief resultaat op; zie hiervoor bijlage 2.

Verhuur van zalen

Vanwege de financiering uit de basisinfrastructuur, zullen Indische organisaties tegen gereduceerd (commercieel) tarief ruimtes kunnen huren. De organisaties die een plek in de pleisterplaats hebben maken kosteloos gebruik van de geboden vergaderruimtes. Zij betalen alleen de kosten die voor de activiteiten daadwerkelijk gemaakt worden. De in de exploitatiebegroting opgenomen inkomsten voor de verhuur, zijn gebaseerd op de ervaringscijfers van de vorige huurder, het Institute for Global Justice (IGJ).

De gehanteerde (commerciële) basistarieven zijn:

- Verhuur van de grote zaal: € 1.200,- per dag (ma-vrij)
€ 1.500,- per dag (weekend)
- Verhuur vergaderzaal: € 500,- per dagdeel

De geraamde opbrengsten uit verhuur zijn zeker reëel gezien de huidige stand van zaken: in werkelijkheid zijn de inkomsten uit verhuur medio 2017 al hoger dan was geraamd voor verhuur in het eerste half jaar. De huidige huurders van accommodatie voor events geven aan dat de locatie Sophialaan niet alleen aantrekkelijk en comfortabel is maar ook zeer goed bereikbaar met zowel eigen auto (naast parkeren op eigen terrein is er ook ruim gelegenheid op het naastgelegen Plein 1813) als met het openbaar vervoer. Met name huurders als ambassades, de gemeente Den Haag en diverse stichtingen hechten aan de representativiteit van de locatie en de rustige omgeving bij het organiseren van events. Er zijn nauwelijks vergelijkbare locaties te vinden in Den Haag.

4. Toelichting op de meerjarige exploitatiebegroting

In bijlage 1 is de gehele meerjarenbegroting opgenomen. Bij de opstelling van de meerjarenbegroting is uitgegaan van de te verwachten bijdragen van het ministerie van VWS en middelen die beschikbaar komen uit middelen voor Collectieve Erkenning. De geraamde kosten zijn deels gebaseerd op de bestaande uitgaven en de werkelijke kosten van de huisvesting aan de Sophialaan.

Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Huur Sophialaan start per 1 juli 2017 met huurkorting van 20 K per jaar voor 5 jaar;
- De huur van de huidige locatie Bronbeek verloopt via verrekening van VWS aan Defensie voor 100 k. In deze opstelling gaat deze huurbijdrage rechtstreeks van VWS naar het IHC.
- Tot 1 januari 2018 betaalt The Hague Institute for Global Justice de salariskosten voor de huidige 2 personen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van het gebouw, de verhuur van de ruimtes en administratieve ondersteuning en communicatie.
- De volledige inventaris, meubilair, AVC-apparatuur, keukeninrichting etc. wordt van de huidige huurder overgenomen voor totaal 90 K in 2017.
- Tot 1 januari 2019 huurt The Hague Institute for Global Justice voor 35 K ruimte; vanaf 2019 is verhuur aan de Stichting JES mogelijk voor eenzelfde bedrag.
- Ramingen op prijspeil 2017 en uitgaven zijn inclusief btw.

5. Ontwikkeling reserves

De ontwikkeling van de huidige reserves kan als volgt worden geraamd op basis van de meerjarenbegroting waarbij het te verwachten exploitatie-overschot wordt toegevoegd aan de reserves.

<i>Ontwikkeling reserves</i>	
<i>IHC per 1 juli 2017</i>	
Egalisatiereserve	145
Bestemmingsreserve verhuizing	40
Overige reserves	22
Totaal per 1 juli 2017	207
Verhuizing 2017	-40
Toevoeging resultaat 2017	6
Reserves ultimo 2017	173
Toevoeging resultaat 2018	34
Reserves ultimo 2018	207
Toevoeging resultaat 2019	34
Reserves ultimo 2019	241
Toevoeging resultaat 2020	22
Reserves ultimo 2020	263
Toevoeging resultaat 2021	6
Reserves ultimo 2021	269

Daarnaast bedragen de reserves van de Stichting Pajong per 1 juli 2017:

Overige reserves: € 77.989,-

Bestemmingsreserves: € 340.072,- (Gebaargelden Inrichting IHC)

In 2017 wordt een eenmalige bijdrage van € 25.000,- aan de exploitatie van de Pleisterplaats uit de reserves verstrekt voor de exploitatie zodat het saldo reserves van de Stichting Pajong per ultimo 2017 € 393.061,- bedraagt.

Bijlage 1 Meerjarige exploitatiebegroting

INDISCH HERINNERINGSCENTRUM (IHC) en de Pleisterplaats					
x € 1000					
KOSTEN per jaar (alles incl. btw)	2017	2018	2019	2020	2021
Huur Sophialaan 10	115	225	225	225	225
Makelaarskosten	25				
Beheer (2 personen voor beheer, ondersteuning en communicatie)	0	100	100	100	100
Energielasten	10	20	20	20	20
Schoonmaak	22	43	43	43	43
Tuinonderhoud	5	10	10	10	10
Overname volledige inventaris THIGJ (meubilair, avc, keuken)	90	0	0	0	0
Aanpassing i.v.m. toegankelijkheid pand (lift)	100	0	0	0	0
Kantoorkosten algemeen	170	170	170	170	170
Inrichtingskosten tentoonstelling bij 300 sqm	125	175			
Investering klimaatbeheersing tbv tentoonstellingsruimte	50				
Kosten inrichting pleisterplaats, Café Batavia (incl. verhuistransport)	150	0	0	0	0
Personele kosten staf (x fte)	280	280	280	280	280
Indische Salons (spec.activiteiten)	0	50	50	50	50
Overige uitgaven t.b.v. activiteiten	75	150	150	150	150
Dotatie aan reserves bij positief resultaat	6	34	34	22	9
Totaal kosten	1.223	1.257	1.082	1.070	1.057
OPBRENGSTEN/Inkomsten per jaar	2017	2018	2019	2020	2021
Reguliere subsidie VWS	486	487	487	487	487
Rechtstreekse bijdrage huur VWS (niet meer via Defensie)	0	100	100	100	100
Bijdrage uit Collectieve Erkenning: kosten inrichting Pleisterplaats	150				
Bijdrage uit Collectieve Erkenning huur VWS voor Pleisterplaats	100	125	125	125	125
Bijdrage uit Collectieve Erkenning: Personeelskosten beheer Pleisterplaats	0	100	100	100	100
Bijdrage uit Collectieve Erkenning: exploitatie Pleisterplaats (tuin, energie)	37	75	75	75	75
Bijdrage uit Collectieve Erkenning: Aanpassing pand voor Pleisterplaats (lift)	100				
Bijdrage uit Collectieve Erkenning voor Indische Salons	0	50	50	50	50
Bijdrage /projectsubsidie VWS vaste tentoonstelling incl. klimaatbeheersing	175	175			
Opbrengst verhuur aan Institute for Global Justice / St. JES	20	35	35	35	35
Opbrengst zalenverhuur voor events	20	50	50	50	50
Opbrengst Moluks Historisch Museum	0	15	15	15	15
Inkomsten Stichting Pajong	20	20	20	20	20
Bijdrage Defensie tentoonstelling	25	25	25	13	0
Bijdrage reserves Pajong	25				
Bijdrage uit bestemmingsreserve voor verhuizing	40				
Bijdrage VNG aanpassing gebouw	25				
Totaal inkomsten	1.223	1.257	1.082	1.070	1.057

Bijlage 2 Inventarisatie samenwerkingspartners voor Pleisterplaats

Het Indisch Herinneringscentrum heeft met navolgende organisaties gesproken over hun mogelijke inbreng, behoeftes en wensen m.b.t. deelname aan de Indische pleisterplaats in Den Haag. In willekeurige volgorde staan zij hieronder genoteerd met de behoeftestelling erbij.

Stichting Herdenking 15 Augustus 1945

- Bestaande samenwerking
- Secretariaat (kantoor) ondergebracht bij IHC
- Behoeftes: vergaderruimte; publieksruimte (bijvoorbeeld voor bijeenkomsten met aangesloten organisaties.)

Indisch Platform

- Vergaderruimte (?)

Via de voorzitter van het IP is de volgende behoeftestelling aangegeven:

Stichting JES : 300 m2; (functionele behoeftes nog niet bekend)

Stichting IFA : Indisch Familie Archief 150 m2 + circa 100 m2 archief ruimte (goed geconditioneerd)

10.2.e : in de meest ambitieuze constellatie : 6000 m2. (maximaal).

Pelita

1. Publieksruimte voor 50 – 100+ personen, voor:

- Het organiseren van eettafels circa 50 personen, frequentie 1x 6 weken.
- Thema/ Netwerkdagen voor naoorlogse generaties (circa 50 personen 4x per jaar).
- Mogelijk Masoek Sadj'a's (100+ personen 5x per jaar).

2. Kantoor-/Vergaderruimte

- Gebruik van spreekkamer/ overleg ruimte voor het houden van een zorg/dienstverleningssprekuren (2 à 3x per week), voor projectoverleg, vrijwilligerspunt, intervisie etc. (teams van circa 8 à 10 personen). Omdat de Haagse projecten nog in ontwikkeling zijn, is niet precies in te schatten hoe vaak de laatste drie activiteiten zullen voorkomen.

Stichting Moluks Historisch Museum

Vooropgesteld dient te worden dat de behoeften en wensen van Stichting MHM volledig afhankelijk zijn van de financiële middelen. Verhuizing is alleen realiseerbaar indien er nieuwe inkomstenbronnen komen. In onderstaande zal ook blijken dat ik de wensen/behoeften van Stichting MHM niet los kan zien van de functie die het IHC voor ogen heeft voor het gebouw als geheel.

Kantoor:

Stichting MHM heeft een kantoor nodig met ca. 5 werkplekken en enkele stellingkasten. Minimale oppervlakte: 60 m2.

Opslagruimte:

Voor boekenvoorraad, educatief materiaal en uit te lenen objecten is een opslagruimte van ca. 25 m² nodig.

Serverruimte:

De computerprogramma's van Stichting MHM (met name Adlib) draaien op een server. Deze staat in een serverkast van ca. 180x80x60 cm (hxbxd). De kast dient op een koele plek te staan, niet in de kantoorruimte maar kan wel in de opslagruimte of in een gangkast. Indien gewenst door IHC zou de server uitgebreid kunnen worden en heringericht om ook de ICT-behoefte van IHC te vervullen. Andere optie hangt samen met wat de plannen zijn voor een expositie: het is mogelijk om beeldschermen in een tentoonstelling aan te sturen vanaf deze server.

Kopieer-/scanapparaat:

Stichting MHM digitaliseert zelf archiefstukken en gebruikt daarvoor een kopieer-/scanapparaat. Dit zou in de opslagruimte geplaatst kunnen worden als die ruimte voldoende gekoeld kan worden. Of op de gang.

Vergaderruimte:

Wenselijk is een vergaderruimte met een capaciteit voor max. 10 personen. Echter als er een bibliotheek komt, kan die ruimte daarvoor benut worden indien slim ingericht. Bij noodzaak tot kostenbesparing zal Stichting MHM de vergaderruimte laten vervallen.

Depot:

De collecties van Stichting MHM bestaan uit objecten, foto's, krantenknipsels, archiefstukken, audiovisueel materiaal, boeken en tijdschriften. Deze bevinden zich grotendeels bij een extern opslagbedrijf. Wenselijk is om een deel van de collecties bij de hand te hebben, m.n. materiaal waaraan gewerkt wordt. Dit materiaal is inbegrepen bij de benodigde kantoorruimte. Indien er echter ruimte over is in het gebouw dat - tijdelijk - als depotruimte gebruikt kan worden, dan kan Stichting MHM overwegen daar gebruik van te maken.

Bibliotheek:

Stichting MHM beschikt over twee bibliotheken, de vroegere uitleenbibliotheek en de magazijnbibliotheek. Beide staan in de opslag. Stichting MHM staat ervoor open om de bibliotheek samen met de bibliotheek van het IHC weer toegankelijk te maken. Die situatie zal Stichting MHM dan benutten om dubbele exemplaren eruit te halen om te koop aan te bieden. De uitleenbibliotheek bevond zich vroeger in een ruimte van ca. 70 m². Hier waren ook studieplekken en een ronde tafel. De gewenste ruimte hangt af van het doel: wordt het een bibliotheek met werkplekken waar publiek rondstruint of een magazijnopstelling waar een medewerker opgevraagd materiaal uit te voorschijn haalt? Het is ook nog mogelijk om kantoor en bibliotheek samen te voegen in één ruimte zodat er steeds toezicht is. Of met een glazen wand. Dit hangt er weer vanaf of het pand vrij toegankelijk is voor bezoekers of dat er alleen mensen op afspraak komen. En van de inrichting en looproute.

Expositie:

Stichting MHM beschikt over ca. 1000 objecten. Daarvan beschouw ik die objecten die vroeger in het museum de vaste expositie vormden als kerncollectie waarmee het Molukse verhaal verteld kan worden (zie bijlage). De objecten zijn beschikbaar om te gebruiken in een

nieuw op te zetten tentoonstelling. Daarbij kan ook het audiovisuele materiaal betrokken worden. Gewenste oppervlakte hangt af van vele factoren: indeling beschikbare ruimten (deuren, ramen), klimaat, visie, gebruik van vitrines, doelgroepen (individuele bezoekers of groepen), looprichting door gebouw, et cetera.

Ruimte voor bijeenkomsten:

Hangt af van plannen van IHC.

Keuken/restaurant:

Als er bijeenkomsten worden gehouden, een must.

Kantine:

Voor ons niet per se nodig. Met een koffieapparaat en waterkoker komen wij een heel eind. Echter als kantoor gedeeld wordt met bibliotheek is een aparte ruimte om te eten wel zo netjes.

Samengevat:

Uitgaand van het functioneren van Stichting MHM als kenniscentrum zoals de situatie nu is, heeft stichting MHM minimaal nodig: kantoor en opslagruimte incl. plek voor serverkast en kopieer/scanapparaat: ca. 90 m2. Alles staat of valt met de kosten en of het mogelijk is om hiervoor extra geld te verwerven.

Overzicht overige Indische Organisaties

	Vergader- en flexwerkplek	Archief	Programmering (publieksactiviteiten, workshops, evenementen)	Tentoonstellingen/ Educatie	Kenniscentrum (voor onderzoek/ vragen etc.)
Hoezo Indo	x	x	x	x	x
Riboet Verhalenkunst/ Indisch Zwijgen	x	x	x	x	
I.N.D.O. Documentairemakers	x	x	x		x
Fotografe Rosa Verhoeve			x	x	
Toko Lo			x		
Nusantara Zorg			x		

Staatssecretaris

Deadline: 9-6-2017

11.1, 10.2.g

directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Ontworpen door

10.2.e
senior beleidsmedewerker

T (070)-10.2.e

M (31)-10.2.e

10.2.e @minvws.nl

Datum Document

Kenmerk

1145355-164870-DMO

Bijlage(n)

nota

(ter beslissing)
Nederland

Nadere invulling collectieve erkenning Indisch

11.1, 10.2.g

1 Aanleiding voor deze nota

U hebt per brief van 17 februari j.l. de Tweede Kamer toegezegd voor de zomer nader te informeren over de invulling van de collectieve erkenning van Indisch Nederland.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

- Gaarne akkoord met bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer en verzending nadat Indisch Platform formeel akkoord heeft gegeven
 - Het voorstel voor invulling ligt 16 juni voor bij het algemeen bestuur van het Indisch Platform.
 - En er aansluitend een kort bestuurlijk overleg tussen u en de het IP kunnen plaatsvinden (wordt nu ingepland), zodat gezamenlijk vervolgpad wordt ingezet.
- Gaarne akkoord met inzet van middelen uit de collectieve erkenning ten behoeve van Indische Pleisterplaats onder de vlag van het Indisch Herinneringscentrum (IHC).
 - Het IHC zal hiermee een vijfjarig huurcontract aangaan (incl. optie verlenging) voor de inrichting van de Indische pleisterplaats. Dit onder voorwaarde van een extern op te leveren sluitende exploitatiebegroting¹. Het betreft het pand Sophialaan 10 te Den Haag (eigendom van de VNG).

11.1, 10.2.g

3 Samenvatting en conclusies

- In een eerste ronde gesprekken met de Indische gemeenschap is in 2016 een eerste inventarisatie gemaakt van de zes domeinen waar de collectieve erkenning betrekking op zou moeten hebben.

¹ VWS heeft een second opinion op een eerder voorstel laten doen, de benoemde punten/risico's daarin moeten afdoende worden ondervangen.

- Afgelopen half jaar heeft diezelfde gemeenschap dit nader uitgewerkt en toegespitst op de drie programmalijnen:

- Indische pleisterplaats,
- Herdenken, en
- Contextgebonden zorg.

Deze lijnen versterken elkaar.

- Parallel hieraan worden beleidsregels geformuleerd voor inzet van projectgeld voor de collectieve erkenning van Indisch Nederland. Die beleidsregels vormen daarmee de basis van de drie lijnen zoals reeds vastgesteld en uitgeschreven. Er wordt ingezet op de start van de uitvoering van dit deel per 1 januari 2018.
- Het IHC heeft in overleg met de Indische gemeenschap een geschikt pand gevonden voor de pleisterplaats: Sophialaan 10. Dit biedt mogelijkheden tot huisvesting van Indische organisaties (vergader-ruimtes, kantoorruimtes, grote zaal). 11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g

**directie Maatschappelijke
Ondersteuning**
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Kenmerk
1145355-164870-DMO

4 Draagvlak politiek

De Tweede Kamer was akkoord met de individuele backpay op morele gronden en de door u geschetste opvolging in de vorm van deze collectieve erkenning.

De brief aan de Tweede Kamer met de stand van zaken van de individuele backpay en de aankondiging van de collectieve erkenning is nog niet geagendeerd.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

11.1, 10.2.g

6 Financiële en personele gevolgen

De volgende extra bedragen zijn gereserveerd:

<i>Jaar</i>	<i>Bedrag</i>	
2017	0,5 mln.	incidenteel
2018-2021	1,5 mln.	incidenteel
2022 e.v.	1 mln.	structureel

In overleg met de Indische gemeenschap zijn de prioriteiten vastgesteld voor de besteding van de gelden van 2018-2021. Deze zullen voor tweederde besteed worden aan:

- de realisatie van de Indische pleisterplaats (plek om te ontmoeten, delen en herdenken; publieks- en educatieve ruimte om cultuurhistorisch verhaal van Nederlands Indië te vertellen; vergader- en kantoorlocaties die Indische organisaties faciliteren) en een intensivering van de kennisfunctie.

- B. het herdenken (opwaardering 15 augustus; gestructureerde aanpak om gemeenten te informeren, activeren en faciliteren; campagne van de melati; virtueel Indisch monument; kransleggingen erevelden)
- C. de contextgebonden zorg (versterking van sociale netwerken en informele zorg om sociaal isolement en eenzaamheid tegen te gaan; inzet van vrijwillige cliëntondersteuners; opbouw en inzet van interventieteams voor zorgaanbieders; bieden van programma's aan naoorlogse generaties ten behoeve van herkenning en verwerking; het ontwikkelen en delen van kennis en kunde). Dit sluit aan bij de werkwijze zoals die ook breder vanuit Arq (koepel waar Pelita onder valt) wordt ingezet.

**directie Maatschappelijke
Ondersteuning**
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Kenmerk
1145355-164870-DMO

Het overige (jaarlijks ca. 5 ton) is beschikbaar als projectgelden via een flexibel programmeringsdeel van vier jaar (2018-2021) waarvoor nu een beleidskader wordt opgesteld.

7 Juridische aspecten en haalbaarheid
N.v.t.

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
IP, IHC, Pelita, Stichting 15 Augustus en inhoudelijke experts.

9 Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

10. Toezeggingen
N.v.t.

11. Fraudetoets
N.v.t.

10.2.e

senior beleidsmedewerker

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

DG LZ

Deadline: 15-6-2017

**directie Maatschappelijke
Ondersteuning**
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Ontworpen door

10.2.e
senior beleidsmedewerker

T (070)-340 10.2.e

M (31)-6 10.2.e

10.2.e minvws.nl

Datum Document

Kenmerk

1149193-164997-DMO

Bijlage(n)

nota

(ter beslissing)

Exploitatieplan Indische pleisterplaats

1 Aanleiding voor deze nota

Als voorwaarde om tot eventuele huur van pand Sophialaan 10 in Den Haag (eigendom VNG) over te gaan voor de gewenste functie van Indische pleisterplaats hebben wij een gedegen exploitatieplan gevraagd op basis van de door ons uitgevoerde second opinion (met omvangrijke set vragen). Dat is nu binnen (bijgevoegd). 11.1, 10.2.g

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

- 11.1, 10.2.g
- 11.1, 10.2.g

Risico	Beheersmaatregel
11.1, 10.2.g	

directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II
Kenmerk
1149193-164997-DMO

- Dit alles noodzaakt tot het vragen van respijt bij VNG (momenteel heeft de makelaar uitstel tot 1 juli gevraagd, eerdere afspraak was 15 juni).
- Advies: 11.1, 10.2.g
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

- Er wordt voor 15 juni een concern- c.q. bankgarantie gevraagd van VWS.

Advies: 11.1, 10.2.g

directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Kenmerk
1149193-164997-DMO

3 Samenvatting en conclusies

- 11.1, 10.2.g
Daarnaast beschikt het over 22 parkeerplaatsen en een tuin. Het huidige gebruik van het pand ontbeert alleen een museale functie; het IHC heeft hierover contact met de gemeente, die hebben hier in eerste instantie positief op gereageerd.
- Het huurvoorstel voorziet in
 - 5 jaar m.i.v. 1 juli 2017 (met mogelijkheid verlenging van 5 jaar);
 - € 245.000 per jaar;
 - bijdrage van verhuurder van € 25.000 voor afbouwwerkzaamheden;
 - eenmalige huurkorting van € 100.000 (zodat deze middelen kunnen worden ingezet om binnen een jaar een lift in te bouwen).
- Het exploitatieplan voorziet in de dekking van de kosten (€ 540.000)
11.1, 10.2.g
. De consultant heeft zich gebaseerd op de jaarlijkse inkomsten zoals die nu al door de huidige huurder worden gerealiseerd.
- Het exploitatieplan baseert zich op inkomsten uit:

Instellingssubsidie IHC		€487.000
Collectieve erkenning	a. bijdrage tbv huur 2017-2021	€ 100.000 p/j
	b. bijdragen tbv aanpassing pand en personeel (afgestemd met de doelgroep) 2018-2021	€ 387.000 (2017) € 300.000 (2018-2021)
Commerciële inkomsten	Kantoor- en zaalverhuur	€145.000

- Het exploitatieplan geeft tevens nog wat losse inkomsten van aangesloten organisaties, maar geen inkomsten uit sponsorgelden (IHC mocht die niet werven op militair terrein Bronbeek, maar kan nu wel).
- Op basis van dit exploitatieplan is een sluitend beeld gerealiseerd.
- De gereserveerde 500k voor 2017 uit de collectieve erkenning zal als bijdrage in de huur moeten worden overgemaakt naar IHC (2017 100k, 2018-2021 € 125k). VWS gaat hierover in gesprek met FIN om 400k hiervan door te schuiven 2018-2021.

4 Draagvlak politiek

De Tweede Kamer ondersteunde uw plannen voor de individuele backpay en de collectieve erkenning, waar deze pleisterplaats onderdeel van uitmaakt.

directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De keuze voor het pand aan Sophialaan 10 wordt ook ondersteund door de gemeenschap. 11.1, 10.2.g

Kenmerk
1149193-164997-DMO

11.1, 10.2.g

6 Financiële en personele gevolgen

- De eerste periode komen inkomsten uit verhuur aan huidige onderhuurder: the Institute for Global Justice (IGJ).
- 11.1, 10.2.g
- 11.1, 10.2.g
- De overname van de inventaris ten bedrage van 90k zal niet in het formele contract opgenomen worden. De inventaris is eigendom van het IGJ.
- De basisfinanciering noemt als inkomsten
 - de instellingssubsidie van het IHC;
 - gelden uit de collectieve erkenning 2018-2021 (in lijn met afspraken met de Indische gemeenschap).
- Als overige inkomsten worden genoemd
 - verhuur van (flexibele) kantoorruimtes;
 - verhuur van twee vergaderzalen (max. 30 personen) en de grote zaal (max. 175 personen).

Opmerking: hierbij ontbreekt nog verhuur van (een groot aantal) parkeerplaatsen en mogelijke atelierruimte.

Gemikt wordt op de representativiteit en de rustige maar centrale ligging ten behoeve van events van ambassades, gemeente Den Haag en andere organisaties.

7 Juridische aspecten en haalbaarheid

IHC gaat als hoofdhuurder fungeren. 11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De realisatie van de Indische pleisterplaats is afgestemd en heeft draagvlak bij veldpartijen. 11.1, 10.2.g

directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Kenmerk
1149193-164997-DMO

9 Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

10. Toezeggingen

In de brief aan de Tweede Kamer over de nadere invulling van de collectieve erkenning (loopt parallel aan deze nota in de parafenroute) is vastgesteld dat de pleisterplaats door de gemeenschap als één van de drie hoofddoelen is onderkend (naast herdenken en contextgebonden zorg).

11. Fraudetoets

N.v.t.

10.2.e

senior beleidsmedewerker

**Sophialaan 10
te 's-Gravenhage**

HUUROVEREENKOMST KANTOORRUIMTE

en andere bedrijfsruimte in de zin van artikel 7:230a BW

Model door de Raad voor Onroerende Zaken (ROZ) op 30-1-2015 vastgesteld en op 17-2-2015 gedeponeerd bij de griffie van de rechtbank te Den Haag en aldaar ingeschreven onder nummer 15/20 tevens gepubliceerd op de website www.roz.nl Verwijzing naar dit model en het gebruik ervan zijn uitsluitend toegestaan, indien de ingevulde, de toegevoegde en/of de afwijkende tekst duidelijk als zodanig herkenbaar is. Toevoegingen en afwijkingen dienen bij voorkeur te worden opgenomen onder het hoofd 'Bijzondere bepalingen'. Iedere aansprakelijkheid voor nadelige gevolgen van het gebruik van de tekst van het model wordt door ROZ uitgesloten.

ONDERGETEKENDEN

Vereniging van Nederlandse Gemeenten gevestigd te Den Haag aan de Nassaulaan 12, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 40409418, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door 10.2.e (plaatsvervangend algemeen directeur)

hierna te noemen 'Verhuurder',

EN

Stichting Indisch Herinneringscentrum, gevestigd te 6824 MB te Arnhem aan de Velperweg 147, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 09176064, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door 10.2.e geboren te 10.2.e op 10.2.e (gezamenlijk bevoegd met andere bestuurders) en 10.2.e geboren te 10.2.e op 8 november 10.2.e (gezamenlijk bevoegd met andere bestuurders),

hierna te noemen 'Huurder',

ZIJN OVEREENGEKOMEN

Het gehuurde, bestemming

- 1.1 Verhuurder verhuurt aan Huurder en Huurder huurt van Verhuurder "de bedrijfsruimte", e.e.a. als volgt verdeeld; de kantoorruimte op de begane grond, eerste en tweede verdieping, alsmede de parkeerplaatsen gelegen op eigen terrein en tuin met verder toebehoren. (hierna 'gehuurde'), gelegen te 's-Gravenhage (2514 JR) aan de Sophialaan 10, kadastraal bekend 's-Gravenhage sectie PP nummer 6348 ter grootte van in totaal circa 1.206 m² v.v.o. Het gehuurde is nader aangeduid op de als bijlage 1 bij deze huurovereenkomst gevoegde en door partijen geparafeerde plattegrond/tekening. De staat van het gehuurde op de opleveringsdatum is beschreven in het als bijlage 2 aan te hechten en door partijen te paraferen proces-verbaal van oplevering.
- 1.2 Het gehuurde zal door of vanwege Huurder uitsluitend worden bestemd om te worden gebruikt als kantoorruimte met vergaderfaciliteiten, met parkeerplaatsen ten behoeve van het parkeren van personenauto's.
- 1.3 Het is Huurder niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Verhuurder een andere bestemming aan het gehuurde te geven dan omschreven in artikel 1.2.

*) doorhalen wat niet van toepassing is en eventueel aanvullen.

paraaf Verhuurder

10.2.e

10.2.e

paraaf Huurder

- 1.4 De hoogst toelaatbare belasting van de vloeren van het gehuurde bedraagt circa **2,5 kN/m²**
- 1.5 Huurder heeft bij het aangaan van de huurovereenkomst [**wel / niet***] een kopie van het energielabel, als bedoeld in het Besluit energieprestatie gebouwen, ontvangen ten aanzien van het gehuurde.

Verhuurder heeft geen EPA certificaat beschikbaar en zal deze ook niet beschikbaar stellen. Het gehuurde is gebouwd omstreeks 1860 en kent de status Rijksmonument, Monument nr. 17994. Derhalve is het niet nodig een EPA certificaat te vervaardigen.

Huurder ziet af van eventuele aanspraken jegens verhuurder wegens het niet overleggen van het EPA certificaat.

- 1.6 Indien blijkt dat de in artikel 1.1 genoemde oppervlakte niet juist is komen partijen overeen dat: **een verschil met de daadwerkelijke grootte (onder- dan wel overmaat) geen verschil zal hebben voor de huurprijs.**

Voorwaarden

- 2.1 Van deze huurovereenkomst maken deel uit de "ALGEMENE BEPALINGEN HUUROVEREENKOMST KANTOORRUIMTE en andere bedrijfsruimte in de zin van artikel 7:230a BW", gedeponneerd bij de griffie van de rechtbank te Den Haag op 17-2-2015 en aldaar ingeschreven onder nummer 15/21, (hierna te noemen "algemene bepalingen"). De inhoud van deze algemene bepalingen is partijen bekend. Huurder en Verhuurder hebben een exemplaar van de algemene bepalingen ontvangen.
- 2.2 De algemene bepalingen waarnaar in artikel 2.1 wordt verwezen, zijn van toepassing behoudens voor zover daarvan in deze huurovereenkomst uitdrukkelijk is afgeweken of toepassing daarvan ten aanzien van het gehuurde niet mogelijk is.

Duur, verlenging en opzegging

- 3.1 Deze huurovereenkomst gaat in op **1 augustus 2017** (hierna 'ingangsdatum') en is aangegaan voor **een periode van 5 jaar en loopt tot en met 31 juli 2022.**
- 3.2 Na het verstrijken van de in artikel 3.1 genoemde periode wordt deze huurovereenkomst behoudens beëindiging van deze huurovereenkomst door opzegging door **Huurder of Verhuurder***] in overeenstemming met artikelen 3.3 en 3.4 voortgezet voor **een aansluitende periode van 5 jaar, derhalve tot en met 31 juli 2027.** Deze huurovereenkomst wordt vervolgens voortgezet voor **onbepaalde tijd.**
- 3.3 Beëindiging van deze huurovereenkomst vindt plaats door opzegging door Huurder aan Verhuurder of door Verhuurder aan Huurder tegen het einde van de lopende huurperiode of, ingeval van een huurovereenkomst voor onbepaalde tijd tegen ieder tijdstip, met inachtneming van een termijn van **12 (twaalf) maanden.**
- 3.4 Opzegging dient te geschieden bij deurwaardersexploot of per aangetekend schrijven.

*) doorhalen wat niet van toepassing is en eventueel aanvullen.

paraaf Verhuurder

10.2.e

paraaf Huurder

10.2.e

Huurprijs, omzetbelasting, servicekosten, huurprijsaanpassing, betalingsverplichting, betaalperiode

4.1 De aanvangshuurprijs van het gehuurde bedraagt op de ingangsdatum op jaarbasis € 245.000,= (zegge: tweehonderdvijfenveertigduizend Euro).

4.2 Partijen komen overeen dat Verhuurder ~~[wel/leen*]~~ omzetbelasting over de huurprijs in rekening brengt. Indien géén met omzetbelasting belaste verhuur wordt overeengekomen is Huurder naast de huurprijs een afzonderlijke vergoeding aan Verhuurder verschuldigd, ter compensatie van het nadeel dat Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) lijdt dan wel zal lijden, omdat de omzetbelasting op de investeringen en exploitatiekosten van Verhuurder niet (meer) aftrekbaar is. Het gestelde in artikel 19 van de algemene bepalingen is dan niet van toepassing.

~~4.3 Partijen verklaren onder verwijzing naar artikel 11 lid 1 aanhef onder b onderdeel 5 van de Wet op de omzetbelasting 1968 een met omzetbelasting belaste verhuur te zijn overeengekomen. Tevens wordt omzetbelasting in rekening gebracht over de vergoeding die Huurder verschuldigd is voor door of vanwege Verhuurder te verzorgen levering van zaken en diensten, zoals vastgelegd in artikel 5 van de huurovereenkomst en in artikel 18 van de algemene bepalingen. Huurder verklaart door ondertekening van deze huurovereenkomst, mede ten behoeve van de rechtsoepvolger(s) van Verhuurder, dat hij het gehuurde blijvend gebruikt of blijvend laat gebruiken voor doeleinden waarvoor een volledig of nagenoeg volledig recht op aftrek van omzetbelasting op de voet van artikel 15 van de Wet op de omzetbelasting 1968 bestaat.~~

4.4 Het boekjaar van Huurder loopt van 1 januari tot en met **31 december**

4.5 De huurprijs wordt jaarlijks per **1 augustus** voor het eerst met ingang van **1 augustus 2018** aangepast overeenkomstig artikelen 17.1 t/m 17.3 van de algemene bepalingen. **De volgens het bovenstaande geïndexeerde huurprijs zal nimmer hoger zijn dan 3.5% en nimmer lager zijn dan die van de voorafgaande huurjaren.**

4.6 De vergoeding die Huurder verschuldigd is voor de door of vanwege Verhuurder te verzorgen levering van zaken en diensten wordt bepaald overeenkomstig artikel 18 van de algemene bepalingen. Op deze vergoeding wordt een systeem van voorschotbetalingen met latere verrekening toegepast, zoals daar is aangegeven.

~~4.7 Huurder is geen omzetbelasting meer over de huurprijs verschuldigd indien het gehuurde niet langer met omzetbelasting mag worden verhuurd, terwijl partijen dat wel waren overeengekomen. Als dat het geval is, komen de in artikel 10.1 van de algemene bepalingen bedoelde vergoedingen voor de omzetbelasting in de plaats en wordt deze vergoeding bij voorbaat weergegeven in artikel 4.8.~~

4.8. De betalingsverplichting van de Huurder bestaat uit de volgende componenten:

Per betaalperiode van 3 kalendermaand(en) bedraagt bij huringangsdatum	
- de huurprijs	€ 61.250,00
— et voorschot op de vergoeding voor door of vanwege Verhuurder verzorgde	
— levering van zaken en diensten met de daarover verschuldigde omzetbelasting	€ n.v.t.
— in geval van belaste huur de over de huurprijs verschuldigde omzetbelasting	€ n.v.t.
- BTW schade als gevolg van niet aftrekbaarheid BTW van de stichtingskosten van het gehuurde. Dit bedrag is niet meer verschuldigd per	€ n.v.t.

Totaal € 61.250,00
(zegge: **éénenzestigduizend tweehonderd en vijftig Euro**)

*) doorhalen wat niet van toepassing is en eventueel aanvullen.

paraaf Verhuurder

10.2.e

paraaf Huurder

10.2.e

- 4.9 Met het oog op de ingangsdatum en de huurkorting conform artikel 11.2 heeft de eerste betaling van Huurder betrekking op de periode van 1 augustus 2017 tot en met 30 september 2017 en is het over deze eerste periode verschuldigde bedrag € 37.500,- (zegge zevenendertigduizend vijfhonderd Euro). Huurder zal dit bedrag voldoen vóór of op 28 juli 2017 op rekeningnummer NL83BNGH0285010662 ten name van Vereniging van Nederlandse Gemeenten o.v.v. huur Sophialaan 10.
- 4.10 De uit hoofde van deze huurovereenkomst door Huurder aan Verhuurder te verrichten periodieke betalingen als weergegeven in artikel 4.8 zijn in één bedrag bij vooruitbetaling verschuldigd in euro's en moeten vóór of op de eerste dag van de periode waarop de betalingen betrekking hebben volledig zijn voldaan.
- 4.11 Tenzij anders vermeld, luiden alle bedragen in deze huurovereenkomst en de daarvan deel uitmakende algemene bepalingen exclusief omzetbelasting.

Kosten van levering van zaken en diensten

- 5.1. Door of vanwege Verhuurder wordt de levering van de volgende zaken en diensten verzorgd:

Niet van toepassing.

Huurder dient voor eigen rekening en risico overeenkomsten te sluiten met de desbetreffende (nuts-)bedrijven en het jaarlijks onderhoud van de technische installaties en tuinonderhoud. Huurder zal tenminste 4 keer per jaar de tuin laten onderhouden.

- 5.2 Verhuurder is bevoegd na overleg met Huurder de in artikel 5.1 genoemde levering van zaken en diensten naar soort en omvang te wijzigen of te laten vervallen.

Zekerheden

- 6.1 Huurder zal voor de ingangsdatum:

~~[een bankgarantie doen stellen voor / een waarborgsom betalen ter grootte van*] een bedrag van € (zegge:.....).~~

Huurder en Verhuurder zijn ter nakoming van de alle verplichtingen onder deze overeenkomst waaronder onder meer die maar niet beperkt tot volledige betaling van de huurprijs en de beëindigingsvergoeding een concerngarantie overeengekomen, welke door het Ministerie van VWS zal worden afgegeven, welke als bijlage aan de overeenkomst gehecht zal worden.

De concerngarantie zal als ingangsdatum hebben huuringangsdatum en dient tot minimaal 6 maand(en) na afloop van de huurovereenkomst, met inbegrip van eventuele contractuele en/of rechterlijke verlengingen, geldig te blijven.

Voormelde concerngarantie dient tot zekerheid voor de nakoming van de verplichtingen van huurder tot het betalen van huurpenningen, het betalen van kosten, lasten en belastingen alsmede voor de uit deze overeenkomst verschuldigde rente en boeten.

Ten slotte dient de concerngarantie mede als zekerheid voor elke financiële schade die verhuurder lijdt bij een tussentijdse beëindiging van de huurovereenkomst wegens

*) doorhalen wat niet van toepassing is en eventueel aanvullen.

paraaf Verhuurder

10.2.e

paraaf Huurder

10.2.e

faillissement, surséance van betaling of indien een schuldsaneringsregeling van toepassing wordt verklaard op de huurder, voor zover op huurder en/of de boedel geen verhaal mogelijk is.

Na het einde van de huur, de ontruiming en de oplevering, zal verhuurder, zo spoedig mogelijk, het bedrag zijner vorderingen moeten vaststellen en indien gebleken is dat huurder geen verplichtingen jegens huurder heeft, de concerngarantie retourneren.

~~6.2 Over de waarborgsom wordt [wel / geen*] rente vergoed.~~

Beheerder

7.1 Totdat Verhuurder anders meedeelt, treedt als beheerder op:

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Facilitair bedrijf
Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
070-373.8.580

7.2 Tenzij schriftelijk anders overeengekomen, dient Huurder voor wat betreft de inhoud en alle verdere aangelegenheden betreffende deze huurovereenkomst met de beheerder contact op te nemen.

7.3 De huuropzegging moet tevens aan de Verhuurder worden gezonden.

Incentives

8 Partijen verklaren dat er tussen partijen geen andere incentives zijn overeengekomen dan in deze huurovereenkomst vermeld.

Asbest/Milieu

9.1 **Aan Verhuurder is niet bekend** dat in het gehuurde asbest is verwerkt. De onbekendheid van Verhuurder met de aanwezigheid van asbest in het gehuurde houdt uitdrukkelijk geen garantie in van Verhuurder dat er geen asbest aanwezig is.

9.2 **Aan Verhuurder is niet bekend** dat in, op of aan het gehuurde een verontreiniging aanwezig is die van dien aard is dat op grond van geldende wetgeving ten tijde van het tekenen van de huurovereenkomst het nemen van maatregelen noodzakelijk is. De onbekendheid van Verhuurder met aanwezigheid van een verontreiniging in, op of aan het gehuurde ten tijde van het tekenen van de huurovereenkomst houdt uitdrukkelijk geen garantie in van Verhuurder dat er geen verontreiniging aanwezig is.

Duurzaamheid/Green lease

~~10 Partijen onderkennen het belang van duurzaamheid en komen overeen elkaar te ondersteunen in het behalen van de gezamenlijk geformuleerde c.q. te formuleren doelstelling en op regelmatige basis de voortgang te bespreken.~~

*) doorhalen wat niet van toepassing is en eventueel aanvullen.

paraaf Verhuurder

10.2.e

paraaf Huurder

10.2.e

Bijzondere bepalingen

Opleveringsniveau/ Financiële incentive

11.1 De kantoorruimte wordt opgeleverd in huidige staat, een en ander genoegzaam aan partijen bekend. Er zal een proces-verbaal van oplevering voor het gehuurde worden opgesteld per datum huuringang.

De kantoorruimte is o.a. voorzien van monumentale entree met marmeren vloer, gedeeltelijk voorzien van ornamentenplafonds op begane grond en eerste verdieping, monumentaal trappenhuis, verwarming middels CV-installatie en radiatoren, te openen ramen, deels zonwering/markiezen, deels voorzien van systeemplafond op de begane grond en tweede verdieping, toiletgroepen op iedere verdieping en 1 MIVA op de begane grond, twee pantry's, slagboominstallatie, koetshuis voorzien van airconditioning, fietsenstalling.

Partijen zijn overeengekomen dat éénmalig door verhuurder en voor diens risico limitatief een aantal werkzaamheden worden uitgevoerd om het gehuurde in de door huurder gewenste staat op te leveren. Verhuurder stelt hiervoor een bedrag van maximaal € 25.000,=, zegge vijftienduizend euro te vermeerderen met BTW beschikbaar als bijdrage voor de afbouw- en inrichtingswerkzaamheden voor het aanpassen van de scheidingswanden en het aanhelen van de vloerbedekkingen/ plafonds op de begane grond.

Alle overige aanpassingen en inrichting zullen door en voor rekening huurder worden aangebracht.

De na verbouwing tot het gehuurde behorende aanpassingen welke zijn aangebracht door en voor rekening verhuurder worden geacht eenmalig in goede staat aan de huurder ter beschikking te zijn gesteld. Alle aanpassingen gemaakt op het casco t.b.v. huurder worden geacht eenmalig in de opgeleverde staat aan de huurder ter beschikking te zijn gesteld. Onderhoud, herstel en vernieuwing van deze voorzieningen komen geheel voor rekening van huurder, behoudens normale slijtage.

Verhuurder zal aanvangen met de werkzaamheden, zodra huurder de huurovereenkomst heeft getekend, de garantstelling heeft voldaan en de eerste huurbetaling heeft voldaan.

Huurlasting

11.2 Huurder geniet de eerste huurperiode een huurlasting ter grootte van € 100.000,- welke evenredig over de eerste huurperiode zal worden verrekend.

Aanpassingen in en aan het gehuurde

11.3 Met uitzondering van structurele bouwkundige en/of (elektra) technische aanpassingen is Huurder gerechtigd gedurende de looptijd van de huurovereenkomst zonder schriftelijke goedkeuring aanpassingen c.q. wijzigingen in het gehuurde aan te brengen, zoals het (ver)plaatsen van scheidingswanden, aanbrengen/vervangen van vloerbedekking c.q. (elektra) aanpassingen e.d. Eventueel onderhoud, aanpassingen, reparatie, vervanging en/of verwijdering van deze zaken komen voor rekening en risico van huurder.

Huurder heeft Verhuurder verzocht toestemming te verlenen voor het plaatsen een lift binnen danwel buiten het gehuurde. Verhuurder verleent haar toestemming voor het plaatsen van een lift, mits dit technisch te verwezenlijken is, er geen schade voor Verhuurder is en na expliciete schriftelijke toestemming van Monumentenzorg i.v.m. de status Rijksmonument. Verhuurder stelt als voorwaarde dat Royal Haskoning een bindende uitspraak zal doen over wat de meest geschikte plek voor een lift is. Weigering tot plaatsing kan nimmer aanleiding geven tot ontbinding *) doorhalen wat niet van toepassing is en eventueel aanvullen.

paraaf Verhuurder

10.2
e

paraaf Huurder

10.2.e

of nietig verklaring van de huurovereenkomst of tot enige andere actie tegen verhuurder. Huurder is er zelf voor aansprakelijk dat bij de uitvoering van de werkzaamheden voldaan wordt aan ter zake door de overheid gestelde of te stellen eisen.

Indien er binnen zestig maanden na huuringangsdatum door en voor rekening huurder/ Gemeente Den Haag geen lift geplaatst is binnen danwel buiten het gehuurde die toegang biedt tot aan de tweede etage, zal Huurder de genoten huurkorting aan Verhuurder volledig terugbetalen en vervalt per 30 juni 2022 de afgesproken korting over de eerste vijf jaar.

Onderverhuur

11.4 Huurder heeft het recht om het gehuurde, geheel of gedeeltelijk, onder te verhuren of in gebruik te geven aan gelieerde ondernemingen en andere dienstverlenende organisaties zonder toestemming van de verhuurder. Huurder heeft het recht om het gehuurde, geheel of gedeeltelijk, onder te verhuren aan derden na expliciet schriftelijke toestemming van verhuurder, welke zijn toestemming niet op onredelijke gronden zal weigeren of vertragen.

Bij onderverhuur zullen entrees en gemeenschappelijke ruimten die door meerdere huurders worden gebruikt een neutraal karakter behouden.

Reclame

11.5 Huurder heeft na overleg met en schriftelijke toestemming van verhuurder het recht om voor eigen rekening en risico een naamsaanduiding c.q. reclame op/aan het gebouw waarvan het gehuurde deel uitmaakt aan te laten brengen. Voor de aan te brengen reclameaanduiding zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

1. het ontwerp voor de naamsaanduiding c.q. reclame dient te passen bij de aard en uitstraling van het gebouw waarvan het gehuurde deel uitmaakt en zal vooraf ter goedkeuring aan verhuurder worden voorgelegd;
2. huurder is volledig aansprakelijk voor alle kosten en schades die door het aanbrengen/ in stand houden van de naamsaanduiding c.q. reclame ontstaan;
3. huurder draagt zelf zorg voor alle van rechtswege benodigde vergunningen voor de naamsaanduiding c.q. reclame;
4. de naamsaanduiding c.q. reclame moet uitgevoerd worden conform het gevelhandboek van de gemeente Den Haag.

Huurder zal de reclameaanduiding bij het einde van de huur voor eigen rekening en risico laten verwijderen alsmede eventuele schade die hierdoor ontstaat laten aanhalen.

De reclame-uiting moet in verhouding zijn met de gehuurde oppervlakte van het gebouw.

Weigering of intrekking kan nimmer aanleiding geven tot ontbinding of nietig verklaring van de huurovereenkomst of tot enige andere actie tegen verhuurder: huurder is er zelf voor aansprakelijk dat bij de uitvoering van de werkzaamheden voldaan wordt aan ter zake door de overheid gestelde of te stellen eisen. Alle aan de betreffende aan te brengen reclame en/of aanduidingen verbonden kosten en risico's, waaronder het risico van onderverzekering, zijn voor rekening van de huurder. Indien als gevolg van de aangebrachte reclame en/of aanduidingen de premie van de brandverzekering van het gehuurde en/of belendingen wordt verhoogd, komt deze verhoging voor rekening van huurder. Alle schade c.q. gevolgschade, onderhoud, vernieuwing, reparaties en aansprakelijkstellingen van derden met betrekking tot de aangebrachte reclame

*) doorhalen wat niet van toepassing is en eventueel aanvullen.

paraaf Verhuurder

10.2.
e

paraaf Huurder

10.2.e

en/of voorzieningen komt c.q. komen voor rekening en risico van huurder. De door huurder aangebrachte reclame en/of aanduidingen in, aan en/of op het gehuurde zal huurder bij het einde van de huurovereenkomst voor eigen rekening en risico (laten) verwijderen.

Wederoplevering

11.6 Huurder zal bij wederoplevering aan het einde van de huurovereenkomst het gehuurde opleveren in gelijke staat van oplevering. De staat van oplevering zal bij ingebruikname worden vastgelegd in een door partijen ondertekend proces verbaal van oplevering (uitgaande dat de wanden op de begane grond die bij aanvang verwijderd worden en de lift door verhuurder geaccepteerd zijn). Eventuele schade en/of onvolkomenheden aan bijvoorbeeld systeemplafond platen, wanden, entree, deuren en andere zaken welke tot het afgesproken opleveringsniveau behoren zullen derhalve, indien geconstateerd bij oplevering, worden hersteld. Al het overige zal door en voor rekening huurder verwijderd worden.

Toegang tot het gehuurde

11.7 Huurder heeft 7 dagen per week, 24 uur per dag toegang tot het gehuurde.

Bestemming

11.8 Huurder is zelf verantwoordelijk en dient derhalve zelf zorg te dragen voor de van overheidswege benodigde vergunningen.

Ontbindende voorwaarde verhuurder

11.9 Verhuurder en huurder verklaren dat deze huurovereenkomst, zonder dat opzegging is vereist, van rechtswege zal zijn ontbonden, in geval van voorwaarde dat er op 31 juli 2017 16.00 uur geen door beide partijen getekende beëindigingsovereenkomst van de vigerende huurovereenkomst tussen Vereniging van Nederlandse Gemeenten en The Hague Institute for Global Justice ondertekend is. Indien deze voorwaarde in vervulling gaat, zal Stichting Indisch Herinnerings Centrum het gehuurde niet kunnen betrekken. In dat geval zal huurder reeds nu voor alsdan uitdrukkelijk afstand doen van al zijn rechten, waaronder het recht op schadevergoeding, welke hij ter zake jegens de verhuurder geldend zou kunnen maken.

Ontbindende voorwaarde huurder

11.10 Huurder kan de huurovereenkomst per direct ontbinden, indien er niet op uiterlijk op 15 juli 2017 definitieve goedkeuring is verkregen vanuit het Ministerie van VWS voor het aangaan van de financiële verplichtingen verbonden aan deze overeenkomst. Deze ontbinding dient uiterlijk op 15 juli 2017 door verhuurder te worden ontvangen en dient door huurder goed gedocumenteerd (met kopie van de aanvraag en afwijzing VWS) te geschieden per aangetekende brief t.n.v. Verhuurder met bericht van handtekening retour.

*) doorhalen wat niet van toepassing is en eventueel aanvullen.

paraaf Verhuurder

10.2.e

paraaf Huurder

10.2.e

Aldus opgemaakt en ondertekend in drievoud

plaats Den Haag datum 24/07/17
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

plaats Den Haag datum 14/7/17
Stichting Indisch Herinneringscentrum

10.2.e
(handtekening Verhuurder)
10.2.e

10.2.e
(handtekening Huurder)

plaats Den Haag datum 14/7/17
Stichting Indisch Herinneringscentrum
10.2.e
(handtekening Huurder)

Bijlagen: *)

- [] plattegrond/tekening van het gehuurde.
- [] proces-verbaal van oplevering (toe te voegen ten tijde van oplevering).
- [] meting volgens NEN 2580
- [] algemene bepalingen.
- [] uittreksel handelsregister Kamer van Koophandel Verhuurder.
- [] uittreksel handelsregister Kamer van Koophandel Huurder.
- [] statuten Stichting Indisch Herinneringscentrum
- [] kopie paspoort **[rechtsgeldig vertegenwoordiger Verhuurder*]**.
- [] kopie paspoorten **[rechtsgeldig vertegenwoordigers Huurder*]**.
- [] brief ondersteuning huurbetaling VWS

Afzonderlijke handtekening[en*] van Huurder[s*] voor de ontvangst van een eigen exemplaar van de 'ALGEMENE BEPALINGEN HUUROVEREENKOMST KANTOORRUIMTE en andere bedrijfsruimte in de zin van artikel 7:230a BW' als genoemd in artikel 2.1.

Handtekening[en*] Huurder[s*]
10.2.e
10.2.e

*) doorhalen wat niet van toepassing is en eventueel aanvullen.

paraaf Verhuurder
10.2.e

paraaf Huurder
10.2.e

File no. 2 VB\Architectuur\Architectuur\2010\10.2.e\10.2.e-1.dwg

VBC Maatschap 12
2314 JB Den Haag
Tel. 070-3740393
Fax. 070-3613462

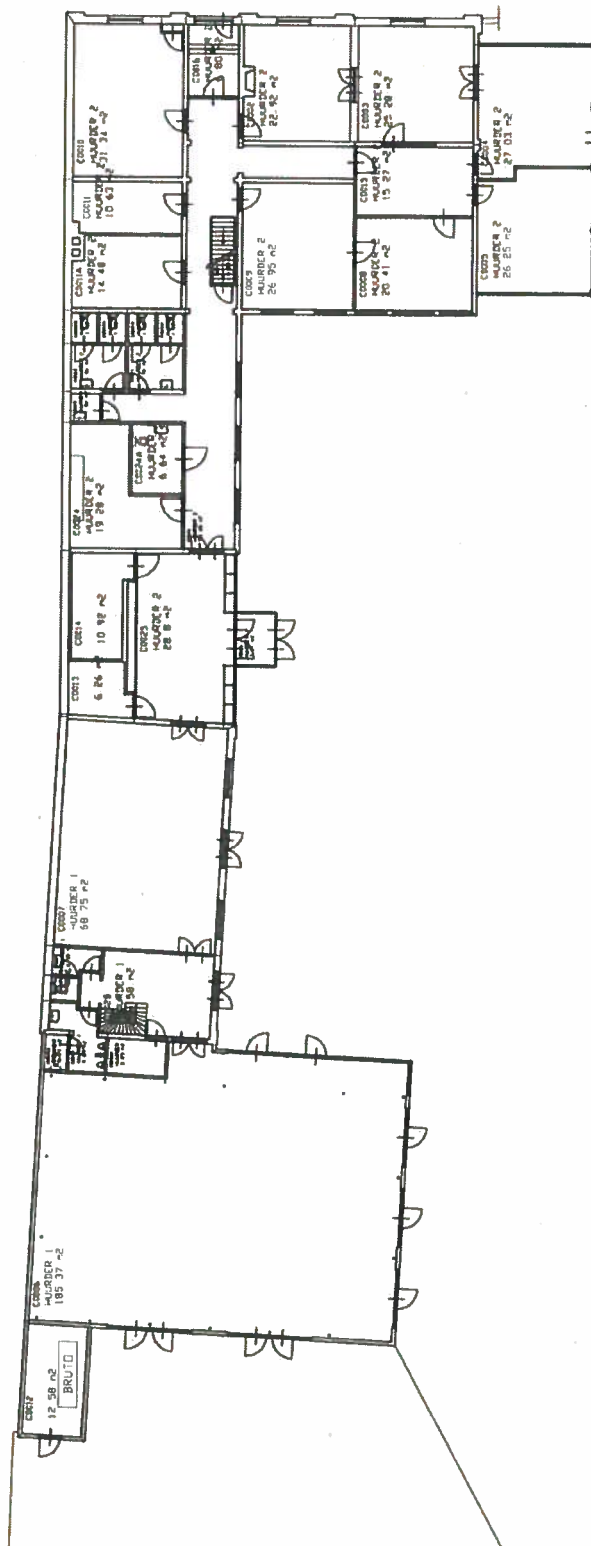

Maatschap van
Architecten en
Ingenieurs

Opdrachtgever	College C
Opdracht	MA30
Adres	Schiedamsedijk 10
Postcode	2314 JR
Plaats	Den Haag
Bestand	10.2.e-1
Tekeningenaam	School
Schaal	1 : 200
Datum	06 December 2010
Revisie	79/11

Kelder Sophialaan 10

VNC Newsletter - 12
25.4.25 Den Haag
Tel 070-3728293
Fax 070-3635582

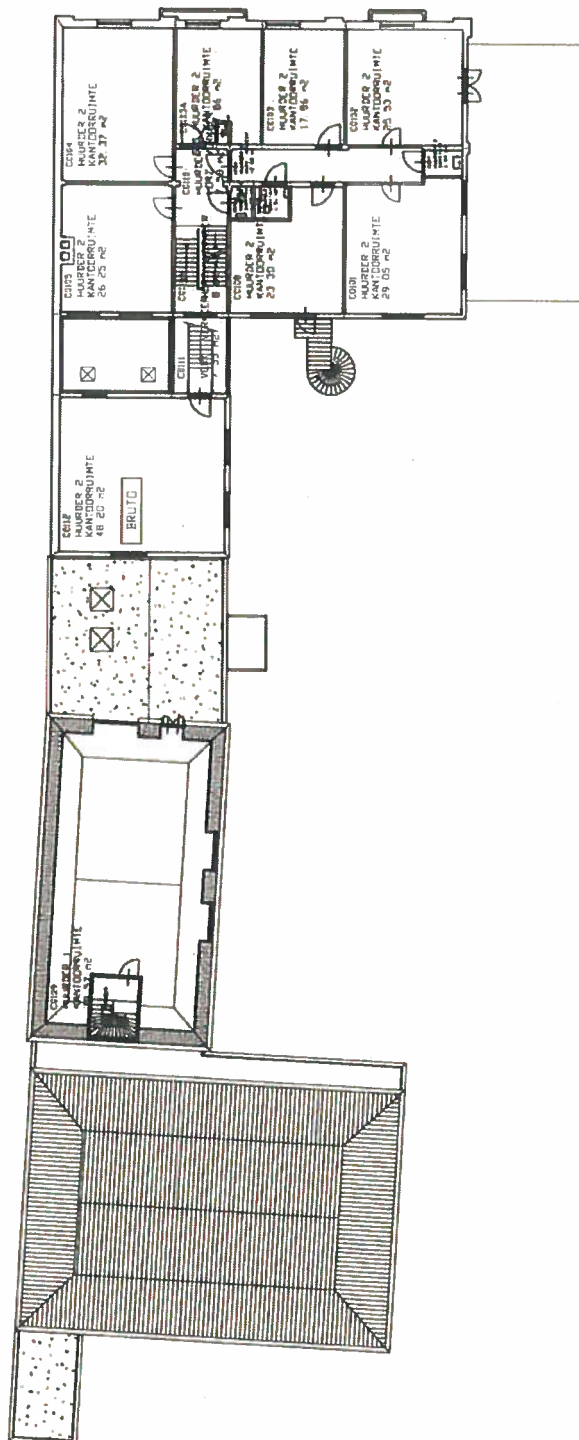
Vereniging van
Nederlands Gemeenten

Op zaterdag 20 oktober 2010
Doorgedraaid door
Adriaan van der
Kamp
Plaats: Den Haag
Bewoogde: 1.200
Kosten: € 200
Datum: 20 oktober 2010
Teller: 18/11

**Begane grond
Sophialaan 10**

INSTALLATION

VNC NEDERLAND 12
2514 JS Den Haag
Tel. 070-3723392
Fax 070-332562

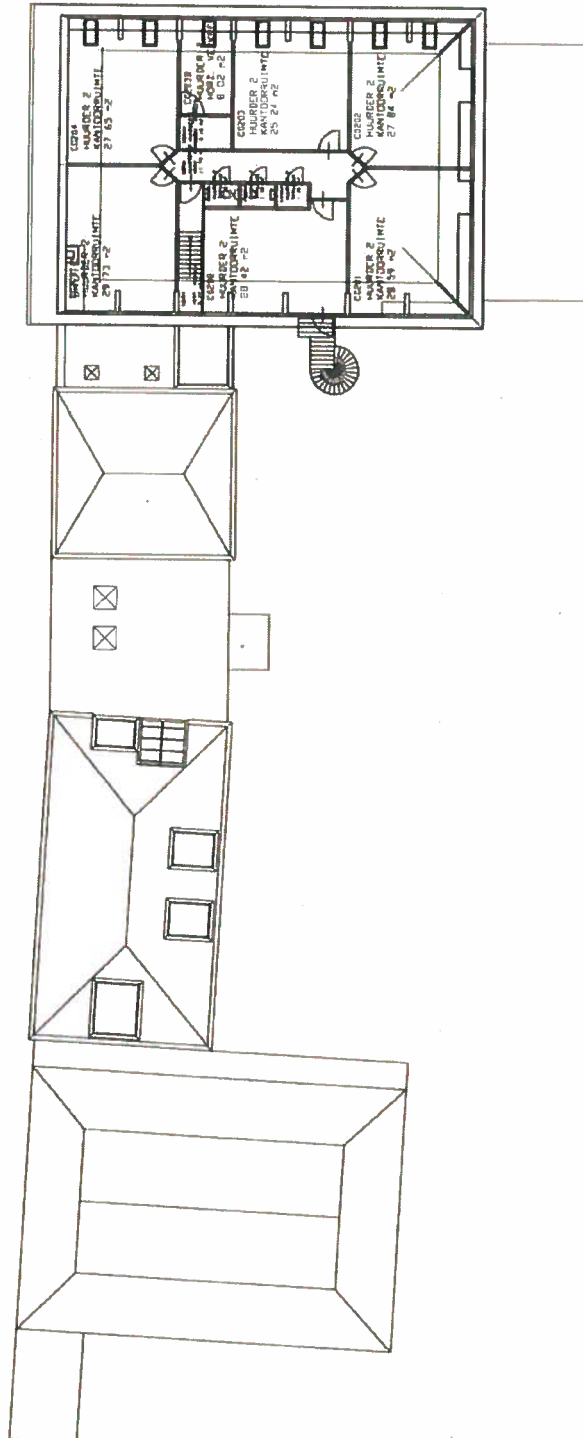

Verspreiden van
Nieuwsoord Gemeenten

Distributie
Opdracht
Aans
Postcode
Plaats
Bouwjaar
Totaaloppervlakte
Schied
Binnenruimte
Referentie
TE/AV

1e Etage Sophialaan 10

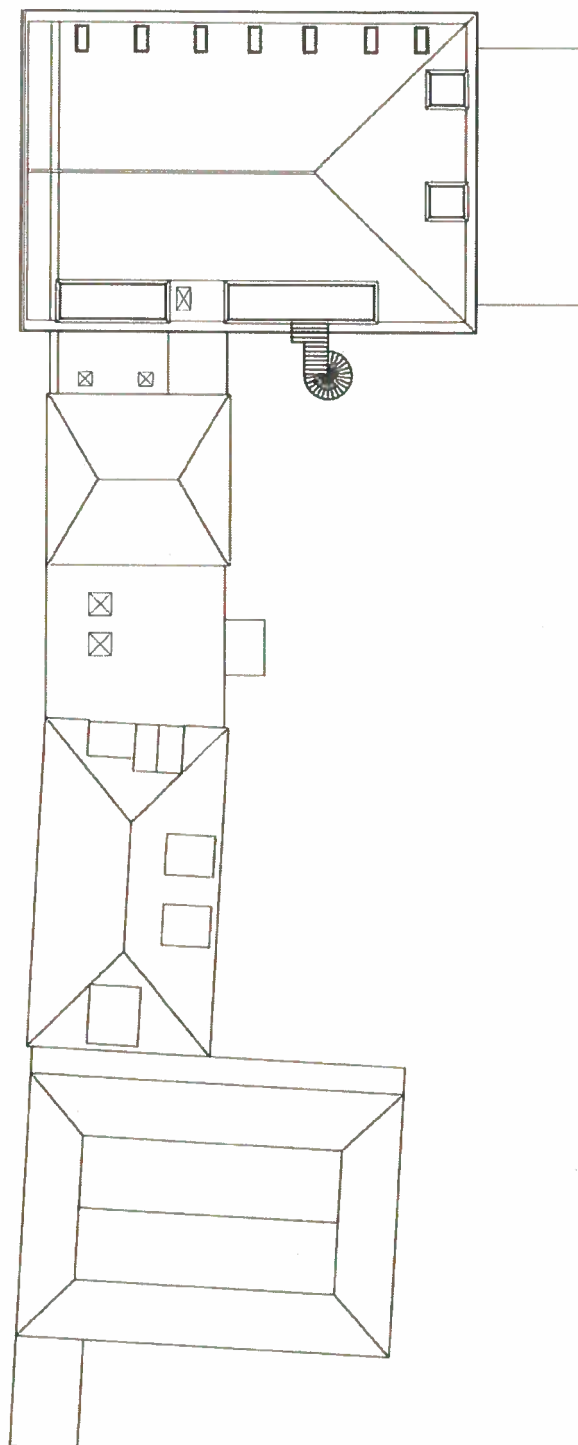
WAG September 17
2514 JS DEW H095
1W 070-3758393
1W 070-3635482

Vereniging van
Nederlandse Gemeenter

Objets:room	Schouw C
Objetscode	5020
Adres	Schouwen 10
Postcode	2514 JR
Plaats	Dan Hoog
Bouwjaar	32
Tekeningnummer	REC02
Schaal	1 : 200
Omsch.	08 December 2010
Referentie	FE/HV

2o Etape

VNC Newsletter 12
2514 JS Gen Hwy
Tel 070-3718593
Fax 070-3625602

Vereniging van
Nederlandsche Gemeenten

Opdrachten	Geboorte
Opdrachten	6030
Opdrachten	Sekelton 10
Opdrachten	2514 JR
Opdrachten	Den Haag
Opdrachten	03
Opdrachten	AB003
Opdrachten	1 : 200
Opdrachten	DE December 2010
Opdrachten	FB 14-V

daten
Sophieschein 10

Sophiahof		Oppervlaktegegevens per dienst			Datum: 15-12-2014
Afdeling		Oppervlak	% Toeslag	Toeslagen	Totaal
The Hague Institute for Global Justice	GLOBAL JUSTICE	1.205,7	100,0	0,0	1.205,7
		1.205,7		0,0	1.205,7

Sophiahof				Oppervlaktegegevens NEN 2580				Datum 15-12-2014					
				Bruto oppervlakte		1.513,2 m2							
				Tarra oppervlakte		202,4 m2							
				Netto oppervlakte		1.310,8 m2							
				Verhuurbaar oppervlakte		1.205,7 m2							
bouw laag	buiten ruimte	vides en schalingaten	BRUTO			NIET VERHUURBAAR OPPERVLAK			Totaal Verhuurbaar Oppervlak	VERHUURBARE OPPERVLAKTEN			
			Bruto Oppervlak	Tarra Oppervlak	Netto Oppervlak	Stallings Ruimte	Installatie Ruimte	Verticaal Transport		kantoor ruimte	sanitair / keuken	berg ruimte	horizontaal transport
00			812,4	83,8	728,6		85,7	0,8	434,3	56,3	25,1	126,3	
01			419,9	74,4	345,5			12,8	299,4	5,1		28,3	
02			235,0	34,5	200,5			5,8	167,5	4,4		22,9	
-1			45,9	9,7	36,2						36,2		
Totaal			1.513,2	202,4	1.310,8		85,7	19,4	901,2	65,7	61,3	177,6	

ALGEMENE BEPALINGEN HUUROVEREENKOMST KANTOORRUIMTE en andere bedrijfsruimte in de zin van artikel 7: 230a BW

Volgens het model door de Raad voor Onroerende Zaken (ROZ) op 30-1-2015 vastgesteld en op 17-2-2015 gedeponneerd bij de griffie van de rechtbank te Den Haag en aldaar ingeschreven onder nummer 15/21 en gepubliceerd op de website www.roz.nl. Iedere aansprakelijkheid voor nadelige gevolgen van het gebruik van de tekst van het model wordt door ROZ uitgesloten.

Omvang gehuurde

1 Onder het gehuurde zijn mede begrepen de in het gehuurde aanwezige installaties en voorzieningen, voor zover die in het bij deze huurovereenkomst als bijlage toe te voegen door partijen gearafaerde proces-verbaal van oplevering niet zijn uitgezonderd.

Geschiktheid van het gehuurde

2.1 Voor de vraag of huurgenotsbeperkende feiten en omstandigheden kwalificeren als een gebrek in de zin van artikel 7: 204 Burgerlijk Wetboek, is van belang wat Huurder bij aanvang van de huurovereenkomst redelijkerwijs mocht verwachten ten aanzien van het gehuurde.

2.2 Voor zover Verhuurder voor het aangaan van de huurovereenkomst kennis heeft van feiten of omstandigheden die in de weg staan aan het gebruik van het gehuurde door Huurder conform de overeengekomen bestemming, zal Verhuurder zulks aan Huurder meedelen.

2.3 Huurder is gehouden het gehuurde voor het aangaan van de huurovereenkomst grondig te (doen) inspecteren om na te gaan of het gehuurde geschikt is, of door of vanwege Huurder geschikt kan worden gemaakt, voor de overeengekomen bestemming die Huurder daaraan moet geven.

Staat van het gehuurde bij aanvang huurovereenkomst

3.1 Het gehuurde wordt bij aanvang van de huur door Verhuurder opgeleverd en door Huurder aanvaard in een goed onderhouden staat, tenzij partijen schriftelijk anders zijn overeengekomen. Indien bij aanvang van de huurovereenkomst geen proces-verbaal van oplevering wordt opgesteld, geldt in afwijking van artikel 7:224 lid 2 BW dat Huurder het gehuurde in goede staat, zonder gebreken en vrij van schade, heeft ontvangen.

3.2 De algemene, de bouwkundige en de technische staat van het gehuurde waarin Huurder het gehuurde bij aanvang van de huurovereenkomst aanvaardt, wordt door Huurder en Verhuurder vastgelegd in een als bijlage aan de huurovereenkomst toe te voegen en door of namens partijen te ondertekenen proces-verbaal van oplevering. Dit proces-verbaal van oplevering maakt deel uit van de huurovereenkomst.

(Overheids)voorschriften en vergunningen

4.1 Zowel op als na ingangsdatum als bedoeld in artikel 3.1 van de huurovereenkomst is Verhuurder verantwoordelijk voor het verkrijgen en behouden van de vereiste vergunningen, ontheffingen en toestemmingen die benodigd zijn voor het gebruik van het gehuurde zoals genoemd in artikel 1.1 van de huurovereenkomst, onverminderd het bepaalde in artikel 4.4 en 4.5.

4.2 De aan het verkrijgen van de in artikel 4.1 bedoelde vergunning, ontheffing of toestemming verbonden kosten, alsmede de kosten van aanpassingen van het gehuurde om aan de voorwaarden van de vergunning, ontheffing of toestemming te voldoen, zijn voor rekening van Verhuurder, echter onverminderd het gestelde in artikelen 11.2 en 11.5 over de onderhouds-, herstel- en vernieuwingsverplichtingen van Huurder ten aanzien van reeds van het gehuurde deeluitmakende voorzieningen.

4.3 Zowel bij als na het aangaan van de huurovereenkomst is Huurder verantwoordelijk voor het verkrijgen en het behouden van alle overige vereiste, niet onder artikel 4.1 vallende vergunningen, ontheffingen en toestemmingen die benodigd zijn voor het gebruik van het gehuurde in overeenstemming met de in artikel 1.2 van de huurovereenkomst overeengekomen bestemming die Huurder daaraan moet geven. Hieronder vallen tevens alle meldingen die van overheidswege verplicht zijn/worden gesteld ter zake van het gebruik van het gehuurde in overeenstemming met de hiervoor bedoelde overeengekomen bestemming. Met de hiervoor bedoelde meldingen van overheidswege worden onder meer verstaan meldingen die op grond van het meest recente Bouwbesluit en het meest recente Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) verplicht zijn.

4.4 Weigering of intrekking van een vergunning, ontheffing of toestemming als bedoeld in artikel 4.3 levert geen gebrek op, tenzij voornoemde weigering of intrekking het gevolg is van een doen of nalaten van Verhuurder.

4.5 De aan het verkrijgen van de in artikel 4.3 bedoelde vergunning, ontheffing of toestemming verbonden kosten, alsmede de kosten van aanpassingen van het gehuurde om aan de voorwaarden van de vergunning, ontheffing of toestemming te voldoen, zijn voor rekening van Huurder echter onverminderd het gestelde in artikelen 11.2 en 11.4 over de onderhouds-, herstel- en vernieuwingsverplichtingen van Verhuurder ten aanzien van reeds van het gehuurde deel uitmakende voorzieningen.

Gebruik

5.1 Huurder zal het gehuurde - gedurende de gehele duur van de huurovereenkomst - daadwerkelijk, geheel, behoorlijk en zelf gebruiken uitsluitend overeenkomstig de in de huurovereenkomst aangegeven bestemming. Huurder zal hierbij bestaande beperkte rechten, kwalitatieve verplichtingen en de van overheidswegen en vanwege de nutsbedrijven gestelde of nog te stellen eisen (waaronder eisen ten aanzien van het bedrijf van Huurder, ten aanzien van het gebruik van het gehuurde, alsmede ten aanzien van alles wat in of aan het gehuurde aanwezig is) in acht nemen. Huurder zal het gehuurde voorzien en voorzien houden van voldoende inrichting en inventaris. Onder nutsbedrijven wordt in deze huurovereenkomst tevens verstaan soortgelijke bedrijven die zich bezig houden met de levering, het transport en de meting van het verbruik van energie, water e.d.

5.2 Huurder zal zich gedragen naar de bepalingen van de wet en de plaatselijke verordeningen alsmede naar de gebruiken omtrent huur en verhuur, de voorschriften van de overheid, van de nutsbedrijven en de verzekeraars. Huurder mag ten aanzien van werkzaamheden, die betrekking hebben op beveiliging, brandpreventie en liftechniek, slechts bedrijven inschakelen waarmee Verhuurder tevoren heeft ingestemd en die zijn erkend door het Nationaal Centrum voor Preventie (NCP) respectievelijk door de Stichting Nederlands Instituut voor Liftechniek. Verhuurder zal de instemming niet op onredelijke gronden weigeren. Als in het kader van door of vanwege Verhuurder te verzorgen leveringen en diensten is overeengekomen dat de hierboven weergegeven werkzaamheden in opdracht van Verhuurder geschieden, mag Huurder die werkzaamheden niet zelf (laten) uitvoeren. Huurder zal zich te allen tijde houden aan de gebruiksvoorschriften die door deze bedrijven worden afgegeven. Eveneens zal Huurder de mondelinge en schriftelijke aanwijzingen in acht nemen door of namens Verhuurder gegeven in het belang van een behoorlijk gebruik van het gehuurde en van de binnen- en buitenruimten, installaties en voorzieningen van het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt. Hiertoe behoren ook de redelijke aanwijzingen met betrekking tot onderhoud, aanzien, geluidsniveau, orde, brandveiligheid, parkeergedrag en het goed functioneren van de installaties respectievelijk het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt.

5.3 Huurder mag bij het gebruik van het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt geen hinder of overlast veroorzaken. Huurder zal er voor zorgdragen dat vanwege hem aanwezige derden dit evenmin doen.

5.4 Huurder heeft het recht en de plicht tot het gebruik van de gemeenschappelijke voorzieningen en diensten welke in het belang van het goed functioneren van het gebouw of complex van gebouwen, waartoe het gehuurde behoort, ter beschikking zijn of zullen zijn.

5.5 Verhuurder heeft het recht om met betrekking tot het plaatsen van (licht-)reclame en of aanduidingen of door Huurder gewenste veranderingen of toevoegingen of overige van buitenaf zichtbare wijzigingen voorschriften te stellen, en zal toestemming daarvoor niet op onredelijke gronden te onthouden. Verhuurder mag voorschriften geven onder meer ten aanzien van de uitvoering, plaats, afmeting en materiaalkeuze. Huurder is gehouden tot de naleving van die voorschriften en van die van daartoe bevoegde instanties met betrekking tot door Huurder aangebrachte veranderingen of toevoegingen.

5.6 Voor het plaatsen van antenne-installaties of andere doeleinden heeft Verhuurder het recht om voor zichzelf, voor Huurder(s) of derden te beschikken over de daken, buitengevels, de niet voor publiek of Huurder toegankelijke ruimten, de onroerende aanhorigheden binnen het gebouw of complex van gebouwen, alsook over de tuinen en erven van dat gebouw of complex van gebouwen. Als Verhuurder van dit recht gebruik wenst te maken zal Verhuurder Huurder hierover tevoren informeren en zal Verhuurder bij de uitoefening van dit recht rekening houden met de belangen van Huurder.

5.7 Verhuurder kan Huurder de toegang tot het gehuurde weigeren indien Huurder op het moment dat deze het gehuurde voor het eerst in gebruik wenst te nemen, (nog) niet aan zijn verplichtingen uit de huurovereenkomst heeft voldaan. Dit heeft geen gevolgen voor de ingangsdatum als bedoeld in artikel 3.1 van de huurovereenkomst en de uit de huurovereenkomst voortvloeiende verplichtingen van Huurder.

Onderhuur

6.1 Behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van Verhuurder is het Huurder niet toegestaan het gehuurde geheel of gedeeltelijk aan derden in huur, onderhuur of gebruik af te staan, ofwel de huurrechten geheel of gedeeltelijk aan derden over te dragen of in te brengen in een personenvennootschap of rechtspersoon.

6.2 Ingeval Huurder handelt in strijd met artikel 6.1, verbeurt Huurder aan Verhuurder per dag dat de overtreding voortduurt een direct opeisbare boete, gelijk aan tweemaal de op dat moment voor Huurder geldende huurprijs per dag, onverminderd het recht van Verhuurder om nakoming dan wel ontbinding van de huurovereenkomst, alsmede schadevergoeding te vorderen.

6.3 Het is Huurder toegestaan onder te verhuren of ruimte in gebruik te geven aan een groepsmaatschappij in de zin van artikel 2:24b Burgerlijk Wetboek mits dat past binnen het gebruik zoals bedoeld in artikel 1.2 van de huurovereenkomst en deze onderhuurder/gebruiker de ruimte niet zal onderverhuren en/of in gebruik zal geven aan een derde. Huurder mag in de onderverhuurovereenkomst niet ten nadele van de hoofdhuurovereenkomst afwijken. Het voorgaande laat onverlet de verplichtingen van Huurder uit de huurovereenkomst. Huurder blijft het enige aanspreekpunt voor Verhuurder.

Milieu en energielabel

7.1 Huurder en Verhuurder zullen richtlijnen, voorschriften of aanwijzingen van de overheid of andere bevoegde instanties ten aanzien van het (gescheiden) aanbieden van afvalstoffen nauwgezet naleven. Bij de niet of niet volledige nakoming van deze verplichting is de nalatige partij aansprakelijk voor de daaruit voortvloeiende financiële, strafrechtelijke en mogelijke andere consequenties.

7.2 Het is Huurder niet toegestaan:

a. in, op, aan of in de directe omgeving van het gehuurde milieugevaarlijke zaken te hebben, waaronder stankverspreidende, brandgevaarlijke of ontplofbare zaken;

b. het gehuurde zodanig te gebruiken dat door dit gebruik bodem- of andere milieuverontreiniging optreedt.

7.3 Verhuurder vrijwaart Huurder niet tegen overheidsbevelen tot het uitvoeren van een milieuonderzoek ter zake van het gehuurde dan wel het treffen van maatregelen in geval onder, in, aan of rondom het gehuurde verontreiniging wordt aangetroffen.

7.4 Voor zover Verhuurder gehouden is een energielabel in het gehuurde te afficheren, zal huurder zonder daar verdere voorwaarden aan te stellen, verhuurder daartoe in de gelegenheid stellen.

7.5 Het is Huurder en Verhuurder niet toegestaan zonder schriftelijke toestemming van Verhuurder en Huurder veranderingen/toevoegingen aan te brengen in of aan het gehuurde waardoor de energie-index van het gehuurde die is vermeld in het energielabel, als bedoeld in artikel 1.5 van de huurovereenkomst, aantoonbaar verslechtert.

Gedragregels, voorschriften en verbodsbepalingen

8.1 Huurder zal bij het gebruik van het gehuurde geen hinder of overlast veroorzaken, noch schade veroorzaken in, op, aan of onder het gehuurde of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uit maakt. Onder schade aan het gehuurde wordt onder andere verstaan het gebruiken van transportmiddelen waardoor vloeren en wanden (kunnen) worden beschadigd. Huurder zal er voor zorgdragen dat vanwege hem aanwezige derden dit evenmin doen. Dit geldt eveneens ten aanzien van het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt.

8.2 Het is Huurder niet toegestaan:

a. vloeren van het gehuurde en van het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt hoger te belasten dan in de huurovereenkomst is aangegeven dan wel bouwkundig is toegestaan;

b. wijzigingen of voorzieningen aan te brengen in, op of aan het gehuurde die in strijd zijn met voorschriften van de overheid en van de nutsbedrijven dan wel met de voorwaarden waaronder de eigenaar van het gehuurde de eigendom van het gehuurde heeft verworven of met andere beperkte rechten, of die voor andere Huurders of omwonenden tot overlast leiden dan wel deze hinderen in hun gebruik.

8.3 Het is Huurder zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Verhuurder niet toegestaan de dienst- en installatieruimten, de platten, daken, goten en de niet voor algemeen gebruik bestemde plaatsen van het gehuurde of van het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt, te betreden of te laten betreden of vervoermiddelen te stallen op andere dan de daartoe bestemde plaatsen.

8.4 Met betrekking tot de tijden waarbinnen en de wijze waarop laden en lossen plaatsvindt, zal Huurder zich gedragen naar de voorschriften van de overheid en andere bevoegde instanties, alsook naar de redelijke aanwijzingen van Verhuurder.

8.5 Huurder zal vluchtwegen en nooddeuren in het gehuurde en het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt te allen tijde vrij houden en de bereikbaarheid van brandblusvoorzieningen garanderen.

Ook Verhuurder zal zich onthouden van het blokkeren van bedoelde vluchtwegen en nooddeuren.

8.6 Indien tot het gehuurde een lift, rolbaan, roltrap, automatisch deurmechanisme of een soortgelijke voorziening behoort dan wel het gehuurde door middel of met behulp van een of meer van genoemde of soortgelijke voorzieningen bereikbaar is, zal men uitsluitend op eigen risico van deze voorzieningen gebruik kunnen maken. Huurder is aansprakelijk voor het goed en vakkundig gebruik van de eventueel tot het gehuurde behorende technische installaties.

Schade

9.1 Huurder zal Verhuurder onverwijld in kennis stellen van een gebrek en van de (dreigende) schade die uit dat gebrek of uit een andere oorzaak of omstandigheid voortvloeit. Huurder geeft Verhuurder daarbij een-gelet op de aard van het gebrek- redelijke termijn, om een aanvang te maken met het verhelpen van een voor rekening van Verhuurder komend gebrek. Huurder zal Verhuurder deze kennisgeving waaronder mede begrepen de redelijke termijn zo spoedig mogelijk schriftelijk bevestigen.

9.2 Huurder neemt tijdig passende maatregelen ter voorkoming en beperking van schade aan het gehuurde en aan het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt.

Indien de (dreigende) schade niet aan Huurder is toe te rekenen en de kosten voor passende maatregelen aantoonbaar en redelijk zijn zal Verhuurder deze kosten op eerste verzoek van Huurder aan Huurder vergoeden.

Aansprakelijkheid

10.1 Huurder is jegens Verhuurder aansprakelijk voor alle schade aan het gehuurde, tenzij Huurder bewijst dat de schade hem en de personen waarvoor Huurder verantwoordelijk is, niet is toe te rekenen.

10.2 Huurder vrijwaart Verhuurder tegen boetes die Verhuurder worden opgelegd door gedragingen of nalatigheden van Huurder.

10.3 Verhuurder is niet aansprakelijk voor schade ten gevolge van een gebrek en Huurder kan in geval van een gebrek geen aanspraak maken op huurprijsvermindering en verrekening, behoudens de bevoegdheid tot verrekening als bedoeld in artikel 7: 206 lid 3 Burgerlijk Wetboek.

10.4 Het gestelde in artikel 10.3 is in de navolgende omstandigheden niet van toepassing:

- ingeval van schade indien een gebrek een gevolg is van een toerekenbare ernstige tekortkoming van Verhuurder;
- indien Verhuurder een gebrek bij het aangaan van de huurovereenkomst kende en met Huurder daaromtrent geen nadere afspraken heeft gemaakt;
- indien het gehuurde op de ingangsdatum als bedoeld in artikel 3.1 van de huurovereenkomst niet geschikt blijkt te zijn voor het gebruik als bedoeld in artikel 1.1 van de huurovereenkomst door aan Verhuurder toe te rekenen omstandigheden;
- indien Verhuurder een gebrek bij het aangaan van de huurovereenkomst behoorde te kennen en Huurder daarvan middels zijn onderzoeksplicht in artikel 2.3 niet op de hoogte had kunnen of behoren te zijn dan wel dienaangaande geen onderzoek hoefde te doen;
- indien Verhuurder de door Huurder schriftelijk gestelde redelijke termijn als bedoeld in artikel 9.1 om een aanvang te maken met het verhelpen van een voor rekening van Verhuurder komend gebrek, niet in acht heeft genomen.

Kosten onderhoud, herstel en vernieuwingen, inspecties en keuringen

11.1 De in de huurovereenkomst en algemene bepalingen gebruikte termen onderhoud, herstel en vernieuwing worden als volgt gedefinieerd:

- onderhoud: het ervoor zorgdragen dat een zaak in een goede toestand blijft, althans in de staat blijft zoals die bij ingangsdatum van de huurovereenkomst bestond, behoudens normale gebruiksslijtage;
- herstel: het terugbrengen dan wel vervangen van een zaak in een staat die het mogelijk maakt dat deze zaak weer kan worden gebruikt zoals bij ingangsdatum van de huurovereenkomst;
- vernieuwing: het vervangen van een zaak als gevolg van het bereiken van het einde van de technische levensduur van die zaak.

11.2 Voor rekening van Verhuurder zijn de kosten van de hierna in artikel 11.4 weergegeven onderhouds-, herstel-, en vernieuwingswerkzaamheden aan het gehuurde. Voor rekening van Huurder zijn de kosten van de overige onderhouds-, herstel-, en vernieuwingswerkzaamheden, waaronder begrepen de kosten van inspecties en keuringen, aan het gehuurde.

Indien het gehuurde deel uitmaakt van een gebouw of complex van gebouwen, geldt het bovenstaande eveneens voor de kosten van de bedoelde werkzaamheden ten behoeve van het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt, zoals werkzaamheden aan gemeenschappelijke installaties, ruimten en andere gemeenschappelijke voorzieningen een en ander pro rata parte.

11.3 Tenzij partijen anders zijn overeengekomen, worden de in artikelen 11.2, 11.4 en 11.5 bedoelde werkzaamheden verricht door, dan wel in opdracht van de partij voor wiens rekening die werkzaamheden zijn. Partijen dienen tijdig tot het verrichten van bedoelde werkzaamheden over te gaan.

11.4 Voor rekening van Verhuurder zijn de kosten van:

- a. onderhoud, herstel en vernieuwing van constructieve onderdelen van het gehuurde, zoals funderingen, kolommen, balken, bouwvloeren, daken, platten, bouwmuren, buitengevels;
- b. onderhoud, herstel en vernieuwing van tot het gehuurde behorende trappen, trap treden, rioleringen, goten, buitenkozijnen, tenzij Huurder zijn verplichtingen op grond van artikel 11.5 sub k niet is nagekomen;

- c. vervanging van onderdelen en vernieuwing van tot het gehuurde behorende installaties;
- d. buitenschilderwerk.

De onder a t/m d genoemde werkzaamheden zijn voor rekening van Verhuurder, tenzij het werkzaamheden betreft die moeten worden beschouwd als kleine herstellingen waaronder begrepen gering en dagelijks onderhoud in de zin van de wet dan wel werkzaamheden aan zaken die niet door of vanwege Verhuurder in, op of aan het gehuurde zijn aangebracht.

11.5 Ter verduidelijking dan wel in afwijking of in aanvulling op artikel 11.2 zijn voor rekening van Huurder:

- a. het uitwendig onderhoud indien en voor zover het werkzaamheden betreft die moeten worden beschouwd als kleine herstellingen waaronder begrepen gering en dagelijks onderhoud in de zin van de wet, alsmede inwendig onderhoud niet zijnde onderhoud als bedoeld in artikel 11.4 een en ander onverminderd het hier verder bepaalde;
- b. onderhoud, herstel en vernieuwing van schakelaars, lampen, verlichting (inclusief armaturen), accu's, binnenschilderwerk, stopcontacten, hang- en sluitwerk, beglazing en glasdeuren, spiegel-, venster- en andere ruiten;
- c. onderhoud en herstel van rolluiken, jaloezieën, markiezen en andere zonwering;
- d. onderhoud en herstel van het systeemplafond inclusief armaturen, belinstallaties, gootstenen, pantryinrichting, sanitair;
- e. onderhoud en herstel van leidingen en kranen van gas, water en elektriciteit, brand-, braak- en diefstalpreventieve voorzieningen met al wat daartoe behoort;
- f. onderhoud en herstel van erfafscheidingen, tuin en erf waaronder de bestrating;
- g. het periodiek en correctief onderhoud, alsmede de periodieke keuringen en het afstandsbeheer van de tot het gehuurde behorende technische installaties, waaronder mede begrepen vernieuwing van kleine onderdelen. Deze werkzaamheden mogen slechts worden verricht door bedrijven die door Verhuurder zijn goedgekeurd;
- h. al dan niet van overheidswege voorgeschreven en andere redelijkerwijs noodzakelijk geachte (zowel periodieke als incidentele) keuringen en inspecties op het gebied van deugdelijkheid en veiligheid of ter controle van de goede werking van tot het gehuurde of zijn onroerende aanhorigheden behorende (al dan niet technische) installaties; bedoelde keuringen en inspecties worden in opdracht van Verhuurder verricht; wat betreft de daaraan verbonden kosten is het hierna gestelde in artikelen 18.3 tot en met 18.8 voor zover mogelijk van toepassing;
- i. onderhoud, herstel en vernieuwing van stoffering en vloerbedekking als mede zaken die door of vanwege Huurder al dan niet uit hoofde van een aan Huurder door Verhuurder ter beschikking gestelde stelpost, zijn of worden aangebracht;
- j. de zorg voor het schoonmaken en schoonhouden van het gehuurde, zowel in- als uitwendig, waaronder mede wordt verstaan het schoonhouden van ramen, van rolluiken, jaloezieën, markiezen en andere zonwering, kozijnen en gevels van het gehuurde, alsook het verwijderen van graffiti aangebracht op het gehuurde;
- k. de zorg voor het legen van vetvangputten, het schoonmaken en ontstoppen van putten, goten en alle afvoeren/ rioleringen tot aan de gemeentelijke hoofdriolering van het gehuurde, het vegen van schoorstenen en het reinigen van ventilatiekanalen.

11.6 Onderhoud, herstel en vernieuwing van door of vanwege Huurder aangebrachte veranderingen en toevoegingen zijn voor rekening van Huurder.

11.7 Indien Huurder na aanmaning nalaat voor zijn rekening komend onderhoud of herstel uit te voeren – dan wel indien naar het oordeel van Verhuurder deze werkzaamheden op onoordeelkundige of slechte wijze zijn uitgevoerd – is Verhuurder gerechtigd de door hem noodzakelijk geachte onderhouds-, herstel of vernieuwingswerkzaamheden voor rekening en risico van Huurder te verrichten of te doen verrichten. Indien de voor rekening van Huurder komende werkzaamheden geen uitstel kunnen gedogen, is Verhuurder gerechtigd deze terstond voor Huurders rekening te verrichten of te doen verrichten.

11.8 Bij door Verhuurder uit te voeren onderhouds-, herstel-, of vernieuwingswerkzaamheden zal Verhuurder tevoren met Huurder overleggen op welke wijze daarbij zoveel mogelijk met diens belangen rekening kan worden gehouden. Vinden deze werkzaamheden op wens van Huurder buiten normale werktijden plaats, dan komen de extra kosten daarvan voor rekening van Huurder.

11.9 Huurder is aansprakelijk voor het goed en vakkundig gebruik van de technische installaties in het gehuurde. Huurder is eveneens aansprakelijk voor het door hem of in zijn opdracht aan de installaties uitgevoerde onderhoud. De omstandigheid dat het onderhoud is uitgevoerd door een door Verhuurder goedgekeurd bedrijf ontslaat Huurder niet van deze aansprakelijkheid.

11.10 Indien Huurder en Verhuurder overeen zijn gekomen dat de voor rekening van Huurder komende werkzaamheden in verband met het onderhoud, herstel en vernieuwing in, op of aan het gehuurde, het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt als genoemd in artikelen 11.2, 11.5 en 11.6 niet in opdracht van Huurder maar van Verhuurder worden uitgevoerd, dan worden de kosten

hiervan door Verhuurder aan Huurder doorberekend. In een aantal gevallen wordt daartoe door Verhuurder onderhoudscontracten afgesloten.

Veranderingen en toevoegingen door Huurder

12.1 Huurder zal Verhuurder te allen tijde tijdig tevoren schriftelijk informeren over iedere verandering of toevoeging. Hieronder vallen onder meer doch niet uitsluitend alle wijzigingen die een effect zouden kunnen hebben op de op het gehuurde toepasselijke vergunningen. Huurder dient ervoor zorg te dragen dat hij van de partij die veranderingen en toevoegingen uitvoert, bedingt dat deze afziet van zijn retentierecht.

12.2 Zonder toestemming van Verhuurder is Huurder bevoegd veranderingen en/of toevoegingen in het gehuurde aan te brengen, die voor de exploitatie van het bedrijf van Huurder nodig zijn, mits de veranderingen en toevoegingen niet de (bouwkundige) constructie van het gehuurde en/of (technische) voorzieningen die deel uitmaken van het gehuurde of het complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uit maakt, betreffen of beïnvloeden.

12.3 Voor alle veranderingen en toevoegingen anders dan bedoeld in artikel 12.2 behoeft Huurder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Verhuurder.

12.4 Onder de in artikel 12.2 bedoelde veranderingen en/of toevoegingen vallen niet veranderingen en toevoegingen aan de buitenzijde van het gehuurde, waaronder naamsaanduidingen en reclames van Huurder. Daarvoor is steeds de schriftelijke toestemming van Verhuurder nodig en dient Huurder de redelijke aanwijzingen van Verhuurder op te volgen. Verhuurder zal de toestemming niet op onredelijke gronden onthouden. Het is Huurder voorts zonder schriftelijke toestemming van Verhuurder niet toegestaan ramen en etalages af te plakken of anderszins ondoorzichtig te maken.

12.5 Huurder dient voor diens rekening voor het aanbrengen van veranderingen en/of toevoegingen in het gehuurde steeds (nader) te onderzoeken of er sprake is van aanwezigheid van asbest op de locatie waar de veranderingen en/of toevoegingen zullen plaatsvinden. Huurder dient de resultaten van dit (nader) onderzoek aan Verhuurder mee te delen en bij aanwezigheid van asbest over te gaan tot overleg met Verhuurder. Huurder vrijwaart Verhuurder voor alle mogelijke schade en gevolgen indien Huurder, bij aanwezigheid van asbest, overgaat tot het (laten) uitvoeren van genoemde werkzaamheden.

12.6 Huurder staat er voor in dat andere gebruikers van het gebouw of het complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt geen hinder, schade en/of overlast van veranderingen en toevoegingen ondervinden, ongeacht of toestemming vereist is en/of is verleend.

12.7 Indien voor een verandering of toevoeging een vergunning, ontheffing of toestemming van een derde vereist is, zal Huurder deze aanvragen en zal Huurder zich houden aan alle daarop betrekking hebbende voorschriften.

12.8 Alle aan de veranderingen en toevoegingen verbonden kosten en leges zijn voor rekening van Huurdervoorzover die in opdracht van of voor rekening van Huurder zijn gemaakt.

12.9 De door Huurder al dan niet met toestemming van Verhuurder aangebrachte veranderingen en toevoegingen maken geen deel uit van het gehuurde. Verhuurder heeft met betrekking tot deze veranderingen en toevoegingen geen onderhouds-, herstel of vernieuwingsverplichting.

12.10 Huurder is aansprakelijk voor schade die het gevolg is van door of namens hem aangebrachte veranderingen en toevoegingen.

12.11 Huurder dient de door Verhuurder gegeven redelijke aanwijzingen in acht te nemen en Huurder vrijwaart Verhuurder voor aanspraken van derden voor schade veroorzaakt door Huurder aangebrachte veranderingen en voorzieningen.

12.12 Huurder zal in geval van hinder, overlast en/of (dreigende) schade vanwege een verandering of toevoeging al die maatregelen nemen om de schade ongedaan te maken en hinder en overlast te voorkomen.

12.13 Indien door Huurder aangebrachte zaken in verband met werkzaamheden aan het gehuurde of het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt tijdelijk moeten worden verwijderd, zullen de kosten van verwijdering, eventuele opslag en het opnieuw aanbrengen voor rekening van Huurder komen.

12.14 Huurder is verplicht veranderingen en toevoegingen voor het einde van de huurovereenkomst ongedaan te maken en de daardoor ontstane schade te herstellen tenzij Verhuurder hem van deze verplichting ontslaat.

12.15 Huurder doet afstand van alle rechten en aanspraken uit ongerechtvaardigde verrijking in verband met de door of namens Huurder aangebrachte veranderingen of toevoegingen die bij het einde van de huur niet ongedaan zijn gemaakt, tenzij partijen schriftelijk anders zijn overeengekomen.

Onderhoud en renovatie door Verhuurder

13.1 Het is Verhuurder toegestaan om op, aan of in het gehuurde of het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt of aan belendingen werkzaamheden en onderzoek te (doen) verrichten

in het kader van onderhoud, herstel en vernieuwing. Daarin zijn begrepen het aanbrengen van extra voorzieningen en wijzigingen of werkzaamheden die nodig zijn in verband met (milieu-) eisen of maatregelen van de overheid of nutsbedrijven of andere daartoe bevoegde instanties.

13.2 Als Verhuurder wenst over te gaan tot renovatie van het gehuurde zal hij Huurder een renovatievoorstel doen. Een renovatievoorstel van Verhuurder wordt vermoed redelijk te zijn, indien het de instemming heeft van tenminste 51 % van de Huurders waarvan het gehuurde bij de renovatie betrokken is en die Huurders samen tenminste 70% van het aantal m2 verhuurbaar vloeroppervlak inclusief leegstand huren van het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt en dat bij de renovatie betrokken is. Ten behoeve van de procentuele berekening wordt Verhuurder als Huurder van het niet verhuurde aantal m2 verhuurbaar vloeroppervlak aangemerkt.

13.3 Onder renovatie wordt verstaan (gedeeltelijke) sloop, vervangende nieuwbouw, toevoegingen en veranderingen van het gehuurde of van het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt.

13.4 Het gestelde in artikel 7: 220 leden 1, 2 en 3 Burgerlijk Wetboek is niet van toepassing. Renovatie en onderhoudswerkzaamheden van het gehuurde, ook indien ingrijpend op de ondernemingsactiviteiten van de Huurder of van het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt, leveren voor Huurder geen gebrek op. Huurder zal onderhoudswerkzaamheden en renovatie van het gehuurde of van gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt, gedogen en Verhuurder daartoe in de gelegenheid stellen. Verhuurder zal redelijke proportionele maatregelen nemen om aantasting van het huurgenot zoveel mogelijk te beperken.

13.5 Ten aanzien van die gedeelten van het gehuurde waartoe Huurder geen exclusief gebruiksrecht heeft, zoals gemeenschappelijke ruimten, liften, (rol)trappen, trappenhuisen, gangen, toegangen en of andere onroerende aanhorigheden is het Verhuurder toegestaan de gedaante en de inrichting daarvan aan te passen en deze gedeelten van het gehuurde te verplaatsen mits het gebruik als bedoeld in artikel 1.2 van de huurovereenkomst mogelijk blijft.

Verzoeken/toestemming

14.1 Iedere afwijking/aanvulling van deze huurovereenkomst dient schriftelijk te worden overeengekomen.

14.2 Indien en voor zover in enige bepaling van deze huurovereenkomst de toestemming van Verhuurder of Huurder wordt vereist, zal Verhuurder of Huurder deze niet onredelijk weigeren en of vertragen en wordt deze alleen dan geacht te zijn verleend indien deze schriftelijk is verstrekt.

14.3 Een door Verhuurder of Huurder gegeven toestemming is eenmalig en geldt niet voor andere of opvolgende gevallen. Verhuurder of Huurder is gerechtigd om aan die toestemming redelijke voorwaarden te verbinden.

Wijziging organisatie Huurder/Verhuurder

15 Partijen zijn verplicht om elkaar telkens schriftelijk op de hoogte te stellen van voorgenomen relevante wijzigingen in zijn/haar organisatie, waaronder begrepen de vennootschapsrechtelijke structuur. De hiervoor bedoelde mededeling dient de andere partij op een zodanig tijdstip te bereiken dat deze nog tijdig alle maatregelen kan nemen ten aanzien van de voorgenomen wijziging. Onder deze maatregelen worden onder meer, doch niet uitsluitend, begrepen juridische acties, zoals het aantekenen van verzet tegen een voorstel tot juridische fusie of splitsing.

Taxatie en bezichtiging van het gehuurde

16.1 Indien Verhuurder een taxatie van het gehuurde wil (laten) verrichten, dan wel wenst over te gaan tot het verrichten van werkzaamheden in, op of aan het gehuurde is Huurder verplicht Verhuurder of degene die zich ter zake bij Huurder zal voegen, toegang te verlenen en tot de werkzaamheden in staat te stellen.

16.2 Ter uitvoering van het in het eerste lid vermelde zijn Verhuurder en/of alle door hem aan te wijzen personen gerechtigd het gehuurde na overleg met Huurder op werkdagen tussen 07.00 en 17.30 uur te betreden. In noodgevallen is Verhuurder gerechtigd ook zonder overleg en zo nodig buiten vermelde tijdstippen het gehuurde te betreden.

16.3 Bij voorgenomen verhuur, verkoop of veiling van het gehuurde en gedurende een jaar voor het einde van de huurovereenkomst, is Huurder verplicht, zonder daar enige aanspraak aan te ontfemen, gedurende minstens twee werkdagen per week, na voorafgaande mededeling door Verhuurder of diens gemachtigde, gelegenheid te geven tot bezichtiging van het gehuurde. Huurder zal de gebruikelijke 'te huur' of 'te koop' borden of biljetten aan of bij het gehuurde gedogen.

Huurprijswijziging

17.1 Een in artikel 4.5 van de huurovereenkomst overeengekomen wijziging van de huurprijs vindt plaats op basis van de wijziging van het maandprijsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI) reeks alle

huishoudens (2006=100), gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De gewijzigde huurprijs wordt berekend volgens de formule: de gewijzigde huurprijs is gelijk aan de geldende huurprijs op de wijzigingsdatum, vermenigvuldigd met het indexcijfer van de kalendermaand die ligt vier kalendermaanden voor de kalendermaand waarin de huurprijs wordt aangepast, gedeeld door het indexcijfer van de kalendermaand die ligt zestien kalendermaanden voor de kalendermaand waarin de huurprijs wordt aangepast.

17.2 De huurprijs wordt niet gewijzigd indien een indexering van de huurprijs leidt tot een lagere huurprijs dan de laatst geldende. Die laatst geldende huurprijs blijft ongewijzigd, totdat bij een volgende indexering het indexcijfer van de kalendermaand die ligt vier kalendermaanden voor de kalendermaand waarin de huurprijs wordt aangepast hoger is dan het indexcijfer van de kalendermaand die ligt vier kalendermaanden voor de kalendermaand waarin de laatste huurprijsaanpassing heeft plaatsgevonden. Als dan worden bij die huurprijswijziging de indexcijfers van de in de vorige zin bedoelde kalendermaanden gehanteerd.

17.3 Een geïndexeerde huurprijs is opeisbaar verschuldigd, ook al wordt van de aanpassing aan Huurder geen afzonderlijke mededeling gedaan.

17.4 Indien het CBS bekendmaking van genoemd prijsindexcijfer staakt of de basis van de berekening daarvan wijzigt, zal een zoveel mogelijk daaraan aangepast of vergelijkbaar indexcijfer worden gehanteerd. Bij verschil van mening hieromtrent kan door de meest gerede partij aan de directeur van het CBS een uitspraak worden gevraagd die voor partijen bindend is. De eventueel hieraan verbonden kosten worden door partijen elk voor de helft gedragen.

Kosten van levering van zaken en diensten (servicekosten)

18.1 Boven de huurprijs zijn voor rekening van Huurder de kosten van levering, transport, de meting en het verbruik van water en energie ten behoeve van het gehuurde, waaronder begrepen de kosten van het aangaan van de betreffende overeenkomsten en de meterhuur, alsmede eventuele andere kosten en boetes die door de nutsbedrijven in rekening worden gebracht. Huurder dient zelf de overeenkomsten tot levering met de betrokken instanties af te sluiten, tenzij het gehuurde geen afzonderlijke aansluitingen heeft en/of Verhuurder als onderdeel van de overeengekomen levering van zaken en diensten hiervoor zorgdraagt.

18.2 Indien tussen partijen geen bijkomende levering van zaken en diensten is overeengekomen, draagt Huurder voor eigen rekening en risico en ten genoegen van Verhuurder daar zorg voor. Huurder sluit in dat geval zelf, door Verhuurder vooraf goed te keuren, servicecontracten af met betrekking tot de tot het gehuurde behorende installaties.

18.3 Indien partijen zijn overeengekomen dat door of vanwege Verhuurder bijkomende levering van, zaken en diensten wordt verzorgd, stelt Verhuurder de daarvoor door Huurder verschuldigde vergoeding vast op basis van de kosten die met de levering van zaken en diensten en de daaraan verbonden administratieve werkzaamheden zijn gemoeid. Voor zover het gehuurde deel uitmaakt van een gebouw of complex van gebouwen en de levering van zaken en diensten mede betrekking heeft op andere daartoe behorende gedeelten, stelt Verhuurder het redelijkerwijs voor rekening van Huurder komende aandeel in de kosten van die levering van zaken en diensten vast. Verhuurder hoeft daarbij geen rekening te houden met de omstandigheid dat Huurder van een of meer van deze levering van zaken en diensten geen gebruik maakt. Als een of meer gedeelten van het gebouw of complex van gebouwen niet in gebruik zijn, draagt Verhuurder er bij de bepaling van Huurders aandeel zorg voor dat dit niet hoger wordt dan wanneer het gebouw of complex van gebouwen volledig in gebruik zou zijn.

18.4 Na afloop van het servicekostenjaar verstrekt Verhuurder aan Huurder binnen 12 maanden na afloop van het jaar over elk jaar een rubrieksgewijs overzicht van de kosten van de levering van zaken en diensten, met vermelding van de wijze van berekening daarvan en van, voor zover van toepassing, het aandeel van Huurder in die kosten op zodanige wijze dat Huurder de toerekening van de kosten zelfstandig kan vaststellen. Uitgangspunt is dat Verhuurder het rubrieksgewijs overzicht binnen 12 maanden na afloop van het jaar verstrekt. Indien Verhuurder niet in staat is dit overzicht tijdig te verstrekken zal Verhuurder dit met redenen omkleed aan Huurder meedelen.

De wettelijke verjaringstermijn vangt aan na afloop van het jaar waarop de servicekosten betrekking hebben.

18.5 Na het einde van de huur wordt een overzicht verstrekt over de periode waarover dit nog niet was geschied. Verstrekking van dit laatste overzicht vindt plaats na verloop van maximaal 12 maanden na afloop van het jaar waarop de servicekosten betrekking hebben tenzij Verhuurder niet in staat is dit overzicht te verstrekken. Verhuurder zal dit met redenen omkleed aan Huurder meedelen. Huurder noch Verhuurder zal voortijdig aanspraak maken op verrekening.

18.6 Wat blijkt uit het overzicht over de betreffende periode, rekening houdend met voorschotbetalingen, door Huurder te weinig is betaald of door Verhuurder te veel is ontvangen, wordt binnen drie maanden na verstrekking van het overzicht bijbetaald of terugbetaald. Betwisting van de juistheid van het overzicht heeft geen schorsing van deze verplichting tot betaling tot gevolg.

18.7 Verhuurder heeft het recht de levering van zaken en diensten, na overleg met Huurder, naar soort en omvang te wijzigen.

18.8 Verhuurder heeft het recht het door Huurder verschuldigde voorschot op de vergoeding voor levering van zaken en diensten tussentijds aan te passen aan de door hem verwachte kosten, onder meer in een geval als bedoeld in artikel 18.7.

18.9 Ingeval de levering van gas, elektriciteit, warmte en/of (warm) water tot de door Verhuurder verzorgde levering van zaken en diensten behoort, kan Verhuurder na overleg met Huurder de wijze van het bepalen van het verbruik en daaraan gekoppeld Huurders aandeel in de kosten van het verbruik aanpassen, waarbij individuele bemetering om het daadwerkelijk verbruik per gebruiker zichtbaar te maken in ieder geval is toegestaan

18.10 Wordt het verbruik van gas, elektriciteit, warmte en/of (warm) water bepaald aan de hand van verbruiksmeters en ontstaat wegens niet of onjuist functioneren van deze meters een geschil over Huurders aandeel in de kosten van verbruik, dan wordt dit aandeel vastgesteld door een door Verhuurder geraadpleegd bedrijf dat in het meten en vaststellen van afgenomen gas, elektriciteit, warmte en/of (warm) water is gespecialiseerd. Dit geldt eveneens bij beschadiging, vernietiging of fraude met betrekking tot de meters, onverminderd alle andere rechten die Verhuurder in dat geval tegenover Huurder heeft, zoals het recht op herstel of vernieuwing van de meters en vergoeding van geleden schade.

18.11 Verhuurder is, behoudens in geval van een toerekenbare ernstige tekortkoming van Verhuurder, niet aansprakelijk voor enige schade die het gevolg is van het niet functioneren dan wel de niet behoorlijke levering van zaken en diensten. Evenmin zal Huurder in dergelijke gevallen aanspraak kunnen maken op huurprijsvermindering.

Omzetbelasting

19.1 Indien Huurder het gehuurde niet (meer) gebruikt of laat gebruiken voor prestaties die recht geven op aftrek van omzetbelasting en daardoor de uitzondering op de vrijstelling van afdracht van omzetbelasting over de huur wordt beëindigd, is Huurder niet langer omzetbelasting over de huurprijs aan Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) verschuldigd, doch dan is Huurder met ingang van de datum waarop die beëindiging van kracht wordt, naast de huurprijs in plaats van omzetbelasting een zodanige afzonderlijke vergoeding aan Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) verschuldigd dat deze volledig wordt gecompenseerd voor:

a. de als gevolg van het beëindigen van de optie voor Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) niet (langer) aftrekbare omzetbelasting op de exploitatiekosten van het gehuurde of investeringen daarin;

b. de omzetbelasting die Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) als gevolg van het beëindigen van de optie wegens herrekening als bedoeld in artikel 15, lid 4 van de Wet op de omzetbelasting 1968 of herziening als bedoeld in de artikelen 11 tot en met 13 van de Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968 aan de Belastingdienst moet betalen;

c. alle overige schade die Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) door het beëindigen van de optie lijdt.

19.2 Het door Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s), door het beëindigen van de optie (als bedoeld in artikel 19.1) te lijden financiële nadeel wordt door Huurder aan Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) voldaan steeds gelijktijdig met de periodieke huurprijsbetalingen en wordt, met uitzondering van de schade als bedoeld in artikel 19.1 sub a, zo mogelijk door middel van een annuïteit, gelijkelijk verdeeld over de resterende duur van de lopende huurperiode, doch is terstond, volledig en ineens van Huurder opeisbaar als de huurovereenkomst om welke reden dan ook tussentijds wordt beëindigd.

19.3 Het in artikel 19.1 sub b gestelde is niet van toepassing indien bij het sluiten van de onderhavige huurovereenkomst de herzieningsperiode voor de aftrek van voorbelasting ter zake van het gehuurde is verstreken.

19.4 Wanneer zich een situatie als bedoeld in artikel 19.1 voordoet, zal Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) aan Huurder berichten welke bedragen door Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) aan de Belastingdienst moeten worden betaald en inzicht geven in de overige schade als bedoeld in artikel 19.1 sub c. Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) zal zijn medewerking verlenen indien Huurder de opgave van Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) wil laten controleren door een onafhankelijke registeraccountant. De kosten hiervan zijn voor rekening van Huurder.

19.5 Ingeval in enig boekjaar niet is voldaan aan het gebruik of laten gebruiken van het gehuurde voor doeleinden als weergegeven in artikel 4.3 van de huurovereenkomst, stelt Huurder de Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) binnen vier weken na afloop van het desbetreffende boekjaar door middel van een door hem (Huurder) ondertekende verklaring hiervan in kennis. Binnen dezelfde termijn zendt Huurder een afschrift van die verklaring aan de Belastingdienst.

19.6 Indien Huurder niet voldoet aan de informatieverplichting als bedoeld in artikel 19.5 en/of niet voldoet aan de verplichting tot ingebruikname als bedoeld in artikel 19.8, of achteraf blijkt dat Huurder van een onjuist uitgangspunt is uitgegaan en Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) daardoor naar achteraf blijkt ten onrechte omzetbelasting over de huurprijs in rekening heeft gebracht, is Huurder in verzuim en is

Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger gerechtigd het daardoor ontstane financiële nadeel op Huurder te verhalen. Dit nadeel betreft de volledige ter zake door Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) alsnog aan de Belastingdienst verschuldigde omzetbelasting vermeerderd met rente, eventuele boetes, alsmede verdere kosten en schade. Het in dit lid gestelde voorziet in een schadevergoedingsregeling voor het geval de optie met terugwerkende kracht mocht worden beëindigd, zulks naast de in artikel 19.1 weergegeven regeling. De extra schade die voor Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) uit die terugwerkende kracht voortvloeit, is terstond, volledig en ineens van Huurder opeisbaar.

Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) zal zijn medewerking verlenen indien Huurder de opgave van deze extra schade van Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) wil laten controleren door een onafhankelijke registeraccountant. De kosten hiervan zijn voor rekening van Huurder.

19.7 Het in artikelen 19.1, 19.4 en 19.6 gestelde is eveneens van toepassing indien Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) eerst na, al dan niet tussentijdse, beëindiging van de huurovereenkomst wordt geconfronteerd met schade door de beëindiging van de voor partijen geldende optie, welke schade alsdan terstond, volledig en ineens door Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s), opeisbaar is.

19.8 Onverkort het overigens in deze huurovereenkomst ter zake bepaalde, zal Huurder het gehuurde in elk geval, met toepassing van de optie (als bedoeld in artikel 19.1), in gebruik nemen of in gebruik laten nemen voor het einde van het boekjaar waarin de ingangsdatum als bedoeld in artikel 3.1 van de huurovereenkomst is gelegen.

Overige belastingen, rechten, lasten, heffingen, retributies

20.1 Voor rekening van Huurder komen, ook als Verhuurder daarvoor wordt aangeslagen:

- a. de onroerendezaakbelasting ter zake van het feitelijk gebruik van het gehuurde en het feitelijk medegebruik van dienruimten, algemene ruimten en gemeenschappelijke ruimten pro rata parte;
- b. milieuheffingen, waaronder de verontreinigingsheffing oppervlaktewateren en de bijdrage zuiveringskosten afvalwater en iedere andere bijdrage uit hoofde van milieubescherming;
- c. baatbelasting of daarmee verwante belastingen of heffingen; zulks voor de helft van het bedrag van de aanslag. Verhuurder zal Huurder tijdig op de hoogte stellen van de ontvangst van een aanslag baatbelasting. Verhuurder zal desgevraagd bezwaar maken tegen de betreffende aanslag en daarbij de bezwaren van Huurder, zo mogelijk, meenemen. Huurder zal aan Verhuurder de helft van de daarmee gemaakte redelijke kosten vergoeden.
- d. rioolrecht, respectievelijk rioolbelasting, ter zake van het feitelijk gebruik van het gehuurde en het feitelijk medegebruik van dienruimten, algemene ruimten en gemeenschappelijke ruimten pro rata parte;
- e. overige bestaande of toekomstige belastingen, waaronder mede begrepen belastingen die worden geheven voor voorzieningen in openbaar gebied zoals vlaggenbelasting en reclamebelasting, BIZ-heffing, precariorechten, lasten, overige heffingen en retributies:
 - ter zake van het feitelijk gebruik van het gehuurde;
 - ter zake van goederen van Huurder;
 - die niet geheel of gedeeltelijk zouden zijn geheven of opgelegd, als het gehuurde niet aan Huurder in gebruik zou zijn gegeven.

20.2 Indien de voor rekening van Huurder komende lasten, rechten of belastingen bij Verhuurder worden geïnd, moeten deze door Huurder op eerste verzoek van Verhuurder aan laatstgenoemde binnen 2 maanden na dit verzoek worden voldaan.

Verzekeringen

21.1 Indien in verband met de aard of uitoefening van het beroep of bedrijf van Huurder voor het gehuurde, dan wel het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt, een hogere dan normale premie van (brand)verzekering voor opstal of inventaris en goederen aan Verhuurder of andere Huurders van het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt in rekening wordt gebracht, zal Huurder het meerdere boven de normale premie aan Verhuurder of die andere Huurders vergoeden.

21.2 Verhuurder en Huurders zijn vrij in de keuze van de verzekeringsmaatschappij, de bepaling van de verzekerde waarde en de beoordeling van de redelijkheid van de verschuldigde premie.

21.3 Onder "normale premie" wordt verstaan de premie die Verhuurder of Huurder, bij een te goeder naam en faam bekend staande assuradeur kan bedingen voor het verzekeren van het gehuurde respectievelijk zijn inventaris en goederen, tegen (brand)risico op het moment direct voorafgaande aan het afsluiten van deze huurovereenkomst, zonder daarbij rekening te houden met de aard van het door Huurder in het gehuurde uit te oefenen bedrijf of beroep, alsmede - gedurende de duur van de huurovereenkomst - elke aanpassing van deze premie, die niet een gevolg is van een verandering van de aard of omvang van het verzekerde risico.

Einde huurovereenkomst of gebruik

22.1 Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen zal Huurder het gehuurde bij het einde van de huurovereenkomst of bij het einde van het gebruik van het gehuurde, aan Verhuurder opleveren in de staat die bij aanvang van de huur in het proces-verbaal van oplevering is beschreven, behoudens normale slijtage en veroudering.

22.2 Mocht er bij aanvang van de huur geen proces-verbaal van oplevering zijn opgemaakt, dan wordt het gehuurde geacht, behoudens tegenbewijs door Huurder bij aanvang van de huurovereenkomst te zijn opgeleverd in goed onderhouden staat, zonder gebreken en vrij van schade en dient Huurder het gehuurde, behoudens normale slijtage en veroudering, in die staat aan het einde van de huurovereenkomst aan Verhuurder op te leveren.

Het gestelde in de laatste zin van artikel 7: 224 lid 2 Burgerlijk Wetboek is niet van toepassing.

22.3 Huurder dient in aanvulling op artikel 22.2 het gehuurde aan het einde van de huurovereenkomst leeg en ontruimd, vrij van gebruik en gebruiksrechten, behoorlijk schoongemaakt en onder afgifte van alle sleutels, keycards e.d. aan Verhuurder op te leveren.

22.4 Huurder is verplicht alle zaken die door hem in, aan of op het gehuurde zijn aangebracht of door hem van de voorgaande Huurder of gebruiker zijn overgenomen op eigen kosten te verwijderen, tenzij Verhuurder op enig moment schriftelijk anderszins aangeeft of heeft aangegeven. Voor niet verwijderde zaken is Verhuurder geen vergoeding verschuldigd, tenzij schriftelijk anders overeengekomen.

22.5 Indien Huurder het gebruik van het gehuurde voor het einde van de huurovereenkomst heeft beëindigd, is Verhuurder gerechtigd, zich op kosten van Huurder toegang tot het gehuurde te verschaffen en zich in het bezit daarvan te stellen, zonder dat dit een gebrek oplevert.

22.6 Alle zaken waarvan Huurder kennelijk afstand heeft gedaan door deze in het gehuurde achter te laten bij het daadwerkelijk verlaten van het gehuurde, kunnen door Verhuurder, naar Verhuurders inzicht, zonder enige aansprakelijkheid zijnerzijds, op kosten van Huurder worden verwijderd, verkocht en/of vernietigd.

22.7 Tijdig voor het einde van de huurovereenkomst of het gebruik, dient het gehuurde door partijen gezamenlijk te worden geïnspecteerd. Van deze inspectie wordt door partijen een rapport opgemaakt, waarin de bevindingen ten aanzien van de staat van het gehuurde worden vastgelegd. Tevens wordt in dit rapport vastgelegd welke werkzaamheden ter zake van de bij de inspectie noodzakelijk gebleken reparaties en ten laste van Huurder komend achterstallig onderhoud, nog voor rekening van Huurder dienen te worden uitgevoerd alsmede de wijze waarop en de termijn waarbinnen dit zal dienen te geschieden.

22.8 Indien Huurder of Verhuurder, na daartoe deugdelijk in de gelegenheid te zijn gesteld middels een aangetekende brief, niet binnen redelijke termijn meewerkt aan de inspectie en/of de vastlegging van de bevindingen en afspraken in het inspectierapport, is de partij die op vastlegging aandringt bevoegd de inspectie buiten aanwezigheid van de nalatige partij uit te voeren en het rapport bindend voor partijen vast te stellen en onverwijld een exemplaar van dit rapport ter hand stellen.

22.9 Huurder is gehouden de door hem op basis van het inspectierapport uit te voeren werkzaamheden binnen de in het rapport vastgelegde - of nader tussen partijen overeengekomen - termijn op een deugdelijke wijze uit te voeren c.q. te doen uitvoeren. Indien Huurder geheel of gedeeltelijk nalatig blijft in de nakoming van zijn uit het rapport voortvloeiende verplichtingen, is Verhuurder gerechtigd zelf deze werkzaamheden te laten uitvoeren en de daaraan verbonden kosten op Huurder te verhalen onverminderd de aanspraak van Verhuurder op vergoeding van de verdere schade en kosten.

22.10 Over de tijd die met het herstel is gemoeid, gerekend vanaf de datum van het einde van de huurovereenkomst, is Huurder aan Verhuurder een bedrag verschuldigd, berekend naar de laatst geldende huurprijs en vergoeding voor bijkomende levering van zaken en diensten, onverminderd Verhuurders aanspraak op vergoeding van de verdere schade en redelijke kosten.

Betalingen

23.1 De betaling van de huurprijs en van al hetgeen verder krachtens deze huurovereenkomst is verschuldigd, zal uiterlijk op de vervaldata in wettig Nederlands betaalmiddel – zonder opschorting, aftrek of verrekening met een vordering welke Huurder op Verhuurder heeft- geschieden door storting dan wel overschrijving op een door Verhuurder op te geven rekening. Huurder kan alleen dan verrekenen als de vordering door de rechter is vastgesteld.

Dit laat onverlet de bevoegdheid van Huurder om gebreken zelf te verhelpen en de redelijke kosten daarvan in mindering te brengen op de huur indien Verhuurder met het verhelpen daarvan in verzuim is. Het staat Verhuurder vrij door middel van schriftelijke opgave aan Huurder wijziging aan te brengen in de plaats of wijze van betaling. Verhuurder is gerechtigd te bepalen op welke openstaande vordering uit de huurovereenkomst een door hem van Huurder ontvangen betaling in mindering komt.

23.2 Telkens indien een uit hoofde van de huurovereenkomst door Huurder verschuldigd bedrag niet prompt op de vervaldag is voldaan, verbeurt Huurder aan Verhuurder van rechtswege per kalendermaand vanaf de vervaldag van dat bedrag een direct opeisbare boete van 1% van het verschuldigde per kalendermaand,

waarbij elke ingetreden maand als een volle maand geldt, met een minimum van € 300 per maand. De hiervoor bedoelde boete(rente) is niet verschuldigd indien Huurder voor de in artikel 23.1 genoemde vervaldatum per aangetekende brief een gemotiveerde vordering bij Verhuurder heeft ingediend en Verhuurder binnen 4 weken na ontvangst van deze brief inhoudelijk daarop niet heeft gereageerd.

Zekerheden

24.1 Als waarborg voor de juiste nakoming van zijn verplichtingen uit de huurovereenkomst zal Huurder uiterlijk 2 weken voor ingangsdatum als bedoeld in artikel 3.1 van de huurovereenkomst of zoveel eerder als Verhuurder aangeeft een bankgarantie afgeven in overeenstemming met een door Verhuurder aangegeven model ter grootte van een in de huurovereenkomst weergegeven bedrag dan wel waarborgsom storten op een door Verhuurder opgegeven bankrekening. Deze bankgarantie dan wel waarborgsom dient mede te gelden voor de verlengingen van de huurovereenkomst inclusief wijzigingen daarvan en dient geldig te blijven tot tenminste zes maanden na de datum waarop het gehuurde feitelijk is ontruimd en tevens de huurovereenkomst is beëindigd. Bovendien dient deze bankgarantie dan wel waarborgsom te gelden voor de rechtsopvolger(s) van Verhuurder.

24.2 Als de bankgarantie dan wel waarborgsom is aangesproken en (deels) uitbetaald, zal Huurder op eerste verzoek van Verhuurder zorgen voor een nieuwe bankgarantie dan wel waarborgsom, die voldoet aan het gestelde in artikelen 24.1, 24.3 en 24.4 tot het bedrag dat direct voorafgaande aan het moment dat de bankgarantie dan wel waarborgsom werd aangesproken, van toepassing was.

24.3 Huurder is verplicht om, na opwaartse aanpassing van de betalingsverplichting als genoemd in artikel 4.8 van de huurovereenkomst van totaal 15% of meer op eerste verzoek van Verhuurder terstond een nieuwe bankgarantie te doen afgeven dan wel als het een waarborgsom betreft bij te storten tot een bedrag aangepast aan de nieuwe betalingsverplichting.

24.4 Indien de waarborgsom niet rechtsgeldig aangesproken is door Verhuurder dient Verhuurder na beëindiging van de huurovereenkomst de waarborgsom dan wel restant van de waarborgsom terug te storten op een door Huurder op te geven bankrekening uiterlijk zes maanden na einde huurovereenkomst. Indien de bankgarantie niet rechtsgeldig aangesproken is door Verhuurder dient Verhuurder na beëindiging van de huurovereenkomst de bankgarantie terug te sturen naar een door Huurder op te geven adres uiterlijk zes maanden na einde huurovereenkomst.

24.5 Voor andere zekerheden gelden artikelen 24.1 tot en met 24.4 voor zover van toepassing.

Hoofdelijkheid

25.1 Indien verscheidene (natuurlijke of rechts-)personen zich als Huurder hebben verbonden, zijn deze steeds hoofdelijk en ieder voor het geheel jegens Verhuurder aansprakelijk voor alle uit de huurovereenkomst voortvloeiende verbintenissen.

Uitstel van betaling of kwijtschelding door Verhuurder aan een der Huurders of een aanbod daartoe, betreft alleen die Huurder.

25.2 De verbintenissen uit de huurovereenkomst zijn, ook wat erfgenamen en rechtverkrijgenden van Huurder betreft, hoofdelijk.

Niet tijdige beschikbaarheid

26.1 Bij het niet beschikbaar zijn van het gehuurde op de ingangsdatum als bedoeld in artikel 3.1 van de huurovereenkomst, doordat het gehuurde niet tijdig gereed is gekomen, doordat de vorige gebruiker het gehuurde niet tijdig heeft ontruimd of doordat Verhuurder de door hem te verzorgen vergunningen van overheidswege nog niet heeft verkregen, is Huurder tot de datum waarop het gehuurde hem ter beschikking staat geen huurprijs en geen servicekosten verschuldigd en schuiven ook zijn overige verplichtingen en de overeengekomen termijnen dienovereenkomstig op.

26.2 Verhuurder is niet aansprakelijk voor de uit de vertraging voortvloeiende schade voor Huurder, tenzij hem ter zake een toerekenbare tekortkoming kan worden verweten.

26.3 Onder een toerekenbare tekortkoming als bedoeld in artikel 26.2 wordt mede verstaan de situatie dat Verhuurder zich niet inspant om het gehuurde zo spoedig mogelijk alsnog aan Huurder ter beschikking te stellen.

26.4 Huurder kan geen ontbinding van de huurovereenkomst vorderen, tenzij de te late oplevering veroorzaakt is door een toerekenbare ernstige tekortkoming van Verhuurder en het op grond van de redelijkheid en billijkheid voor Huurder onaanvaardbaar is dat de huurovereenkomst ongewijzigd in stand blijft en Verhuurder niet tegemoet komt aan de gerechtvaardigde belangen van Huurder.

Appartementsrecht

27.1 Indien het gebouw of complex van gebouwen waarvan het gehuurde deel uitmaakt, is of wordt gesplitst in appartementsrechten, zal Huurder de uit de splitsingsakte en reglementen voortvloeiende voorschriften

omtrent het gebruik inacht nemen. Hetzelfde geldt indien het gebouw of complex van gebouwen eigendom is of wordt van een coöperatie. Het moeten naleven van die voorschriften levert geen gebrek op. Verhuurder staat ervoor in dat de hiervoor bedoelde voorschriften die bij het aangaan van de huurovereenkomst gelden, niet strijdig zijn met de huurovereenkomst.

27.2 Verhuurder zal, voor zover dat in zijn vermogen ligt, niet meewerken aan het tot stand brengen van voorschriften die in strijd zijn met de huurovereenkomst.

27.3 Verhuurder draagt er zorg voor dat Huurder in het bezit wordt gesteld van de in artikel 27.1 bedoelde voorschriften omtrent het gebruik.

Kosten, verzuim

28.1 In alle gevallen waarin (Ver)Huurder een sommatie, een ingebrekestelling of een exploitatie aan (Ver)Huurder doet uitbrengen, of in geval van procedures tegen (Ver)Huurder om deze tot nakoming van de huurovereenkomst of Huurder tot ontruiming te dwingen, is (Ver)Huurder verplicht alle daarvoor gemaakte kosten, zowel in als buiten rechte - met uitzondering van de ingevolge een definitieve rechterlijke beslissing door (Ver)Huurder te betalen proceskosten - aan (Ver)Huurder te voldoen.

De gemaakte redelijke kosten worden tussen partijen bij voorbaat vastgesteld op een bedrag dat als volgt wordt berekend; 15% over de hoofdsom met een maximum van € 25.000 per geval exclusief de griffierechten. Bij een procedure worden de kosten van experts (advocaten, deurwaarders ed.) door de in het ongelijk gestelde partij vergoed.

Artikel 6: 96 Burgerlijk Wetboek leden 4 en 6, waaronder uitdrukkelijk begrepen de verwijzing naar het maximaal te vergoeden bedrag aan buitengerechtelijke kosten, is daarmee tussen partijen niet van toepassing.

28.2 (Ver)Huurder is in verzuim door het enkele verloop van een bepaalde termijn.

Boetebepaling

29 Indien Huurder zich, na door Verhuurder behoorlijk in gebreke te zijn gesteld, niet houdt aan de in de artikelen 5.1, 8, 12.1 en 24.1 opgenomen voorschriften, verbeurt Huurder aan Verhuurder, voor zover geen specifieke boete is overeengekomen, een direct opeisbare boete van minimaal € 250 per kalenderdag voor elke kalenderdag dat Huurder in verzuim is. Het vorenstaande laat onverlet de bevoegdheid van Verhuurder om gebruik te maken van zijn overige rechten, waaronder het recht op nakoming en het recht op volledige schadevergoeding voor zover de geleden schade de verbeurde boete overtreft.

Wet Bescherming Persoonsgegevens

30 Indien Huurder een natuurlijk persoon is, verstrekt Huurder bij het aangaan van deze huurovereenkomst, door ondertekening daarvan, toestemming aan Verhuurder en aan de beheerder om de persoonsgegevens van Huurder in een bestand op te nemen / te verwerken.

Domicilie

31.1 Vanaf de ingangsdatum als bedoeld in artikel 3.1 van de huurovereenkomst worden alle mededelingen van Verhuurder aan Huurder in verband met de uitvoering van de huurovereenkomst, gericht aan het adres van het gehuurde.

31.2 Huurder verplicht zich in geval Huurder zijn bedrijf daadwerkelijk niet meer in het gehuurde uitoefent, Verhuurder daarvan terstond schriftelijk in kennis te stellen onder opgave van een nieuw domicilie.

31.3 Voor het geval Huurder het gehuurde verlaat zonder opgave van een nieuw domicilie aan Verhuurder, geldt het adres van het gehuurde als domicilie van Huurder.

Klachten

32. Huurder zal klachten en wensen schriftelijk indienen. In dringende gevallen zal dit mondeling kunnen geschieden. In dergelijke gevallen zal Huurder de klacht of wens zo spoedig mogelijk schriftelijk bevestigen.

Slotbepaling

33 Indien een deel van de huurovereenkomst of deze algemene bepalingen nietig of vernietigbaar is, dan laat dit de geldigheid van het overige deel van de huurovereenkomst en deze algemene bepalingen onverlet. In plaats van het vernietigde of nietige deel geldt alsdan, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3: 42 Burgerlijk Wetboek, als overeengekomen, hetgeen partijen overeengekomen zouden zijn, indien zij de nietigheid of vernietigbaarheid gekend zouden hebben.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
Facilitair bedrijf, t.a.v. 10.2.e
Nassaulaan 12
2514 JS DEN HAAG

**Directie Maatschappelijke
Ondersteuning**
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
1180235-166223-DMO

Datum 14 juli 2017
Betreft Ondersteuning van VWS mbt realisatie Indische
pleisterplaats in pand Sophialaan 10

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Geachte heer Koopman,

In navolging van uw gesprek op 3 juli met dhr. van der Burg, Directeur-Generaal Langdurige Zorg van VWS, kan ik u melden dat er overeenstemming is tussen VWS en de Indische gemeenschap om te komen tot een Indische pleisterplaats aan de Sophialaan 10.

Voor u als verhuurder van dit pand betekent dit dat ik kan bevestigen dat VWS akkoord gaat met het financieel ondersteunen van het IHC, zodat ze als hoofdhuurder kan optreden. Naast de reeds eerder meerjarig toegekende middelen ten behoeve van huisvesting zal VWS vanuit de Collectieve Erkenning een verhoogde ondersteuning leveren waarmee tezamen in ieder geval de gehele huursom van €225.000,- per jaar kan worden opgebracht. Dit geldt voor de gehele beoogde huurperiode.

Het is geen gebruik van VWS om concerngaranties af te geven aan private organisaties, maar ik ga er vanuit dat voor u deze brief als equivalent volstaat. Voor eventuele nadere vragen kunt u zich wenden tot 10.2.e (10.2.e [minvws.nl](mailto:10.2.e@minvws.nl)).

Met vriendelijke groet,
de Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de directeur Maatschappelijke Ondersteuning,
10.2.e

mw. dr. M.A. Kleiboer

Functionele criteria	Lange Voorhout 44	LV 44	Sophialaan 10	Sophialaan 10
Echte ontmoetingsplek	Ja Met iets meer beperkingen vanwege logistiek van het pand	++	Ja Ook het buitenterrein kan hierbij benut worden	+++
Representativiteit (wel status, niet megalomaan)	Representatief. Pand heeft status. Kan beoordeeld worden als overdreven vanwege luxe locatie/bekendheid Lange Voorhout)	++(+)	Representatief. Pand heeft status. Minder bekende plek, waardoor het minder luxe lijkt.	+++
'Thuis' 4 generaties	Ja Jongere generaties/scholen komen hier makkelijker vanwege ligging in centrum/museumkwartier	+++	Ja Vanwege ligging met tuin er omheen, zal eerste generatie het Indische gevoel erbij krijgen; net als bij Bronbeek (in het groen)	++(+)
Bereikbaarheid OV	Goed Op loopafstand Den Haag CS Tram-/bushalte nabij	+++	Goed Verder van Den Haag CS Tram-bushaltes nabij (tram1, bus 22,24)	+++
Publieks-/tentoonst ruimte	Ja Niet op begane grond, maar wel lift aanwezig		Ja Op de begane grond (logische plek) En ook op zolder, indien er een lift ingebouwd wordt	
Flexibele vergaderruimte(s)	Ja	+++	Ja	+++
Flexibele kantoorruimte(s)	Ja	+++	Ja	+++
Archiefruimte	Bibliotheek/Archief is 1 ruimte		Ja	
Flexibele	Alleen in combinatie met andere functies		Ja	

atelierruimte(s)	Met tram bereikbaar			
Afstand Indische monument	Met tram bereikbaar	+		Met tram bereikbaar (in verhouding iets dichter bij Indisch Monument) ++
Mogelijkheden groepseducatie	Ja, 1 ruimte Logistiek in pand voor groepen is lastiger.	++		Ja, ruimte op verdieping Geen lift aanwezig Terrein en pand heel goed toegankelijk voor grotere groepen ++
Mogelijkheden plaatsing monumenten	Nee	-		Ja ++
Lift	Ja			Nee (idealiter nog lift plaatsen; echter, publieksfuncties, behalve educatie, zijn op b.g.g.) ++
Staat onderhoud casco	Redelijk (na renovatie)	+		Goed +++
Geschatte noodzakelijke verbouw	Klimaatstelsel moet vernieuwd. Kosten: € 200.000, verdisconteerd in huur			Plaatsing lift heeft meerwaarde (kosten nog niet berekend)
Mogelijkheden commerciële activiteiten	Ja, Verhuur van zalen en vergader- c.q. flexibele kantoorruimtes	++		Ja, Verhuur van zalen en vergader- c.q. flexibele kantoorruimtes Geschikte locatie voor organiseren van evenementen in Binnen- en buitenruimte. +++
Locatie mogelijkheden link met toerisme en Haagse attracties	Midden in het toeristisch centrum. Indische stadstour; nabijheid van/ combinatiebezoeken museumkwartier en dagje uit in combinatie met winkelen.	+++		Indische stadstour. Evenementen op eigen terrein: ook mogelijk op 15 augustus (programma rond Indiëherdenking) Combinatiebezoeken net wat lastiger vanwege locatie. ++
Qua locatie associatie met Indisch Huis	Misschien vanwege bekendheid Lange Voorhout			Misschien vanwege het mooie terrein.

Nabijheid toko's	Op loopafstand (restaurants Garoeda en Poentjak)		Op loopafstand (Toko Frederik; The Raffles)	
Parkeerplekken auto	2 (te huren); Openbare parkeergarage nabij.	+(+)	20 p.p. op eigen terrein	+++
Huurmogelijkheid 5-10 jaar	Ja. 10 jaar (i.v.m. huuronderhandeling)		Ja. 10 jaar (i.v.m. huuronderhandeling) eventueel tot 2020 korting op huur als huidige 12 bewoners blijven	
oorlopige huurprijs	€ 200.000-€250.000 <u>Bijkomende kosten:</u> Energie, Schoonmaak incl. glazenwasser, Onderhoudskosten, inventairs, Overige huisvestingslasten Totaal: geschat: € 65.000		€ 200.000 – € 243.000,- <u>Bijkomende kosten:</u> Energie, Schoonmaak incl. glazenwasser, Onderhoudskosten, inventaris, Overige huisvestingslasten Totaal: € 91.696,-	
Soort van Indische uitstraling pand, 'branding' Indische pleisterplaats	Het Lange Voorhout komt in vele Indische verhalen terug. Het was de plek waar men rondliep tijdens het verlof. Vele panden in de nabijheid hebben een Indische geschiedenis, waaronder (bijna ernaast) Hotel Des Indes	+	Het Willemspark en in het bijzonder de Sophialaan is een mooi voorbeeld van een Haagse locatie die steeds opnieuw oud-Indiëgangers (vaak met onderlinge verwantschappen) aantrok: o.a. Guillaume Baud (Resident Kediri; directeur Dpt. Cultures), gehuwd met tante van schrijver Couperus. Een halfzus van Couperus woonde op nr. 10.	+++
Pand historische link Indië	Nee	-	Ja, zie hierboven	+++
Buurt historische link Indië	Ja, zie hierboven	++	Ja, zie hierboven	+++

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team A
NLD

Inlichtingen bij

10.2.e
Externe Medewerker

T 00 31 6 10.2.e
10.2.e minvws.nl

Datum
24 augustus 2016

Aantal pagina's
2

memo

Aanleiding

Eind vorig jaar heeft de Commissaris van de Koning in Gelderland aan voormalig Statenlid 10.2.e gevraagd advies uit te brengen over het IHC op Bronbeek. Aanleiding was de wens van het IHC om te vertrekken van het Indgoed Bronbeek, vooral door

- a. de onmogelijkheid om aan bij TK-brief gestelde opdracht te voldoen;
- b. de moeizame samenwerking met Defensie.

Nu is de tijd daar om knopen door te hakken, immers

- a. 11.1, 10.2.g

- b.
- c.
- d.
- e.

Bevindingen 10.2.e

Voorlopige conclusies 10.2.e

1. Huisvesting van het IHC op Bronbeek kan inhoudelijk voordelen hebben;
2. Bronbeek op zich goed gepositioneerd en bereikbaar (NB: *wordt door IHC bestreden*);
3. Vanuit educatie en informatie (geschiedenis van voormalig Nederlands Indië) is de gebrekkige samenwerking vanuit museum met IHC een gemiste kans;
4. Te veel tijd verloren en geduld gevraagd van IHC.

Voorlopige aanbeveling 10.2.e

1. Zou een belangrijke stap zijn wanneer partijen (VWS en Defensie, Provincie en gemeente, IHC en de commandant) zich eensgezind uitspreken;
2. Op grond daarvan drie opties:
 - a. Boerderij geheel voor IHC en representatief medegebruik van commandantswoning en Kumpulan;
 - b. Nieuwbouw voor IHC elders op landgoed en boerderij voor Defensie;
 - c. Nieuwbouw voor IHC op plaats boerderij.

Overwegingen

1. De reactie van Henk Itzig Heine (Defensie) is dat hij de analyse wel deelt,

11.1, 10.2 g

2. Het IHC heeft een enquête uitgeschreven waaruit lichte voorkeur voor Den Haag blijkt;

3. Het IHC heeft haar ruimtebehoefte gedefinieerd (740-900 m2), die de

11.1, 10.2 g

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Team A**

Datum
24 augustus 2016

10.2.e

Externe Medewerker

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

DGLZ

directoraat-generaal
Langdurige Zorg
directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Inlichtingen bij

10.2 e
senior beleidsmedewerker
T (070)-340 10.2 e
M (31)-6 10.2 e
10.2 e minvws.nl

memo

Telefonisch overleg DGLZ met Henk IH van Defensie

Datum
27-01-2017

Bijlage(n)

Aanleiding

Woensdag 16 november heb jij een telefonische afspraak met Henk Itzig Heine.

11.1, 10.2.g

Kernpunten

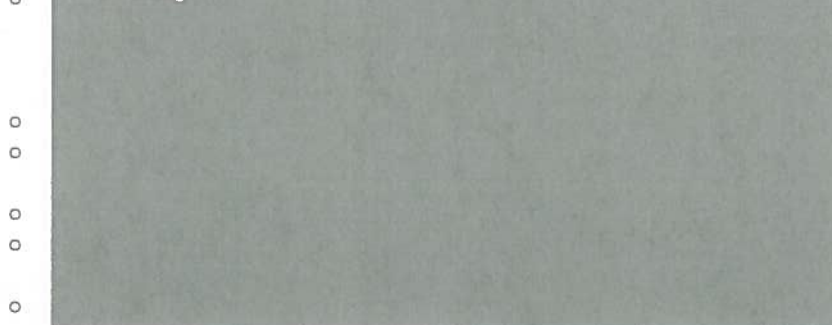
- Van de oorspronkelijke scenario's zijn er twee over gebleven:
 1. IHC blijft op Bronbeek. IHC was daartoe gevraagd onder voorwaarden, dat zijn:
 - a. volledige beschikking over commandantswoning;
 - b. overdracht publiekspresentatie "Het verhaal van Indië" en de museumfunctie aan IHC;
 - c. onderbrenging staf van museum Bronbeek en het KNIL-museum bij het Nationaal Militair Museum;
 - d. verwijderen hekken rond landgoed.

11.1, 10.2.g

2. IHC vertrekt naar Den Haag en betreft voorlopig een huurpand.

- Voor *IHC 2.0 op Bronbeek* is objectiveerbaar benodigd:

11.1, 10.2.g

- Voor *IHC in Den Haag* is objectiveerbaar benodigd:

o 11.1, 10.2.g

o

o

o

o

o

**directoraat-generaal
Langdurige Zorg**
directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Datum
27-01-2017

- Maandag 14 november is aan IHC ambtelijk gevraagd per locatie op één A4tje aan te geven hoe het verhuis- (Den Haag) dan wel inhuis-traject (Bronbeek) er uit zou zien ('what if' scenario's vanaf 1 januari 2017);

11.1, 10.2.g

- 11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g

. Deze wordt nu gebruikt als militair reünie faciliteit, met een beperkte horcea-vergunning. 11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g

- 11.1, 10.2.g

- Het risico's:

o 11.1, 10.2.g

o 11.1, 10.2.g

11.1, 10.2.g

directoraat-generaal
Langdurige Zorg
directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Datum
27-01-2017

Toelichting

directoraat-generaal
Langdurige Zorg
directie Maatschappelijke
Ondersteuning
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering WO II

Datum
27-01-2017

IHC/VWS	Arnhem	Den Haag
Factor tijd bij dit bestuurlijk besluit	11.1, 10.2.g	
Samenwerking met Defensie CDS		
Samenwerking met Defensie KTOMBB		
Samenwerking met museum Bronbeek		
Samenwerking met provincie Gelderland		
Samenwerking met gemeente Arnhem		
Samenwerking met 'Indische' partners		
Verleden rond Indisch Huis		
Aanwezigheid monumenten		
Aanwezigheid Indië-monument		
Voorstel herschikking opstallen		
Voorstel haalbaarheid nieuwbouw		
Herdenking 15 augustus		
Overige herdenkingen		
Historie vanaf 2007		
Advies bemiddelaar CvK Gelderland		
Herkenbaarheid eerste generatie		
Voorkeur bestuur IHC		
Voorkeur achterban IHC (enquête)		
Daadkracht VWS		
Vooruitzicht samenwerking KTOMBB bij behoud Bronbeek		
Kansen IHC lange termijn (Liberty-park,)		

10.2.e

Senior beleidsmedewerker

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 24 februari 2017 14:55
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e | Indisch Herinneringscentrum'
Onderwerp: Bullits n.a.v. overleg 'Van Arnhem naar Den Haag'

Hi 10.2.e en 10.2.e

Wmb zijn de volgende punten van belang, zoals net zijdelings aangestipt:

- 11.1, 10.2.g
-
-
-
-
-
-
-

Als het lukt op 16-8 dan op één A4tje

1 11.1, 10.2.g

2

Vergat jullie trouwens nog te wijzen op Kamerbrief van gisteren over brede onderzoek naar dekolonisatie-oorlog

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2017/02/23/kamerbrief-inzake-onderzoek-naar-de-periode-1945-1949-in-indonesie>

Daarvoor is ook per direct een website in de lucht voor getuigenverhalen

<http://www.ind45-50.org/nl/home>

Fijn weekend, 10.2.e fijne vakantie,
groeten

10.2.e 10.2.e

10.2.e | [Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport](#) |
Directie Maatschappelijke Ondersteuning (DMO) | Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII (OHW) |
Department of Social Support | Victims and Remembrance WWII |
Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag |
Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
Telefoon: (070) 340 10.2.e / 06 10.2.e | 10.2.e [minvws.nl](mailto:10.2.e@minvws.nl) |

Doc. 86
VOLKSGEZONDHEID
WELZIJN EN SPORT
15 SEP. 2016
SCANPLAZA

Indisch Herinneringscentrum
BRONBEEK

Dhr. drs. C. van der Burg
DG LZ Ministerie van VWS
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

VOLKS
WELZI
15 SEP. 2016
SCAN

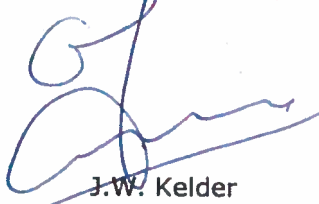
Arnhem, 13 september 2016
Betreft: reactie op uw schrijven

Geachte heer Van der Burg, beste Kees,

In reactie op uw schrijven d.d. 5 september 2016 betreffende de vestigingsplaats van het Indisch Herinneringscentrum (IHC) is het bestuur van het IHC unaniem van mening dat continuering van het IHC op Bronbeek in combinatie met eventueel te realiseren nieuwbouw geen optie is en dat dus een haalbaarheidsonderzoek ook niet benodigd is.

Aangezien de inventarisatie voor een toekomstige locatie van het IHC bij onze achterban ex aequo Den Haag of Amsterdam aangaf, zal het bestuur op korte termijn een passende locatie zoeken in een van deze twee steden en u hierover terstond informeren.

Met vriendelijke groet,
de Voorzitter van het bestuur van de stichting IHC,

J.W. Kelder

Van: 10.2.e @pelita.nl]

Verzonden: dinsdag 18 juli 2017 16:55

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: tekstvoorstel Kamerbiref mbt contextgeboden zorg

Dag 10.2.e ,

Ik heb inmiddels naar aanleiding van de tekstsuggestie van het IP contact gehad met 10.2.e . Dit heeft geresulteerd in overeenstemming over de volgende tekst :

al openbaar, zie doc. 78

Groet

10.2.e

Stichting Pelitaé
Rijnzichtweg 35
2342 AX Oegstgeest

T. 088 3305111

E 10.2.e @pelita.nl

www.pelita.nl | www.arq.org | www.onzeplek.nl | www.virtueelindie.nl

Op de hoogte blijven? Neem [hier](#) een gratis abonnement op onze nieuwsbrief!

Partners in Arq:

Stichting Centrum '45, Equator foundation, PDC, IVP, WTF, Cogis, Impact, Arq Psychotrauma
Onderzoek, Stichting 1940-1945 en Stichting Pelita

*Op (de inhoud van) dit e-mailbericht is een vrijwaring met belangrijke voorbehouden van toepassing. Wij adviseren u deze vrijwaring te lezen op <http://www.arq.org/nl/vrijwaring>
This e-mail message and its contents are subject to a disclaimer with important reservations. Please read this disclaimer at <http://www.arq.org/en/disclaimer>*

Aan: 10 2 e
Van: 10 2 e
Datum: 3 augustus 2017
Onderwerp: Geannoteerde agenda bespreking 9 augustus 2017 vanaf 10.00 uur
Lokatie: Hotel Mitland, Ariënslaan 1, 3573 PT Utrecht (www.mitland.nl)

Agenda (voorstel)

1. Opening en vaststelling agenda

2. Toelichting van onze opdracht, afspraken over communicatie

Op korte termijn moeten plannen worden uitgewerkt, afspraken worden gemaakt, convenanten gesloten en beslissingen worden genomen. Hierbij zijn veel partijen betrokken. We delen een doel: een goede invulling van de Collectieve Erkenning, ook al deelt niet iedereen dezelfde mening of benadering.

Wij zetten ons in als onafhankelijke partij tussen alle betrokken organisaties om tot een positief, werkend en blijvend resultaat te komen. Gebruik ons als zodanig! Korte lijnen, zonder blad voor de mond.

3. Gedachtewisseling over bestuurlijke structuur rond Collectieve Erkenning

Overkoepelend doel: verankering van het Indisch verleden in de Nederlandse samenleving door Collectieve Erkenning. Dit is vertaald in drie landelijke programma's: Pleisterplaats, Zorg en Herdenken. Voorlichting maakt onderdeel uit van de programma's Pleisterplaats en Zorg;

a. Doel van de bestuurlijke structuur:

- i. heldere verantwoording van de activiteiten en bestedingen in het kader van Collectieve Erkenning binnen de drie landelijke programma's.
- ii. eenduidige communicatie binnen en vanuit het kader van Collectieve Erkenning.

b. Welke rol ziet het IP voor zichzelf in deze bestuurlijke structuur?

4. Bespreking belangrijke punten rond het programma Pleisterplaats

a. Beheer:

- i. relatie met IHC als hoofdhuurder,
- ii. inrichting Sophialaan 10,
- iii. transparantie financiële stromen,
- iv. verhuurbeleid (omgang met bestaande, vertrekkende en nieuwe huurders, prioritering in toewijzing ruimte), verantwoording.

- b. Gebruik:
 - i. functie en karakter Programmaraad,
 - ii. instelling en taakomschrijving,
 - iii. afwegingskader voor financiering activiteiten vanuit de subsidie voor Collectieve Erkenning.
- 5. Bespreking belangrijke punten rond het programma Zorg
 - a. Betrokkenheid van andere organisaties dan Pelita bij de uitvoering van dit programma.
 - b. Relatie met het samenwerkingsverband Djalan Pienter.
- 6. Bespreking belangrijke punten rond het programma Herdenken
 - a. Verheldering 'kern'-herdenking en extra en nieuwe activiteiten: welke besteding van de subsidie in het kader van Collectieve Erkenning is passend en draagt bij aan een vol-waardige herdenking?
 - b. Bespreking van de impact van de overgang van de jaarlijks toegekende subsidie door het fonds naar de meerjarige toezegging in het kader van Collectieve Erkenning.
- 7. Overige punten die van belang zijn voor een goede voortgang
- 8. Sluiting